

POLITIET

Politiets
årsrapport

2017

POLITIET

Innhold:

I.	Politidirektørens årsberetning.....	2
II.	Introduksjon til virksomheten og hovedtall	5
i.	Politiets organisering.....	6
ii.	Utvalgte hovedtall	9
III.	Årets aktiviteter og resultater 2017	11
i.	Redusere alvorlig kriminalitet	11
ii.	En mer effektiv straffesakskjede	12
iii.	Styrke forebyggingen av kriminalitet	13
iv.	Kunnskapsbasert forebygging	13
v.	Redusere sårbarhet i samfunnet	15
vi.	Styrket samhandling i forbindelse med beredskap og krisehåndtering.....	16
vii.	Bedre ledelse og styrket ledelseskultur.....	17
viii.	Raskere avklaring av identitet og raskere retur	17
ix.	Prioritert utviklingsarbeid i 2017.....	18
IV.	Styring og kontroll i virksomheten	21
i.	Risikostyring og internkontroll	21
ii.	Revisjonen av politi- og lensmannsetatens årsregnskap.....	21
iii.	Revisjonsmerknader	22
iv.	Bemannings situasjonen i politiet	24
v.	Kjønnsbalanse og mangfold.....	25
vi.	HMS-arbeid i politiet	26
vii.	Inkluderende arbeidsliv	27
V.	Vurdering av framtidsutsikter	28
VI.	Årsregnskapet 2017.....	30
i.	Ledelseskomentar	30
ii.	Oppstilling av bevilgningsrapportering.....	34
iii.	Oppstilling av artskontorrapportering	39
VII.	Vedlegg	45

I. Politidirektørens årsberetning

Også i 2017 hadde gjennomføring av nærpolitireformen høyeste prioritet. Ved årsskifte var 10 nye operasjonssentraler i drift, alle distriktene har etablert staber og funksjonelle driftsenheter med fagansvar, og 13.000 medarbeidere har vært gjennom et organisasjons- og personalløp i forbindelse med etablering av de nye distriktene. Så å si alle ledergruppene i de nye distriktene er dermed på plass. Det gjorde det mulig for oss å samle alle nye ledere i distrikt og særorgan for sammen å diskutere utviklingen av norsk politi, i en svært motiverende og engasjerende samling både for meg og for de som var tilstede.

Arbeidet med å heve kvaliteten og gjøre den likere og bedre til beste for borgerne og medarbeiderne er også godt i gang. De seks driverne for reform (etterretning, politikontakt/politiråd, tjenestekontor, politipatroljen, operasjonssentralen, felles straffesaksinntak) har høyeste prioritet. 6500 medarbeidere har gjennomført opplæring i "politiarbeid på stedet", og det gjennomføres langt flere lydavgør med høy kvalitet på stedet der kriminaliteten eller ulykken skjer. Om lag 5000 medarbeidere har gjennomført tre dagers opplæring innen etterforskningsfaget. Dette er et stort kompetanseløft for etaten.

De 10 nye operasjonssentralene har blitt større, og de har fått flere roller. I Nordland politidistrikt ble brann, helse og politi samlokalisert i samme sentral, mens Innlandet og Møre og Romsdal politidistrikt samlokaliserte med brann. Virksomheten har blitt mer profesjonalisert, og kriseledelsen er styrket. Arbeidet med opplæring i arbeidsmetodikk som støtter politiarbeid på stedet og straksetterforskning er i gang.

Forebygging som primærstrategi er et annet viktig løft som preger reformarbeidet. I juni 2017 nådde vi en stor milepæl. Alle kommuner hadde da fått en politikontakt, som skal opptre som bindeledd mellom kommunen, andre samarbeidspartnere og delta i Politirådet. Sammen med de nye forebyggingssjefene i distriktene vil dette utvilsomt bidra til at forebygging nå får høyere prioritet.

Uten tilførsel av kompetanse og årsverk, er det ikke mulig å innfri forventningene og ambisjonene i reformen. I perioden 31.12.2016-31.12.2017 har det vært en netto økning på 685 årsverk i hele etaten, fordelt på kategoriene politi (536), jurist (17) og sivil (132). Vi er nå i rute for å nå målet om 2 politiårsverk per 1000 innbygger i 2020.

Jeg kan derfor slå fast at reformarbeidet følger planen og er i rute. I denne sammenheng er det ekstra gledelig å kunne påpeke at tilliten til politiet økte i 2017.

Fjorårets Innbyggerundersøkelse viste at 83 prosent av borgerne har tillit til politiet, og 95 prosent føler seg trygge, mens åtte av ti mener at det er lett å komme i kontakt med oss. Også den årlige medarbeiderundersøkelse viser at mange ser positivt på å jobbe i politiet. 89 prosent svarer at de er stolte av å jobbe i politiet, og tre av fire mener de fortsatt jobber i politiet om to år. Også troen på at reformarbeidet vil gi bedre tjenester av høyere kvalitet, er økende.

Politiet har til tross for høy reformaktivitet, også gitt arbeidet med overgrep mot barn og asyl og retur fortsatt høy prioritet. Arbeidslivskriminalitet er i tillegg et område som gjennom 2017 har fått økt oppmerksomhet.

Antall anmeldelser som vedrører overgrep mot barn økte i 2017. Særlig gjelder dette internettrelaterte overgrep. Som en følge av dette har det aldri har vært gjennomført flere tilrettelagte avhør enn i 2017. Dette setter samtidig press på organisasjonen og fordrer hard prioritering. Politiet har lyktes i å etterforske store og komplekse saker som Dark Room i Vest politidistrikt.

Politiet fortsatte arbeidet med å avklare identiteten til de som søkte asyl, og bidro til at færrest mulig oppholdt seg ulovlig i landet. 5434 ble tvangsreturnert i 2017.

Politiet opplever en økt profesjonalisering av kriminell virksomhet, hvor nettverk og bakmenn driver i flere bransjer samtidig. Det er nå opprettet næringslivskontakter i alle politidistrikt, og det er opprettet et forpliktende og koordinert samarbeid mellom berørte etater. Det er også etablert syv arbeidslivskrimsentre i politidistriktene.

Fram til 2020 vil gjennomføring av reformen være det viktigste vi skal gjøre. Samtidig trenger vi å planlegge på lenger sikt. Mot denne bakgrunn lanserte vi i 2017 "Politiet mot 2025".

Strategien trekker opp et fremtidsbilde mot 2025 gjennom beskrivelse av fire strategiske temaer: *I forkant av kriminaliteten, Tilgjengelige polititjenester med høy kvalitet, Trygghet i det digitale rom og Et moderne og kompetent politi.*

Utfordringsbildet for norsk politi er sammensatt. Mer grenseoverskridende kriminalitet stiller krav til politiets evne til å tilpasse seg et stadig endret trusselbilde. Samtidig ser vi at teknologisk utvikling og samfunnsendringer er tett sammenvevd, og den teknologiske utviklingen forsterker utfordringene.

Den teknologiske utviklingen griper inn i en stadig større del av folks hverdag. Internett er en arena hvor kriminalitet har fått utvikle seg i det skjulte. Arbeidet å forebygge og bekjempe kriminalitet på nett er i gang, men det er store mørketall, som gjør at dette området utfordrer politiet.

I kjølvannet av "Politiet mot 2025" er det utarbeidet en digitaliseringsstrategi.

Digitalisering skal bidra til at politiet er:

- Tilstede der innbyggerne og kriminaliteten befinner seg, både fysisk og digitalt
- Kunnskapsbasert for å sikre høy kvalitet og effektivitet i oppgaveløsning
- Tilpasningsdyktig for å endre seg i takt med kriminalitetsutviklingen og samfunnets behov

Det er gjennomført flere kvalitetshevende tiltak i etaten i 2017. Målrettet satsning på IKT-infrastruktur har resultert i høyere stabilitet, tilgjengelighet og IKT-sikkerhet. Politiets saksbehandlingssystem for straffesaker (BL), er bygget om fra lokale, lukkede baser til ett nasjonalt system, hvor over 75 millioner dokumenter nå er tilgjengelig på tvers av politidistrikt.

Også nye politiet.no ble lansert i juni i fjor. Nettstedet er brukerorientert om de oppgavene innbyggerne etterspør, og hadde i fjor over 8 millioner besøk.

Arbeidet med politiets tilstedeværelse på nett (nettpartulje) vil bli enda viktigere i årene framover, og digitalisering av tjenester vil fortsette.

Politiet har bred portefølje og høy oppmerksomhet. Politiet håndterer gjennom ett år en rekke ulike saker i sin daglige drift. I 2017 ble det registrert 702 795¹ antall saker i PO.

Det er derfor ikke lett å gi et dekkende bilde av året som er gått. Jeg velger likevel å trekke fram noen eksempler på andre viktige saker for politiet i 2017.

Objektsikring og trygghet ved store arrangementer

Sikring av objekter og paradegater er et område som preget politiet i 2017, gitt trusselvurderingen fra PST. Dette ble spesielt synlig i forbindelse med avvikling av ulike arrangementer i forbindelse med høytidsdagene i mai. Også sykkel VM var et arrangement som krevde mye av politiet, med tanke på å sikre publikum og utøvere en trygg og god opplevelse. Politiets tilstedeværelse og sikringstiltak ble i hovedsak gjennomført på en svært god måte

I 2017 ble Riksrevisjonens rapport om objektsikring tema i to høringer i Kontroll- og konstitusjonskomiteen på Stortinget. Mer fokus på objektsikring og regelverket på området

¹ Antall oppdrag registrert på operasjonssentralene.

POLITIET

medførte at politiet fikk bevilgninger på revidert nasjonalbudsjett og kunne iverksette flere tiltak. Dette gir en god samfunnseffekt ved at politiets evne til å utføre oppgavene sine ved uønskede hendelser styrkes.

Øvelse Nordlys

I 2017 ble kontraterrorøvelsen NORDLYS gjennomført. Hovedmålet for øvelsen var at politiet, Forsvaret og andre relevante samvirkeaktører raskt og effektivt skulle håndtere en eller flere terrorhendelser. Innsats og etterforskning skulle virke sammen og hver for seg i politiets totale oppdragsløsning, hvor etterretning skulle utøve beslutningsstøtte. I tillegg ble den nye bistandsinstruksen øvd. Tilbakemeldingene er at øvelsen var reell og gav et godt øvingsutbytte på alle nivåer.

I 2018 vil politiet fortsette å prioritere gjennomføring av reform. Til sommeren er alle politidistriktene ferdig med sine organisasjons og personalløp, og alle operasjonssentralene er etablert. Dette er en stor og viktig milepæl i reformarbeidet. Samtidig gir det ekstra mulighet til framover å forsterke arbeidet med å innføre nye måter og jobbe på, til beste for medarbeiderne og innbyggerne.

Vi må tenke lenger fram enn ett år av gangen. I 2018 skal vi derfor fortsette arbeidet med planer og aktiviteter for å nå politiets mål og fremtidsbilder fram mot 2025. I kapittel V er Politidirektoratets vurdering av framtidsutsikter beskrevet.

Oslo, 13.04.2018

Odd Reidar Humlegård
politidirektør

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Politiets samfunnsoppdrag er definert i politiloven § 1, annet ledd:

«Politiet skal gjennom forebyggende, håndhevende og hjelpende virksomhet være et ledd i samfunnets samlede innsats for å fremme og befeste borgernes rettssikkerhet, trygghet og alminnelige velferd for øvrig.»

Politi- og lensmannsetaten utgjør et sentralt ledd i samfunnets samlede innsats for å skape trygghet for den enkelte og sikre fellesskapets interesser. Med døgkontinuerlig tjeneste, beredskapsressurser, mobilitet og spredt lokalisering er politiet et av fellesskapets viktigste redskaper i det praktiske, daglige arbeidet for et trygt samfunn. Politiet har også ansvaret for den sivile rettspleien på grunnplanet. Politiet skal bidra til å skape både *faktisk* trygghet og trygghetsfølelse blant publikum.

Politiet har et omfattende samarbeid med andre statlige myndigheter, fylker og kommuner, og med i private organisasjoner. Politiet deltar aktivt i ulike tverretatlige innsatsgrupper. Politiet har også et omfattende bilateralt og multilateralt samarbeid med andre lands politimyndigheter.

Norsk politi påvirkes av en stadig mer globalisert verden, og deltakelsen i internasjonale fora er viktig for å forebygge- og bekjempe kriminalitet i Norge. Politiet deltar i dette samarbeidet både gjennom nordisk politisamarbeid og bilateralt samarbeid, gjennom deltakelse i etablerte europeiske og internasjonale byråer og kanalene som for eksempel Europol og Interpol. Norsk politi har en avtale med Europol som gir muligheten til å utveksle person- og saksopplysninger på linje med andre medlemsland i EU. Det multilaterale samarbeidet gjennom Interpol er også viktig for norsk politi. Norge har i 2017 hatt formannskapet i Baltic Sea Region Border Control Cooperation (BSRBCC) som har som hovedformål å fremme og støtte det generelle, operative samarbeidet mellom landenes myndigheter og koordinere dette. Politidirektoratet ivaretar flere Schengen Rådsarbeidsgrupper, og følger arbeidet i Schengen-komiteen.

De nordiske politidirektørene møtes årlig for å diskutere felles utfordringer og for å videreutvikle samarbeidet og det pågår et omfattende nordisk politisamarbeid i etablerte nordiske arbeidsgrupper. Det har i 2017 vært avholdt flere møter mellom norsk, svensk og finsk politi med formål å styrke og tydeliggjøre samarbeidet ytterligere gjennom bilaterale avtaler.

Norsk politi deltar aktivt i etablering og videreutvikling både av nye felles rammeforutsetninger for planlegging, utarbeidelse, gjennomføring og oppfølging av strategiske og operative planer for helhetlig grenseforvaltning, og operative bidrag til andre land koordinert gjennom Frontex. Norge har også i 2017 bidratt betydelig til Frontex sin operative aktivitet i andre land. De unike og langvarige bidragene med fartøy, har høstet anerkjennelse både fra Frontex og vertslandenes myndigheter.

Etableringen av den europeiske grense- og kystvakt (European Border and Coast Guard - EBCG) som innbefatter Frontex og medlemslandenes myndigheter med ansvar for grenseforvaltning gir unike muligheter for Norge til å påvirke utviklingen i Europa, gjennom administrativ og operativ medvirkning til det eneste stående operative politisamarbeidet i Europa og dermed høste resultat hjemme. Etableringen setter økt fokus på fellesskapets og medlemslandenes forpliktelser og muligheter hvor særlig returarbeid er styrket, et arbeid hvor Norge erkjennes som en viktig aktør og veileder for andre.

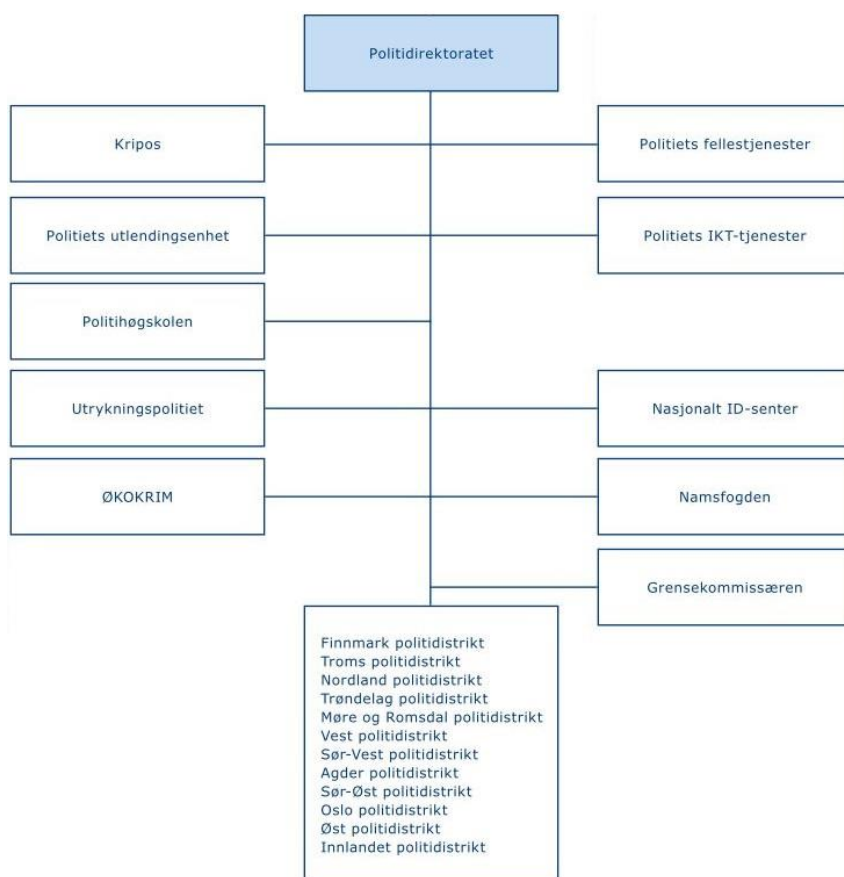
POLITIET

i. Politiets organisering

Politi- og lensmannsetaten består av Politidirektoratet, 12 politidistrikt, særorgan og enkelte andre enheter med nasjonale oppgaver. I tillegg er Svalbard et eget politidistrikt. Politidistriktene er inndelt i funksjonelle- og geografiske driftsenheter og lensmanns- og politistasjonsdistrikt.

Politiet har integrert påtalemyndighet, som utøves under overordnet faglig ledelse av den høyere påtalemyndighet (riksadvokaten og statsadvokatene). Politiets ansatte som tilhører påtalemyndigheten har ansvar for etterforskningen og vurderer bruk av tvangsmidler og straffeforfølgning. Riksadvokaten er faglig ansvarlig for straffesaksbehandlingen. Den integrerte påtalemyndigheten innebærer at politidistriktene er underlagt to styringslinjer, riksadvokat og statsadvokat i faglige spørsmål som gjelder straffesaksbehandlingen, og Justis- og beredskapsdepartementet og Politidirektoratet for den øvrige virksomheten.

Figur II-1 Politiets organisasjonskart per 31.12.2017

Politidirektoratet

Politidirektoratet har ansvar for faglig ledelse, styring, oppfølging og utvikling av politidistriktene og politiets særorgan. Politidirektoratet har i tillegg ansvaret for å gjennomføre regjeringens politikk, herunder ansvaret for faglig utvikling, kultur og ledelse i politiet. Direktoratet har et samordnings- og koordineringsansvar i forbindelse med kriser og alvorlige hendelser.

Kripos

Kripos er et særorgan underlagt Politidirektoratet, med unntak av straffesaksbehandlingen og påtalearbeidet der organet er underlagt et nasjonalt statsadvokatembete. Kripos etterforsker og fører komplekse og alvorlige straffesaker for domstolen og yter bistand innen taktisk og teknisk etterforskning. Kripos yter bistand til politidistrikt og bidrar med kompetanseoverføring til politidistriktene gjennom kurs, foredrag, besøk og hospitering. Kripos er kontaktpunktet mellom norsk og utenlandsk politi.

POLITIET

ØKOKRIM

ØKOKRIM er et særorgan underlagt Politidirektoratet, men som statsadvokatembete er ØKOKRIM underlagt Riksadvokatembetet. ØKOKRIM er den sentrale enheten for etterforskning og påtale av økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet, og skal i hovedsak behandle særlig alvorlige eller prinsipielle overtredelser innen disse områdene. ØKOKRIM yter bistand til politidistriktene og bidrar til kompetansebygging og kunnskapsdeling.

Politiets utlendingsenhet

Politiets utlendingsenhet (PU) er et særorgan underlagt Politidirektoratet, og er en sentral aktør på asyl- og returfeltet. Hovedoppgavene til PU er registrering av asylsøkere som kommer til Norge, fastsettelse av identitet, uttransportering av personer uten lovlig opphold og drift av Politiets utlendingsinternat på Trandum. PU er en del av utlendingsforvaltningen i Norge og samarbeider tett med andre instanser på utlendingsfeltet.

Utrykningspolitiet

Utrykningspolitiet (UP) er et særorgan underlagt Politidirektoratet og har som hovedoppgave å redusere ulykker ved å forebygge lovbrudd i trafikken. UP utfører polititjeneste i alle landets politidistrikt, og bidrar også med hjelp og beredskapsstøtte til politidistriktene.

Politihøgskolen

Politihøgskolen (PHS) er den sentrale utdanningsinstitusjonen for politiet, med et eget styre som øverste organ, og et eget budsjettkapittel. Politihøgskolen har til oppgave å gi grunnutdanning for tjeneste i politi- og lensmannsetaten og etter- og videreutdanning til de tilsatte i etaten. Høgskolen driver forskings- og utviklingsarbeid og faglig formidling. Politihøgskolen har fire studiesteder: Oslo, Bodø, Kongsvinger og Stavern.

Grensekommisæren

Norges Grensekommisær for den norsk-russiske grense har som hovedoppgave å føre tilsyn med grenseavtalen og andre bilaterale avtaler mellom Norge og Russland.

Politiets fellestjenester

Politiets fellestjenester (PFT) er politiets nasjonale kompetanse- og servicesenter innenfor områdene materiell og logistikk, eiendom bygg og anlegg (EBA), samband, anskaffelser, juridisk rådgivning samt lønn og regnskap. Politiets fellestjenester leverer utstyr og støttetjenester til politiet, med unntak av IKT-tjenester som leveres av Politiets IKT-tjenester.

Politiets IKT-tjenester

Politiets IKT-tjenester (PIT) drifter, utvikler og forvalter IKT-systemer i politiet. Brukere er politi, Tollvesenet, Kriminalomsorgen og Den høyere påtalemyndighet.

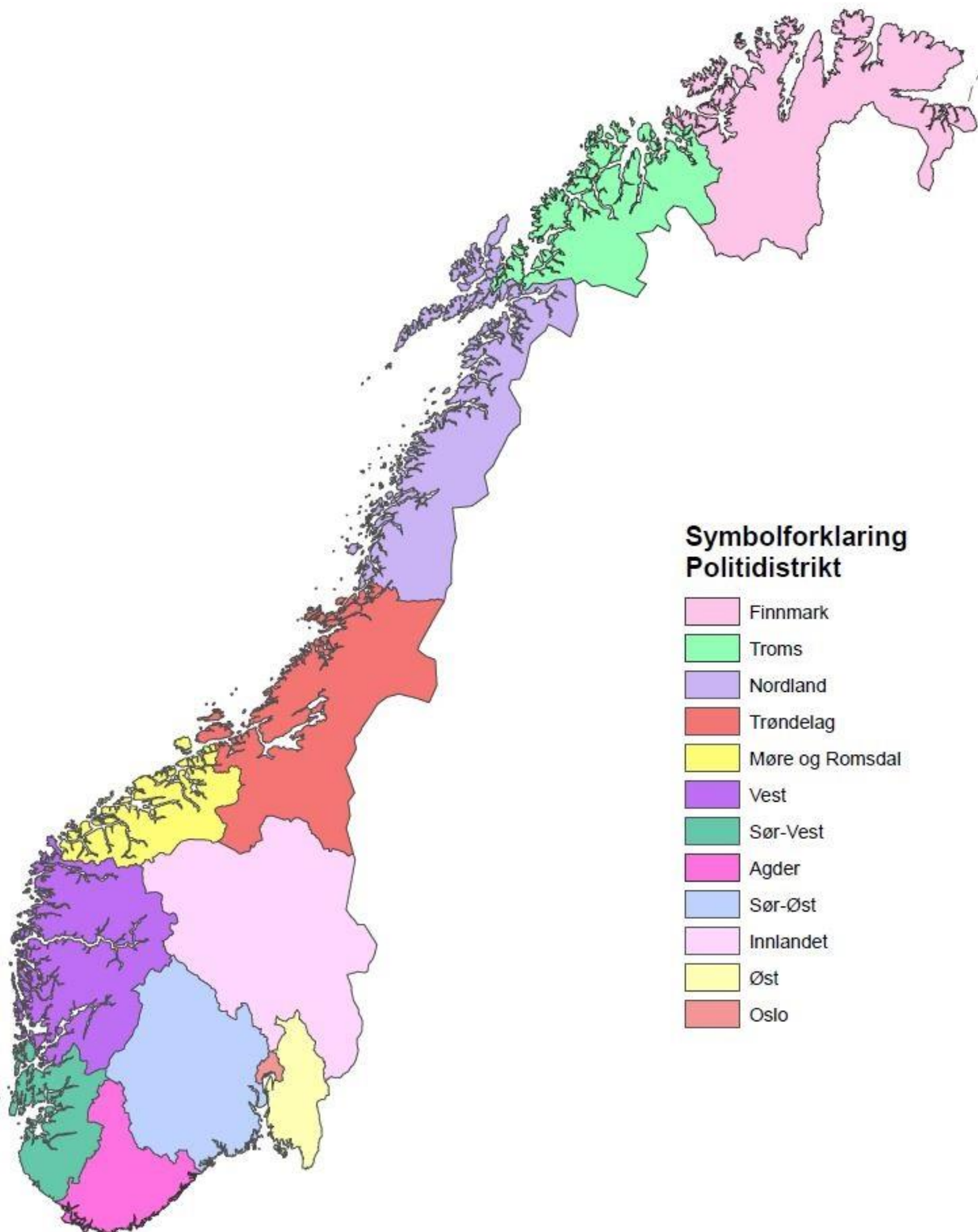
Nasjonalt ID-senter

Nasjonalt ID-senter (NID) er et faglig selvstendig forvaltningsorgan underlagt Politidirektoratet. Senteret er et ekspertorgan som bistår og samarbeider med alle aktørene i utlendingsforvaltningen, som utenriktjenesten, politiet og Utlendingsnemnda.

Figur II-2 Geografisk inndeling politidistrikt

ii. Utvalgte hovedtall

Tabell II-1 Utvalgte hovedtall

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ressursbruk						
Regnskapsførte driftsutgifter i politiet.*Kap. 440 post 01, Kap 442 post 01 og Kap 448 post 01. mill. kr	12 341	13 183	14 174	14 452	15 285	17 594
Bemanning per 31. desember						
Årsverk politiansatte per 1 000 innbyggere, 1.1.2018	1,66	1,71	1,77	1,83	1,82	1,91
Politiårsverk. Antall	8 151	8 449	8 879	9 247	9 254	9 791
Juristårsverk. Antall	720	727	769	819	843	860
Sivile årsverk. Antall	5 037	5 147	5 369	5 495	5 751	5 882
Responstid i minutter. Median						
20 000 innbyggere eller mer (resultat median)				7,2	7,0	7,3
2000 – 19 999 innbyggere				10,7	10,2	10,8
Øvrige områder - under 2 000 innbyggere				17,3	15,6	15,8
Straffesaksutvikling						
Antall anmeldte lovbrudd	394 603	389 324	372 934	352 238	337 111	319 282
Oppklaringsprosent**	50 %	50 %	52 %	54 %	53 %	53 %
Publikums tillit til politiet (svært og ganske stor tillit)	80 %		89 %	80 %	81 %	83 %
Sivil rettspleie						
Gjeldsordning	4 998	4 743	4 402	4 388	4 421	4 548
Forliksklage	107 206	105 638	111 199	93 872	79 298	77 265
Fravikelse av fast eiendom (utkastelse)	9 916	9 720	9 636	9 530	9 113	8 825
Hovedstevnevitne	67 180	71 179	72 568	70 708	71 240	65 838
Utlegg	131 771	119 846	121 619	112 051	103 009	108 135
Utlegg 7-2 f	124 875	156 511	180 604	223 184	252 883	303 158
<p>* Regnskapsførte driftsutgifter inkluderer belastningsfullmakter gitt av Politidirektoratet. ** Oppklaringsprosent, gjennomsnitt alle kriminalitetstyper. Ettersom forseelsene inngår i statistikkuttrekket etter implementering av ny straffelov, er oppklaringsprosenten for alle år omhandlet i rapporten høyere enn i de rapportene som har blitt presentert tidligere år.</p>						

POLITIET

314 416

Antall anmeldelser avgjort av påtalemyndigheten. Dette er en nedgang på 8,4 prosent i forhold til 2016.

5 851

Det ble gjennomført 5 851 tilrettelagte avhør av barn og andre særlig sårbare grupper (førstegangsavhør). Inkludert supplerende og fortsettende førstegangsavhør ble det gjennomført 6 306 avhør i 2017.

8 395 000

Besøkende på www.politi.no

99,6 % og 94,7 %

Distrikt med høyest og lavest svartid på 112. Krav 95 % innen 20 sekunder

5 434

Tvangsreturer av personer uten lovlig opphold i Norge.

207

Antall arbeidspakker sendt ut i regi av nærpolitireformen til lokale prosjekter.

729 029

Av disse er det 26 722 nødpass, 2963 provisoriske pass (elektroniske "nødpass") og 4281 ekstrapass

319 282

Registrerte lovbrudd. Dette er en nedgang på 5,3 % i forhold til 2016.

Størst nedgang i vinningslovbruddanmeldte, som er den største kriminalitets-kategorien med en andel på 31,9 % av alle anmeldte lovbrudd.

71 566

Antall våpensøknader behandlet.

190 000 000

Ca. 190 mill. kjøretøypasseringer ved ATK (automatisk trafikkontroll)-punkter eller -strekninger. Overtredelsesprosenten var i gjennomsnitt 0,08 %.

413 603

Antall søknader om politiattest behandlet i 2017.

1 110 000

Det ble til sammen kontrollert 1,1 mill. førere og reagert skriftlig på i underkant av 150 000 av disse.

592 393

nye saker, en økning med 8,7 % sammenlignet med 2016.

Begjæring om utlegg utgjør den største delen av porteføljen med 411 293 saker. Det ble avsluttet 575 773 saker, en økning med 4,9 %.

III. Årets aktiviteter og resultater 2017

Politidirektoratet belyser sammenhenger mellom leverte produkter og tjenester, og de bruker- og samfunns effekter som er observert. Videre kommenteres status på oppdrag, styringsparametere og rapporteringskrav gitt i tildelingsbrevet til Politidirektoratet for 2017 i eget vedlegg 9.

i. Redusere alvorlig kriminalitet

Politiets samfunnsoppdrag omfatter å avdekke og forfølge straffbare forhold. Allmenn- og individualpreventive effekter av strafforfølgingen bidrar til å redusere kriminaliteten og øke befolkningens faktiske og opplevde trygghet. Særlig viktig er det å redusere den alvorlige kriminaliteten. På et overordnet nivå kan alvorlig kriminalitet deles i to, grove integritetskrenkelser og grov profittmotivert kriminalitet.

Alvorlig identitetskrenkende kriminalitet

Grove integritetskrenkelser, herunder grov vold og seksuallovbrudd, har store konsekvenser for ofre og deres pårørende. I de senere år har seksuallovbrudd, og spesielt seksuelle overgrep mot barn, blitt viet mye oppmerksomhet i politiet. Det samme gjelder mishandling i nære relasjoner. På disse kriminalitetsområdene omfatter politiets innsats også forebyggende tiltak og tiltak for å avdekke mørketall. Eksempler på dette er kampanjene "Hvor lite skal du finne deg i?" og "Du ser det ikke før du tror det", som særlig er spredt i sosiale medier. Disse faktorene er med på å forklare at antall anmeldelser for denne typen kriminalitet har økt de senere år. Antallet seksuallovbrudd har økt med 65 prosent siden 2013, mens det tilsvarende tallet for saker hva gjelder mishandling i nære relasjoner er 32 prosent. Til tross for en stor økning i antallet saker, har oppklaringsprosenten holdt seg omtrent uforandret når en sammenlikner 2017 med 2013. Politiet løser altså et større antall saker med samme kvalitet som tidligere.

I 2017 var det en liten nedgang i antallet anmeldelser for voldtekt med voksne ofre sammenliknet med 2016, mens det var en økning i antallet anmeldelser for seksuallovbrudd hvor barn er offer. Sistnevnte økning skyldes i stor grad avdekking av overgrep begått over internett. Flere politidistrikter har rettet innsatsen mot nettovergrep, slik som den mye medie-omtalte operasjon Dark Room i Vest politidistrikt. Gjennom slike innsatser avdekker politiet både mørketall og en reell økning i antallet seksuallovbrudd. Lovbruddene omfatter både voldtekt av og seksuell omgang med barn, seksuell handling og seksuelt krenkende atferd. Det antas fortsatt å være store mørketall innenfor seksuallovbrudd og en videre økning i antall anmeldelser er derfor en ønsket utvikling.,

Grov profittmotivert kriminalitet

Grov profittmotivert kriminalitet omfatter flere ulike typer kriminalitet, og den medialomtale Lime-saken illustrerer dette. Felles for disse er at de rammer både den som direkte utsettes for kriminaliteten, men også undergraver den norske samfunnsmodellen. I bekjempelsen av grov profittmotivert kriminalitet er pengesporet viktig, både for bevissikring og for å sikre utbyttet. Inndragning av utbytte har også en forebyggende effekt. Av disse grunner skal politiet fremover styrke sin kompetanse på inndragning. I 2017 var det samlede inndragningsbeløpet fra rettskraftige straffesaker 204,1 mill. kroner, mot 166,9 mill. kroner i 2016. Det bemerkes at kvaliteten på politiets statistikk for inndragning er noe usikker. Politidirektoratet er i gang med å videreutvikle inndragningsstatistikken i tråd med Financial Action Task Force (FATF) anbefalinger, og arbeidet forventes slutført i 2018.

Innsatsen mot arbeidslivskriminalitet har vært høyt prioritert i 2017. Ytterligere samlokaliserte tverretatlige sentere for politiet, Skatteetaten, Arbeidstilsynet og NAV er blitt etablert i 2017. Dette er sentere som skal sikre at etatene jobber koordinert for å bekjempe arbeidslivskriminalitet.

Det er viktig for politiet ikke å tape av syne mindre alvorlig kriminalitet. Særlig gjelder dette kriminalitet begått av barn- og ungdom. I 2017 avgjorde påtalemyndigheten i politiet 15 221 straffbare forhold hvor personer under 18 år var anmeldt. Dette er en økning på 15 prosent sammenliknet med 2016, og er det høyeste antallet straffbare forhold avgjort siden 2012. Også på dette området er oppklaringsprosenten omtrent uendret de senere år, og var i 2017 på 83 prosent.

ii. En mer effektiv straffesakskjede

En kort saksbehandlingstid er særlig viktig ved de alvorligste forholdene, hvor den personlige belastning gjerne er stor. Sammenliknet med 2013 er saksbehandlingstiden for mishandling i nære relasjoner og seksuallovbrudd hvor barn er ofre, gått noe ned. I voldtektssaker hvor voksne er ofre, har den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden fortsatt å stige i 2017. Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden er imidlertid på tilsvarende nivå som i 2016 og i 2013. Saksbehandlingstiden varierer mellom de ulike kriminalitetstyper.

Tabell III-1 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid fra anmeldelse til påtaleavgjørelse for oppklarte saker

	2016	2017	Endring i dager
Alle kriminalitetstyper	94	96	2
Voldssaker med særskilt saksbehandlingsfrist	106	128	22
Saker med mistenkte under 18 år	39	40	1
Voldtektssaker	176	183	7

Antall restanser er en indikator på hvorvidt straffesakskjeden er effektiv. Restansene har gått noe ned de senere år, og fortsatte å falle frem til og med andre tertial 2017. I tredje tertial var det imidlertid en klar økning i restansene. Dette antas å henge sammen med en lavere produksjon i politidistriktene som følge av den pågående reformen. Ved utgangen av 2017 var det en 9 prosent økning på ikke påtaleavgjorte straffesaker eldre enn 3 måneder, sammenliknet med samme periode i 2016. Imidlertid var antallet restanser ved utgangen av 2017 13 prosent lavere enn i 2013.

I 2017 avgjorde påtalemyndigheten i politiet 20 prosent færre straffesaker enn i 2013. I samme periode har antallet anmeldelser blitt redusert med 18 prosent. Økningen i antallet alvorlige og krevende saker, samt innføringen av avhørsformen tilrettelagte avhør, antas å være noen av årsakene til nedgangen i antallet påtaleavgjørelser. Oppklaringsprosenten regnes for å være en kvalitetsindikator. I 2017 ble 53 prosent av alle påtaleavgjorte lovbrudd regnet som oppklart. Det er uendret i forhold til 2016, og en økning på 3 prosentpoeng sammenliknet med 2013.

Avhør av barn og særlig sårbare fornærmede og vitner gjennomføres som regel ved Statens barnehus som såkalt tilrettelagt avhør. I 2017 ble 52 prosent av avhørene ble gjennomført innen de lovgitte fristene, en forbedring på 1 prosentpoeng sammenliknet med 2016. For å sikre en mer effektiv straffesakskjede innenfor de saker som omfatter tilrettelagte avhør, har politiet i 2017 satt fokus på at ikke bare fristen for gjennomføring av det tilrettelagte avhøret skulle skje innenfor den lovgitte fristen, men at etterforskningen av saken som sådan skulle ha tilstrekkelig fremdrift.

Det er om lag 8 000 – 9 000 av medarbeiderne i politiet som jobber med etterforskning daglig. Politiet har de senere år arbeidet målrettet med tiltak som skal heve kvaliteten på etterforskningen. Ved utgangen av 2017 var Felles straffesaksinntak startet opp i alle politidistrikter, og i 2018 innføres denne funksjonen i fullskala. Felles straffesaksinntak vil sikre tilgjengelig etterforskningsledelse og riktig innsats i straffesakene fra start. Samtidig skal inntaket gi god rettssikkerhet gjennom enhetlig og riktig prioritering og

behandling i straffesakene, og yte god og effektiv støtte til politipatruljenes straksetterforskning og politiarbeid på stedet.

Alle politidistrikt hadde innen utgangen av 2017 tatt i bruk arbeidsformen politiarbeid på stedet, en arbeidsform som bidrar til enhetlig og standardisert polititjeneste, samt systematisk kunnskapslæring. Arbeidsformen har medført høyere kvalitet i initialfasen av straffesaker, noe som gjenspeiles i blant annet dommer der det vises til at avhør tatt på stedet har hatt direkte innvirkning på utfallet av saken. I tillegg tyder erfaringer på at et større antall saker blir sendt direkte til jurist for påtaleavgjørelse etter at arbeidsformen ble innført. I mange tilfeller slipper man å gjennomføre ytterligere etterforskningskritt, inkludert avhør, utover det politipatruljen har gjort på stedet. Dette gir gevinst både for politidistriktene og for borgerne.

Prosjektet Digitale aktorater og fengslinger har i løpet av 2017 utviklet og satt i produksjon applikasjonen Straffesaksforsendelse via Altinn, som gjør det mulig for politiet å oversende straffesaksdokumenter digitalt til forsvarere, bistandsadvokater, domstoler og andre mottakere. Tjenesten medfører tids- og kostnadsbesparelser for politiet ved at man slipper kopiering og frakt av dokumenter, gjør oversendelsen raskere, med bedre kvalitet, og gir totalt sett en mer effektiv saksbehandlingstid. Alle politidistriktene har tatt i bruk tjenesten og ved utgangen av året var antall forsendelser nådd omtrent 800 per uke. Erfaringene og tilbakemeldingene er at tjenesten er godt tatt i mot av advokatene og domstolene og at stadig flere ønsker å ta i bruk tjenesten. Ansiktsgjenkjenning er et nytt identifiseringsverktøy som er gjort tilgjengelig for politidistriktene via Biometra. Verktøyet styrker arbeidet med identifisering av personer og spor i straffesaker. Denne versjonen av Automated Biometric Identification System (ABIS) legger også grunnlaget for at andre registre og systemer kan lagre foto i ABIS og benytte ansiktsgjenkjenning for å understøtte ID-kontrollen. Funksjonaliteten vil gi muligheter for å verifisere identitet både i forbindelse med grensekontroller, søknader om innreise og opphold og ved utstedelse av pass og ID-kort.

iii. Styrke forebyggingen av kriminalitet

Når politiets innsats forhindrer at kriminalitet blir begått bidrar dette til redusert skadeomfang og betydelig mindre ressursbruk knyttet til straffbare handlinger. Forebygging av kriminalitet skal være gjennomgående i alle politiets tjenester, på alle virksomhetsområder, og skal være politiets primære strategi, også innenfor politiets forvaltningsarbeid. Politiets kriminalitetsforebyggende arbeid skal være målrettet, kunnskapsbasert og systematisk. I 2017 ble det utviklet et målbilde for politiets kriminalitetsforebyggende arbeid og en strategiplan for hvordan politiet skal drive frem dette arbeidet. Arbeidet har et flerårig perspektiv og vil medføre et betydelig endringsarbeid innenfor ledelse og kultur, kompetanse, arbeidsprosesser og organisering for norsk politi og vil utgjøre en viktig del av styrkingen av kvaliteten i norsk politi.

Økt satsning på forebyggende arbeid vil kunne avverge potensielle kriminelle handlinger og spare samfunnet for betydelige lidelser og økonomiske kostnader. Mindre kriminalitet reduserer også presset i straffesaksarbeidet og bidrar derfor til en effektivisering av ressursbruken i politiet. Tiltak som skal sikre tidlig innsats, herunder bruk av bekymringssamtaler, bruk av samarbeidsstrukturer som politiråd og Samordning av lokale rus og kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT), bruk av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, samt etablering og innføring av politikontakt er tiltak som benyttes i alle politidistrikt. Det er et mål at politiet i fremtiden skal tilby bedre og likere tjenester også innenfor det kriminalitetsforebyggende området.

iv. Kunnskapsbasert forebygging

Politiets sikkerhetstjenestes trusselvurdering fra 2017 viser at Norge står overfor et komplekst og sammensatt trusselbilde. I 2017 har det vært et særskilt fokus på radikalisering og voldelig ekstremisme innenfor kunnskapsbasert forebygging. Det

POLITIET

nasjonale etterretningssamarbeidet mellom PST og politiet bidrar til et godt informasjonsgrunnlag om trusselsituasjonen.

Det jobbes godt med forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme. De politidistriktene som har hatt fast radikaliseringskontakt over tid, har et høyt aktivitetsnivå og har etablert en rekke samarbeidsprosjekt med lokalsamfunnet. I alle politidistrikt hvor det er avdekket radikalisererte personer, har politiet bidratt i de kommunale, individuelle oppfølgingsløpene av disse personene. Det er flere politidistrikt som rapporterer at de nå mottar færre bekymringsmeldinger om radikalisererte personer. Ved å prioritere det etterretningsbaserte arbeidet mot radikaliserings, avdekkes flere personer og politiet iverksetter forebyggende tiltak rundt flere av disse.

Utviklingen innenfor den registrerte kriminaliteten viser en nedgang for de fleste lovbruddkategorier, med unntak av seksuallovbrudd, vold og skadeverk. Samfunnet og kriminaliteten endres løpende, og det er derfor viktig at politiet besitter oppdatert kunnskap om de fremtidige kriminalitetstruslene. Politiets vurdering av det fremtidige trusselbildet vil ha betydning for politiets innsats i det forebyggende sporet, så vel som innenfor sikkerhets- og beredskapssporet, straffesakssporet og forvaltningssporet.

Denne kunnskapen opparbeider politiet gjennom etterretning. Innsats på rett sted til rett tid er viktig for å opprettholde tryggheten i befolkningen, og for å forebygge og bekjempe kriminalitet. Dette stiller krav til prioritering av ressurser, noe som fordrer et godt kunnskaps- og beslutningsgrunnlag. Det er behov for å forankre etterretning som et bærende element i kunnskapsbasert ledelse i politiet, og dette er også et viktig bidrag i arbeidet med å styrke kvaliteten i politiets tjenester. Dette vil kreve endringer i både ledelse og kultur fordi tiltaket vil kreve at politiet jobber på en ny måte.

I 2017 har politiet startet med å utvikle et nasjonalt strategisk etterretningsprodukt om fremtidige kriminalitetstrusler, kalt Politiets trusselvurdering. Trusselvurderingen skal sikre det nasjonale kunnskapsgrunnlaget og bidra med beslutningsstøtte til nasjonale prioriteringer innenfor hele politiet virksomhet. Målet er at Politiets trusselvurdering skal bidra til økt risikoerkjennelse hos beslutningstakere i politiet og at riktige tiltak settes inn tidlig.

I 2017 ble det foretatt en kartlegging av hvilke kriminalitetsutfordringer norsk politi har best kunnskap om, samt mangler eller svakheter i kunnskapsgrunnlaget. Kartleggingen viser at volds-, seksual- og narkotikalovbruddene behandles i størst omfang - altså lovbrudd som har hatt tydelig prioritet i flere år. Vinningslovbruddene vurderes å utgjøre en mindre utfordring enn antall straffesaker tilsier. Det har videre vært en betydelig reduksjon i registrerte vinningslovbrudd de siste årene og det har ikke dukket opp vesentlig nye fenomener på en stund. Andre kriminalitetsområder som økonomi- og miljølovbrudd, ID-kriminalitet, menneskesmugling og menneskehandel omhandles i mindre grad. IKT-kriminalitet omtales ikke som en egen kriminalitetskategori, men som et modus eller en ny arena for kriminalitet. Sammenstilt med eksterne internasjonale analyser, som Europols SOCTA, synliggjøres ytterligere svakheter i politiets kunnskapsgrunnlag. Europol (SOCTA 2017) omtaler dokumentsvindel, hvitvasking og handel med ulovlige varer og tjenester på nett som drivere for den organiserte kriminaliteten i EU.

I 2017 startet pilotering av Kunnskapsbasert politipatrulje som medfører at ledere på de geografiske driftsenhetene i distriktene setter prioriteringer for patruljens arbeid, basert på et kunnskapsgrunnlag som utarbeides av etterretningsfunksjonen i distriktene. Pilotprosjektet er fortsatt i en tidlig fase, men erfaringene så langt tyder på at arbeidsmetoden i større grad setter lederne i stand til å sette kunnskapsbaserte prioriteringer og tiltak for sine områder.

Forebygging gjennom forvaltning er en arbeidsmetode hvor politiet tar i bruk forvaltningshjemplene i forebyggende øyemed. Metodikken innebærer å fange opp

POLITIET

meldinger fra etatens ansatte om personer hvor det er grunn til å tro at vedkommende ikke lenger fyller vilkårene for å inneha en tillatelse fra politiet. Dette inkluderer våpentillatelser, førerkort, kjøresedler, pass og godkjenning som ordensvakt. Bekymringsmeldinger benyttes for å informere forvaltningsseksjonen i politidistriktet om slike forhold. Basert på politidistriktenes innrapporteringer ble det mottatt 4569 bekymringsmeldinger i 2016, og 4360 i 2017. Som følge av disse bekymringsmeldingene har politiet i 2017 fattet 3 160 vedtak om tilbakekall av forskjellige tillatelser. Arbeidsmetodikken har funnet sin plass i distriktene, og måloppnåelsen nasjonalt ligger høyere enn målsettingen som var satt for 2017. Det er imidlertid fremdeles store variasjoner mellom distriktene.

I 2017 var det et historisk lavt antall drepte i trafikken, 109 drepte i 2017 mot 135 drepte i 2016. Det viser at Norge er i rute mot det nasjonale delmålet om færre enn 500 drepte og hardt skadde i året innen 2024. I 2017 har politiet arbeidet målrettet med å avdekke ruspåvirkede førere og førere som kjører med for høy fart. Dette er de to viktigste årsakene til ulykker på veiene.

I kampanjen "alle skal blåse" oppfordres politidistriktene til å benytte alkometer på alle bilførere de stanser. Bruk av alkometer er en enkel kontroll å gjennomføre og gir umiddelbare resultater samt at det, har en forebyggende effekt på trafikksikkerhet i det daglige. Dette bidrar til å avdekke ytterligere ruspåvirkede bilførere og reduserer risikoen for ulykker.

Politiet har avdekket mange førere med for høy fart gjennom 2017, men resultatene påvirkes totalt sett av høyt aktivitetsnivå på andre områder, blant annet gjennom avgivelse av ressurser til større arrangement og kompetanseheving. Styrket fokus på kunnskapsbaserte kontroller har som mål å gi høyere resultat per kontroll og dermed være et enda større bidrag til trafikksikkerheten gjennom å ha kunnskap om hvordan vi best kan forebygge denne overtredelsen.

v. Redusere sårbarhet i samfunnet

Politiet er en sentral aktør i arbeidet med å ivareta samfunnets og enkeltmenneskets trygghet og sikkerhet. Politiet bidrar gjennom å forebygge, avdekke og stanse kriminalitet, ved å være i beredskap og håndtere hendelser, og ved å bidra til en gjenoppretting av normaltilstand. Dette arbeidet skal samlet sett bidra til at publikums tillit til politiet styrkes og at publikum opplever at politiet er tilgjengelig med hjelp når det trengs.

Målsetningen for responstid i 2017 var at resultatene minimum skulle være på samme nivå som resultatene i 2016 til tross for at politidistriktene har stått i store endringsprosesser det siste året. De nasjonale resultatene for 2017 viser at politiet samlet sett har innfridd kravene som ble satt til responstiden. Det vises til statistikkvedlegg for politiets responstid i 2017.

Politidirektoratet har i 2017 utarbeidet en plan for hvordan responstiden skal forbedres vesentlig frem mot 2020, Rammebetingelsene for planen er Politiets virksomhetsstrategi "Politiet mot 2025", masterplan og gevinstrealiseringsplan for Nærpolitireformen.

Arbeidet med å styrke politiets IKT-infrastruktur for å øke sikkerhet og tilgjengelighet til politiets IKT-tjenester ble prioritert gjennom 2017. Tiltakene ble i hovedsak rettet inn mot forbedringer på politiets datasentre og datanettverk. Utrulling av nytt landsdekkende datanettverk (WAN) med vesentlig høyere kapasitet enn tidligere ble startet i andre tertial 2017 og ferdigstilt i januar 2018. Det nye datanettverket gir økt grad av sikkerhet både i forhold til drift og tilgjengelighet. De tiltak som er gjennomført på IKT-infrastruktur, datasentre og datanettverket bidrar samlet til mer sikker og stabil IKT-drift i politiet. Det er fortsatt et betydelig teknologisk etterslep og nødvendige forbedringstiltak vil måtte pågå over flere år for å kunne løse teknologi-utfordringene i etaten.

Politiets arbeid med å få oversikt over objekt som omfattes av Instruks om bruk av sikringsstyrker har hatt høyt fokus i 2017.

Høringene i Stortinget på fagfeltet ga mange aktører ytterligere læring og forståelse for et komplekst og utfordrende regelverk. Politiet har et godt samarbeid med Forsvaret som har gitt god oversikt og felles forståelse for hverandres bidrag til sikring i ulike situasjoner. Politiet har hatt fokus på kompetanseheving på fagområdet og dette er styrket gjennom felles møter, konferanser og styrket rutinebeskrivelser på utførelsen av arbeidet. Distriktene er styrket i arbeidet med å planlegge og samarbeide med de respektive objekteierne og Forsvaret lokalt.

Politiet har i 2017 hatt fremgang i arbeidet med å redusere sårbarheter på egne objekt. Formålet med arbeidet er å opprettholde funksjonalitet på politiets mest kritiske funksjoner ved uønskede hendelser. I tillegg har Politidirektoratet gjennom tildelinger i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett fokusert på redundante løsninger og økt robustheten ved politiets to operasjonssentraler som har en back-up funksjon for hele landet. Redundante løsninger gir en redusert gjenopprettingstid på operasjonssentralene dersom uønskede hendelser rammer disse funksjonene. Redundans i tillegg til back-up funksjonene er testet og fungerer etter sin hensikt.

Politidirektoratet har utarbeidet en sikringsstrategi som angir retning og prioritering på hvordan den samlede risiko knyttet til politiets egne objekt skal håndteres. Basert på sikringsstrategien skal distrikt og særorgan utarbeide en fremdriftsplan for objektsikkerhetsarbeidet ved det enkelte objekt. Å styrke robustheten på politiets mest kritiske funksjoner gir befolkningen større trygghet i nødsituasjoner hvor de har behov for politiets bistand.

I 2017 har Politidirektoratet opprettet en egen sikkerhetsseksjon med formål å styrke etatens arbeid med forebyggende sikkerhet.

Politidirektoratet har gjennomført en behovskartlegging av politiets behov for digital behandling av gradert informasjon. Basert på kartleggingen har en pilot for nasjonalt begrenset nett (NBN) blitt besluttet og igangsatt.

vi. Styrket samhandling i forbindelse med beredskap og krisehåndtering

Politiet deltar i utvikling av ressursregisteret gjennom en pilot med hensikt i å videreutvikle og tilpasse systemet til politiets behov, også utenom redningssammenheng. Oppdatert oversikt over og tilgjengelighet til lokale og sentrale ressurser gir politiet styrket kapasitet til raskt å kunne utføre polisilære oppgaver i samvirke med mange aktører. Effekten av et felles system og kartløsning gir bedre kommunikasjon mellom aktørene og reduserer muligheten for misforståelser eller feil ressursbruk i en tidskritisk fase.

Politidistriktene er i startfasen med å opprette lokale rednings- og beredskapsråd, de har et lokalt oppheng og de samler flere enn de tradisjonelle beredskapsaktørene i distriktene. Dette har bidratt til planer om å involvere ulike beredskapsaktører i større grad både i øvelser og læring etter hendelser/øvelser. Tiltaket vil gi et bedre totalbilde av beredskapen og ressursene i distriktene og synliggjøre hva et lokalsamfunn kan spille på i en uønsket hendelse eller ved andre situasjoner. Samlet sett vil dette kunne bidra til at trygghetsfølelsen hos befolkningen øker. Politiet kan gjennom kunnskap til ressursen og tillit til kapasiteten i større grad styre egne oppgaver og ansvar, og delegere oppgaver som gir en videre samfunnseffekt gjennom for eksempel omsorgspersoner som bidrar inn i drift av et senter for pårørende- og evakuerte.

1. september 2017 trådte ny bistandsinstruks i kraft. Instruksen gir politimesteren mulighet til å avklare direkte med Forsvarets operative hovedkvarter behov for bistand i den hensikt å korte ned tidsaspektet fra en situasjon oppstår til bistanden er på plass for

POLITIET

politiet. Nye føringer trenger tid på å sette seg og det er behov for å trene distriktene ytterligere i anmodningsprosessen for å få full effekt ut av den nye instruksen. Instruksen gir grunnlag for å styrke kompetansen på feltet ytterligere, samt bidrar avgrensning av ansvar, og presisering av lederskap i hendelser til et bedre utgangspunkt for styrket samhandling mellom politiet og Forsvaret.

vii. Bedre ledelse og styrket ledelseskultur.

God ledelse er en forutsetning for utvikling av ønsket kultur, for å lede og styre etaten i riktig retning og for å sikre høy resultatoppgjørelse. Ledelse understøtter kvalitetsdimensjonen i nærpolitireformen og er viktig for utviklingen av funksjonene i politiet. Gode ledere er også viktig for at politiet i større grad skal evne å drive kontinuerlig forbedring, jobbe på nye måter, ta i bruk nye metoder og ny teknologi. Gjennom dette skal politiet utvikle ønsket kultur.

For å skape økt gjennomføringsevne må ledelse virke i alle ledd. I løpet av 2017 fikk politiet på plass samtlige ledere på nivå 2. For å forankre og skape felles forståelse for strategi, mål og ledelse i politiet ble det før jul arrangert en stor ledersamling hvor ledergruppene i politidistrikt, særorgan og Politidirektoratet (NLG-U) møttes til diskusjon og refleksjon om strategi, kommunikasjon, IKT og ledelse.

Stabsledere for HR og HMS kom på plass i løpet av 2017. Disse skal blant annet sikre økt kompetanse og kapasitet innen leder- og medarbeiderutvikling lokalt.

Det har vist seg utfordrende for flere av politidistriktene å prioritere, og sette av ressurser til å utarbeide planer i 2017. Manglende måloppnåelse begrunnes med omorganisering og mange parallelle aktiviteter knyttet til nærpolitireformen.

viii. Raskere avklaring av identitet og raskere retur

For samfunnets trygghet, rettssikkerhet og velferd er det viktig at personer som befinner seg i landet har kjent identitet og gyldig oppholdstillatelse. En regulert innvandring innebærer at så få som mulig oppholder seg ulovlig i landet. Rask avklaring av identitet av utlendinger som ønsker å oppholde seg i Norge vil gi en mer effektiv og sikker saksbehandling i utlendingsforvaltningen. ID-avklaring er også viktig i et samfunnsikkerhetsperspektiv, i tillegg til at det hindrer misbruk av offentlige ordninger og av asylinstituttet. Det er også ofte en forutsetning for retur av personer som ikke fyller vilkårene for opphold i Norge. Etablering av falske identiteter og misbruk av andres identitet er en alvorlig kriminalitetsform og er ofte ledd i andre kriminalitetsformer slik som arbeidslivskriminalitet, menneskehandel, økonomi- og vinningskriminalitet og terrorrelatert aktivitet.

Utlendingsforvaltningens førstelinje i politidistriktene skal tilrettelegge for lovlig og ønsket innvandring og bekjempe ulovlig innvandring. For å få bedre kontroll med utlendingers identitet samarbeider Utlendingsdirektoratet (UDI) og politiet om Biometriprosjektet som skal legge til rette for at alle tredjelandsborgere som søker om oppholdstillatelse eller visum til Norge skal avgi biometri som kan gjenbrukes til blant annet kontroll. Det ble i 2017 også opprettet Nasjonalt fagnettverk for ledere i politiets utlendingsforvaltning. Fagnettverket skal bidra til å oppnå effektmålene i politireformen, og første samling la et godt grunnlag for tettere samhandling mellom Politidirektoratet og politidistriktene.

Endringer i grenseforordningen artikkel 8 trådte i kraft og ble implementert i Norge 1.5.2017. Endringene innebærer at det skal gjennomføres systematiske søk i databaser og registre på person og dokument også for borgere som innehar retten til fri bevegelse, i likhet med kontrollen som allerede utføres av tredjelandsborgere. I tillegg innebærer endringene større krav til kontroll av biometri. En slik innskjerping av kontrollkravene bidrar til en bedre identitetskontroll av alle som krysser yttergrensen. Alle politidistrikter har hatt økt fokus på grensekontroll i 2017, blant annet som følge av disse endringene, i tillegg til Schengen-inspeksjonen og pågående grensekontroll på indre grense.

Grensekontrollen på Oslo lufthavn er styrket med flere ressurser og har også fått større kapasitet gjennom et prosjekt for å etablere nye automatiserte kontrollstasjoner.

En rekke utviklingstiltak er igangsatt for å gi en mer sikker og effektiv kontroll og avklaring av identitet, blant annet videreutvikling av Grense- og territorialkontrollsystemet (GTK) som har ytterligere effektivisert både de stasjonære og de mobile kontrollene. Den nye funksjonaliteten gir kontrolløren mye bedre og mere informasjon, raskere, slik at kontrolløren kan treffe en riktigere avgjørelse. For å effektivisere gjennomføringen av grense- og utlendingskontroll utenfor faste kontrollstasjoner er mobile enheter under anskaffelse og tilhørende applikasjon for personkontroll er under utvikling. Dette er en applikasjon for mobiltelefon som skal gi støtte til hele kontrollen; kontroll av dokument, person og register. Herunder om vedkommende har rett til å reise inn i landet eller til å oppholde seg her. Den nye mobile løsningen skal både gjøre det enklere for politiet å gjennomføre kontroll og gjøre kontrollen mindre inngripende for den som kontrolleres. Applikasjonen benyttes daglig og tilbakemeldingene er svært gode. Det rapporteres om høy nytteverdi.

Politiet har hatt et krav om å returnere 9 000 personer uten lovlig opphold i 2017. Det har blitt returnert 5 434 personer, hvorav 39 prosent var straffede. Årsaken til manglende måloppnåelse ligger både i lave ankomsttall for asylsøkere, et mer krevende arbeid med oppsporing og at sakene generelt er mer komplekse. Det kan også antas at politiets sterke fokus på retur over flere år tilsier at det faktisk befinner seg færre personer uten lovlig opphold i Norge i dag.

Internasjonalt samarbeid og samarbeid med tredjeland er viktige elementer i en overordnet strategi for helhetlig grenseforvaltning og for retur. Det satses stadig mer systematisk på samarbeid med myndighetene i prioriterte tredjeland for å styrke ID-arbeidet, bekjempe menneskesmugling og sikre retur i vanskelige saker.

ix. Prioritert utviklingsarbeid i 2017

Gjennomføre nærpolitireformen

Reformarbeidet i 2017 har vært preget av mye aktivitet og endringsbelastningen i distriktene har vært høy. I parallell med etablering av fundament og ny struktur, har reformen gått inn i en ny fase; *Realisere muligheter*, der endring i arbeidsprosesser, digitalisering av løsninger og innføring av nye nasjonale arbeidsmåter står i fokus.

Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) har fått i oppdrag å evaluere nærpolitireformen. Evalueringsrapport fra DIFI februar 2017 konstaterte at reformarbeidet er omfattende og krevende, men at reformen er i rute og etaten har lyktes i å opprettholde god balanse mellom utviklingsaktiviteter og stabil ordinær drift. Dette viser også målinger og rapporteringer gjennom hele 2017.

Arbeidet med å etablere ny organisasjon i distriktene har vært fokus i 2017. I løpet av året har nye staber og funksjonelle driftsenheter blitt iverksatt, 10 av 12 nye operasjonssentraler er satt i drift, og ny lokal tjenestestedsstruktur og struktur for geografiske driftsenheter har blitt besluttet.

Som et ledd i arbeidet med å utvikle politidistrikter som leverer likere og bedre polititjenester, har det blitt lagt ned mye arbeid i utvikling av 46 standardiserte funksjoner. Det er særlig seks prioriterte funksjoner i 2017 som må tidlig på plass for å utnytte muligheter i ny organisasjon og arbeidsmåter i politidistriktene. De prioriterte funksjonene er etterretningsfunksjonen, politikontakt og politiråd, tjenstekontor, politipatrolje, felles straffesaksinntak (FSI) og operasjonssentraler. Disse funksjonene skal virke hver for seg, men den største effekten får vi når de virker sammen. Politikontaktene var på plass i alle kommuner allerede 15. juni og har som primærfunksjon å jobbe forebyggende og være synlig lokalt, samtidig som de er fast kontaktpunkt og drivkraft i det lokale samarbeidet mellom politi og kommune for å følge opp planene fra politirådet.

POLITIET

I parallell med utrullingene av nye politidistrikter sentraliseres også lønn- og regnskapsoppgavene fra politidistriktene da disse overføres til PFT. I februar åpnet politiets kompetansesenter for lønn og regnskap i Kristiansund, en viktig milepæl i reformarbeidet, der 50 medarbeidere i samarbeid med DFØ får ansvaret for politiets lønn- og regnskapsoppgaver.

I forbindelse med etableringen av de 12 nye politidistriktene har det vært nødvendig med omfattende tilpasninger av politiets IKT-systemer. I 2017 har systemendringene for fase 1 av prosjektet blitt ferdigstilt og iverksatt. Samtlige distrikt har fått tilpasset sine administrative IKT-systemer, og 10 av totalt 12 distrikter har satt i drift sine nye operasjonssentraler med tilpassede IKT-systemer.

Blant IKT- endringene som er iverksatt er nasjonal løsning for straffesakssystemet BL og nasjonal oversikt over tjenestekjøretøy og sporingsenheter i kartløsning. Nasjonal BL vil gi politiet nye samhandlingsmuligheter ved å kunne jobbe i samme sak på tvers av distrikter, særorgan og påtalemyndighet. Systemtilpasningene som er gjennomført skaper et fundament for videre kvalitetsheving som bidrar til at videre organisasjonsendringer blir enklere å gjennomføre.

Fokuset i reformarbeidet har i løpet av året dreid mer mot de kvalitetshevende tiltakene som skal gi nye og likere polititjenester (økt rettssikkerhet) og måter å jobbe på til det beste for innbyggerne. Politiarbeid på stedet er innført som nasjonal arbeidsmetode og basis opplæringsløp er gjennomført. Alle patruljemannskap, samt enkelte etterforskere, ansatte ved operasjonssentralene og ledere har gjennomført opplæring, i alt 6 500 medarbeidere.

Politiets strategiske utviklingsportefølje

Politiet er inne i den mest omfattende endringen i etatens historie, og reformarbeidet gir et ekstraordinært utviklingsbehov i tillegg til en allerede omfattende portefølje. Den strategiske utviklingsporteføljen består av endringsinitiativer som bidrar til å oppnå strategiske mål og prioriteringer. Porteføljen omfatter sentrale prosjekter i nærpolitireformen, på grense- og ID-området, og innenfor beredskapsområdet. Porteføljen innbefatter også initiativ for å styrke kritisk IKT-infrastruktur i politiet, samt tiltak for å modernisere utvalgte områder for å heve kvaliteten i politiets oppgaveløsning.

Aktivitetsnivået i utviklingsporteføljen var generelt høyt gjennom hele 2017, og totalt 10 prosjekter ble avsluttet i løpet av året. Det har også vært viktige leveranser fra pågående prosjekter. Det har vært utfordringer innenfor området Grense og ID-området i 2017, i hovedsak for PoID-prosjektet.

SPOR-programmet har levert totalt seks prosjekter i 2017 og programmet er nå avsluttet. Bakgrunn for programmet var innføring av Politiregisterloven (lov om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten) og krav om etablering av styringssystemer for informasjonssikkerhet i politiet. Gjennomføring av programmet har ført til at samfunnet i større grad oppnår rettssikkerhet, samfunnssikkerhet, en bedret kriminalitetsbekjempelse, personvern og åpenhet ved at politiet behandler informasjon på en forsvarlig, effektiv og enhetlig måte. Informasjon er tilgjengelig for å forebygge og bekjempe kriminalitet, også i samarbeid med andre aktører, og samtidig beskyttet mot uberettiget innsyn, endring og misbruk.

G3kko-prosjektet har hatt i oppdrag å utvikle Grensekontrollsystemet (GK) til et Grense- og territorialkontrollsystem (GTK). Videreutviklingen av GTK i 2017 har ytterligere effektivisert både stasjonære og mobile kontroller. Det er også lagt til rette for nye krav til løsningen som forventes fremover, f.eks. i forbindelse med innføring av et Entry-Exit system (EES). Brukerne har fått et moderne, effektivt og brukervennlig system. Tilbakemeldingene har vært gode. Systemet er tilrettelagt for territorialkontroll, ved at funksjonalitet for søk, logging og registrering av territorialkontroller er implementert.

Nytt Politiet.no ble lansert i 2017 og politiets nye nettsider skal bidra til flere fornøyde og selvhjulpne brukere ved å tilby økt selvbetjening og effektive digitale tjenester og ved at

POLITIET

flere får utført polititjenester på nett. Politiet.no bidrar videre til politiets samfunnsoppdrag og målene for nærpolitireformen, samt regjeringens målsetting om å styrke digitale tjenester og digitalt førstevalg i politiet og i offentlig sektor. Politiet.no er politi- og lensmannsetaten primære elektroniske kanal for informasjon og tjenester til innbyggere og virksomheter.

Det fremheves også at *ARGUS-prosjektet* har levert ny nasjonal kommunikasjonskontrolløsning. Dette betyr at norsk politi har en ny, sikker og sentralisert løsning for kommunikasjonskontroll og at etterforskningsmetoden kan brukes effektivt og forsvarlig til å bekjempe organisert og annen alvorlig kriminalitet. Politiet har også innført nytt system for laboratoriestøtte i Kripas gjennom prosjekt *LIMS*. Med dette har politiet fått et verktøy for saksbehandling på laboratoriet med automatisering av tidligere manuelle rutiner. Systemet omfatter full instrumentintegrasjon, vektplattform, full lagerstyring og sporbarhet, færre manuelle rutiner ved laboratoriet, samt standardiserte og lettleste rapporter

Arbeidet med styrking av kritisk IKT- infrastruktur i politiet har fortsatt i 2017. Det har vært gjennomført flere tiltak for å redusert sårbarhet, og øke tilgjengelighet, stabilitet og kapasitet.

Samlet regnskap for politiets strategiske utviklingsportefølje i 2017 var på om lag 635 mill. kroner, noe som tilsvarer en videreføring av nivået fra 2016. Nærpolitireformen og området grense, ID og internasjonalt politiarbeid utgjorde til sammen 73 prosent av kostnadene.

Figur III-1 Strategisk utviklingsportefølje – oversikt over største poster 2017

Politidirektoratets mottaksprosjekt for beredskapssenteret (PNB-M) ble etablert i 2017. PNB-M er satt opp med ressurser fra Politidirektoratet, Oslo politidistrikt, Politiets fellestjenester og Politiets IKT-tjeneste. Beredskapssenteret skal dekke behovet for bedre treningsfasiliteter og nødvendig lokaler for beredskapstroppen, bombetjenesten, krise- og gisselforhandlerne og helikoptertjenesten. Senteret skal også legge til rette for bedre fagutvikling og samtrening med annet innsatspersonell.

PNB-M har levert et betydelig antall premisser i forprosjektfasen gjennom hele 2017 og har hele tiden vært en tydelig aktør og samarbeidspartner med byggherreorganisasjonen, prosjekterende og entreprenør. De politioperative og driftstekniske hensynene er godt ivarettatt i forprosjekteringen funksjonaliteten til senteret blir meget bra. Det omfanget som er spilt inn fra politiet, og som er planlagt inn i byggingen, vil gi en betydelig gevinst både for økt responskvalitet og redusert responstid.

Politidirektoratet signerte kontrakt for anskaffelse av tre nye politihelikoptre høsten 2017. Nye helikoptre vil styrke politiets beredskap og styrke innsatsevnen mot terror og annen alvorlig kriminalitet.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

i. Risikostyring og internkontroll

I henhold til økonomireglementet skal internkontrollen være en integrert del av plan-, gjennomførings-, oppfølgings- og rapporteringsprosessene i en virksomhet. Internkontrollen skal være dokumenterbar og gi rimelig sikkerhet for måloppnåelse innen følgende områder:

- Målrettet og effektiv drift (driftsrelaterte målsettinger)
- Pålitelig rapportering (rapporteringsrelaterte målsettinger)
- Overholdelse av lover og regler (etterlevelsesrelaterte målsettinger)

Politidirektøren har, etter Hovedinstruksen for Politidirektoratet, ansvar for at styringssystemet er hensiktsmessig, tilstrekkelig og virker effektivt slik at politiet skal nå sine mål. For å sikre overholdelse av kravene i økonomireglementet har Politidirektoratet utdypet og konkretisert kravene til underliggende enheter gjennom instruksverk, styringshåndbøker og rundskriv.

Arbeidet med prosjektet for internkontroll i økonomiforvaltningen ble igangsatt i mai 2017.

Følgende resultatmål har blitt definert:

1. Reviderbart regnskap for 2017
2. Internkontroll implementert og synliggjort for å kunne gi rimelig sikkerhet for riktig regnskapsrapportering i politietaten
3. Etablert styringsdokument med rammeverk for internkontroll over økonomi- og regnskapsrapportering
4. Utarbeidet plan for videre arbeid med internkontroll i 2018

Arbeidet som har blitt gjennomført i 2017 har hatt fokus på de fire resultatmålene som er nevnt over. Dette er elementer som inngår som en del av et helhetlig system for internkontroll og risikostyring, men utgjør ikke hele systemet. Prosjektet må definere og utvikle flere mekanismer og prosesser i systemet for internkontroll og risikostyring i 2018 for å sikre at dette systemet skal fungere effektivt på vedvarende basis. Videre må det tas hensyn til endringer som vil forekomme i virksomhetens økonomiprosesser.

ii. Revisjonen av politi- og lensmannsetatens årsregnskap

Det har blitt gjennomført en interimsrevisjon på grunnlag av prøveavslutningen per utgangen av september 2017. Riksrevisjonen har i den forbindelse fått overlevert utkast til årsregnskapet og underlagsdokumentasjonen fra alle enhetene i etaten.

Underlagsdokumentasjonen inneholder både regnskapsrapporter og dokumentasjon av gjennomføringen av internkontrollene. Riksrevisjonen har fått tilgang til informasjon og ressurser i virksomheten for å kunne gjennomføre kontroll- og revisjonshandlingene.

Hovedbøkene til politidistriktene har blitt overført til PFT lønn og regnskap og inngår nå som en del av en felles hovedbok. PFT lønn og regnskap utfører regnskapsoppgavene i henhold til ny organisasjon og nye rutiner. Særorganene har fortsatt egne hovedbøker og har ikke blitt overført til PFT lønn og regnskap per utgangen av 2017. Særorganene rapporterer direkte til Politidirektoratet. Særorganene vil overføres til felles hovedbok i løpet av første halvdel 2018.

iii. Revisjonsmerknader

Syv åpne merknader fra tidligere revisjoner har blitt fulgt opp i tredje tertial 2017.

I 2016 ble det gjennomført en forvaltningsrevisjon av arkivene i utvalgte departementer. Rapporten ble overlevert Stortinget i mai 2017², og inneholdt anbefalinger til Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Siden dette var en tverrdepartemental revisjon ble også Justis- og beredskapsdepartementet omfattet av denne revisjonen.

Politidirektoratet, som en underliggende virksomhet til Justis- og beredskapsdepartementet, ble undersøkt som en del av testarbeidet i revisjonen. Politidirektoratet har iverksatt tiltak for å rette opp svakhetene. Kontrakter/avtaler som ikke var publisert på offentlig elektronisk postjournal (OEP) er nå endret til riktig dokumenttype, og publisert på OEP. Arbeidet med å kartlegge og journalføre prosjektdokumentasjon er igangsatt, og vil i løpet av 2018 føre til bedre dokumentasjon av prosjekter i Politidirektoratet

Tidligere rapporterte merknader som følges opp videre:

Biometriske pass

Det er etablert et innføringsprosjekt – Innføring av Pass og ID (IPID) som skal sikre en god og forsvarlig innføring av pass- og ID i politidistriktene. Prosjektet skal sikre at politiet har en organisasjon med avklarte roller og ansvar, nødvendig kapasitet og kompetanse, og en teknisk infrastruktur og lokaler tilpasset nye løsninger og nasjonale og internasjonale krav og føringer.

Stab for Internrevisjon har utarbeidet en oppdragsplan for revisjon av passforvaltningen. Revisjonsteamet fra Internrevisjon har tett dialog med fagsiden i IDeALT. Første tilsyn/revisjon i 2018 gjennomføres i Trøndelag politidistrikt.

Hvert politidistrikt har utpekt superbrukere som skal bidra i utviklingen av e-læring for pass og nasjonalt ID-kort, og sørge for gjennomføring av opplæring av personell i eget distrikt. Politidirektoratet samarbeider med Politihøgskolen om utvikling av e-læringen.

Informasjonssikkerhet og IKT-forvaltning

Merknadene for informasjonssikkerhet og IKT-forvaltning er relatert til prosesser som i mange tilfeller håndteres gjennom samme tiltak og berører de samme områdene.

Politidistrikter og særorganer rapporterer tertialvis på fremdrift vedrørende implementering av internkontroll for informasjonssikkerhet. Det er gjennomført analyser, som danner grunnlaget for tiltakene som blir implementert. Internkontroll i informasjonssikkerhet er et kontinuerlig arbeid, og vil styrkes ytterligere gjennom politireformen.

Det er ansatt sikkerhetsledere i 9 av de 12 distriktene. Arbeidet er i startfasen og er en kontinuerlig og omfattende oppgave.

I strategi for informasjonssikkerhet 2014-2018 er et av fokusområdene "brukeradministrasjon". Det er laget plan for innrulling av flere systemer for sporing etter krav gitt av PRL (politiregisterloven).

Mangler i system for oppbevaring og forvaltning av elektroniske bevis/info i straffesaker håndteres gjennom blant annet LDM (Lagring av Digitale Medier). Planleggingen av

---

² Jf. Riksrevisjonens undersøkelse av arkivering og åpenhet i statlig forvaltning, Riksrevisjonens rapport 3:10 2016-2017 (overlevert Stortinget 30.05.2017) og Innst. 57 S (2017 – 2018) Innstilling til Stortinget fra kontroll- og konstitusjonskomiteen

POLITIET

digitale spor og beslag er i gang, parallelt med LDM. Det er forventet å starte gjennomføring av tiltaket når LDM leverer i mai 2018.

Fra 2013 og frem til i dag er det gjennomført flere tiltak for å styrke IKT-styring og IKT-forvaltning. Prosjektet Helhetlig Styring og Organisering av IKT fase I (HSO fase I) har etablert helhetlig styring av IKT i politiet, og gjennomføring av planlagte tiltak i HSO fase II (som inkluderer særorganene i modellen) vil medføre at punktet i sin helhet kan utkvitteres.

Arbeidslivskriminalitet

Det er nå etablert 7 a-krim sentre. Øvrige 5 politidistrikt har etablert regionale samarbeidsavtaler med relevante kontrolltater. I løpet av 2017 vedtok etatsdirektørene også en ny felles styringsmodell. Denne skal implementeres i distrikt med a-krim sentre i 2018. Videre arbeides det med å utvikle felles mål- og styringsindikatorer mellom etatene (forslag foreligger ventelig i juni/juli 2018).

Videre arbeider politiet med å løfte kvaliteten i etterforskningen gjennom Etterforskningsløftet. Etterforskningsløftet skal være gjennomført i løpet av 2018.

Tilsvarende gjelder også for:

- Politiarbeid på stedet
- Felles straffesaksinntak
- Nasjonal bestep praksis og metoder for etterforskningsledelse

Vaktselskaper

Det er satt av midler til utvikling av vaktvirksomhetsregisteret i 2018. Det påpekes at det er observert et klart behov for registeret. Det er i oppdragsbrev av 27.3.2017 gitt NHO Service ansvar for å etablere og drifte eksamensdatabase for vekterutdanningen, samt utarbeide og publisere lærebok for vekterfaget. Jus for vekterfaget vil bli publisert i egen lærebok i samarbeid med PHS. Politidirektoratet vil utarbeide ny læreplan for begrenset ordensvaktjeneste i løpet av 2018 i samråd med JD. Alle tiltak relatert til punktet "Det er ikke utarbeidet et enhetlig opplegg for vekteropplæring" for øvrig er fullført.

Oppfølging og kontroll av vaktelskaper er fulgt opp gjennom krav til politidistriktene om rapportering av vaktvirksomhet i 2015, brev av 11.11.2015. Rapporteringen fra politidistriktene viser variasjoner fra politidistrikt til politidistrikt vedrørende utført besøkskontroll av vaktelskap. Det er anmodet om å få indikatorer på kontroll av vaktelskaper fra og med 2018.

Nye merknader³

Behandling av beslag i straffesaker

Straffesakssystemet BL er et gammelt system fra 90-tallet. Selv om det inneholder funksjonalitet for beslagshåndtering oppleves dette som tungvint og lite intuitivt for arbeidsprosesser knyttet til behandling av beslag gjennom straffesaksprosessen. Politidirektoratet ønsker derfor å se på muligheten for å modernisere systemstøtten for beslagshåndtering i forbindelse med konseptarbeidet for langtidslagring av beslag.

Oslo politidistrikt leverte i 2017 en plan for hvordan avvikene skulle lukkes. Tilbakemelding for T3 2017 tilsier at det er gjort grundig jobb så langt. Noen enheter, inkludert Oslo, har gjort en tilfredsstillende kontroll av beslag og innrapportering på årsrapporten, men den totale innrapporteringen er ikke tilfredsstillende. Det er derfor ikke mulig å bekrefte at kvaliteten i prosessen for håndtering av beslag er adekvat. Politidirektoratet har bedt om en ny innrapportering fra enkelte politidistrikter på beslag innen utgangen av februar 2018. Resultatene fra innrapporteringen i februar vil danne grunnlaget for å vurdere nye tiltak. Frist for nye tiltak vil måtte defineres senere.

³ Revisjonsrapportene til disse to merknadene ble ferdigstilt og rapportert i 2017, og disse to merknadene ble rapportert som nye merknader i rapporteringen for første tertial 2017. I denne rapporten omtales de som nye merknader, for sammenligning med fjoråret.

POLITIET

Rapportering fra enhetene vedrørende administrative kontroller skal inneholde informasjon fra risikovurderingene. Tilsendt informasjon om risikovurderingene er ikke tilfredsstillende, i tillegg til manglende innrapportering.

Ansvarsfordelingen for oppfølgingen av beslag i organisasjonen er avklart.

Informasjonssikkerhet i valutaregisteret

I politiet er det innført en ny løsning med nye og enhetlige rutiner for tildeling av tilganger til politiets datasystemer og eksterne (herunder valutaregisteret) datasystemer hvor politiet har tilgang. Formålet er å tilfredsstille lovpålagte krav til tilgangsstyring. En del av løsningen er utarbeidelsen av en rollebasert tilgangsmatrise for politiet. Rollene er basert på hvilke arbeidsoppgaver den ansatte har, og hvilke løsninger/tjenester det er nødvendig at vedkommende har tilgang til for å kunne utføre disse arbeidsoppgavene. Tilgangsmatrisen er basert på politiets virksomhetsmodell og skal så langt det er mulig også understøtte funksjonsområdene som innføres av PNP (prosjekt nye politidistrikt). Det er definert basistilganger og spesialisttilganger. Tre av disse spesialistpakkene får tilgang til valutaregisteret. Den nye tilgangsstyringen av politiets IKT-tjenester følger det pågående personalløpet i PNP.

Merknader som er utkvittert

Det er foreslått at merknaden "Arbeidsmiljøkriminalitet" stenges for videre oppfølging.

Pågående revisjoner

Politiets håndtering og innvilgelse av søknader om våpentillatelse

Riksrevisjonen igangsatte i 2017 en etterlevelserevisjon av politiets håndtering av innvilgelse av søknader om våpentillatelse. Revisjonen tar for seg følgende tre problemstillinger:

1. Sikrer politidistriktene at søknader og tillatelser til å ha våpen blir behandlet i tråd med lov og retningslinjer på området?
2. Sikrer politidistriktene at våpenkort blir tilbakekalt dersom kravene til å eie våpen ikke lenger er oppfylt, samt at det gjennomføres kontroller etter våpenlovens bestemmelser?
3. Sikrer politidirektoratet gjennom sin styring og kontroll at lov og retningslinjer knyttet til behandling av våpensaker blir fulgt?

Testarbeidet har blitt gjennomført i tredje tertial 2017. Riksrevisjonen gjennomførte et møte med Politidirektoratet og Justis og beredskapsdepartementet den 17. januar 2018 hvor foreløpige funn ble presentert. Politidirektoratet har i forbindelse med denne revisjonen laget en foreløpig tiltaksplan

Forvaltningsrevisjon av oppfølging av objektsikring

Riksrevisjonen informerte Politidirektoratet i slutten av august 2017 at Riksrevisjonen planlegger en forvaltningsrevisjon av oppfølging av objektsikring. Oppstartsmøtet ble gjennomført 14. september. Revisjonen pågår og det er forventet at et utkast til rapport fra Riksrevisjonen vil foreligge rundt T12018. Revisjonen omhandler et område som inneholder gradert informasjon. Status og informasjon om denne revisjonen rapporteres således ikke gjennom denne rapporten.

iv. Bemanningssituasjonen i politiet

Det har vært en betydelig økning i politiårsverk mellom 2009 og 2017. For å sørge for tilstrekkelig grunnbemanning i det operative arbeidet i hele landet er det et mål å nå en dekningsgrad på 2,0 politiansatte per 1 000 innbygger. Målsettingen har vært styrende for studentopptaket ved Politihøgskolen de siste årene, og målsettingen forventes å bli

POLITIET

innfridd i løpet av 2019 med dagens opptak på 720 studenter. I løpet av 2017 økte netto bemanningen i politidistriktene med 578 politiårsverk.

Politiets oppgaver er i stor grad personellintensive. Én døgnkontinuerlig politipatrulje som både kan drive forebyggendepolititjeneste og respondere på akutte hendelser, krever 18 politiårsverk. De prioriterte oppgavene som bekjempelse av vold og seksuelle overgrep mot barn, IKT-kriminalitet og økonomisk kriminalitet er alle ressurskrevende.

Ressursanalyser viser at det stadig krever flere ressurser å gjennomføre mange av politiets tjenester, fordi det stadig stilles høyere krav til tjenesteutførelsen. Eksempelvis ved gjennomføring av tilrettelagte avhør viser analyser at det er særlig behov for å styrke de polisiære funksjonene innen etterforskning og påtale, for å håndtere disse sakene med god kvalitet og innen lovpålagt tidsfrist.

Politiets innbyggerundersøkelse måler innbyggernes forhold til politiet. Til tross for at politiet står midt i en omfattende reform har tilliten til politiet økt de to siste årene. Ifølge Innbyggerundersøkelsen har 83 prosent svært eller ganske stor tillit til politiet, noe som er en fremgang fra måling i 2016 (81 prosent). Politireformen har ført til store endringer i etaten de siste to årene, noe som har krevd både ressurser og kapasitet i politidistriktene. Innbyggerne er mest bekymret for å bli rammet av nettsvindel (32 prosent). Dette er første gang nettbasert kriminalitet ligger øverst på listen over hendelser publikum er bekymret for. Tidligere år har innbyggerne vært mest bekymret for å bli rammet av trafikkfarlige hendelser.

En gjennomgang av sentrale drivere for samfunnsutviklingen utført høsten 2017, konkluderte med at politiet har behov for større kapasitet og for flere typer kompetanse fremover enn det etaten har i dag. Utredningen påpekte at politiets arbeidsoppgaver er i så stor endring at det krever vesentlig endring i rekrutteringen. Det er særlig behov for økt kompetanse innen informatikk, teknologi, økonomi og analyse. I tillegg kreves det større grad av spesialisering innen de politifaglige oppgavene for å løse disse på en tilfredsstillende måte. Dette fordrer at politiet må tilpasse etter- og videreutdanningene i etaten raskere og i samsvar med samfunnsutviklingen og kriminalitetsutviklingen.

v. Kjønnsbalanse og mangfold

God kjønnsbalanse i politiet er nødvendig for å skape en attraktiv arbeidsplass, og for at politiet skal tiltrekke, utvikle og beholde viktig kompetanse i fremtiden. Det er per 31.12.17 totalt 46 prosent kvinner i politiet. Det er en økning med 1 prosentpoeng fra 2016. Som et ledd i dette arbeidet ble det i 2016 utarbeidet en overordnet plan for kjønnsbalanse i lederstillinger. I løpet av planens periode (2017–2022) er målet 30 prosent kvinnelige ledere i politistillinger og 40 prosent kvinnelige ledere totalt. Det er en økning på 2 prosent kvinner i lederstillinger fra 2016 til 2017 med en andel på 32 prosent. I politistillinger ser vi en jevn økning i andelen kvinnelige ledere som har gått opp fra 16 prosent i 2015 til 20 prosent i 2017, også her er det en økning på 2 prosent det siste året.

Flere distrikt har utnyttet mulighetene i forbindelse med omorganiseringen til å bedre kjønnsbalansen i lederstillinger. Ved årets slutt har 7 av 12 politidistrikt en kvinneandel på over 30 prosent i politimesterens ledergruppe.

Politihøgskolens opptak for 2017 viste tidenes høyeste kvinneandel med hele 46 prosent kvinnelige studenter. Det er en økning på 4 prosent fra 2016.

Mangfold

Politiet har en rolle i å beskytte alle grupper i samfunnet. For å skape legitimitet blant alle grupper i befolkningen er det viktig at politiet speiler befolknings sammensetningen. For å fremme likestilling og hindre diskriminering har profesjonalisering av rekrutteringsprosessen vært prioritert.

Politihøgskolen har over flere år arbeidet aktivt for å rekruttere flere søkere/studenter fra minoritetsgrupper til politiutdanningen. Tallene viser en gradvis økning av søkere med

POLITIET

minoritetsbakgrunn fra 10 prosent i 2015 til 12 prosent i 2017. I 2016 var det kun 25 prosent kvinner i denne gruppen. I 2017 ser vi imidlertid en vesentlig høyere andel med 43 prosent kvinner blant minoritetsstudentene.

Pride-paraden er et viktig symbol på større åpenhet og inkludering innad i politiet og gir publikum et bilde av politiet som en mangfoldig etat. Det er viktig for politiet å skape trygghet og tillit i alle deler av befolkningen. I 2017 deltok Politiet i paraden for 13 år på rad med 170 medarbeidere. Det har gradvis vært en økende oppslutning til paraden både blant politiansatte og publikum.

Seksuell trakassering

Det har over flere år blitt presisert at det er nulltoleranse for seksuell trakassering og annen utilbørlig atferd i politiet, samtidig har #metoo kampanjen økt fokuset på viktigheten av å definere hvilken kultur man ønsker på arbeidsplassen og tydeliggjøre hvor grensene går. I 2017 er tematikken er løftet inn i HMS-opplæringen i etaten, i etatens varslingsrutiner for kritikkverdige forhold, og fra 2017 ble spørsmål om uønsket seksuell oppmerksomhet inkludert i medarbeiderundersøkelsen. I årets undersøkelse svarte 2 prosent at de hadde opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet i løpet av de siste 12 månedene. Økt oppmerksomhet om risiki og sårbarhet i arbeidsmiljøet i politiet, opplæring i håndtering av varsler, økt bevissthet rundt hva som er akseptabel adferd samt bedre kjønnsbalanse i lederstillinger er eksempler på tiltak etaten jobber med for å forebygge problemet.

Kjønnslikestilling

Tabellen viser kjønnsfordelingen i politi- og lensmannsetaten (Antall medarbeidere inkludert medarbeidere i foreldrepermisjon).

Tabell IV-1 Kjønnsfordeling i politiet

Totalt antall	Kvinner	Menn	Andel kvinner i prosent
Jurister	517	379	58 %
Politiutdannede.	3 172	6 920	31 %
Adm.	4 168	2 085	67 %
Totalt	7 857	9 384	46 %
Ledere med personalansvar	Kvinner	Menn	Andel kvinner i prosent
Jurister	57	90	39 %
Politiutdannede	212	849	20 %
Adm.	269	203	57 %
Totalt	538	1 142	32 %

vi. HMS-arbeid i politiet

Politi- og lensmannsetaten har som overordnet målsetting at det skal være trygt å arbeide i politi- og lensmannsetaten. Etaten skal tilrettelegge og drive sin virksomhet på en slik måte at det ikke oppstår skade på personell, miljø, materiell og/eller etatens omdømme.

Politidirektoratet har det overordnede ansvaret for at etatens HMS-funksjon fremstår som tydelig og tilgjengelig. I 2017 ansatte de fleste distrikt HMS-ledere som skal koordinere og tilrettelegge HMS-arbeidet i distriktet på vegne av Politimesteren. Hensikten med en profesjonalisert HMS-funksjon er at det bidrar til bedre ledelse og styrket ledelseskultur, noe som støttes av hovedarbeidsmiljøutvalg(HAMU).

POLITIET

I 2017 var det 17⁴ varslinger om kritikkverdige forhold i politi- og lensmannsetaten. Basert på erfaringer fra tidligere varslingssaker og innspill fra distriktene og HAMU, er det utarbeidet nye rutiner for håndtering av varslingssaker. De nye rutinene er tatt inn i sentral HMS-håndbok for 2017 og det er gitt opplæring i politidistriktene og særorgan i regi av Politidirektoratet.

Antall registrerte uønskede hendelser og avvik viste en betydelig økning i 2017, og gikk fra 5 751 i 2016 til 6 987 i 2017. En del av økningen i antall registreringer har sammenheng med at det er bedre kjennskap til rutine, bedre bevissthet og økt fokus på systematisk HMS-arbeid. Det har lenge vært et behov for et enhetlig hendelses- og avvikhåndteringssystem for etaten. I 2017 ble det etablert et prosjekt for anskaffelse, utvikling og iverksetting av det nye forbedringssystemet. Systemet iverksettes i løpet av 2018.

Det er rapportert 418⁵ personskader i etaten for 2017 mot 463 i 2016. Det er ikke registrert dødsfall i politi- og lensmannsetaten 2017.

vii. Inkluderende arbeidsliv

Politidistriktene har utarbeidet lokale IA-handlingsplaner, og samarbeider med NAV om å rekruttere personer som står utenfor arbeidslivet på grunn av nedsatt funksjonsevne. Det totale sykefraværet har over flere år ligget rundt 5 prosent. Det er høyere for kvinner enn menn. Det totale sykefraværet for 2017 var på 5,29 prosent⁶.

---

⁴ Tallet baseres på tilbakemeldingene fra distrikt og særorgan som Politidirektoratet har mottatt per 01.02.2018.

⁵ Tallet er basert på meldinger med hendelseskategori "Personskade med fravær" og "Personskade uten fravær" i HMS Modulen i TTA. Tallet vil justeres etter kvalitetssikring med distrikt og særorgan.

⁶ Det tas forbehold om at alt sykefravær for 2017 ennå ikke er registrert, pr 19.2.2018.

V. Vurdering av framtidsutsikter

Samfunnsutviklingen kjennetegnes av at verden knyttes tettere sammen. Norske forhold påvirkes i større grad av konflikter og hendelser langt utenfor landets grenser. Det globale trusselbildet blir stadig mer sammensatt og uoversiktlig. Norge vil fortsette å være et attraktivt land for arbeidsinnvandring og flyktninger. Den teknologiske utviklingen går svært raskt, og mer grenseoverskridende kriminalitet stiller krav til politiets evne til å utvikle og tilpasse seg. I takt med dette vil også publikums forventninger til politiet endre seg. Dette øker også viktigheten av samarbeid med andre etater og internasjonalt politisamarbeid.

I 2018 blir det viktig å fortsette arbeidet med å videreutvikle de nye politidistriktene og tilrettelegge for en kvalitetsmessig styrking av politiarbeidet. I juni 2018 vil reformens strukturendringer være gjennomført i alle politidistrikt og arbeidet med å tilpasse grensesnittet mellom politidistrikt, særorgan og Politidirektoratet vil starte.

Sentralt i arbeidet for å øke kvaliteten i tjenestene, er utvikling av nye arbeidsprosesser og metoder i og mellom funksjonene som er etablert i distriktene. I 2018 prioriteres særlig arbeidet med de seks sentrale funksjonene⁷ i reformen, og samspillet mellom dem. Dette er kjernefunksjoner innen sine virksomhetsområder, og godt samspill mellom dem er avgjørende for å nå målene i nærpoltireformen. Derfor er de også sentrale drivere for å oppnå kvalitet i tjenestene og bedre resultater. Arbeidet vil kreve engasjement og stor innsats fra hele organisasjonen i de nye distriktene.

Andre tiltak som skal øke kvaliteten og effektivisere måten politiet jobber på, er blant annet videreutvikling av etterretningsprosessene, mer helhetlig arbeid med forebygging, metode- og kompetanseløft innen etterforskning, videreutvikling av ledelse, kultur og læringsprosesser, samt innføring av nye digitale verktøy. Dette vil være viktig for å sikre enhetlige og gode og effektive polititjenester landet rundt.

I medarbeiderundersøkelsen for 2017 ses en optimisme knyttet til innføringen av de seks prioriterte funksjonene og særlig til forventet bruk av teknologi og kunnskap i politipatroljen etter gjennomført reform. Flertallet av medarbeiderne tror også reformen vil føre til bedre tjenester for innbyggerne.

I 2018 etableres en nasjonal strategi for utvikling av kriminalitetsforebygging i etaten. I sammenheng med politiets virksomhetsstrategi, vil denne bli viktig for å tilrettelegge forebyggingsarbeidet systematisk på tvers av virksomhetsområder, der virkemidlene sees helhetlig opp mot identifiserte risikoområder. Økt deling av informasjon og samarbeid på tvers i etaten og med andre aktører, skal gjøre arbeidet mer målrettet og effektivt.

Arbeidet med saker som omfatter vold og overgrep mot barn, vil få en framtrødende rolle i politiet, også i 2018. Store mørketall innen spesielt overgrep som utføres og distribueres via nettet, reflekterer behovet for økt innsats mot alvorlig kriminalitet på dette området. I 2018 vil det blant annet arbeides for å opprettes et nasjonalt Cyber Crime Centre (NC3) hos Kripos.

I 2018 etableres en ny tverretatlig styringsmodell for arbeidet med arbeidskriminalitet. Det skal etableres en felles nasjonal styringsgruppe på direktoratsnivå for nasjonalt tverretatlig analyse, det tverrfaglige samarbeidet skal styrkes, og de syv a-krim sentrene som er opprettet, skal videreutvikles.

---

⁷ Etterretning, Politiråd og politikontakt, Tjenestekontor, Politipatroljen, Operasjonssentralen, Felles straffesaksinntak

POLITIET

Styrkingen av politibemanningen er viktig både for å øke den operative evnen og sørge for robuste funksjoner i de nye distriktene. Det er nødvendig at politiet fortsetter oppbemanningen for å kunne innfri ambisjoner og forventninger i nærpoltireformen. I 2018 skal politiet ansette 370 nye medarbeidere. Det er et sentralt element for planlegging og oppbygging av kapasitet og kompetanse, spesielt i distriktene.

For den langsiktige utviklingen av etaten er det behov for vesentlige investeringer på flere områder for å fortsette moderniseringen av tjenester og prosesser, og utvikle strategiske kapasiteter. Fremover er det avgjørende at etaten har evne til å prioritere langsiktige mål og ambisjoner i tråd med virksomhetsstrategien; ambisjoner om å komme i forkant av kriminaliteten, utvikle tilgjengelige polititjenester med høy kvalitet, og å sikre trygghet i det digitale rom. Dette gjelder eksempelvis digitalisering på flere virksomhetsområder, beredskap og innsats, investeringer i stadig mer moderne materiell, oppbygging av moderne kapasiteter innen datakriminalitet, tverretattlig samhandling og utvikling av kompetanse. Videre er det behov for fornyelse innen eiendom, bygg og anlegg for å kunne utnytte kompetanse og teknologi mer effektivt. Det samlede investerings- og utviklingsbehovet utfordrer etatens kapasitet og økonomiske evne. Det blir derfor viktig å skape langsiktige, forutsigbare rammer som tilrettelegger for planmessig investering og utvikling over tid.

VI. Årsregnskapet 2017

i. Ledelseskommentar

Årsregnskapet 2017 for Politi- og lensmannsetaten er avgitt i henhold til kontantprinsippet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R115 fra Finansdepartementet og krav fra eget departement.

Årsregnskapet gir et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

Tildeling

Politi- og lensmannsetaten samlede tildeling var på 18,306 mrd. kroner.

I tillegg har etaten mottatt belastningsfullmakter og andre tildelinger, regnskapsført med totalt 90,8 mill. kroner (Note B - "Andre tildelinger" og "Oversikt belastningsfullmakter gitt fra andre virksomheter"). Videre har etaten gitt belastningsfullmakter og overført midler til andre virksomheter med 83,1 mill. kroner. Bevilgningen knyttet til "Andre tildelinger" er regulert i fullmakter i tildelingsbrevet. Dette gir en disponibel ramme for etaten med tilsammen 18,314 mrd. kroner, se bevilgnings-rapporteringen, samt note A og B.

Politiets belastning av Kap. 1633 post 01 Nettordningen, statlig betalt merverdiavgift utgjør 605,1 mill. kroner for 2017.

Mellomværende med statskassen

Mellomværende med statskassen per 31. desember 2017 utgjorde 450 544 976,- kroner. På konto 19861 Arbeidsgiveravgift er det regnskapsført 924,22 kroner med feil kap/post, noe som gir en tilsvarende differanse mellom artskonto 19861 i artskontorapporteringen og Kap 5700 post 72 i bevilgningsrapporteringen. Denne feilen oppsto i 2016. Differansen i mellomværende med Staten vil bli korrigert i samråd med DFØ ved overgangen til 2018.

Mindreutgifter

Regnskapet for 2017 viser ett samlet mindreforbruk på 472,4 mill. kroner (sum utgiftskapitlene i bevilgningsrapporteringen). Av dette utgjør 401,2 mill. kroner midlene som kan søkes overført til 2018. Dette er listet i note B og beløpet søkes overført til 2018.

Mindreforbruket på ordinære driftsutgifter skyldes i hovedsak følgende forhold:

- 1) Forsinkelser i strategiske utviklingsprosjekter. Dette er i all hovedsak finansiert med øremerkede midler og kan ikke omdisponeres til andre formål.
- 2) Felles nasjonale driftsutgifter og etatsrettede utviklingstiltak finansiert fra Politidirektoratet (i hovedsak refusjoner og øremerkede midler)
- 3) Lønnsoppgjøret for 2017 som, på grunn av forsinkede forhandlinger ikke ble utbetalt i 2017.

Driftsutgifter

Den største utgiftsposten for politiet er knyttet til personell, dette utgjør 72,8 prosent av utbetalinger fra drift. Utgiftene til eiendom, bygg og anlegg utgjør 11,2 prosent og innkjøp av driftsmateriell står for 15 prosent av utbetalinger til drift. De største

POLITIET

utgiftspostene innenfor materiell er innkjøp av og driftsutgifter til biler, samt kostnader knyttet til IKT drift og utvikling. Det ble i 2017 kjøpt utrykningskjøretøy for 218,5 mill. kroner. I 2016 ble det til sammenligning kjøpt utrykningskjøretøy for 100 mill. kroner.

For politidistriktene utgjorde utgifter til personell og husleie i gjennomsnitt 84 prosent av utbetalinger til drift i 2017.

Politi- og lensmannsetaten ble i 2017 tildelt 350 nye politistillinger, med ansettelse siste halvår. I tillegg fikk etaten konsekvensjustert inn helårseffekten for 349 årsverk som ble tildelt i 2016. Dette bidrar til at utgiftene til personell har økt fra 2016. Økningen tilfaller i hovedsak politidistriktene.

Salgsinntekter og refusjoner i Politi- og lensmannsetaten

Politiets fellestjenester foretar innkjøp av materiell og utstyr på vegne av etaten. Videresalget av dette internt i etaten utgjorde for 2017 til sammen 147,1 mill. kroner, av totalt 204,5 mill. kroner.

Politi- og lensmannsetaten virksomhet sto for 47,6 mill. kroner, i all hovedsak knyttet til drift av overnatting og kantinedrift på sine lokasjoner

Refusjon knyttet til oppdrag i etaten utgjorde 106,1 mill. kroner i 2017. Dette er en nedgang på 46,0 mill. kroner fra 2016. Grunnen til dette er at en større del av kostnaden belastes direkte mellom enhetene gjennom lønns- og personalsystemet.

Politiet har iverksatt ulike tiltak for å redusere og eliminere den regnskapsmessige effekten av internhandel ytterligere.

Sentralisering av regnskapsfunksjon

I februar åpnet politiets fellestjenester lønns- og regnskapscenter i Kristiansund. 50 nye medarbeidere har gjennom året overtatt lønns- og regnskapsoppgaver fra politidistriktene.

Felles hovedbok

Fra 1.1.2016 ble alle personalrelaterte utgifter fra lønns- og personalsystemet bokført i en ny felles hovedbok. Gjennom 2017 er arbeidet med å etablere et felles regnskap for politi- og lensmannsetaten videreført. Agder politidistrikt ble innlemmet 1.1.2017. Deretter ble de øvrige politidistriktene innlemmet suksessivt frem til 1.9.2017.

Pensjon

Beregning av pensjonsutgiftene gjøres i personal- og lønnsystemet og på bakgrunn av dette bokføres i politi- og lensmannsetaten regnskap, på lik linje med andre lønns- og personellutgifter.

Fra regnskapsåret 2017 ble pensjonsutgiftene til Statens pensjonskasse (SPK) belastet og synliggjort i politiets regnskaper Utgiften, ut over tildelte midler til formålet, ble for etaten som helhet 6 mill. kroner i 2017. Dette utgjør avviket mellom bevilget og faktisk utgift til formålet.

På basis av etatens lønnsmasse ved utgangen av 2017 er etaten underfinansiert med 79 mill. kroner for 2018 til dette formålet. Dette grunnet helårseffekt av nye ansettelser i 2017.

POLITIET

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for politiet. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per dags dato. Revisjonsberetningen for 2017 antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2018.

Oslo 13.04.2018

Odd Reidar Humlegård
Politidirektør

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillinger.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

ii. Oppstilling av bevilgningsrapportering

Utgifts Kap	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2017	Merutgift (-) og mindretgift
0400	Justis- og beredskapsdepartementet	01	Driftsutgifter	A	4 550 000	4 506 028	43 972
0400	Justis- og beredskapsdepartementet	23	Spesielle driftsutgifter	A	2 325 000	1 641 246	683 754
0414	Forliksråd og andre domsutgifter	01	Driftsutgifter	B		2 774 124	
0414	Forliksråd og andre domsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter	B		34 817 325	
0440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	01	Driftsutgifter	A,B	17 294 396 522	16 850 675 850	443 720 672
0440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	21	Spesielle driftsutgifter	A,B	132 253 000	131 054 447	1 198 553
0440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	22	Søk etter omkomne	A,B	14 430 000	9 976 423	4 453 577
0440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	23	Sideutgifter	A,B	21 000 000		21 000 000
0440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	25	Sideutgifter	A,B	157 121 000	137 522 419	19 598 581
0440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	70	Tilskudd	A	12 460 000	12 460 000	0
0442	Politi høgskolen	01	Driftsutgifter	A,B	661 297 000	679 840 828	-18 543 828
0444	PST	01	Driftsutgifter	B		9 887 639	
0448	Grensekommisæreren	01	Driftsutgifter	A,B	5 810 000	5 617 017	192 983
0466	Særskilte straffesaksutgifter	01	Driftsutgifter	B		2 581 758	
0471	Statens erstatningsansvar og Stortingets rettfærdsvederlagsordning	71	Erstatningsansvar m.m.	B		4 660 056	
0471	Statens erstatningsansvar og Stortingets rettfærdsvederlagsordning	72	Erstatning i anledning av straffeforfølgelse	B		5 607 274	
0490	Utlendingsdirektoratet	01	Driftsutgifter	B		2 172 346	
0490	Utlendingsdirektoratet	45	Større investeringer	B		183 904	
0540	DIFI	25	Medfinansiering for lønnsomme IKT-prosjekter	B		8 499 196	
0858	Barne-, ungdoms og familiedirektoratet	01	Driftsutgifter	B		816 445	
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter			605 132 411	
Sum utgiftsført						18 305 642 522	18 510 426 737

POLITIET

Inntekt Kap	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 2017	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3400	Justis- og beredskapsdepartementet	01	Diverse inntekter			2 052 409	
3440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	01	Gebyr - pass og våpen	A	309 000 000	311 830 985	2 830 985
3440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	02	Refusjoner m.v.	A,B	379 604 000	366 933 990	-12 670 010
3440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	03	Salgsinntekter	A,B	192 999 000	214 504 606	21 505 606
3440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	04	Gebyr - vaktelskaper	A,B	1 814 000	1 777 058	-36 942
3440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	05	Personalbarnehage	A,B	2 057 000	2 048 192	-8 808
3440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	06	Gebyr - utlendingssaker	A	202 120 000	182 673 852	-19 446 148
3440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	07	Gebyr - sivile gjøremål	A	776 541 000	524	-776 540 476
3440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	08	Refusjoner fra EU's grense- og visumfond	A	12 000 000	12 692 765	692 765
3442	Politihøgskolen	02	Diverse inntekter	A,B	17 639 000	26 817 842	9 178 842
3442	Politihøgskolen	03	Inntekter fra Justissektorens kurs- og øvingssenter	A,B	20 021 000	20 808 512	787 512
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse			8 040 863	
5309	Tilfeldige inntekter	29	Gruppeliv			21 210 029	
5605	Renter	83	Av alminnelige fordringer			4 541	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift			1 447 148 205	
<i>Sum inntektsført</i>					1 913 795 000	2 618 544 374	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						15 891 882 362	
Kapitalkontoer							
60193	Norges Bank KK /innbetalinger					1 775 698 711	
60194	Norges Bank KK/utbetalinger					-17 658 184 081	
7xxxxx	Endring i mellomværende med statskassen					-9 396 069	
<i>Sum rapportert</i>						924	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)							
Konto	Tekst				2017	2016	Endring
6280	Verdipapir leieboerinnskudd m.v. (OBOS Manglerud og Vega kommune)				1 250 000	1 250 000	0
7000xx	Mellomværende med statskassen				-450 544 976	-441 148 907	-9 396 069

Det er avdekket differanse med 924,- i mellomværende per desember 2017. Dette er dokumentert og vil bli rettet i samarbeid med DFØ i IB 2018 (ref. anmodning til DFØ av 1.12.2017)

POLITIET

Note A Forklaring av samlet tildeling			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
0400 01		4 550 000	4 550 000
0400 23		2 325 000	2 325 000
0440 01	257 229 000	17 037 167 522	17 294 396 522
0440 21	4 821 000	127 432 000	132 253 000
0440 22	3 730 000	10 700 000	14 430 000
0440 23	892 000	20 108 000	21 000 000
0440 25	-	157 121 000	157 121 000
0440 70		12 460 000	12 460 000
0442 01	28 824 000	632 473 000	661 297 000
0448 01	316 000	5 494 000	5 810 000
3440 01		309 000 000	309 000 000
3440 02		379 604 000	379 604 000
3440 03		192 999 000	192 999 000
3440 04		1 814 000	1 814 000
3440 05		2 057 000	2 057 000
3440 06		202 120 000	202 120 000
3440 07		776 541 000	776 541 000
3440 08		12 000 000	12 000 000
3442 02		17 639 000	17 639 000
3442 03		20 021 000	20 021 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre i hht avgitte belastningsfullmakter	Merutgift(-)/ mindre utgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter iht merinntektsfull makt (justert for eventuell mva.)	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
0440 01		443 720 672	57 876 286	385 844 386	8 789 846			394 634 232	851 858 376	394 634 232
0440 21		1 198 553		1 198 553				1 198 553	6 371 600	1 198 553
0440 22	"kan overføres"	4 453 577		4 453 577				4 453 577	4 453 577	4 453 577
0440 23		21 000 000	20 303 752	696 249				696 249	1 005 400	696 249
0440 25	«overslagsbevilgning»	19 598 581		19 598 581				19 598 581	-	0
0442 01		-18 543 828		-18 543 828	9 966 354			-8 577 473	31 623 650	0
0448 01		192 983		192 983				192 983	274 700	192 983

Oversikt belastningsfullmakter gitt til andre virksomheter

	Kap/post	Bevilget	Regnskapsført
Domstoladministrasjonen	0440.01	4 986 000	4 024 130
Kriminalomsorgsdirektoratet - Transport og fremstilling av fanger og OVA	0440.01	43 902 000	41 621 002
Riksadvokatembetet	0440.01	1 377 195	1 377 195
Kontoret for voldsoffererstatning	0440.01	9 000 000	8 064 754
Statens innkrevingsentral - SIAN og drift av PLØS	0440.01	2 870 000	2 789 205
Sum 0440.01		62 135 195	57 876 286

Følgende midler er overført til Brønnøysundregistrene

Sideutgifter sivile gjøremål - Brønnøysundregistrene	0440.23	21 000 000	20 303 752
--	---------	------------	------------

Note B fortsetter

Oversikt belastningsfullmakter gitt fra andre virksomheter

PST	0444.01		9 887 639	Ref. dokumentasjon hos PST
UDI til PU (Utsys)	0490.45	500 000	183 904	Ref. brev av 21.11.2017
UDI	0490.01	7 300 000	2 172 346	Ref. brev av 16.05.2017 fra JD (Overføring fra 2016 til 2017)
DIFI	0540.25	8 500 000	8 499 196	Ref. brev av 18.07 og 22.09 2017
Barne-, ungdoms og familiedirektoratet	0858.01	775 000	816 445	Ref. brev av 17.03.2017
		17 075 000	21 559 531	

Andre tildelinger

Forliksråd og andre domsutgifter	0414.01	2 774 124	Ref. tildelingsbrev
Forliksråd og andre domsutgifter	0414.21	34 817 325	Ref. tildelingsbrev
Særskilte straffesaksutgifter	0466.01	2 581 758	Ref. tildelingsbrev
Statens erstatningsansvar og Stortingets rettferdsvederlagsordning	0471.71	4 660 056	Ref. tildelingsbrev
Statens erstatningsansvar og Stortingets rettferdsvederlagsordning	0471.72	5 607 274	Ref. tildelingsbrev

Merinntekter i henhold til merinntektsfullmakt

3440 02	-12 670 010
3440 03	21 505 606
3440 04	-36 942
3440 05	-8 808
Sum merinntekter 3440	8 789 846
3442 02	9 178 842
3442 03	787 512
Sum merinntekter 3442	9 966 354

Kommentar til overføring av midler fra 2017 til 2018:

For overføring av midler fra 2017 til 2018 er 5 % regelen benyttet på alle poster med unntak av 0440.22. Her ble hele beløpet overførbart til neste år

iii. Oppstilling av artskontorrapportering

	Note	2017	2016
Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	496 307 875	503 590 693
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	109 849 181	120 928 151
Salgs- og leieinnbetalinger	1	531 759 303	522 430 491
Andre innbetalinger	1	4 253 742	8 488 407
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		1 142 170 102	1 155 437 742
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	12 602 193 257	10 704 869 565
Andre utbetalinger til drift	3	4 700 413 363	4 565 290 812
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		17 302 606 620	15 270 160 378
Netto rapporterte utgifter til drift		16 160 436 518	14 114 722 636
Investeringer- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	-7 211	-7 228
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		-7 211	-7 228
Investeringer- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalt til investeringer	5	587 952 918	476 933 113
Utbetalt til kjøp av aksjer	5, 8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	631 617	509 120
<i>Sum investeringer- og finansutgifter</i>		588 584 535	477 442 233
Netto rapporterte investeringer- og finansutgifter		588 577 324	477 435 005
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	8 040 657	8 595 440
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		8 040 657	8 595 440
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	14 135 000	17 943 487
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		14 135 000	17 943 487
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
Gruppelivsforsikring konto 1985x (ref. kap. 5309, inntekt)		21 210 029	20 915 746
Folketrygdens inntekter, arbeidsgiveravgift konto 1986x (ref. kap. 5700, inntekt) *		1 447 148 205	1 225 856 167
Nettordningen, statlig betalt merverdiavgift konto 1987x (ref. kap. 1633, utgift)		-605 132 411	-580 836 504
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		863 225 823	665 935 409
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		15 891 882 362	13 935 570 279
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld			
Finansielle anleggsmidler		-	-
Fordringer		11 215 977	14 547 338
Kasse		1 805 480	2 022 512
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank			
Skyldig skattetrekk		-443 152 212	-434 859 594
Skyldig offentlige avgifter		-8 164 398	-9 381 628
Annen gjeld		-12 249 823	-13 477 535
Sum mellomværende med statskassen	8	-450 544 975	-441 148 907

POLITIET

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Oppholdstillatelser, arbeidstillatelser med mer		
Oppholdstillatelse	57 279 440	58 832 620
Statsborgerskap	40 257 537	60 308 207
Arbeidstillatelse	40 838 200	37 798 170
Familieinnvandringsstillatelse	49 867 610	47 758 650
Studenter, forskere	1 200 900	5 461 750
Passgebyr	281 604 707	269 047 362
Våpengebyr	23 461 750	22 410 529
Vaktselskaper	1 797 208	1 972 184
Sivile gjøremål	524	1 221
Sum innbetalinger fra gebyrer	496 307 875	503 590 693
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd - EU	90 266 298	90 403 074
Tilskudd - gaver	-1 000	176 170
Tilskudd - kommuner	3 323 250	5 650 917
Tilskudd - organisasjoner og stiftelser	322 798	33 500
Tilskudd - statlig virksomheter	15 929 093	24 664 491
Tilskudd - næringsliv	8 742	
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	109 849 181	120 928 151
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Salgsinntekt - varer og tjenester	204 507 873	170 391 828
Inntekt - politioppdrag - helse	13 107 763	11 602 842
Inntekt - politioppdrag - ledsagning og spesialtransport	8 548 700	8 433 623
Inntekt - politioppdrag - privatbetalte oppdrag	36 865 901	36 008 362
Leieinntekter	11 706 356	13 863 454
Refusjon - oppdrag i etaten	106 065 110	152 068 452
Refusjon - studentinnbetalinger	4 109 305	3 235 145
Andre inntekter	146 848 294	126 826 787
Sum salgs- og leieinnbetalinger	531 759 303	522 430 491
<i>Andre innbetalinger</i>		
Andre innbetalinger	4 253 742	8 488 407
Sum andre innbetalinger	4 253 742	8 488 407
Sum innbetaling fra drift	1 142 170 102	1 155 437 742

Note 2 Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter og innbetalinger av offentlige refusjoner vedrørende lønn

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter</i>		
Lønnsrelaterte kostnader	10 292 654 647	9 645 506 515
Arbeidsgiveravgift	1 447 128 469	1 225 968 241
Gødtgjørelser og honorarer	70 255 573	118 774 463
Pensjonskostnader - arbeidsgivers andel **	1 091 648 545	
Gruppeliv	21 210 029	20 968 829
Yrkeskadepremie	21 059 670	20 482 349
Sykepenger og andre refusjoner	-423 764 442	-383 029 845
Bedriftshelsetjeneste	11 227 246	13 957 768
Kantinedrift	27 151 564	22 294 230
Andre ytelser	43 621 955	19 947 014
Sum utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	12 602 193 257	10 704 869 565
Antall årsverk:	16 533	15 848

POLITIET

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Andre utbetalinger til drift</i>		
Husleie	1 378 947 061	1 273 753 216
Vedlikehold egne bygg og anlegg	1 244 961	1 986 388
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	92 157 108	94 342 518
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	197 003 075	228 802 240
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	136 724 768	149 698 684
Mindre utstyrsanskaffelser	372 007 117	322 051 665
Samband, nødnett og telefoni	157 224 247	133 538 762
Politifaglige utstyrsanskaffelser	74 497 418	72 153 018
IKT relaterte utstyrsanskaffelser	104 627 392	86 049 108
Møbler og inventar	18 950 621	20 533 830
Andre mindre utstyrsanskaffelser	16 707 440	9 776 947
Leie av maskiner, inventar og lignende	295 391 221	303 761 876
Kjøp av fremmede tjenester	943 930 987	974 713 176
Konsulenter IKT-utvikling	324 844 664	397 288 238
Konsulenter IKT-drift og vedlikehold	191 807 729	173 081 984
Konsulenter administrative tjenester	109 136 550	78 592 351
Leger og tannleger	68 549 952	60 836 520
Begravelsesbyråer	12 791 568	12 967 491
Tolketjenester og språkanalyser	59 461 018	57 799 517
Laboratorietjenester	29 180 137	24 896 963
Kjøp av polititjenester fra andre distrikter	84 579 546	112 237 892
Andre konsulenter og kjøp av tjenester	63 579 822	57 012 219
Reiser og diett	315 778 863	342 883 244
Reiser og diett drift	281 175 582	287 927 361
Reiser og transportkostnader deportè	34 603 281	54 955 883
Sum øvrige driftsutgifter :	967 228 203	873 297 805
Kjøretøy -drift og vedlikehold	217 522 102	195 297 006
Materiell og råvarer	167 866 828	112 631 012
Telefoni og data	150 306 568	153 882 528
Uniformer	69 023 372	36 861 425
Kontingenter	76 640 888	60 550 738
Kontorkostnader	52 468 670	50 324 783
Porto og frakt	53 459 333	53 339 850
Kurs og utdanning	67 789 932	65 561 411
Øvrige driftsutgifter	93 491 634	90 042 301
Erstatninger	14 797 937	51 082 180
Bank- og andre finanskostnader	3 860 939	3 724 571
Sum andre utbetalinger til drift	4 700 413 363	4 565 290 812

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	4 647	5 665
Valutagevinst	2 564	435
Annen finansinntekt		1 128
Sum innbetaling av finansinntekter	7 211	7 228

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Valutatap	18 364	5 772
Andre finanskostnader	613 253	503 349
Sum utbetaling av finansutgifter	631 617	509 120

Note 5 Utbetalt til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Utbetalinger til investeringer</i>		
Sikkerhetsanskaffelser	5 807 273	11 584 515
Data- og telefoniutstyr (infrastruktureiendeler)	158 576 812	171 192 430
Maskiner og transportmidler	263 965 036	145 249 649
Teknisk, krim- og trafikkteknisk utstyr	46 190 249	36 416 409
Våpen og ammunisjon	38 021 938	41 781 098
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	75 391 610	70 709 012
Forskning og utvikling	0	0
Sum utbetalt til investeringer	587 952 918	476 933 113

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Utbetalinger til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og eiendeler	0	0
Sum utbetalt til investeringer	0	0

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2017	31.12.2016
Skatter og avgifter	-206	0
Bøter	0	0
Tilfeldige inntekter	8 040 863	8 595 440
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	8 040 657	8 595 440

POLITIET

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2017	31.12.2016
Tilskudd til ideelle organisasjoner	11 875 000	11 608 100
Tilskudd til statsforvaltningen	260 000	0
Tilskudd til utlandet	0	2 206 771
Tilskudd andre	2 000 000	4 128 616
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	14 135 000	17 943 487

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2017 Spesifisering av bokført avregning med statskassen	31.12.2017 Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*			
Obligasjoner	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	25 397 564		25 397 564
Andre fordringer	11 215 977	11 215 977	0
Bankinnskudd og kontanter	250 912 511	1 805 480	249 107 031
Sum	287 526 052	13 021 457	274 504 595
Langsiktige gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-324 058 976		-324 058 976
Skyldig skattetrekk	-443 012 642	-443 012 642	0
Skyldige offentlige avgifter	-112 147	-112 147	0
Annen kortsiktig gjeld	-269 548 674	-20 441 643	-249 107 031
Sum	-1 036 732 439	-463 566 433	-573 166 007
Sum	-749 206 387	-450 544 975	-298 661 412

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

Ervervsdat o	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
Balanseført verdi 31.12.2017						0

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.

Kommentar til beslaglagte midler- bankinnskudd

Beslaglagte kontanter i forbindelse med straffesaker er hensyntatt under bankinnskudd og kontanter (kolonne bokført) med til sammen 249 107 031,-. Tilsvarende beløp er ført under Annen kortsiktig gjeld.

Når dom er avgjort blir beslaglagte midlene inntektsført til Staten, alternativt tilbakeført opprinnelig eier.

Det er tatt beslag i andre objekter (ikke kontanter). Disse er ikke en del av regnskapet.

Kommentar til leverandørgjeld

Ut fra DFØ sine føringer er leverandørgjelden vurdert til 324.058.976,- ved utgangen av 2017. Av dette utgjør fakturaer med forfall i 2018 til sammen 297.369.858,-. I politiets vurdering av leverandørgjelden er det lagt til grunn fakturaer fra 2014. På grunn av det arbeidet som gjøres med sammenslåing av enheter til felles hovedbok har det ikke vært mulig å gjøre en vurdering av de gamle fakturaene, noe som vil bli gjort i 2018 og eventuelt slettet. Dette utgjør 297 fakturaer med til sammen kroner 2.175.021,90.

VII. Vedlegg

1. Statistikkvedlegg
  - a. Bemanning
  - b. Asyl og utlendingsforvaltningen
  - c. Politiarrest/varetekt
  - d. Tilrettelagte avhør, konfliktråd, nye strafferettslige reaksjoner mm
  - e. Responstid
  - f. Opplysninger fra elektronisk kommunikasjon (trafikkdata)
  - g. Politiregisterloven
  - h. Politiattester
  - i. Forvaltningssaker
  - j. Samfunnssikkerhet og beredskap
2. Anmeldt kriminalitet og straffesaksbehandling (kommenterte STRASAK tall)
3. Riksrevisjonsmerknader
4. IKT drift og forvaltning
5. R15 matrise
6. Porteføljerapport
7. Nærpolitireformen
8. Effektivisering og produktivitet
9. Status tildelingsbrev 2017

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

BEMANNING 2017

Statistikrapportering - Bemanning

1. Årsverk i politietaten (antall lønnede årsverk per 31.12.17)

I tabellene nedenfor er følgende stillinger innarbeidet i de ulike stillingskategoriene:

Politiutdannet personell:

Politibetjent	Politioverbetjent
Politibetjent 1	Lensmann
Politibetjent 2	Politistasjonssjef
Politibetjent 3	Politiinspektør (i politifaglige lederstillinger)
Politiførstebetjent	

Jurister:

Politidirektør	Ass. sjef for Politihøgskolen
Ass. politidirektør	Politiinspektør
Politimester	Førstestatsadvokat
Visepolitimester	Statsadvokat
Sjef for Økokrim	Politifullmektig
Sjef for Utrykningspolitiet	Politiadvokat
Sjef for Politihøgskolen	Politiadvokat 2

Sivile stillinger:

Politiinspektør (som ikke er i politifaglige lederstillinger eller har påtalemyndighet)
Politirevisor
Spesialletterforsker
Arrestforvarer
Ledende arrestforvarer
Grensekontrollør
Namsfogd
Øvrige sivile stillingskoder

Definisjonen av lønnede årsverk:

Det beregnes antall årsverk som får lønn i politiet. I utgangspunktet tar vi med alle faste og midlertidig ansatte (inkl. vikarer, lærlinger, ekstrahjelp, åremål og embedsmenn). Beordrede til UP, reinpolitiet, INTOPS-tjeneste (tidligere civpol-tjeneste) samt POD og evt. andre særorgan telles der de har sin faste stilling og får lønn utbetalt.

Bemanning 2017

Følgende grupper tas ikke med:

- ansatte i foreldrepermisjoner
- timelønnte og ansatte på pensjonistvilkår
- innleide eksterne
- medarbeidere på tiltak (NAV) (selv om noen får lønn utbetalt fra distriktet)
- medarbeidere i ulønnede permisjoner telles ikke med. De som er i delvise permisjoner telles med den tilstedeværelsesgraden de har.

Nærmere detaljer om de enkelte stillingsgrupper fordelt pr. år og på distrikt, særorgan og andre enheter fremgår av tabellene nedenfor.

Tabell 1: Årsverk totalt for etaten ved utgangen av året, eks. PST. 1)

År	Politiutdannet personell	Jurister	Sivile stillinger	SUM
2011	7 922	686	4 899	13 507
2012	8 151	720	5 037	13 908
2013	8 449	727	5 147	14 323
2014	8 879	769	5 369	15 017
2015	9 247	819	5 495	15 561
2016	9 255	843	5 750	15 848
2017	9 791	860	5 882	16 533

1) 0290 politiinspektører uten krav til påtale er kategorisert som politi eller sivil

Tabell 2: Årsverk totalt for etaten ved utgangen av året, inkl. PST 1)

År	Politiutdannet personell	Jurister	Sivile stillinger	SUM
2012	8 397	729	5 190	14 316
2013	8 716	737	5 317	14 770
2014	9 152	781	5 562	15 495
2015	9 542	831	5 741	16 114
2016	9 551	856	6 007	16 414
2017	10 111	876	6 164	17 151

1) 0290 politiinspektører uten krav til påtale er kategorisert som politi eller sivil

Tabell 3: Årsverk pr 31.12.17 fordelt på distrikt, særorgan og andre enheter

Politidistrikt, særorgan og andre enheter	Politi	Jurister	Sivile stillinger	Sum alle
Oslo	2 128	166	831	3 124
Øst	1 145	114	537	1 796
Innlandet	560	43	242	845
Sør-Øst	1 079	101	404	1 584
Agder	454	36	160	650
Sør-Vest	804	78	299	1 181
Vest	863	79	352	1 294
Møre og Romsdal	400	28	133	561
Trøndelag	716	53	245	1 014
Nordland	423	39	167	629
Troms	287	24	131	442
Finnmark	221	15	125	361
Sum politidistrikt	9 079	775	3 627	13 481
Grensekommisariatet	0	0	5	5
Nasjonalt ID-senter	0	0	36	36
KRIPOS	244	20	286	549
Politihøgskolen	109	3	323	435
Økokrim	34	34	87	155
Utrykningspolitiet	17	2	41	60
PFT	5	0	275	280
PIT	10	2	473	485
Politiets utlendingsenhet	241	12	487	739
Politidirektoratet	52	12	243	307
Sum særorgan og andre enheter	712	85	2 256	3 052
SUM politiet (eks. PST)	9 791	860	5 882	16 533
PST	320	16	282	618
Sum inkl. PST	10 111	876	6 164	17 151

Tabell 4: Årsverk politi ved utgangen av året fordelt på distrikt, særorgan og andre enheter

Politidistrikt, særorgan og andre enheter	2015	2016	2017	Endring 2016 - 2017
Oslo	2 033	2 017	2 128	111
Øst	1 104	1 037	1 145	108
Innlandet	512	516	560	44
Sør-Øst	1 021	1 022	1 079	57
Agder	436	431	454	23
Sør-Vest	725	726	804	77
Vest	815	841	863	22
Møre og Romsdal	334	341	400	60
Trøndelag	637	676	716	40
Nordland 1)	433	443	423	-20
Troms 1)	201	225	287	63
Finnmark	227	228	221	-7
Sum politidistrikt	8 478	8 501	9 079	578
Grensekommisariatet	0	0	0	0
Nasjonalt ID-senter	0	0	0	0
KRIPOS	210	219	244	25
Politihøgskolen	111	108	109	1
Økokrim	28	29	34	5
Utrykningspolitiet	25	24	17	-7
PFT	1	2	5	3
PIT	5	11	10	-1
Politiets utlendingsenhet	348	317	241	-76
Politidirektoratet	41	45	52	7
Sum særorgan og andre enheter	769	754	712	-43
SUM politiet (eks. PST)	9 247	9 255	9 791	536
PST	294	295	320	24
Sum inkl. PST	9 542	9 551	10 111	560

1) 56 årsverk er overført fra Nordland til Troms ved deling av Midtre Hålogaland politidistrikt fra 01.05.2017.

Tabell 5: Årsverk totalt ved utgangen av året

Politidistrikt, særorgan og andre enheter	2015	2016	2017	Endring 2016 - 2017
Oslo 2)	3 028	2 930	3 124	194
Øst	1 725	1 645	1 796	151
Innlandet	795	789	845	56
Sør-Øst	1 545	1 532	1 584	52
Agder	624	624	650	26
Sør-Vest	1 114	1 114	1 181	67
Vest	1 229	1 270	1 294	24
Møre og Romsdal	509	513	561	48
Trøndelag	939	968	1 014	45
Nordland 1)	674	678	629	-48
Troms 1)	317	343	442	100
Finnmark	367	367	361	-6
Sum politidistrikt	12 866	12 771	13 481	710
Grensekommisariatet	5	5	5	0
Nasjonalt ID-senter	36	41	36	-5
KRIPOS	508	521	549	29
Politihøgskolen	416	429	435	6
Økokrim	149	148	155	7
Utrykningspolitiet	46	44	60	16
PFT	125	171	280	109
PIT	259	464	485	21
Politiets utlendingsenhet	767	854	739	-115
Namsfogden i Oslo 2)	114	113	0	-113
Politidirektoratet	271	286	307	20
Sum særorgan og andre enheter	2 695	3 076	3 052	-24
SUM politiet (eks. PST)	15 561	15 848	16 533	685
PST	552	566	618	52
Sum inkl. PST	16 113	16 414	17 151	737

1) 90 årsverk er overført fra Nordland til Troms ved deling av Midtre Hålogaland politidistrikt fra 01.05.2017.

2) Namsfogden i Oslo er overført til Oslo politidistrikt fra 01.04.2017.

2. Nyutdannede i jobb

Tabell 6: Uteksaminert fra PHS og ansatt i politiet pr. 31.12.2017

Kull	Antall studenter		Bestått pr. 31.12.2017		Bestått og stilling i politiet pr. 31.12.2017		Fast ansatt pr. 31.12.2017		Totalt med stilling i politiet pr. 31.12.2017		
	Opptak	Fullført 3 år	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel *	Antall	Andel	Politistilling
2014-2017	720	703	657	93,5 %	475	72,3 %	115	24,2 %	485	69,0 %	479
2013-2016	729	704	682	96,9 %	635	93,1 %	381	60,0 %	645	91,6 %	639
2012-2015	720	691	674	97,5 %	645	95,7 %	560	86,8 %	647	93,6 %	645
2011-2014	720	691	687	99,4 %	664	96,7 %	635	95,6 %	665	96,2 %	664
2010-2013	720	699	683	97,7 %	650	95,2 %	641	98,6 %	652	93,3 %	649

*) Beregnet av bestått og stilling i politiet.

Tabellen viser bl.a. hvor mange av avgangsstudentene som har bestått eksamen og hvor mange som har stilling i politiet på tellingstidspunktet.

Kull 2014-2017

- 657 av 703 avgangsstudenter, eller 93,5%, har bestått eksamen
- 475 av de 657 som har bestått, eller 72,3%, har stilling i politiet
- 182 av de 657 som har bestått har ikke stilling i politiet
- 115 av de 475 som har bestått og har stilling i politiet, eller 24,2%, er fast ansatt

3. Tilgang og avgang fra etaten

Tabell 7: Politi – avgang pensjon 01.01-31.12.2017

	Særaldersgrense 60 år	Særaldersgrense 63 år	Alderspensjon 70 år *	Sum
Pensj.v.særaldersgrenser	206	17		223
AFP mellom 62 og 67 år	1		6	7
Pensjon 67 år			1	1
Pensjon mellom 67 og 70 år			6	6
Pensjon 70 år			1	1
Uføre pensjon	3	1		4
Sum	210	18	14	242

Totalt 242 polititjenestemenn har gått av med pensjon i 2017 – inkl. tall for PST. Målt i årsverk er tallet noe lavere. Ved inngangen til 2017 ble avgang pensjon estimert til 225 politiansatte.

65 polititjenestemenn har sluttet av andre årsaker i 2017 – inkl. tall for PST. Målt i årsverk kan tallet være noe lavere.

Tabell 8: Jurister og sivile – avgang pensjon 01.01.-31.12.2017

	Jurister	Sivile	Sum
Pensj.v.særaldersgrenser *		3	3
AFP mellom 62 og 67 år	2	67	69
Pensjon 67 år	2	14	16
Pensjon mellom 67 og 70 år	2	17	19
Pensjon 70 år	2	9	11
Uførepensjon		9	9
Sum	8	119	127

*Renholder, arrestforvarere

8 medarbeider i kategorien jurist og 119 sivile har gått av med pensjon i 2017 – inkl. tall for PST.

Basert på alderssammensetning for polititjenestemenn/kvinner pr. 31.12.2017 samt erfaringstall for avgang pensjon er det forventet at ca. 206 medarbeidere i kategorien politi vil gå av med pensjon i løpet av 2018.

Antallet polititjenestemenn som slutter av andre årsaker varierer fra år til år. Basert på erfaring fra årene 2008 til 2011 var den forventede avgangen tidligere beregnet til ca. 100 polititjenestemenn/kvinner. Det reelle frafallet de senere årene har vist seg å være noe lavere. Det forventede frafallet av polititjenestemenn/kvinner er derfor justert ned til 85. Tallet er basert på gjennomsnittlig frafall de siste 10 årene.

Opptak av studenter ved PHS f.o.m. 2018 er ikke besluttet. Av beregningsmessige årsaker er opptak av 720 studenter videreført ved beregning av fremtidig "overskudd studenter". Med et opptak på 720 studenter ved Politihøgskolen forventes det at etaten får tilført 677 kvalifiserte polititjenestemenn/kvinner hvert år.

I 2017 var det forventet en netto tilgang på 351 polititjenestemenn/kvinner. Tall pr. 31.12.2017 viser at netto tilgang i 2017 ble ca. 370.

I 2018 forventes en netto tilgang på 386 polititjenestemenn/kvinner – etter at det er justert for forventet lavere avgang fra etaten.

For estimerte tall pr. år se tabell under.

Tabell 9: Tilgang og avgang fra etaten

År Uteksami- nering	A	B	C=B/A*100	D=A-B	E	F	G=E+F	I=D-G
	Opptak PHS (år n-3)	Frafall v/ PHS 6%	Frafall v/PHS i % - basert på erfaring	Tilgjengelig fra PHS	Avgang Pensjon	Annen avgang i etaten	Sum avgang	Overskudd studenter PHS
2008	360	21	5,83	339	175	133	308	31
2009	360	15	4,17	345	170	62	232	113
2010	432	23	5,32	409	192	82	274	135
2011	432	26	6,02	406	232	129	361	45
2012	553	33	6	520	276	90	366	154
2013	720	43	6	677	228	87	315	362
2014	720	43	6	677	267	67	334	343
2015	720	43	6	677	253	64	317	360
2016	720	43	6	677	238	63	301	376
2017	720	43	6	677	242	65	307	370
2018	720	43	6	677	206	85	291	386
2019	720	43	6	677	188	85	273	403
2020	720	43	6	677	169	85	254	423
2021	720	43	6	677	172	85	257	419
2022	720	43	6	677	189	85	274	403
2023	720	43	6	677	209	85	294	383
2024	720	43	6	677	228	85	313	364
2025	720	43	6	677	263	85	348	329
2026	720	43	6	677	293	85	378	299
2027	720	43	6	677	272	85	357	320
2028	720	43	6	677	263	85	348	329
2029	720	43	6	677	283	85	368	308
2030	720	43	6	677	298	85	383	294

4. Dekningsgrad

Tabell 10: Politidekning – utvikling

Politidekning							
	Politidekning pr. 1000 innb. 31.12.2013	Politidekning pr. 1000 innb. 31.12.2014	Politidekning pr. 1000 innb. 31.12.2015	Politidekning pr. 1000 innb. 30.09.2016	Politidekning pr. 1000 innb. 31.12.2016	Politidekning pr. 1000 innb. 30.09.2017	Politidekning pr. 1000 innb. 31.12.2017
Oslo	2,29	2,40	2,42	2,35	2,37	2,51	2,47
Øst	1,43	1,49	1,57	1,47	1,46	1,52	1,58
Innlandet	1,29	1,34	1,35	1,36	1,36	1,46	1,47
Sør-Øst	1,45	1,42	1,46	1,44	1,45	1,50	1,52
Agder	1,41	1,40	1,47	1,45	1,44	1,50	1,50
Sør-Vest	1,30	1,35	1,41	1,38	1,40	1,46	1,55
Vest	1,34	1,37	1,39	1,41	1,43	1,51	1,47
Møre og Romsdal	1,21	1,24	1,28	1,29	1,29	1,44	1,50
Trøndelag	1,36	1,41	1,41	1,41	1,48	1,50	1,56
Nordland	1,52	1,57	1,56	1,57	1,59	1,72	1,75
Troms	1,50	1,50	1,57	1,71	1,74	1,75	1,73
Finnmark	2,68	2,77	2,99	3,05	3,00	2,95	2,90
Totalt politidistrikt	1,54	1,59	1,63	1,60	1,62	1,70	1,71
Totalt inkl. særorgan og andre enheter	1,65	1,72	1,77	1,74	1,76	1,83	1,85
Totalt inkl. PST	1,71	1,77	1,83	1,80	1,82	1,89	1,91

Dekningsgraden er basert på bemanning ved utgangen av hvert kvartal da SSB oppdaterer innbyggertall pr. politidistrikt pr. kvartal og ikke tertial.

Med bakgrunn i samfunns- og kriminalitetsutviklingen ble det i rapporten "Politiet mot 2020" beregnet at bemanningen måtte øke til minimum 2,0 politiårsverk pr 1000 innbyggere i 2020. Målsetningen om 2,0 politiårsverk pr 1000 innbyggere ligger fast.

I tabell 11 under vises fremskrevet dekningsgrad.

Fremskrivningen viser at ved lav og middels befolkningsvekst og en netto tilgang av politiutdannet personell som beregnet vil dekningsgraden nå 2,0 i 2019. Ved høy befolkningsvekst vil dekningsgraden nå 2,0 i 2020. Tallene er inkludert politiårsverk ved PST (sentrale enhet).

Dekningsgraden pr. 31.12.2017 er 1,91.

Tabell 11: Fremskrivning av dekningsgrad ved utgangen av året

Årstall	Netto tilgang politi-årsverk	Politiårsverk per 31.12.	Lav befolkningsvekst	Dekningsgrad Lav bef.vekst	Middels befolkningsvekst	Dekningsgrad Mid. bef.vekst	Høy befolkningsvekst	Dekningsgrad Høy bef.vekst
2008		7 870	4 799 252	1,64	4 799 252	1,64	4 799 252	1,64
2009		7 941	4 858 199	1,63	4 858 199	1,63	4 858 199	1,63
2010		7 981	4 920 305	1,62	4 920 305	1,62	4 920 305	1,62
2011		8 160	4 985 870	1,64	4 985 870	1,64	4 985 870	1,64
2012		8 397	5 051 275	1,66	5 051 275	1,66	5 051 275	1,66
2013		8 716	5 109 056	1,71	5 109 056	1,71	5 109 056	1,71
2014		9 152	5 165 802	1,77	5 165 802	1,77	5 165 802	1,77
2015		9 541	5 213 985	1,83	5 213 985	1,83	5 213 985	1,83
2016		9 551	5 258 317	1,82	5 258 317	1,82	5 258 317	1,82
2017		10 111	5 295 619	1,91	5 295 619	1,91	5 295 619	1,91
2018	336	10 447	5 320 000	1,96	5 384 000	1,94	5 451 000	1,92
2019	403	10 850	5 350 000	2,03	5 435 000	2,00	5 524 000	1,96
2020	423	11 273	5 379 000	2,10	5 483 000	2,06	5 593 000	2,02
2021	419	11 692	5 408 000	2,16	5 532 000	2,11	5 662 000	2,07
2022	403	12 095	5 438 000	2,22	5 580 000	2,17	5 732 000	2,11
2023	383	12 478	5 468 000	2,28	5 629 000	2,22	5 803 000	2,15
2024	364	12 842	5 498 000	2,34	5 677 000	2,26	5 876 000	2,19
2025	329	13 171	5 527 000	2,38	5 726 000	2,30	5 949 000	2,21
2026	299	13 470	5 555 000	2,42	5 775 000	2,33	6 023 000	2,24
2027	320	13 790	5 583 000	2,47	5 823 000	2,37	6 097 000	2,26
2028	329	14 119	5 610 000	2,52	5 870 000	2,41	6 172 000	2,29
2029	308	14 427	5 635 000	2,56	5 916 000	2,44	6 247 000	2,31
2030	294	14 722	5 660 000	2,60	5 961 000	2,47	6 322 000	2,33

Befolkningstall t.o.m. 2017 er faktisk befolkning pr. 31.12. Befolkningstall f.o.m. 2018 er basert på SSBs befolkningsfremskrivning pr. juni 2016. (SSB legger ut ny befolkningsfremskrivning i juni 2018.)

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

**ASYL OG
UTLENDINGSFORVALTNINGEN 2017**

Asyl og utlendingsforvaltningen

Antall gjennomførte returer, fordelt på destinasjon, nasjonalitet og kategori (særskilt for personer kommet over Storskog)

Kategori	Antall
Asyl	918
Dublin	461
Bort- og utviste	4 055
Totalt	5 434

For mer detaljert informasjon vises det til månedsrapportene fra Politiets utlendingsenhet som oversendes Justis- og beredskapsdepartementet løpende

Antall gjennomførte returer av mindreårige, fordelt på destinasjon, nasjonalitet og kategori og om botid overskrider 4 eller 5 år

Det er uttransportert 236 mindreårige i 2017. Av disse hadde 17 en botid over tre år i Norge. For mer detaljert informasjon vises det til månedsrapportene fra Politiets utlendingsenhet som oversendes Justis- og beredskapsdepartementet løpende.

Antall gjennomførte returer av mindreårige, fordelt på destinasjon, nasjonalitet og kategori og om botid overskrider 4 eller 5 år

Det er uttransportert 236 mindreårige i 2017. Av disse hadde 17 en botid over tre år i Norge. For mer detaljert informasjon vises det til månedsrapportene fra Politiets utlendingsenhet som oversendes Justis- og beredskapsdepartementet løpende.

Antall gjennomførte returer av personer ilagt straffereaksjon i Norge, fordelt på destinasjon, nasjonalitet og kategori

I 2017 ble det uttransportert 2 104 personer som var ilagt en straffereaksjon. Dette er en nedgang på 7,2 prosent sammenlignet med 2016. For mer detaljert informasjon vises det til månedsrapportene fra Politiets utlendingsenhet som oversendes Justis- og beredskapsdepartementet løpende.

Antall charter fordelt på destinasjon og antall uttransporterte

Totalt er det gjennomført åtte chartere i 2017 med destinasjon Nigeria (seks ganger), Libanon og Sudan. Alt i alt ble 36 personer uttransportert i disse charterne. For mer detaljert informasjon vises det til månedsrapportene fra Politiets utlendingsenhet som oversendes Justis- og beredskapsdepartementet løpende.

Antall soningsoverføringer

Det er gjennomført 55 soningsoverføringer i 2017, Romania Litauen var de største destinasjonene med 13 og 11 overføringer. For mer detaljert informasjon vises det til månedsrapportene fra Politiets utlendingsenhet som oversendes Justis- og beredskapsdepartementet løpende.

Direkte uttransporteringsavhengige kostnader, fordelt på kategoriene asyl,

Dublin og bort- og utviste, samt antall returer

Kostnadene for de ulike kategoriene i 2017 er oppgitt per kategori, ledsaget, uledsaget og gjennomsnittlig.

Kostnader	Ledsaget	Uledsaget	Gjennomsnittskostnader
Asyl	110 034	6 819	71 244

Asyl og utlendingsforvaltningen 2017

Kostnader	Ledsaget	Uledsaget	Gjennomsnittskostnader
Dublin	30 841	2 920	9 885
Bort- og utvisning	41 004	4 249	9 443
Total	181 879	13 988	90 572

Antallet fordeler seg på ledsaget og uledsaget i kategoriene:

Antall	Ledsaget	Uledsaget	Total
Asyl	573	345	918
Dublin	115	346	461
Bort- og utvisning	573	3 482	4 055
Total	1 261	4 173	5 434

Antall og andel som har gyldige reisedokumenter ved søknad om asyl, og hvorvidt disse ble fremskaffet frivillig eller gjennom tvang

Ved tidligere rapporteringer har det ikke vært mulig å gi eksakte tall siden PU ikke har hatt noe statistikkverktøy for å ta ut tall. Siden juli 2017 er dette delvis rettet opp, men det er fremdeles ikke mulig å rapportere på hvordan dokumentet er fremskaffet.

I tredje tertial 2017 ble det lagt frem 168 reisedokumenter av 634 ankomster (tilsvarende 26,5 prosent). Av disse ble 97 dokumenter (tilsvarende 15,3 prosent av alle ankomne) ansett som ekte.

Antall saker politiet mottar for effektivering, fordelt på om ID er tilstrekkelig avklart for å få gjennomført retur, og om ID ikke er avklart

Det finnes ikke godt nok datagrunnlag til å kunne si noe om tilstrekkelig avklart ID på et gitt tidspunkt for hele porteføljen. Det jobbes videre med å etablere datagrunnlag og måling av ID-avklaring i 2018.

Status på arbeidet for å nå målet om raskere avklaring av identitet (kvalitativ rapportering)

PU har i 2017 etablert rutiner og bedre samhandling som forventes å styrke måloppnåelsen, herunder koordinering og systematisering av innledende undersøkelser. ID-avdelingen i PU etablerte et "tidlig ID"-team fra 1.1.2017, som blant annet har som oppgave å følge opp ID-avklaringsbehov i nye saker etter endt registrering. Videre arbeider PU og UDI sammen om PUMA-prosjektet som nå er i fase to, dvs. ny asylyflyt og samlokalisering på ankomstsenteret i Østfold. Dette vil endre saksflyten og måten man også arbeider med ID-avklaringer. Det blir økt fokus på ID-avklaring i alle ledd i asylprosessen, spesielt i den tidlige fasen. I tillegg vil en slik styrking av ID-avklaringsarbeidet understøtte den ønskede dreining mot det polisiære i ankomstfasen som igjen ventes å understøtte arbeidet knyttet til samfunnssikkerhet og kriminalitetsbekjempelse.

Metodene for å måle rask avklaring av identitet er mangelfulle. PU har imidlertid fra sommeren 2017 fått på plass måling på visse indikatorer som bidrar til å belyse måloppnåelse. Det vil i forbindelse med PUMA-prosjektet også måtte etableres nye styringsindikatorer når det gjelder ID-avklaringer. POD, med bistand fra PU, vil jobbe med å utrede arbeidet med ID-avklaringer i 2018 i tråd med oppdrag fra JD. Det vil også jobbes med å etablere grunnlag for måling av ID-avklaringer.

I T3 har PU også jobbet videre med å etablere rutiner internt for å optimalisere saksflyten med tanke på rask avklaring av en asylsøkers identitet.

PU har også vedtatt en ny organisasjonsstruktur som nå er i implementeringsfasen og som også har som mål å understøtte ID-arbeidet i den tidlige fasen av asylprosessen.

Gjennomsnittlig kapasitetsutnyttelse på Politiets utlendingsinternat på Trandum

Den gjennomsnittlige kapasitetsutnyttelsen på politiets utlendingsinternat på Trandum har variert mellom 48,94 % og 82,65 % per måned i 2017. For de enkelte månedene var tallene som følger:

Måned	Gjennomsnittlig kapasitetsutnyttelse %
Januar	60,34
Februar	68,13
Mars	69,59
April	74,63
Mai	48,94
Juni	75,97
Juli	64,88
August	63,45
September	67,56
Oktober	82,01
November	82,65
Desember	80,45

Gjennomsnittlig og median oppholdstid på politiets utlendingsinternat på Trandum

Gjennomsnittlig oppholdstid på politiets utlendingsinternat på Trandum i 2017 var 17,5 dager. Median for samme tidsperiode var 1,85 dager. Begge verdiene har økt sammenlignet med 2016.

Antall personer i særskilt tilrettelagt innkvarteringssted og gjennomsnittlig oppholdstid

I 2017 har det ikke vært personer innsatt på særskilt tilrettelagt innkvarteringssted.

Antall mindreårige med familie og enslige mindreårige

For mer detaljert informasjon vises det til månedsrapportene fra Politiets utlendingsenhet som oversendes Justis- og beredskapsdepartementet løpende.

Bruk av utlendingsloven §§ 105 og 106, fordelt på bokstav

Som tidligere rapportert, foreligger det ingen samlede tall for politiet. Tallene for 2017 dekker derfor bare PUs bruk av hjemlene:

Asyl og utlendingsforvaltningen 2017

Kategori	Antall
§105 Bestemt bosted	22
§105 Meldeplikt	117
§106(1) a-1 Fengslet	56
§106(1) a-2 Fengslet	27
§106(1) b Fengslet unndragelse	701
Total	923

Antall opprettede bort- og utvisningssaker

Tallene viser antall opprettede saker per distrikt (utvisninger - bortvisninger) i 2017. Som følge av politireformen vil det være en mulighet for feil eller registreringsunøyaktigheter i statistikkuttrekket.

Distrikt	Utvisning	Bortvisning
Øst	840	732
Oslo	1 672	80
Innlandet	198	36
Sør-Øst	398	116
Agder	150	29
Sør-Vest	291	110
Vest	303	114
Møre og Romsdal	88	7
Trøndelag	178	50
Nordland	126	32
Troms	93	25
Finnmark	84	110
Totalt	4 421	1 441

Antall iverksatte bort- og utvisningssaker

Tallene for effektuerte saker i 2017 er fordelt på politidistrikt som følger (det kan fremdeles skje mindre justeringer som følge av etterregistreringer).

Distrikt	Antall
Øst	1 234
Oslo	(inkluder saker initiert av PU) 1 324
Innlandet	163
Sør-Øst	310
Agder	84
Sør-Vest	224
Vest	286
Møre og Romsdal	59
Trøndelag	116
Nordland	96
Troms	60
Finnmark	99
Totalt	4 055

Utvikling i restansene på asylregistrering

Alle asylankomster registreres fortløpende. Det er ingen restanser i registreringen.

Restanseutvikling i arbeidssaker

Statistikk over restanser i arbeidssaker:

totalt antall saker 15.05.2017: 127

totalt antall saker 14.09.2017: 147

totalt antall saker 30.01.2018: 87

Restanseutvikling arbeidssaker, gir lite føringer for styring, det bes derfor om at måleparameteret slettes.

Saksbehandlingstid arbeidssaker

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i arbeidssaker: 3. tertial: 6,8 dager.

Saksbehandlingstid arbeidssaker, gir lite føringer for styring, siden arbeidstaker er en liten andel av antallet saker utlendingsforvaltningen behandler. Det bes derfor om at måleparameteret slettes.

Antall saker oversendt UDI for vurdering av tilbakekall av tillatelse på bakgrunn av feilaktig grunnlag

Det er ikke mulig å hente statistikk over antall saker oversendt UDI for vurdering av tilbakekall av tillatelse på bakgrunn av feilaktig grunnlag. Det ekspederes saker at ulike grunner, men det er ingen egen hendelse for vurdering av tilbakekall. Det bes om at dette måleparameteret av denne grunn slettes

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

Politiarrest/ varetekt 2017

Innhold

Arrestforhold og oversittere	3
Tabell 1: Antall arrestforhold og oversittere fordelt på hjemmelsgrunnlag og politidistrikt.....	3
Oversittere fordelt på tid	6
Tabell 2: Antall arrestforhold (oversittere) etter antall påbegynte døgn over 48 timer og antall timer over 48 timer	6
Barn i arrest	7
Tabell 3: Barn i arrest, fordelt etter politidistrikt.....	7
Tabell 4: Barn i arrest, alle politidistrikter, fordelt på alder og tid i arrest	7
Tabell 5: Barn i arrest, alle politidistrikter, fordelt på hjemmelsgrunnlag	8
Løslatelser grunnet manglende varetektsplass i fengsel	8
Arrestanter overført til Kriminalomsorgen	9
Tabell 6: Arrestanter overført til kriminalomsorgen	9

Arrestforhold og oversittere

Tabell 1: Antall arrestforhold og oversittere fordelt på hjemmelsgrunnlag og politidistrikt

1. tertial 2017									
	Totale arrestforhold	Antall arrestforhold varetekt politi/retten	Oversittere varetekt politi/retten	Andel oversittere varetekt politi/retten	Antall arrestforhold utlendings-loven	Oversittere utlendings-loven	Andel oversittere utlendings-loven	Arrestforhold andre*	Oversittere andre arrestforhold
201 Oslo	2 836	1 840	99	5 %	167	11	7 %	829	
202 Øst	1 395	801	9	1 %	102	3	3 %	492	
203 Innlandet	399	260	5	2 %	27	3	11 %	112	
204 Sør-Øst	1 392	829	2	0 %	55	2	4 %	508	
205 Agder	813	553	13	2 %	19	2	11 %	241	
206 Sør-Vest	1 108	595	15	3 %	51	6	12 %	462	
207 Vest	1 121	559	25	4 %	77	13	17 %	485	
208 Møre og Romsdal	426	211	9	4 %	8	0	0 %	207	
209 Trøndelag	1 195	602	4	1 %	44	0	0 %	549	
210 Nordland	559	338	5	1 %	38	2	5 %	183	1
211 Troms	320	172	5	3 %	8	0	0 %	140	
212 Finnmark	144	95	0	0 %	4	0	0 %	45	1
Totalt	11 708	6 855	191	3 %	600	42	7 %	4 253	2

(*I kategorien «andre» er arrestforhold etter Politiloven §§ 8,9,12, husvill og overføring fra annen anstalt.)

2. tertial 2017									
Politidistrikt	Totale arrestforhold	Antall arrestforhold varetekt politi/retten	Oversittere varetekt politi/retten	Andel oversittere varetekt politi/retten	Antall arrestforhold utlendings-loven	Oversittere utlendings-loven	Andel oversittere utlendings-loven	Arrestforhold andre*	
201 Oslo	2 821	1 746	81	4,6 %	275	16	5,8 %	800	
202 Øst	1 499	703	7	1,0 %	120	7	5,8 %	676	
203 Innlandet	329	195	10	5,1 %	18	0	0,0 %	116	
204 Sør-Øst	850	495	6	1,2 %	34	0	0,0 %	321	
205 Agder	1 005	662	10	1,5 %	22	1	4,5 %	321	
206 Sør-Vest	1 188	614	8	1,3 %	48	1	2,1 %	526	
207 Vest	1 148	597	18	3,0 %	65	4	6,2 %	486	
208 Møre og Romsdal	419	200	0	0,0 %	14	1	7,1 %	205	
209 Trøndelag	1 177	534	0	0,0 %	33	1	3,0 %	610	
210 Nordland	514	316	1	0,3 %	24	3	12,5 %	174	
211 Troms	401	174	4	2,3 %	15	0	0,0 %	212	
212 Finnmark	123	70	1	1 %	2	0	0 %	51	
Totalt	11 474	6 306	146	2,3 %	670	34	5,1 %	4 498	

(*I kategorien «andre» er arrestforhold etter Politiloven §§ 8,9,12, husvill og overføring fra annen anstalt.)

3. tertial 2017									
Politidistrikt	Totale arrestforhold	Antall arrestforhold varetekt politi/retten	Oversittere varetekt politi/retten	Andel oversittere varetekt politi/retten	Antall arrestforhold utlendings-loven	Oversittere utlendings-loven	Andel oversittere utlendings-loven	Arrestforhold andre*	
201 Oslo	2 748	1 698	104	6 %	253	14	6 %	797	
202 Øst	1 454	593	8	1 %	80	5	6 %	781	
203 Innlandet	386	240	17	7 %	28	0	0 %	118	
204 Sør-Øst	2 593	1 483	7	0 %	117	2	2 %	993	
205 Agder	908	591	15	3 %	33	1	3 %	284	
206 Sør-Vest	1 178	588	7	1 %	57	3	5 %	533	
207 Vest	1 138	623	16	3 %	50	5	10 %	465	
208 Møre og Romsdal	443	243	0	0 %	12	0	0 %	188	
209 Trøndelag	1 121	526	3	1 %	28	0	0 %	567	
210 Nordland	496	331	11	3 %	25	0	0 %	140	
211 Troms	391	183	5	3 %	11	0	0 %	197	
212 Finnmark	179	122	1	1 %	1	0	0 %	56	
Totalt	13 035	7 221	194	2,7 %	695	30	4,3 %	5 119	

(*I kategorien «andre» er arrestforhold etter Politiloven §§ 8,9,12, husvill og overføring fra annen anstalt.)

Politiarrest/varetekt 2017

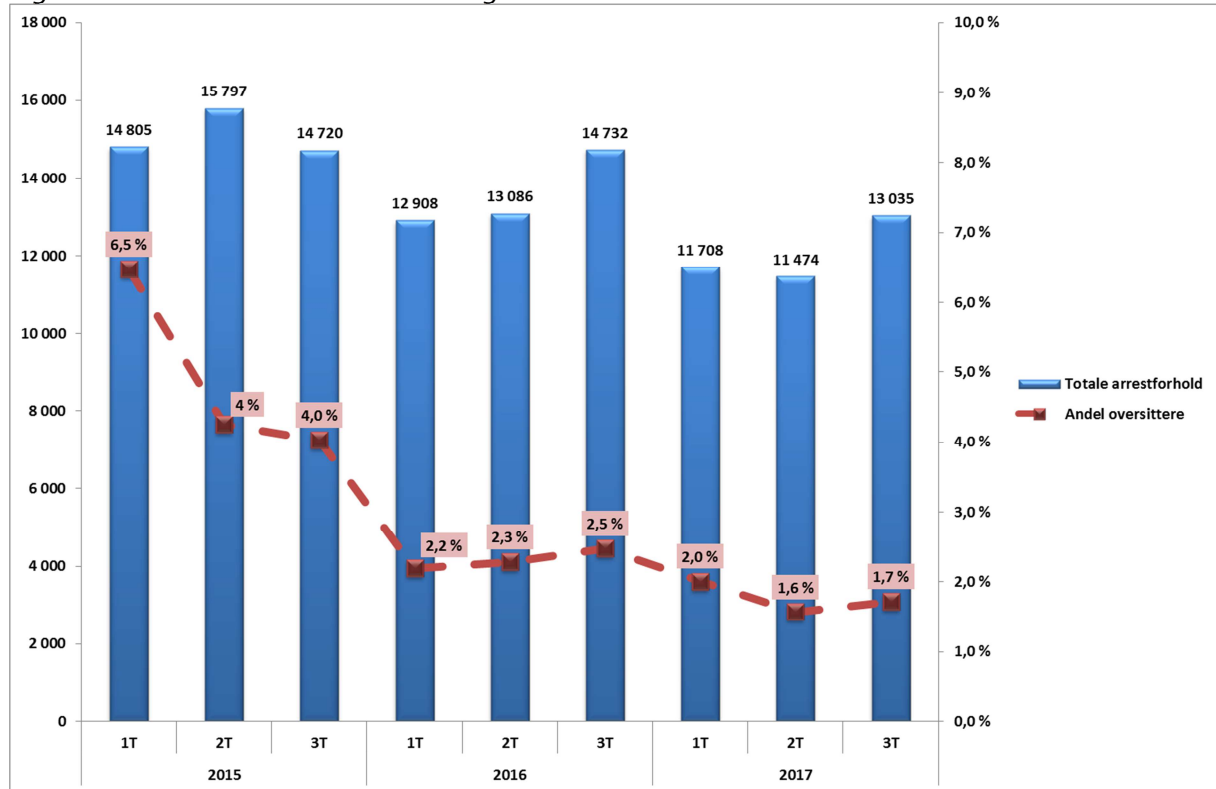
TOTALT 2017									
	Totale arrestforhold	Antall arrestforhold varetekt politi/retten	Oversittere varetekt politi/retten	Andel oversittere varetekt politi/retten	Antall arrestforhold utlendings-loven	Oversittere utlendings-loven	Andel oversittere utlendings-loven	Arrestforhold andre*	Oversittere andre arrestforhold
201 Oslo	8 405	5 284	284	5 %	695	41	6 %	2 426	0
202 Øst	4 348	2 097	24	1 %	302	15	5 %	1 949	0
203 Innlandet	1 114	695	32	5 %	73	3	4 %	346	0
204 Sør-Øst	4 835	2 807	15	1 %	206	4	2 %	1 822	0
205 Agder	2 726	1 806	38	2 %	74	4	5 %	846	0
206 Sør-Vest	3 474	1 797	30	2 %	156	10	6 %	1 521	0
207 Vest	3 407	1 779	59	3 %	192	22	11 %	1 436	0
208 Møre og Romsdal	1 288	654	9	1 %	34	1	3 %	600	0
209 Trøndelag	3 493	1 662	7	0 %	105	1	1 %	1 726	0
210 Nordland	1 569	985	17	2 %	87	5	6 %	497	1
211 Troms	1 112	529	14	3 %	34	0	0 %	549	0
212 Finnmark	446	287	2	1 %	7	0	0 %	152	1
Totalt	36 217	20 382	531	3 %	1 965	106	5 %	13 870	2

(*1 kategorien «andre» er arrestforhold etter Politiloven §§ 8,9,12, husvill og overføring fra annen anstalt.)

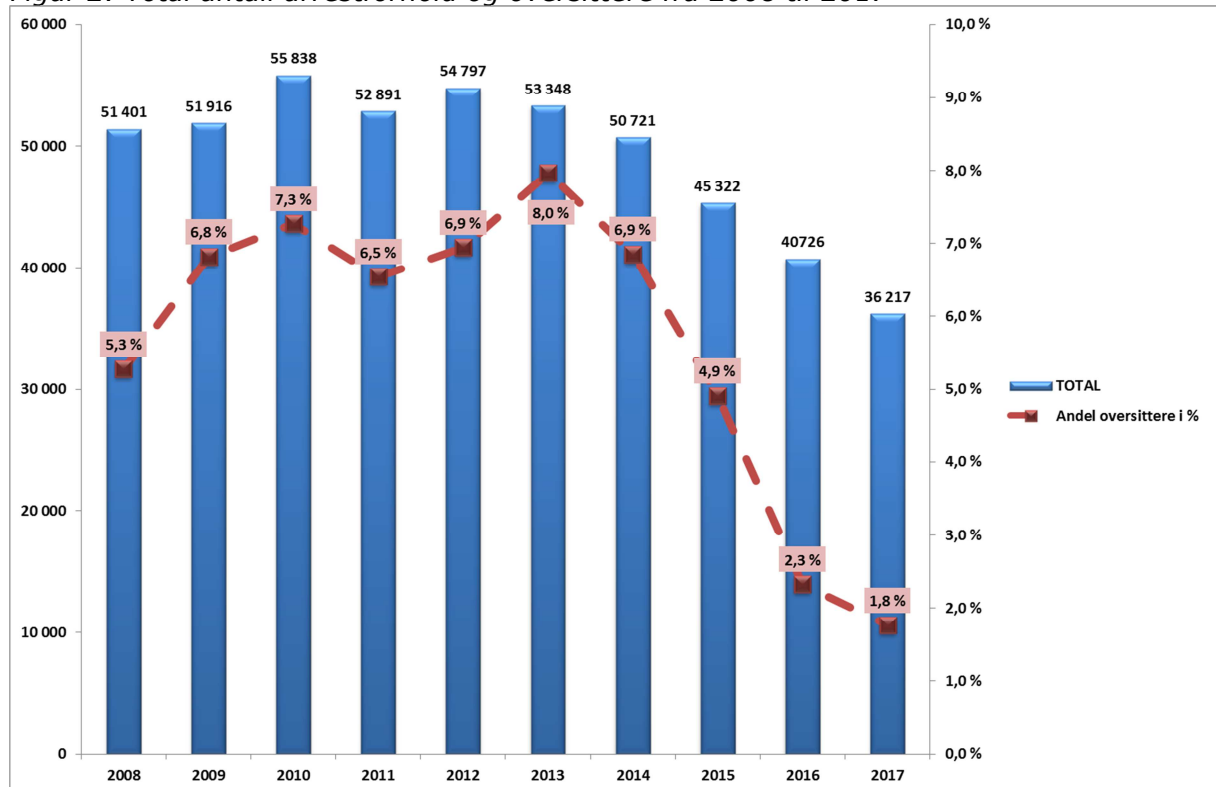
Metode

- Tallene er basert på søk i Politiets analyse og ledelsesverktøy (PAL) i arrestmodulen i Politioperativt system (PO) og kontrollert for politidistriktenes egne rapporteringer i Politiets styringsverktøy (PSV). Dette gjelder ikke tallene fra Oslo politidistrikt, som er basert på innrapportering fra distriktets eget uttrekk fra INK-sys
- Det er dobbeltføringer i arrestmodulen i PO. Hovedsakelig skyldes det at arrestanten er blitt transportert mellom enheter. Dobbeltføringer er gjennomgående fjernet ved sammenstillingen her

Figur 1: Totalt antall arrestforhold og oversittere fra 2015 til 2017

Figur 2: Totalt antall arrestforhold og oversittere fra 2008 til 2017

Oversittere fordelt på tid

Tabell 2: Antall arrestforhold (oversittere) etter antall påbegynte døgn over 48 timer og antall timer over 48 timer

Antall døgn over 48 timer	1. tertial 2017	2. tertial 2017	3. tertial 2017	TOTALT 2017
1 døgn over (48.01 - 72.00t)	230	175	220	625
2 døgn over (72.01 - 96.00t)	5	5	4	14
3 døgn over (96.01 - 120.00t)	0	0	0	0
4 døgn over (120.01 - 144.00t)	0	0	0	0
5 døgn og mer over (144.01t - >)	0	0	0	0
Totalt	235	180	224	639

Antall timer over 48 timer	Andel oversittere i % av totalt antall oversittere			
	1. tertial 2017	2. tertial 2017	3. tertial 2017	2017
Inntil 5 timer over (48.01 - 53.00)	58 %	62 %	62 %	61 %
Mellom 5 og 10 timer over (53.01 - 58.00)	16 %	12 %	13 %	14 %
Over 10 timer oversitting (> 58.01)	26 %	26 %	25 %	26 %

Kilde: PAL PO og INK-sys

Merknader til tallene for oversitting og antall døgn:

- Det er mange tilfeller hvor samlet registrert tid for innsettelse ikke gjenspeiler faktisk tid i celle. Eksempel på dette er tilfeller hvor de innsatte har vært til avhør eller legevakt, men hvor samlet registrert tid for innsettelse også inkluderer tiden de ikke har vært i cellen
- I mange tilfeller er arrestanten framstilt for retten innen 48 timer og kjørt videre direkte til varetekt i fengsel, eventuelt etter en kort retur til arresten. Arrestanten blir likevel registrert som oversitter, ettersom man ikke registreres ut av politi-arresten før kjennelsen fra retten foreligger
- Arrestanten blir ikke registrert ut av arrestmodul i PO før etter at det foreligger kjennelse. Man må derfor gå inn manuelt og se i tiltaksloggen i arrestjournalen om en som er registrert som oversitter reelt sett er det. Tiltaksloggen for alle arrestanter er sjekket som står registrert i arrest mer enn 48 timer etter pågrepelse. Det må derfor tas forbehold om at det reelle antall oversittere kan være noe lavere
- Statistikken tar kun med seg på hvilket grunnlag vedkommende satt i politi-arrest ved løslatelse/dimmittingstidspunkt. Den viser ikke innbringelsesgrunnlag. Dette gjør at noen distrikter vil ha en høyere andel oversittere etter utlendingsloven, ettersom mange i denne kategorien først har blitt satt i arrest for overtredelse av straffeloven, men senere har fått endret hjemmelsgrunnlag til utlendingsloven
- Særskilte merknader fra distriktene:
  - Oslo: Det var nedgang i antall oversittere i 2017. De fleste oversittere var i aldersgruppen 18-29 år, og i denne gruppen var det flest pågrepne/innbrakte i 2017. Det var ingen oversittere blant gruppen barn/mindreårige. Flertallet oversittere var innenfor tiden 48,01-55 timer. De var enten i retten eller det var saker som krevde mer etterforskning før saken kunne ferdigstilles enten for løslatelse eller fremstilling i retten. Det var flere mulige årsaker til at man overskred 48 timer, det kunne eksempelvis være tidspunkt for pågrepelse, etterforskning, helseproblemer, tidspunktet for fremstilling i retten, samtale med advokat i forkant av fengslingsmøtet og transport fra retten til fengsel
  - Øst: Årsak til oversittere var ofte at pågrepelse etter straffeprosessloven gikk over i utlendingsloven, slik at prosessen resulterte i oversitting

Barn i arrest

Tabell 3: Barn i arrest, fordelt etter politidistrikt

Politidistrikt	1. tertial 2017	2. tertial 2017	3. tertial 2017	TOTALT 2017
201 Oslo	59	47	45	151
202 Øst	6	14	16	36
203 Innlandet	1	0	0	1
204 Sør-Øst	7	1	15	23
205 Agder	5	10	23	38
206 Sør-Vest	3	8	9	20
207 Vest	8	8	9	25
208 Møre og Romsdal	2	2	1	5
209 Trøndelag	6	3	2	11
210 Nordland	17	0	21	38
211 Troms	0	4	8	12
212 Finnmark	1	3	2	6
TOTALT	115	100	151	366

Kilde: PAL PO og INK-sys

Tabell 4: Barn i arrest, alle politidistrikter, fordelt på alder og tid i arrest

Antall innsettelse		14 år eller lavere	15 år	16 år	17 år	Totalt
1. tertial 2017		0	4	28	82	114
2. tertial 2017		1	10	27	62	100
3. tertial 2017		3	12	44	92	151
TOTALT 2017		4	26	99	236	365
Innsettelse fordelt på tid i arrest:						
1. tertial 2017	Under 12 timer	0	3	17	54	74
	12-23 timer	0	1	10	21	32
	24-47 timer	0	0	1	7	8
	48 timer eller mer	0	0	0	0	0
2. tertial 2017	Under 12 timer	1	5	17	41	64
	12-23 timer	0	3	7	14	24
	24-47 timer	0	2	3	7	12
	48 timer eller mer	0	0	0	0	0
3. tertial 2017	Under 12 timer	3	6	28	64	101
	12-23 timer	0	5	14	25	44
	24-47 timer	0	1	2	3	6
	48 timer eller mer	0	0	0	0	0
TOTALT 2017	Under 12 timer	4	14	62	159	239
	12-23 timer	0	9	31	60	100
	24-47 timer	0	3	6	17	26
	48 timer eller mer	0	0	0	0	0

Kilde: PAL PO og INK-s

Tabell 5: Barn i arrest, alle politidistrikter, fordelt på hjemmelsgrunnlag

Kategori/hjemmelsgrunnlag	1. tertial 2017	2. tertial 2017	3. tertial 2017	TOTALT 2017
Varetekt politi	71	64	105	240
Varetekt retten	2	4	5	11
Politi-loven § 8	11	17	13	41
Politi-loven § 9	10	9	13	32
Politi-loven § 12	2	0	2	4
Utlendingsloven	8	2	2	12
Fra annen anstalt	6	3	9	18
Husvill/Annet	4	1	2	7
Totalt	114	100	151	365

Kilde: PAL PO og INK-sys

Merknader til tabellene til barn i arrest (tabell 3 – 5)

- Barn 14 år eller lavere er kun innbrakt til politiet og ikke satt i arrest/celle
- Generelle tiltak for å ivareta barn spesielt som er beskrevet under, benyttes så langt det er mulig
- Det er tilfeller hvor samlet registrert tid for innsettelse ikke gjenspeiler faktisk tid i celle. Eksempel på dette er tilfeller hvor de innsatte har vært til avhør eller legevakt, men hvor samlet registrert tid for innsettelse også inkluderer tiden de ikke har vært i cellen
- I noen tilfeller kan det være tvil om alder til innsatte som hevder å være under 18 år. Praksis er at man registrerer den oppgitte alderen. Det kan derfor være noen personer i oversiktene som er registrert som mindreårige, men som senere har vist seg å være over 18 år
- En feilkilde ved kontrolløk i PAL PO er at det ikke alltid går tydelig fram av loggen om barn som er registrert faktisk har sittet i celle eller har oppholdt seg på kontor/gang eller lignende
- Politidistrikt rapporterer barn i arrest, selv om det går fram i logg at de f.eks. er plassert på kontor, resepsjon o.l. under tilsyn. En annen feilkilde ved kontrolløk i PAL PO er at det ikke alltid går tydelig fram av loggen om barn som er registrert faktisk har sittet i celle eller har oppholdt seg på kontor/gang eller lignende
- Oslo politidistrikt har hatt økning i pågrepelse av barn i forhold til 2016. Flertallet av barn som ble innsatt i arrest ble pågrepet med hjemmel i straffeprosessloven § 171
- Øst politidistrikt hadde flere grove volds- og trussel kriminalitet som har vært grunnlaget for innsettelse

Generelle tiltak fra politidistriktene for å ivareta barn spesielt:

- Arrest brukes kun der ingen andre muligheter synes praktisk anvendelige
- Der det er mulig plasseres barn sammen med en voksen på kontor, resepsjon etc. i stedet for på celle
- Åpen celledør med voksen person kontinuerlig til stede
- Hyppigere inspeksjon og tilbud om mat og lufting
- Tilbud om samtale
- Tilbud om tett kontakt med foresatte
- Noen politidistrikter plasserer barn i celler med TV, vask og toalett og som anses mindre belastende enn andre celler

Løslatelser grunnet manglende varetektsplass i fengsel

Oslo politidistrikt har hatt 9 tilfeller i 2017 der innsatte ble løslatt fordi det ikke var varetektsplass tilgjengelig eller at en varetektinnsatt ble løslatt fordi en annen skulle ha plass. Samarbeidet med Kriminalomsorgen er forbedret etter samarbeidsmøter mellom etatene.

Generelt ble det kun løslatt et lite antall grunnet manglende kapasitet ved Kriminalomsorgen i 2017.

Arrestanter overført til Kriminalomsorgen

Tabell 6: Arrestanter overført til kriminalomsorgen

Tid fra pågripelse til innsettelse		Alle	Kun med kjennelse	Kun PIN*
1. tertial 2017	Innen 48 timer	813	433	380
	Etter 48 timer	231	204	27
	Totalt	1044	637	407
2. tertial 2017	Innen 48 timer	900	414	486
	Etter 48 timer	213	176	37
	Totalt	1113	590	523
3 tertial 2017	Innen 48 timer	904	439	465
	Etter 48 timer	208	183	25
	Totalt	1112	622	490
2017	Innen 48 timer	2617	1286	1331
	Etter 48 timer	652	563	89
	Totalt	3269	1849	1420

*PIN er Politiets innsettelsesordre (i politiet ofte kalt "rødlapp"), dvs. påtalebeslutning om overføring til varetekt i fengsel før kjennelse foreligger. Kilde: Kriminalomsorgsdirektoratet

Merknad til antall overførte etter 48 timer (oversittere)

- Kriminalomsorgen registrerer en arrestant som overført først når vedkommende er kommet til fengselet, mens politiet registrerer arrestanten ut av arresten og dermed som overført når vedkommende forlater arresten. Det betyr at flere av dem som ut fra politiets registreringer ikke er oversittere vil være registrert av kriminalomsorgen som overført etter 48 timer.

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

**Tilrettelagte avhør,
konfliktråd, nye
strafferettslige reaksjoner
2017**

S2 FRISTER FOR TILRETTELAGTE AVHØR

Rapportering til Justis- og beredskapsdepartementet,
desember 2017

Justis- og beredskapsdepartementet har i årets tildelingsbrev, for styringsparameter **S 2 Frister for tilrettelagte avhør**, bedt Politidirektoratet rapportere på utvikling i ventetid for gjennomføring av tilrettelagte avhør – fordelt på politidistrikt og innen de ulike fristkategoriene.

For enkelte fristbrudd er hovedårsaken til fristbruddet utenfor politiets kontroll. For å synliggjøre dette er det laget egne tabeller for hver fristkategori, der avhør, hvor forhold ved fornærmet/vitne har medført fristbrudd, er ekskludert.

Fristkategori 1 uke

Tabell 1A - Andel førstegangsavhør gjennomført innenfor frist med fristkategori 1 uke

Distrikt	jan.17	feb.17	mar.17	apr.17	mai.17	jun.17	jul.17	aug.17	sep.17	okt.17	nov.17	des.17	Totalt ant. avhør sist
Oslo	10 %	17 %	12 %	10 %	21 %	41 %	29 %	21 %	29 %	18 %	39 %	10 %	30
Øst	27 %	11 %	13 %	24 %	32 %	23 %	31 %	8 %	14 %	14 %	12 %	29 %	35
Innlandet	83 %	21 %	67 %	54 %	91 %	67 %	78 %	50 %	90 %	68 %	64 %	64 %	11
Sør-Øst	62 %	88 %	67 %	60 %	65 %	55 %	67 %	67 %	77 %	59 %	61 %	67 %	9
Agder	69 %	0 %	46 %	0 %	7 %	4 %	17 %	55 %	53 %	0 %	83 %	50 %	4
Sør-Vest	42 %	33 %	50 %	57 %	26 %	18 %	18 %	67 %	83 %	43 %	44 %	36 %	14
Vest	88 %	38 %	42 %	43 %	63 %	42 %	31 %	43 %	92 %	50 %	21 %	29 %	17
Møre og Romsdal	56 %	33 %	62 %	57 %	23 %	30 %	33 %	0 %	43 %	36 %	28 %	50 %	6
Trøndelag	40 %	79 %	35 %	36 %	22 %	69 %	83 %	47 %	0 %	36 %	23 %	12 %	17
Nordland	28 %	47 %	21 %	33 %	21 %	0 %	13 %	43 %	30 %	29 %	36 %	24 %	21
Troms	44 %	17 %	56 %	0 %	40 %	100 %	100 %	25 %	17 %	20 %	50 %	14 %	7
Finnmark	25 %	0 %	75 %	100 %	33 %	50 %	50 %	100 %	100 %	0 %	-	0 %	4
SUM	42 %	35 %	38 %	37 %	32 %	34 %	40 %	34 %	47 %	35 %	37 %	28 %	175

Kilde: BL, PAL for STRASAK og innrapportering fra politidistriktene

Tabell 1B - Andel førstegangsavhør gjennomført innenfor frist med fristkategori 1 uke.

Avhør hvor forhold ved fornærmet/vitne har medført fristbrudd er ekskludert.

Distrikt	jan.17	feb.17	mar.17	apr.17	mai.17	jun.17	jul.17	aug.17	sep.17	okt.17	nov.17	des.17	Totalt ant. avhør sist
Oslo	11 %	18 %	12 %	10 %	21 %	42 %	31 %	43 %	38 %	23 %	39 %	10 %	30
Øst	33 %	13 %	17 %	32 %	33 %	23 %	33 %	12 %	17 %	17 %	14 %	30 %	33
Innlandet	83 %	22 %	80 %	100 %	91 %	71 %	88 %	75 %	90 %	75 %	64 %	70 %	10
Sør-Øst	69 %	100 %	71 %	63 %	65 %	55 %	73 %	73 %	85 %	69 %	63 %	75 %	8
Agder	100 %	0 %	67 %	0 %	7 %	4 %	17 %	75 %	64 %	0 %	100 %	50 %	4
Sør-Vest	50 %	36 %	61 %	57 %	28 %	18 %	20 %	67 %	83 %	47 %	48 %	42 %	12
Vest	88 %	38 %	42 %	50 %	63 %	44 %	36 %	67 %	92 %	50 %	21 %	29 %	17
Møre og Romsdal	67 %	33 %	62 %	57 %	23 %	38 %	33 %	0 %	57 %	36 %	28 %	50 %	6
Trøndelag	55 %	92 %	42 %	50 %	25 %	69 %	100 %	75 %	0 %	36 %	23 %	15 %	13
Nordland	28 %	47 %	21 %	60 %	24 %	0 %	20 %	55 %	30 %	31 %	36 %	24 %	21
Troms	57 %	25 %	63 %	0 %	40 %	100 %	100 %	25 %	17 %	25 %	50 %	14 %	7
Finnmark	25 %	0 %	100 %	100 %	67 %	50 %	50 %	100 %	100 %	-	-	0 %	1
Totalsum	48 %	39 %	43 %	43 %	34 %	36 %	45 %	50 %	57 %	40 %	38 %	30 %	162

Kilde: BL, PAL for STRASAK og innrapportering fra politidistriktene

Fristkategori 2 uker

Tabell 2A - Andel førstegangsavhør gjennomført innenfor frist med fristkategori 2 uker

Distrikt	jan.17	feb.17	mar.17	apr.17	mai.17	jun.17	jul.17	aug.17	sep.17	okt.17	nov.17	des.17	Totalt ant. avhør sist
Oslo	41 %	46 %	59 %	31 %	33 %	0 %	-	100 %	5 %	33 %	47 %	40 %	10
Øst	14 %	48 %	23 %	24 %	36 %	20 %	44 %	18 %	56 %	19 %	39 %	29 %	17
Innlandet	47 %	80 %	77 %	100 %	100 %	100 %	67 %	0 %	100 %	86 %	0 %	83 %	6
Sør-Øst	87 %	92 %	82 %	100 %	95 %	82 %	89 %	67 %	63 %	75 %	70 %	44 %	27
Agder	100 %	95 %	69 %	75 %	17 %	9 %	60 %	14 %	10 %	20 %	100 %	86 %	7
Sør-Vest	33 %	55 %	43 %	43 %	36 %	33 %	0 %	11 %	57 %	76 %	58 %	40 %	10
Vest	44 %	38 %	89 %	100 %	33 %	63 %	33 %	40 %	100 %	40 %	30 %	50 %	8
Møre og Romsdal	80 %	80 %	33 %	100 %	50 %	78 %	-	50 %	86 %	100 %	40 %	0 %	5
Trøndelag	86 %	83 %	68 %	31 %	70 %	48 %	80 %	25 %	31 %	33 %	83 %	56 %	16
Nordland	91 %	65 %	33 %	60 %	14 %	0 %	33 %	25 %	78 %	40 %	100 %	100 %	3
Troms	100 %	80 %	50 %	100 %	100 %	-	-	100 %	100 %	100 %	33 %	75 %	4
Finnmark	100 %	20 %	100 %	-	67 %	-	0 %	-	0 %	0 %	13 %	33 %	3
SUM	59 %	65 %	59 %	56 %	52 %	41 %	44 %	29 %	47 %	44 %	56 %	48 %	116

Kilde: BL, PAL for STRASAK og innrapportering fra politidistriktene

Tabell 2B - Andel førstegangsavhør gjennomført innenfor frist med fristkategori 2 uker. **Avhør hvor forhold ved fornærmet/vitne har medført fristbrudd er ekskludert.**

Distrikt	jan.17	feb.17	mar.17	apr.17	mai.17	jun.17	jul.17	aug.17	sep.17	okt.17	nov.17	des.17	Totalt ant. avhør sist
Oslo	50 %	46 %	59 %	31 %	36 %	0 %		100 %	7 %	50 %	62 %	40 %	10
Øst	15 %	48 %	27 %	27 %	39 %	20 %	47 %	21 %	61 %	23 %	41 %	31 %	16
Innlandet	50 %	100 %	83 %	100 %	100 %	100 %	67 %		100 %	86 %	0 %	100 %	5
Sør-Øst	87 %	100 %	100 %	100 %	95 %	88 %	100 %	77 %	71 %	75 %	70 %	57 %	21
Agder	100 %	95 %	92 %	75 %	21 %	9 %	75 %	100 %	14 %	20 %	100 %	100 %	6
Sør-Vest	40 %	69 %	48 %	60 %	36 %	33 %	0 %	12 %	57 %	76 %	78 %	40 %	10
Vest	50 %	38 %	89 %	100 %	33 %	63 %	33 %	67 %	100 %	50 %	30 %	50 %	8
Møre og Romsdal	80 %	80 %	33 %	100 %	100 %	78 %		67 %	100 %	100 %	40 %	0 %	5
Trøndelag	90 %	100 %	81 %	63 %	76 %	65 %	80 %	100 %	44 %	33 %	83 %	60 %	15
Nordland	91 %	65 %	33 %	60 %	14 %	0 %	50 %	33 %	78 %	40 %	100 %	100 %	3
Troms	100 %	80 %	50 %	100 %	100 %			100 %	100 %	100 %	33 %	75 %	4
Finnmark	100 %	20 %	100 %		100 %		0 %		0 %	0 %	17 %	33 %	3
Totalsum	63 %	68 %	66 %	64 %	56 %	44 %	49 %	41 %	57 %	48 %	60 %	53 %	106

Kilde: BL, PAL for STRASAK og innrapportering fra politidistriktene

Fristkategori 3 uker

Tabell 3A - Andel førstegangsavhør gjennomført innenfor frist med fristkategori 3 uker

Distrikt	jan.17	feb.17	mar.17	apr.17	mai.17	jun.17	jul.17	aug.17	sep.17	okt.17	nov.17	des.17	Totalt ant. avhør sist
Oslo	64 %	35 %	64 %	50 %	62 %	69 %	38 %	58 %	52 %	60 %	67 %	73 %	11
Øst	36 %	63 %	46 %	28 %	76 %	57 %	81 %	44 %	75 %	61 %	67 %	53 %	19
Innlandet	100 %	100 %	65 %	100 %	100 %	75 %	71 %	90 %	100 %	100 %	100 %	100 %	15
Sør-Øst	96 %	97 %	90 %	93 %	87 %	100 %	100 %	96 %	79 %	87 %	79 %	90 %	21
Agder	63 %	100 %	50 %	9 %	50 %	15 %	100 %	33 %	38 %	67 %	67 %	75 %	4
Sør-Vest	57 %	80 %	76 %	86 %	67 %	57 %	44 %	22 %	86 %	100 %	85 %	86 %	22
Vest	71 %	79 %	92 %	71 %	77 %	100 %	70 %	38 %	100 %	100 %	62 %	100 %	2
Møre og Romsdal	75 %	75 %	92 %	73 %	94 %	100 %	33 %	43 %	40 %	50 %	83 %	88 %	8
Trøndelag	82 %	100 %	94 %	100 %	100 %	100 %	100 %	78 %	73 %	80 %	71 %	91 %	11
Nordland	32 %	67 %	71 %	18 %	41 %	33 %	55 %	71 %	100 %	67 %	85 %	89 %	9
Troms	50 %	100 %	86 %	100 %	100 %	71 %	75 %	86 %	100 %	67 %	82 %	60 %	5
Finnmark	60 %	83 %	100 %	100 %	50 %	50 %	100 %	75 %	33 %	67 %	43 %	100 %	1
SUM	63 %	78 %	74 %	61 %	74 %	64 %	72 %	58 %	74 %	75 %	75 %	82 %	128

Kilde: BL, PAL for STRASAK og innrapportering fra politidistriktene

Tabell 3B - Andel førstegangsavhør gjennomført innenfor frist med fristkategori 3 uker. **Avhør hvor forhold ved fornærmet/vitne har medført fristbrudd er ekskludert.**

Distrikt	jan.17	feb.17	mar.17	apr.17	mai.17	jun.17	jul.17	aug.17	sep.17	okt.17	nov.17	des.17	Totalt ant. avhør sist
Oslo	69 %	35 %	64 %	50 %	62 %	69 %	50 %	85 %	73 %	60 %	67 %	73 %	11
Øst	44 %	64 %	64 %	35 %	76 %	63 %	87 %	67 %	86 %	67 %	71 %	56 %	18
Innlandet	100 %	100 %	79 %	100 %	100 %	75 %	83 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	15
Sør-Øst	100 %	97 %	90 %	100 %	95 %	100 %	100 %	100 %	90 %	91 %	79 %	95 %	20
Agder	71 %	100 %	50 %	17 %	50 %	15 %	100 %	100 %	60 %	67 %	67 %	75 %	4
Sør-Vest	63 %	84 %	79 %	90 %	74 %	57 %	57 %	36 %	93 %	100 %	94 %	86 %	22
Vest	75 %	79 %	92 %	100 %	91 %	100 %	70 %	60 %	100 %	100 %	67 %	100 %	2
Møre og Romsdal	75 %	75 %	92 %	80 %	94 %	100 %	50 %	100 %	40 %	50 %	91 %	88 %	8
Trøndelag	82 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	88 %	85 %	80 %	83 %	100 %	10
Nordland	35 %	67 %	75 %	67 %	44 %	35 %	55 %	91 %	100 %	67 %	85 %	89 %	9
Troms	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	71 %	75 %	86 %	100 %	75 %	93 %	60 %	5
Finnmark	75 %	83 %	100 %	100 %	50 %	67 %	100 %	100 %	33 %	100 %	43 %	100 %	1
Totalsum	70 %	79 %	82 %	74 %	76 %	65 %	78 %	79 %	85 %	77 %	79 %	84 %	125

Kilde: BL, PAL for STRASAK og innrapportering fra politidistriktene

Oppsummering

Tabell 4A - Andel førstegangsavhør gjennomført 2017

Distrikt	1uke	2uker	3uker	Totalt ant. avhør, 2017
Oslo	21 %	35 %	60 %	735
Øst	19 %	31 %	53 %	1058
Innlandet	64 %	75 %	88 %	370
Sør-Øst	65 %	77 %	94 %	730
Agder	34 %	59 %	45 %	358
Sør-Vest	41 %	40 %	67 %	628
Vest	46 %	54 %	79 %	368
Møre og Romsdal	40 %	63 %	84 %	373
Trøndelag	38 %	58 %	95 %	483
Nordland	28 %	55 %	44 %	446
Troms	34 %	79 %	81 %	183
Finnmark	53 %	37 %	72 %	116
SUM	37 %	51 %	69 %	5 848

Kilde: BL, PAL for STRASAK og innrapportering fra politidistriktene

Tabell 4B - Andel førstegangsavhør gjennomført 2017. Avhør hvor forhold ved fornærmet/vitne har medført fristbrudd er ekskludert.

Distrikt	1uke	2uker	3uker	Totalt ant. avhør, 2017
Oslo	23 %	40 %	64 %	667
Øst	23 %	34 %	65 %	933
Innlandet	72 %	82 %	95 %	341
Sør-Øst	70 %	84 %	94 %	686
Agder	42 %	69 %	57 %	303
Sør-Vest	44 %	45 %	75 %	567
Vest	48 %	57 %	82 %	346
Møre og Romsdal	44 %	66 %	81 %	347
Trøndelag	47 %	70 %	92 %	411
Nordland	30 %	57 %	63 %	412
Troms	38 %	79 %	89 %	168
Finnmark	68 %	44 %	72 %	99
SUM	41 %	57 %	77 %	5 280

Kilde: BL, PAL for STRASAK og innrapportering fra politidistriktene

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

POLITIETS RESPONSTID 2017

Politiets responstid 2017

Et av politiets viktigste bidrag for å redusere sårbarheten i samfunnet er å sikre et tilgjengelig og responderende politi som er i stand til å yte umiddelbar bistand til publikum i nødsituasjoner. Etter anbefalinger fra 22.7-kommisjonen og Politianalysen, og senere utredning i Politidirektoratet, ble det fra og med 2015 målt og stilt krav til politiets responstid. For befolkningen innebærer det at de vet bedre hva de kan forvente av sitt lokale politi når det virkelig haster og for politiet innebærer det bl.a. at de har tydeligere føringer for hvilke hendelser som skal prioriteres.

Responstid er tiden det tar fra politiet mottar melding om en hendelse til første politienhet er på stedet - og det sier således ikke noe om tiden etter at politiet har kommet frem på stedet eller hvordan oppdraget ble løst.

Hasteoppdrag

Det er stilt krav til responstid kun for ekstraordinære hendelser og/eller hendelser der liv er direkte truet, eller det av andre grunner er påkrevd med umiddelbar respons fra politiet. Dette omtales som hasteoppdrag. Hasteoppdragene har de siste årene utgjort rundt 2 % av alle politiets oppdrag. Det er operasjonssentralen som foretar vurderingen av hvor mye et oppdrag haster. Dette gjøres etter en standardisert metode slik at vurderingene blir gjort mest mulig likt uavhengig av hvem som vurderer og hvor vedkommende jobber.

Tettsteds kategorier – differensierte krav

Politidistriktene har ulik geografi og mønstre av befolkningstetthet. Politiets responstid bør være uavhengig av politiets administrative grenser. Samtidig er det ikke rimelig å forvente at politiet skal ha lik responstid i alle områder i landet uavhengig av befolkningstetthet. I noen områder er det svært spredt bebyggelse og det vil ikke være hensiktsmessig å ha patruljerende politi overalt til enhver tid. Politiet har derfor tatt utgangspunkt i de 6 tettstedsdefinisjonene og tettstedskategoriene til SSB, og gruppert disse i tre hovedkategorier; "øvrige områder og tettsteder med under 2000 innbyggere", "tettsteder med mellom 2000 og 19 999 innbyggere" og "tettsteder med 20 000 eller flere innbyggere", og satt ulike krav til responstid for disse. Tidligere resultater har vist at det er signifikant forskjell i responstid for oppdrag som skjer i de ulike tettstedskategoriene. Denne forskjellen kan trolig forklares med at avstanden mellom patruljene og hendelsene er kortere i større tettsteder enn i mindre tettsteder, bl.a. fordi hasteoppdrag i mindre tettsteder kan være vanskelig å forutsi på grunn av hva slag type oppdrag som dominerer og hvor hendelser vil skje. Med bakgrunn i dagens situasjon er det derfor valgt å stille ulike krav til responstid i ulike tettsteds kategorier. Det er imidlertid en overordnet målsetting å få mer like polititjenester, herunder også likere responstid innenfor samme tettsteds kategori.

Krav til 50 % og 80 % av hasteoppdragene

Det er viktig at kravene som stilles til responstiden kan kommunisere til publikum hva politiet skal levere. Derfor må kravene presenteres slik at de kan uttrykke dette best mulig. Det er valgt å stille to krav til responstid per tettsteds kategori¹. Det ene sier hvilken responstid politiet skal holde seg under i 50 % av oppdragene (median) og det andre sier hvilken responstid politiet skal holde seg under i 80 % av oppdragene (80 prosentil). Eksempelvis vil krav til median på 20 innebære at politiet skal ha en responstid på 20 minutter eller kortere i halvparten av hasteoppdragene. Et krav på 30 for 80 % av oppdragene vil tilsvarende si at 80 % av oppdragene skal ha en responstid

---

¹ Politidistriktene rapporterer formelt kun på 80 % -kravet, men kravene til median (50 % av oppdragene) skal også innfris.

på 30 minutter eller kortere. Ved å stille begge disse kravene vil vi få et bedre bilde av responstiden enn ved kun å forholde oss til ett krav².

Det er valgt ikke å uttrykke krav til responstid ved gjennomsnitt blant annet fordi tidligere resultatene har vist at det var relativt stor spredning rundt gjennomsnittet, og et gjennomsnittsmål vil derfor være mindre egnet til å uttrykke hva publikum kan forvente av politiet.

Nedenfor presenteres resultatene for politiets responstid for 2017. Resultatene er basert på 12.353 hasteoppdrag av totalt 702.795 oppdrag som er registrert i den politioperative loggen (PO)³. Hasteoppdragene utgjør da i underkant av 2 % av alle oppdrag.

Nasjonale resultater 2017

De nasjonale resultatene for 2017 viser at politiet samlet sett har innfridd kravene som ble satt til responstiden⁴. Som det fremkommer av tabell 1 under, var det flest hasteoppdrag i tettsteder med mer enn 20.000 innbyggere (6.656 hasteoppdrag) og i disse områdene var responstiden kortest. Kravet til responstiden var her satt til 7 minutter eller kortere i halvparten av hasteoppdragene og 11 minutter eller kortere i 80 % av hasteoppdragene. Resultatene viser at responstiden var på hhv. 7 og 11 minutter.

I tettsteder med mellom 2000 og 19.999 innbyggere ble det registrert 1.697 hasteoppdrag i 2017. Kravet var satt til 10 minutter eller kortere i halvparten av oppdragene og til 19 minutter eller kortere 80 % av disse oppdragene. Resultatene viser at responstiden var på hhv 11 og 19 minutter.

I øvrig områder der det er under 2000 innbyggere, ble det registrert 3.947 hasteoppdrag i 2017. Kravet til responstid var her satt til 16 minutter eller kortere i halvparten av oppdragene og til 30 minutter eller kortere i 80 % av hasteoppdrag. Resultatene viser at responstiden var på hhv. 16 og 30 minutter.

Tabell 1: Nasjonale krav og resultater for responstiden i 2017 i hele minutter (N=12.353)

	> 20 000 innbyggere	2 000-19 999 innbyggere	< 2 000 innbyggere
Antall med responstid	6 656	1 697	3 947
Median (min)	7	11	16
Krav median	7	10	16
80 prosentil (min)	11	19	30
Krav 80 prosentil	11	19	30

² Og vi vil bl.a. sikre at responstiden ikke grupperer seg i øvre enden av skalaen

³ Hentet fra operasjonssentral-operasjonene i PAL for PO

⁴ Med unntak av kravet til 50 % av oppdragene i de mellomstore tettstedene, der avviket mellom krav og resultat er på 1 minutt

Responstid i politidistriktene

Tabell 2 nedenfor viser responstiden for hvert politidistrikt. Tabellen viser at det er store forskjeller mellom politidistriktene i antall registrerte hasteoppdrag. Når vi legger sammen tallene for hver tettstedskategori, fremkommer det at Oslo politidistrikt hadde klart flest, med totalt 2.849 registrerte hasteoppdrag i 2017, mens Finnmark politidistrikt og Møre og Romsdal politidistrikt har registrert totalt hhv. 302 og 252 hasteoppdrag⁵.

Resultatene viser som tidligere at det er forskjell i responstiden mellom de ulike tettstedskategoriene, der det er kortest responstid i områder med over 20.000 innbyggere og lengst responstid i områder med under 2000 innbyggere.

Tabell 2: Politidistriktenes krav og resultater i 2017 i hele minutter (N=12.353). Grønn fargekode viser at kravet er innfridd, mens gul fargekode viser at resultatet avviker fra kravet.

Politidistrikt		> 20 000 innbyggere	2 000-19 999 innbyggere	< 2 000 innbyggere
Oslo politidistrikt	Antall med responstid	2 688	13	148
	Median (min)	7	13	10
	Krav median	8	12	11
	80 prosentil (min)	10	20	14
	Krav 80 prosentil	10	14	14
Øst politidistrikt	Antall med responstid	584	177	488
	Median (min)	8	13	14
	Krav median	8	11	14
	80 prosentil (min)	12	22	22
	Krav 80 prosentil	13	20	22
Innlandet politidistrikt	Antall med responstid	62	164	422
	Median (min)	6	9	20
	Krav median	9	9	19
	80 prosentil (min)	11	15	34
	Krav 80 prosentil	15	20	35
Sør-Øst politidistrikt	Antall med responstid	1 123	202	660
	Median (min)	7	13	14
	Krav median	8	11	14
	80 prosentil (min)	12	19	23
	Krav 80 prosentil	12	20	25
Agder politidistrikt	Antall med responstid	259	159	287
	Median (min)	8	14	16
	Krav median	8	13	19
	80 prosentil (min)	12	20	27
	Krav 80 prosentil	12	22	35
Sør-Vest politidistrikt	Antall med responstid	226	115	211
	Median (min)	8	10	15
	Krav median	7	10	17
	80 prosentil (min)	12	17	26

⁵ Det kan ikke utelukkes at det er noe ulik registreringspraksis, selv om det tilstrebes å minimere slike forskjeller.

Politiets responstidsresultater for 2017

Politidistrikt		> 20 000 innbyggere	2 000-19 999 innbyggere	< 2 000 innbyggere
	Krav 80 prosentil	11	18	28
Vest politidistrikt	Antall med responstid	982	281	649
	Median (min)	8	10	17
	Krav median	8	11	15
	80 prosentil (min)	12	18	31
	Krav 80 prosentil	13	17	30
Møre og Romsdal politidistrikt	Antall med responstid	76	61	115
	Median (min)	7	8	20
	Krav median	8	11	20
	80 prosentil (min)	11	14	34
	Krav 80 prosentil	11	21	32
Trøndelag politidistrikt	Antall med responstid	429	139	442
	Median (min)	8	12	14
	Krav median	9	10	18
	80 prosentil (min)	13	21	33
	Krav 80 prosentil	12	20	40
Nordland politidistrikt	Antall med responstid	97	192	227
	Median (min)	7	9	27
	Krav median	7	9	22
	80 prosentil (min)	12	16	46
	Krav 80 prosentil	10	17	42
Troms politidistrikt	Antall med responstid	130	40	150
	Median (min)	7	11	20
	Krav median	8	13	18
	80 prosentil (min)	10	19	41
	Krav 80 prosentil	15	20	50
Finnmark politidistrikt	Antall med responstid	N/A	154	148
	Median (min)		10	22
	Krav median		9	21
	80 prosentil (min)		27	44
	Krav 80 prosentil		20	45

De aller fleste politidistriktene nådde kravene til responstid i den største tettsteds-kategorien. Flere politidistrikter, f.eks. Innlandet, hadde bedre responstid i denne tettsteds-kategorien enn kravet skulle tilsi. I de politidistriktene der krav ikke er innfridd i denne tettsteds-kategorien, er avvikene små, dvs. på ett eller to minutter.

Også i den mellomstore tettsteds-kategorien (mellom 2000 og 19.999 innbyggere) leverte flere politidistrikter bedre responstid enn krav kunne tilsi. Det er imidlertid litt mer varierende om kravene er innfridd i denne tettsteds-kategorien, men også her er avvik mellom krav og resultater små, dvs. hovedsakelig på ett til to minutter.

Når det gjelder den minste tettsteds-kategorien, har de aller fleste politidistriktene innfridd ett eller begge kravene til responstid. Der kravene ikke er innfridd, er avvik mellom krav og resultater på ett til to minutter, med unntak av i ett politidistrikt der

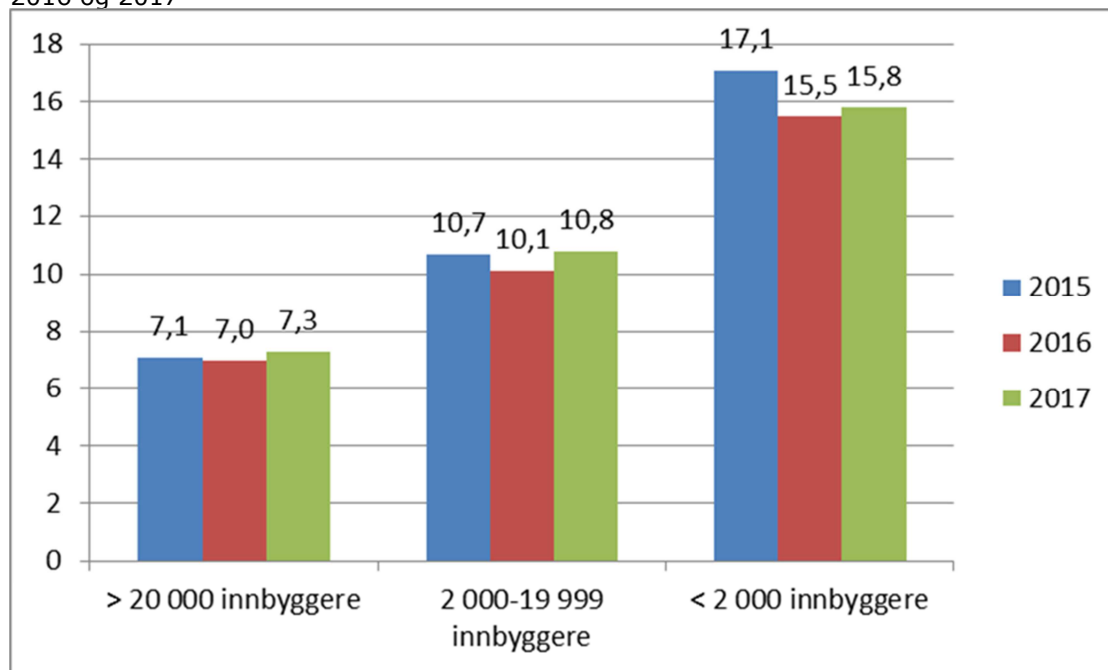
avviket er større. Flere politidistrikter, f.eks. Agder politidistrikt, har også i denne tettsteds-kategorien levert bedre responstid enn kravet skulle tilsi.

Utvikling de siste årene

Kravene til responstid for 2017 ble satt med bakgrunn i tidligere resultater og hvilke potensiale politidistriktene hadde for forbedringer. Det var en målsetning at responstiden i 2017 som et minimum skulle være på samme nivå som resultatene i 2016⁶ til tross for at politidistriktene har stått i store endringsprosesser det siste året. Resultatene viser at politiet samlet sett i 2017 hadde tilnærmet lik responstid som i 2016 så denne målsetningen synes å være innfridd.

Figur 1 og 2 nedenfor viser utviklingen i responstid nasjonalt for årene 2015, 2016 og 2017⁷. Figur 1 viser utviklingen i median, dvs. hva responstiden var under i halvparten av hasteoppdragene. Som vi kan se av figuren var median relativt konstant de tre siste årene i de to største tettsteds-kategoriene, på hhv rundt syv og rundt ti minutter. Figur 1 viser videre at median i den minste tettsteds-kategorien ble noe redusert fra 2015 til 2016⁸.

Figur 1. Responstid i 50 % (median) av hasteoppdragene i de ulike tettsteds-kategoriene for 2015, 2016 og 2017

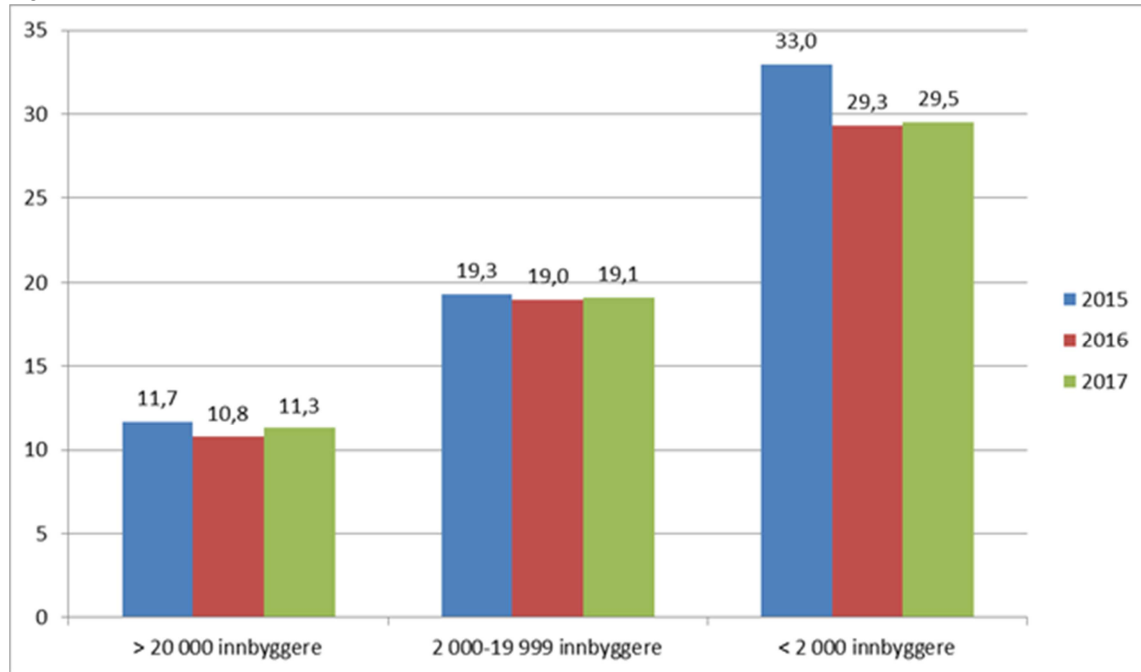
⁶ Tildelingsbrevet for 2017 til Politidirektoratet fra Justis- og beredskapsdepartementet

⁷ Utviklingen i de enkelte politidistriktene vil ikke kommenteres her og det henvises i den sammenheng til de enkelte politidistriktene for å tolke og kommentere egne resultater

⁸ Noe av forklaringen her kan ligge i mer presise målinger

Når det gjelder utviklingen i responstiden for 80 % av hasteoppdragene, viser Figur 2 nedenfor en tilsvarende tendens. I de to største tettstedskategoriene er tallene relativt stabile fra 2015 til 2017, mens i områder med under 2000 innbyggere har responstiden for 80 % av oppdragene blitt noe redusert i samme periode.

Figur 2. Responstid i 80 % av hasteoppdragene i de ulike tettstedskategoriene for 2015, 2016 og 2017

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

**OPPLYSNINGER FRA
ELEKTRONISK KOMMUNIKASJON
2017**

Opplysninger fra elektronisk kommunikasjon (trafikldata)

Rapportere på omfanget av politiets innhenting av opplysninger fra elektronisk kommunikasjon (trafikldata):

Fra BA:

I hvor mange straffesaker begjæres utlevert opplysninger fra elektronisk kommunikasjon (trafikldata)?

- Politiet har i 2017 anmodet Nkom om fritak fra den lovpålagte taushetsplikten 1 852 ganger.
- Dette er en økning i forhold til 2016 hvor politiet anmodet om fritak 1554 ganger

Hvor mange begjæringer om utlevering av opplysninger fra elektronisk kommunikasjon (trafikldata) i og utenfor straffesaker hjemles i nødrett?

- Politiet innhentet i 2017 trafikldata 1 145 ganger. Dette gjelder for begge hovedredningssentralene. Dette er en økning fra 2016, da det ble innhentet trafikldata 927 ganger.

Forslag til ny tekst:

1 852 anmodninger til Nkom om fritak fra den lovpålagte taushetsplikten

1 145 ganger er det innhentet trafikldata fra hovedredningssentralene. En økning fra 2016 hvor slike data ble hentet 927 ganger.

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

POLITIREGISTERLOVEN 2017

Politiregisterloven

Rapportere antall klagevedtak etter de ulike kategorier i PRF §§18-1 og 18-2: 17 innkomne klagesaker. Det er fattet 7 vedtak:

- 5 vedtak gjelder avgjørelse om utlevering, sletting og sperring (§ 18-1 nr. 2)
- 1 vedtak gjelder avgjørelse om innsyn (§ 18-1 nr. 1)
- 1 vedtak gjelder avgjørelse om erstatning (§18-1 nr. 3)

Omgjøringsprosent i klageomgangen.

- I ett vedtak er klagen tatt delvis til følge. De øvrige klagen er avslått.

Saksbehandlingstid i POD

Saksbehandlingstiden for klagesakene hvor det er fattet vedtak, er i gjennomsnitt over 6 uker (kortest var 15 dager, lengst var ca. 14 uker).

En klage ble ikke realitetsbehandlet. Ved årsskifte 2017/2018 er 9 klager ubehandlet, hvorav en klage er returnert behandlingsansvarlig for ytterligere behandling. Av de øvrige ubehandlede klagen inkom de eldste i oktober 2017.

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

POLITIATTESTER 2017

Politiattester

Rapportere antall utstedte politiattester:

- 369.294 attester
  - 413.603 saker/søknader besvart
  - 44.309 er da avsluttet uten attest
    - Antar mange duplikate søknader eller ikke godkjente bekreftelser fra arbeidsgiver
- 366.696 søknader (88,5 %) kom inn via web
- 46.907 som post
- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid er 108 timer (4,5 dager)
- Median saksbehandlingstid: 86 timer (3,5 dager)
  - Det er en del kompliserte saker som har lang saksbehandlingstid

Tallene representerer saksbehandlingstiden for utferdigelse av selve politiattesten ved Vardø.

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

FORVALTNINGSSAKER 2017

Forvaltningssaker 2017 resultater fra distriktene

Distrikt	Innmeldte resultater
	<p>Spørsmål til distriktene:</p> <p>Våpenloven</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rapporter antall vedtak etter våpenloven og antall tilbakekall av våpentillatelser • Rapporter antall klager på vedtak etter våpenloven <p>Pass</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rapporter antall vedtak om avslag og tilbakekall av pass og antall klager på slike vedtak <p>Førerkort og kjøreseddel</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rapportere på antall klagevedtak på søknader og tilbakekallsaker <p>Vaktvirksomhet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rapportere antall klager over vedtak om tillatelser eller tilbakekall av tillatelser, fordelt på type tillatelse
Oslo	<p>Våpen Vedtak om tilbakekall av våpentillatelser: 42 Klager etter våpenloven: 4</p> <p>Pass Vedtak om avslag på søknad om pass: ca 90 Vedtak om tilbakekall av pass: ca 65 Vedtak om tilbakekall for 3 år: ca 70 Klager til POD for behandling: 6</p> <p>Førerkort og kjøreseddel Lite sikre tall, men når det gjelder antall tilbakekall av førerett eller kjøreseddel som følge av bekymringsmelding eller egeninitiativ: 49</p>
Øst	<p>Våpen Avslag: 109 Tilbakekall: 70 Klage: 24</p> <p>Pass Avslag: 48 Tilbakekall: 19 Klage: 20</p> <p>Førerkort og kjøreseddel Klagevedtak: 114</p>
Innlandet	<p>Våpen Søknader: 8018 Avslag: 124 Tilbakekall: 166</p> <p>Pass Avslag: 4 Tilbakekall: 2</p> <p>Førerkort Avslag pga vandel: 41</p>

Distrikt	Innmeldte resultater
	<p>Tilbakekall etter anmodning fra fylkesmannen: 771 Tilbakekall etter § 34 (2): 91 Tilbakekall etter § 34 (5): 21</p> <p>Kjøreseddel Avslag: 53 Tilbakekall: 1</p> <p>Vaktvirksomhet Avslag på søknad om egenvakthold: 1 Avslag på søknad om vaktvirksomhet: 0 Tilbakekall av tillatelse til egenvakthold: 6 Tilbakekall av tillatelse til vaktvirksomhet: 4</p>
Sør-Øst	<p>Våpen Antall innvilgede søknader: 8999 Antall avslag på søknad om å erverve våpen: 176 Antall tilbakekall av våpentillatelse: 202 Antall klager oversendt POD: 58 (mangler tall fra Nordre Buskerud)</p> <p>Pass Antall avslag på søknad om pass: 13 Antall tilbakekall: 10 Antall klager oversendt POD: 5</p> <p>Fører kort Vedtak om tilbakekall: 448 (dette er kun tall fra Søndre Buskerud)</p> <p>Kjøreseddel Vedtak om tilbakekall: 15 (mangler tall fra Telemark)</p> <p>Vaktvirksomhet Antall vedtak om tilbakekall av vaktvirksomhet: 2</p>
Agder	<p>Våpen Vedtak om tilbakekall: 41 Avslag våpensøknad: 140 Klagesaker: 27</p> <p>Pass Vedtak om avslag: 4 Klager på vedtak om avslag: 2</p> <p>Fører kort og kjøreseddel Klager på vandelsvedtak (avslag etter vegtrafikkloven § 24 (4)): 18 Klager på pålegg etter vegtrafikkloven § 34 (1): 16 Klager på vedtak etter vegtrafikkloven § 34 (2) og (5): 18 Klager på avslag om kjøreseddel: 11</p> <p>Vaktvirksomhet Klager på vedtak om tillatelse (egenvakthold): 1</p>
Sør-Vest	<p>Våpen Antall vedtak (avslag): 28 Antall tilbakekall: 8 Antall klager på vedtak: 12</p> <p>Pass Antall vedtak: 22</p>

Distrikt	Innmeldte resultater
	<p>Antall tilbakekall: 2 Antall klager på vedtak: 11</p> <p>Førerkort og kjøreseddel Antall klager på søknader: 31 Antall klager på tilbakekall: 51</p> <p>Vaktvirksomhet Antall klage på vedtak: 0 Antall klage på tilbakekall: 0</p> <p>Det ble gitt ett avslag på søknad om godkjenning som vaktsselskap, men det ble ikke påklaget.</p> <p>Ett tilbakekall av godkjenning som ordensvakt ble ikke påklaget.</p>
Vest	<p>Våpen Antall vedtak: 281 Klager på vedtak: 47</p> <p>Pass Antall avslag og tilbakekall: 16 Antall klager: 7</p> <p>Førerkort og kjøresedler Antall klager: 49</p> <p>Vaktvirksomhet Tilbakekall av tillatelse til å drive vaktvirksomhet: 1 Avslag på søknad om vaktvirksomhet: 1 Antall klager: 0</p>
Møre og Romsdal	<p>Våpen Antall vedtak: 2.499 Tilbakekall: 75 Antall klager på vedtak: 17</p> <p>Pass Vedtak om avslag: 3 Tilbakekall: 2 Klage: 1</p> <p>Førerkort og kjøreseddel Klager på vedtak: 47 Vedtak er fattet med tilbakekall av førerrett: 399</p> <p>Vaktvirksomhet Tilbakekall av godkjenning som ordensvakt: 1</p>
Trøndelag	<p>Våpen Antall vedtak: 3700 Antall tilbakekall av våpentillatelser: 60</p> <p>Pass Antall vedtak om avslag: 7 Antall tilbakekall: 3</p> <p>Førerkort og kjøreseddel Antall tilbakekallelser av førerrett: 604</p>

Distrikt	Innmeldte resultater
	Antall tilbakekall av kjøresedler: 22 Antall tilbakekall av tillatelser på vaktvirksomhet: 0
Nordland	<p>Våpen Tilbakekall av tillatelser: 73 Klager på vedtak: 13</p> <p>Pass Avslag og tilbakekall: 0</p> <p>Fører kort Klager: 25 Tilbakekall: 440</p> <p>Kjøreseddel Klager: 0 Tilbakekall: 5</p> <p>Vaktvirksomhet Tilbakekall og avslag: 0</p>
Troms	<p>Våpen Vedtak om tilbakekall av våpenkort: 67 Øvrige vedtak etter våpenloven: 50 Klager på vedtak etter våpenloven: 57</p> <p>Pass Vedtak om avslag: 18 Tilbakekall av pass: 5 Klager på vedtak etter passloven: 8</p> <p>Fører kort Klagesaker på søknader og tilbakekall: 76</p> <p>Kjøreseddel Klager på søknader og tilbakekall: 16</p> <p>Vaktvirksomhet Tilbakekall av tillatelse til egenvakthold: 1 Klager: 1</p>
Finnmark	<p>Våpen Vedtak etter våpenloven: 900 Tilbakekall: 22 Klager: 2</p> <p>Pass Avslag: 5 Klager: 1</p> <p>Fører kort Klager på avslag: 5 Klager på vedtak om tilbakekall: 3</p> <p>Kjøreseddel Klager på avslag: 1</p> <p>Vaktvirksomhet Klager: 0</p>

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP 2017

Samfunnssikkerhet og beredskap

Antall meldinger Kripos for som nasjonalt kontaktpunkt for bombekjemikalier:

66 informasjoner til vurdering innenfor fagområdet NKP
- 30 via tipsmottaket

31 informasjoner videreformidlet til politidistriktene med oppfordring om å gjøre ytterligere undersøkelser

11 tilfeller av konsultativ bistand, bl a med kjemikkompetanse

Anmeldt kriminalitet og
straffesaksbehandling

2017

Kommenterte STRASAK-tall

23.01.2018

Innhold

1.	INNLEDNING	3
	Datagrunnlag.....	3
2.	HOVEDRESULTATER	4
2.1.	Kriminalitetsutviklingen.....	4
	Geografiske forskjeller	7
	Barne- og ungdomskriminalitet	8
2.2.	Politiets straffesaksbehandling	9
	Påtaleavgjorte saker	9
	Saker som ikke er rettskraftig avgjort.....	10
3.	KRIMINALITETSUTVIKLINGEN – UTVALGTE OMRÅDER	11
	Endret kodepraksis.....	11
3.1.	Vinningslovbrudd.....	12
	Grovt tyveri fra bolig	14
	Tyveri/grovt tyveri fra person på offentlig sted	15
	Ran	16
3.2.	Narkotikalovbrudd	17
	Narkotika- og dopinglovbrudd generelt	17
	Narkotikalovbrudd etter legemiddeloven (bruk/besittelse)	17
3.3.	Voldslovbrudd	21
	Drap	21
	Mishandling i nære relasjoner	22
	Krenkelse og skade mot kropp og liv	22
	Trusler	23
	Menneskehandel	23
3.4.	Seksuallovbrudd.....	24
	Seksuallovbrudd generelt	24
	Seksuell omgang og voldtekt av barn under 14 år	25
	Seksuell omgang med barn 14-16 år, seksuell handling og seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd overfor barn u/16 år	25
	Voldtekt	26
	Kjøp av seksuelle tjenester.....	26
	Annet	26
3.5.	Andre lovbrudd	27
	Andre lovbrudd generelt.....	27
4.	KRIMINALITETSUTVIKLINGEN – BARNE- OG UNGDOMSKRIMINALITET ..	28
4.1.	Bakgrunn	28
4.2.	Avgrensning og metode	29
4.3.	Registrerte straffbare forhold totalt og fordeling på kjønn, alder og statsborgerskap	31
4.4.	Førstegangskriminelle, tilbakefall og gjengangere.....	38
4.5.	Alternative straffereaksjoner.....	42
5.	POLITIETS STRAFFESAKSBEHANDLING	43
6.1.	Påtaleavgjorte saker	44
6.2.	Oppklaringsprosent	46
6.3.	Saksbehandlingstid.....	49
6.4.	Saker med krav til særskilt saksbehandlingstid	51
	Voldssaker med særskilt saksbehandleingsfrist.....	51
	Saker med mistenkte under 18 år	51
	Voldtektssaker	52
6.5.	Tilrettelagt avhør.....	53
6.6.	Saker under arbeid og restanser	55
	Saker under arbeid.....	55
	Restanser – ikke påtaleavgjorte saker	55
	Påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker	56
6.	INNDRAGNING	58
	VEDLEGG.....	60

1. Innledning

I denne rapporten presenteres en oversikt over anmeldte lovbrudd og politiets straffesaksbehandling i 2017, og utviklingen de fem siste årene.

Det kan være mange årsaker til observerte endringer i antall anmeldelser. Endringer i antall lovbrudd, for eksempel som følge av forebyggende tiltak, endrede forsikringsvilkår, økte bøtesatser/straffer, økt oppdagelsesrisiko eller økte levekår, vil alle kunne få betydning. Samtidig kan det være endringer knyttet til anmeldelsestilbøyelighet. Det er store forskjeller på anmeldelsesgraden for ulike kriminalitetstyper, og det kan være ulike årsaker til at fornærmede velger å ikke anmelde et straffbart forhold. I følge Politiets innbyggerundersøkelse 2017 er de viktigste årsakene at saken er mindre alvorlig, at fornærmede forventer at saken vil bli henlagt, eller at en selv/andre ordner opp.

I rapporten vises utviklingen i antall anmeldelser fordelt på 10 ulike kriminalitetstyper. I tillegg er det sett på utvalgte prioriterte områder angitt i styringsdokumenter og områder Politidirektoratet mener det er særlig viktig å følge med på. Rapporten gir også en beskrivelse av kriminalitet begått av barn og ungdom som tidligere har blitt utgitt som et særskilt dokument.

Datagrunnlag

Det statistiske grunnlaget i denne rapporten er politiets straffesaksregister (STRASAK). STRASAK benyttes både til den offisielle kriminalstatistikken, som Statistisk sentralbyrå (SSB) publiserer, og politiets driftsstatistikk. Selv om både SSB og Politidirektoratet henter sitt tallgrunnlag fra STRASAK, forekommer det forskjeller blant annet på grunn av ulik bearbeiding av data, ulik tidspunkt for dataauthenting og ulik gruppering av dataene.

Hvis annet ikke er oppgitt er tallmaterialet hentet ut 1. januar det enkelte år. Kodeendringer som har skjedd etter 1. januar påfølgende år vil derfor ikke få betydning. Dette er gjort for å ha mest mulig sammenliknbare tall.

Dataene i STRASAK er basert på de kodene som politiet manuelt legger inn når en sak blir registrert og kvaliteten på driftsstatistikken er derfor avhengig av riktig koding av den enkelte sak. Økt fokus og kunnskap kan i enkelte tilfeller føre til endret kodepraksis og riktigere koding av sakene. Endring i kodepraksis kan derfor gjøre det utfordrende å følge utviklingstrekk på detaljert nivå.

Straffeloven 2005 trådte i kraft 1. oktober 2015 og førte til flere endringer i driftsstatistikken. Samtidig valgte politiet å gjøre enkelte endringer. Det fremheves spesielt at enkelte lovbrudd ble tilordnet en annen kriminalitetstype enn hva som var tilfelle før lovendringen. Blant annet ble bedrageri tilordnet økonomilovbrudd (fra kriminalitetstypen vinningslovbrudd) og enkelte lovbrudd knyttet til trusler ble tilordnet voldslovbrudd (fra kriminalitetstypen andre lovbrudd). En nærmere oversikt over endringene er gitt i kap. 3.

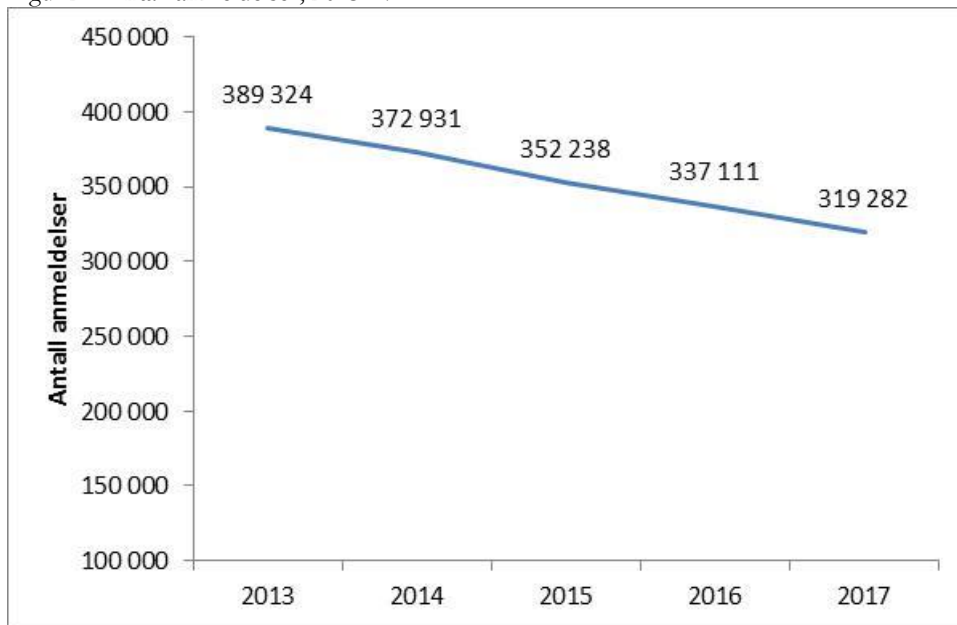
Straffeloven 2005 medfører i all hovedsak ingen nykriminalisering eller avkriminalisering. Det er likevel ikke mulig å sammenligne alle straffebestemmelsene i gammel og ny lov én til én. For å kunne sammenligne statistikk på et lavere nivå enn kriminalitetstype er det derfor laget lovbruddskategorier for å kunne se utviklingen over tid på et område. Hvilke lovbrudd som er definert inn i de ulike lovbruddskategorier fremkommer i vedlegg til denne rapporten.

2. Hovedresultater

2.1. Kriminalitetsutviklingen

I 2017 ble det anmeldt 319 282 lovbrudd. Dette er en nedgang på 5,3 prosent i forhold til 2016, og en nedgang på 18,0 prosent i forhold til 2013. Det har vært en nedgang i antall anmeldte lovbrudd hvert år i hele femårsperioden.

Figur 2.1 Antall anmeldelser, 2013-17

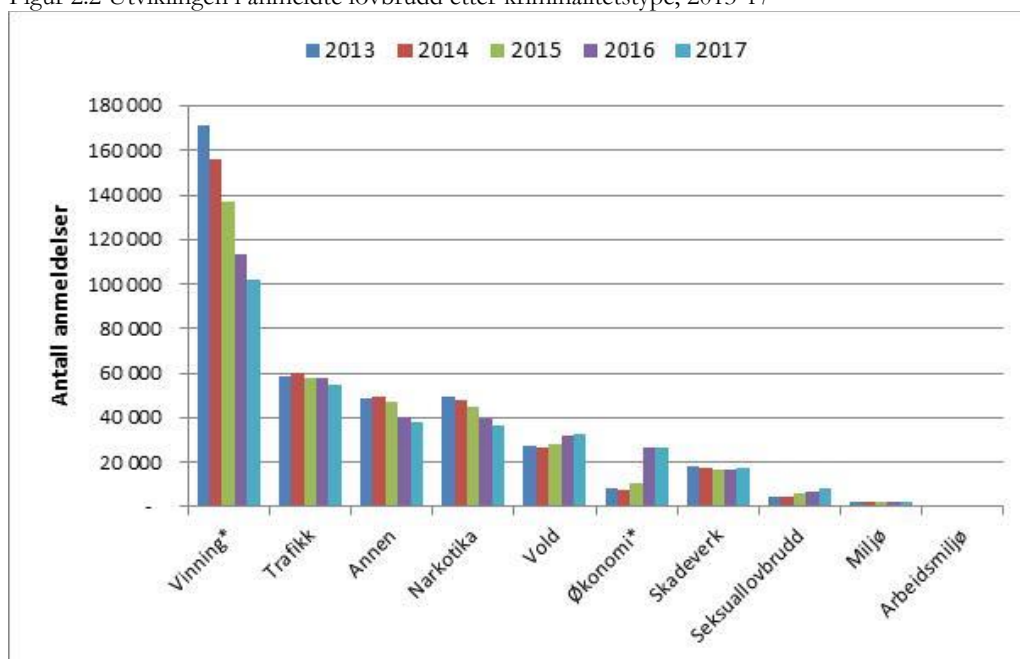

Kilde: JUS068

Reduksjonen i antall anmeldelser skyldes først og fremst nedgangen i anmeldte vinningslovbrudd, som vist i figur 2.2 og tabell 2.1. Vinningslovbruddene er redusert med 40,4 prosent i forhold til 2013. Hvis det korrigeres for at alminnelige bedragerier er flyttet fra kategorien vinning til kategorien økonomi, er reduksjonen i vinningskriminalitet 32,0 prosent sammenliknet med 2013. Det antas å være flere årsaker til denne nedgangen, blant annet politiets satsing på å redusere tyveri fra villa og tyveri fra personer på offentlig sted, svingninger i markedet for elektroniske artikler og endringer i politiets saks coding/statistikkuttrekk som følge av ny straffelov.

Nedgangen i vinningslovbrudd er nærmere omtalt i kapittel 3.1.

Figur 2.2 Utviklingen i anmeldte lovbrudd etter kriminalitetstype, 2013-17

Kilde: JUS068

* Nedgangen i vinningslovbrudd og økningen i økonomilovbrudd skyldes i stor grad at alminnelige bedragerier, som tidligere ble kategorisert som vinningslovbrudd, nå er kategorisert som økonomilovbrudd.

Tabell 2.1 Antall anmeldte lovbrudd etter kriminalitetstype 2017

	2017	Prosent endring 2016-17	Prosent endring 2013-17	Andel av anmeldelsene
Vinning	101 895	-10,3 %	-40,4 %	31,9 %
Trafikk	54 675	-6,0 %	-7,1 %	17,1 %
Annen	38 340	-4,4 %	-21,5 %	12,0 %
Narkotika	36 785	-7,4 %	-25,6 %	11,5 %
Vold	32 540	2,6 %	18,9 %	10,2 %
Økonomi	26 885	1,1 %	237,9 %	8,4 %
Skadeverk	17 175	1,3 %	-6,0 %	5,4 %
Seksuallovbrudd	7 978	12,9 %	65,5 %	2,5 %
Miljø	2 174	-9,3 %	-0,5 %	0,7 %
Arbeidsmiljø	835	5,6 %	10,4 %	0,3 %
Totalsum	319 282	-5,3 %	-18,0 %	100,0 %

Kilde: JUS068

I forbindelse med ikrafttreden av Straffeloven 2005 ble enkelte lovbruddskategorier tilordnet nye kriminalitetstyper. Spesielt vises det til økonomilovbrudd hvor antall anmeldelser har økt med 237,9 prosent fra 2013 til 2017. Hovedårsaken til den betydelige økningen er at alminnelige bedragerier nå kategoriseres som økonomilovbrudd, som omtalt nærmere nedenfor.

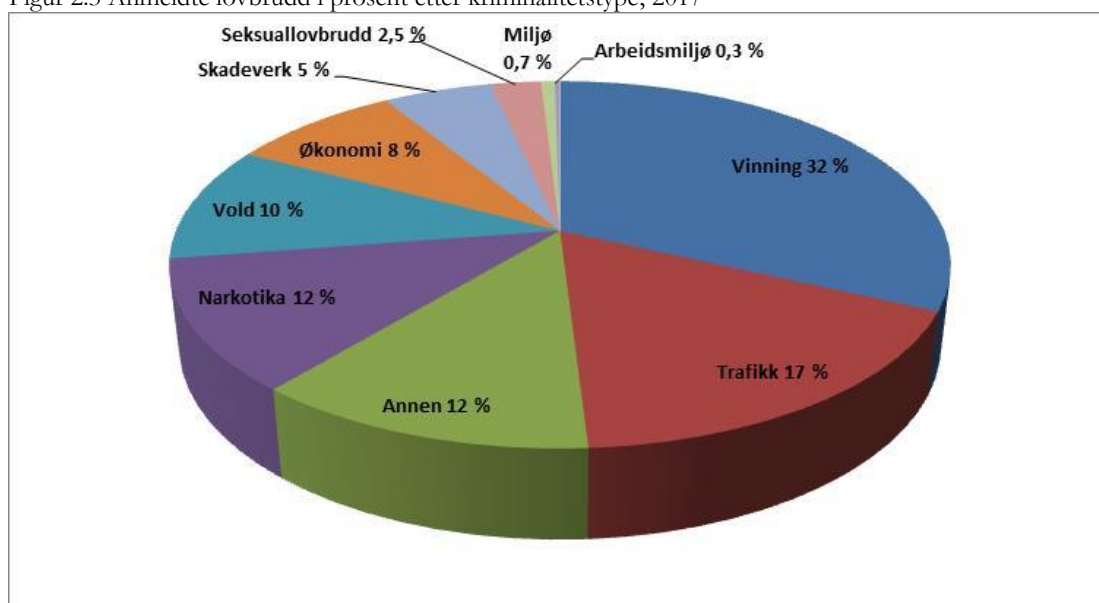
Av de 26 885 anmeldelsene for økonomilovbrudd som ble registrert i 2017 er 14 376 bedragerianmeldelser som tidligere ville vært tilordnet kategorien vinning. Hvis bedragerisakene fjernes fra datamaterialet har antall anmeldelser for økonomilovbrudd økt med 57,2 prosent siden 2013, og 6,1 prosent fra 2016 til 2017. Det bemerkes at såkalte identitetskrenkelser etter straffeloven § 202 er tilordnet økonomilovbrudd etter innføringen

av ny straffelov. De straffbare forhold som omfattes av denne bestemmelsen var tidligere delt mellom to ulike straffebud og var tilordnet kriminalitetstypen annen kriminalitet. Den reelle økningen i antallet anmeldelser innen kategorien økonomi antas derfor å være betydelig mindre enn 57,2 prosent, uten at det er mulig å gi en presis angivelse av hvor stor økningen er.

Seksuallovbrudd, og spesielt seksuelle overgrep mot barn, har blitt viet mye oppmerksomhet de siste årene. Dette er med på å forklare at antall anmeldelser i kategorien seksuallovbrudd har økt med 12,9 prosent i forhold til 2016. En nærmere gjennomgang av seksuallovbrudd er gitt i kapittel 3.4.

De ulike kriminalitetstypenes andel av det totale antall anmeldelser er svært ulikt fordelt. Som det fremgår av figur 2.3 utgjør vinningslovbrudd 32 prosent av anmeldelsene i 2017. Videre utgjør trafikklovbrudd 17 prosent, mens narkotikalovbrudd og kriminalitetstypen annen¹ hver har 12 prosent av anmeldelsene.

Figur 2.3 Anmeldte lovbrudd i prosent etter kriminalitetstype, 2017

Kilde: JUS068

Antall anmeldelser innen den enkelte kriminalitetstype er ikke ensbetydende med politiets fokus og prioritering. Noen særlige fokusområder innenfor vinningslovbrudd, narkotikalovbrudd, voldslovbrudd og seksuallovbrudd er nærmere omtalt i kapittel 3.

Anmeldelsesstatistikken som presenteres i denne rapporten er basert på forhold som enten blir anmeldt til politiet eller som politiet selv anmelder. Det er således den registrerte kriminaliteten som blir omhandlet. Det er imidlertid kjent at mange lovbrudd aldri blir anmeldt. Blant annet viser Politiets innbyggerundersøkelse 2017² at det er stor variasjon i hvilke lovbrudd publikum velger å anmelde. Mens 75 prosent av de som hadde blitt utsatt for biltyveri eller innbrudd fra bil valgte å anmelde forholdet, var det kun 11 prosent av de som hadde blitt utsatt for trafikkfarlige hendelser som gjorde det samme. Tilsvarende valgte kun 11 prosent av de som hadde vært utsatt for sexovergrep på nettet og 17 prosent av de

¹ I kriminalitetstypen annen inngår blant annet særlovgivning, hensynsløs atferd, unnlatt å etterkomme pålegg (politiloven § 5), ordensforstyrrelser, brudd på kontaktforbud og ulovlig bevæpning på offentlig sted.

² Ipsos (2017) "Politets innbyggerundersøkelse 2017"

som hadde vært utsatt for trakassering på nettet å anmelde forholdet. Årsaker til at man ikke innleverer en anmeldelse oppgis i innbyggerundersøkelsen blant annet å være at det er mindre alvorlig, manglende tillit til politiets kapasitet og/eller kompetanse eller at problemet ble løst/ordnet opp selv.

Geografiske forskjeller

Politidistriktene er svært forskjellige, både når det gjelder demografi og geografi, og det påvirker saksporteføljen til det enkelte politidistrikt. Tabell 2.2 og tabell 2.3 viser at det er forskjeller i hvor kriminaliteten begås. For eksempel hadde Oslo politidistrikt i 2017 23 prosent av det totale antall anmeldelser, 29 prosent av alle vinningslovbrudd og kun 2 prosent av alle miljølovbrudd. Samtidig utgjorde vinningslovbruddene 40 prosent av alle anmeldelsene i Oslo politidistrikt, mens vinningslovbrudd kun utgjorde 16 prosent av alle anmeldelsene i Nordland politidistrikt.

Tabell 2.2 Distriktenes andel av de ulike kriminalitetstypene, 2017

Distrikt	TOTALT	Vinning	Trafikk	Annen	Narkotika	Vold	Økonomi	Skadeverk	Seksual- lovbrudd	Miljø	Arbeids- miljø
Oslo	23 %	29 %	11 %	24 %	19 %	22 %	27 %	29 %	15 %	2 %	9 %
Øst	14 %	14 %	16 %	14 %	15 %	14 %	13 %	11 %	17 %	6 %	13 %
Innlandet	6 %	5 %	10 %	6 %	5 %	5 %	7 %	4 %	6 %	6 %	4 %
Sør-Øst	13 %	11 %	15 %	12 %	15 %	12 %	12 %	12 %	12 %	8 %	13 %
Agder	6 %	6 %	6 %	7 %	6 %	7 %	5 %	6 %	4 %	8 %	6 %
Sør-Vest	9 %	10 %	8 %	9 %	11 %	9 %	8 %	10 %	8 %	8 %	15 %
Vest	10 %	11 %	11 %	9 %	10 %	10 %	9 %	8 %	13 %	12 %	13 %
Møre og Romsdal	3 %	2 %	4 %	4 %	3 %	4 %	4 %	3 %	6 %	10 %	6 %
Trøndelag	8 %	7 %	8 %	7 %	8 %	7 %	8 %	9 %	7 %	10 %	10 %
Nordland	4 %	2 %	5 %	5 %	5 %	5 %	3 %	4 %	6 %	8 %	6 %
Troms	3 %	2 %	3 %	3 %	3 %	3 %	2 %	2 %	3 %	8 %	4 %
Finnmark	2 %	1 %	2 %	2 %	1 %	2 %	1 %	1 %	2 %	13 %	2 %
Alle distrikt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Kilde: JUS063

Tabell 2.3 Andel av kriminalitetstypene i hvert politidistrikt, 2017

Distrikt	TOTALT	Vinning	Trafikk	Annen	Narkotika	Vold	Økonomi	Skadeverk	Seksual- lovbrudd	Miljø	Arbeids- miljø
Oslo	100 %	40 %	9 %	13 %	10 %	10 %	9 %	7 %	2 %	0 %	0 %
Øst	100 %	29 %	20 %	12 %	13 %	10 %	8 %	4 %	3 %	0 %	0 %
Innlandet	100 %	24 %	30 %	12 %	9 %	9 %	9 %	4 %	3 %	1 %	0 %
Sør-Øst	100 %	28 %	21 %	12 %	14 %	10 %	8 %	5 %	2 %	0 %	0 %
Agder	100 %	31 %	18 %	14 %	12 %	11 %	6 %	5 %	2 %	1 %	0 %
Sør-Vest	100 %	32 %	15 %	12 %	15 %	10 %	7 %	6 %	2 %	1 %	0 %
Vest	100 %	33 %	18 %	11 %	11 %	10 %	7 %	5 %	3 %	1 %	0 %
Møre og Romsdal	100 %	19 %	23 %	13 %	11 %	12 %	10 %	6 %	5 %	2 %	0 %
Trøndelag	100 %	30 %	19 %	11 %	12 %	10 %	9 %	6 %	2 %	1 %	0 %
Nordland	100 %	16 %	23 %	15 %	14 %	13 %	7 %	6 %	4 %	1 %	0 %
Troms	100 %	24 %	23 %	13 %	14 %	11 %	6 %	4 %	3 %	2 %	0 %
Finnmark	100 %	17 %	22 %	16 %	9 %	15 %	6 %	5 %	4 %	6 %	0 %
Alle distrikt	100 %	31 %	18 %	12 %	12 %	10 %	8 %	6 %	3 %	1 %	0 %

Kilde: JUS063

Barne- og ungdomskriminalitet

Formålet med kapitlet om barne- og ungdomskriminalitet er å styrke kunnskapen om kriminalitet blant barn og unge i Norge. Kriminalitetsutviklingen blant barn og unge i alderen 10 år til og med 22 år beskrives på grunnlag av registrerte anmeldte straffbare forhold i politiets straffesaksregister, STRASAK.

For første gang siden 2012 er den registrerte kriminaliteten blant barn og unge i 2017 økende sammenlignet med året før³. Antall registrerte straffbare forhold økte fra 48 244 i 2016 til 49 400 i 2017. Det er i aldersgruppene 10-14 år og 15-17 år hvor økningen har skjedd sammenlignet med nivået i 2016. For aldersgruppen 18-22 år har antall registrerte lovbrudd blitt redusert. Barn og unge i aldersgruppen 10-14 år har hatt den største relative endringen, antall registrerte straffbare forhold økte med 46 prosent fra 2016 til 2017. Det har ikke vært mulig å kartlegge årsakene til økningen. Dersom den fortsetter bør utviklingen analyseres mer inngående

Antall registrerte straffbare forhold øker med alder, og typer av kriminalitet som registreres varierer med alder. Blant de yngste, barn og unge mellom 10-14 år, utgjorde vinningslovbrudd 41 prosent av alle anmeldte forhold i 2017. Vinningslovbrudd var også den største kriminalitetstypen i aldersgruppen 15-17 år, og sto for 22 prosent av forholdene de var anmeldte for i 2017. For aldersgruppen 18-22 år utgjorde narkotikalovbrudd den største andelen av anmeldte forholdene med til sammen 26 prosent. I 2017 var 85 prosent av de anmeldte forholdene i aldersgruppen 10-22 år, registrert på gutter. Denne andelen har vært relativt stabil siden 2012.

Nærmere 25 500 barn og unge ble registrert som mistenkt, siktet eller domfelt for minst ett straffbart forhold i 2017. I underkant av 8 000 av disse er registrert med tre eller flere forhold siden 2005 og defineres dermed som gjengangere. Gjengangerne sto bak om lag 27 800 straffbare forhold i 2017. 90 prosent av gjengangerne er gutter og 86 prosent av gjengangerne hadde norsk statsborgerskap.

---

³ Sammenlignet med antall registrerte straffbare forhold over perioden 2012- 2017.

2.2. Politiets straffesaksbehandling

Påtaleavgjorte saker

Antall anmeldelser i et år sier noe om hvor mange nye saker politiet har fått å jobbe med, mens antall påtaleavgjorte saker sier noe om hva politiet har ferdigstilt. I 2017 har påtalemyndigheten i politiet avgjort 314 416 straffesaker. Det er en nedgang på 8,4 prosent i forhold til 2016 og en nedgang på 19,7 prosent sammenlignet med 2013. Antall påtaleavgjorte saker følger dermed samme trend som antall anmeldelser. Nedgangen i antall anmeldte saker var på 5,3 prosent fra 2016 til 2017 og 18,0 prosent fra 2013 til 2017.

Av de sakene påtalemyndigheten har avgjort i 2017 anses 154 852 som oppklart, noe som gir en oppklaringsprosent på 52,6 prosent. Oppklaringsprosenten er et uttrykk for forholdet mellom saker avgjort med en kode som teller som oppklart og summen av alle avgjorte saker (både oppklarte og ikke-oppklarte).

En oversikt over påtaleavgjorte saker i 2017, fordelt på kriminalitetstype, er gitt i tabell 2.4. Her vises også oppklaringsprosent og gjennomsnittlig saksbehandlingstid for oppklarte saker. Som vist er det store forskjeller mellom de ulike kriminalitetstypene.

Tabell 2.4 Påtaleavgjorte saker fordelt på kriminalitetstype, 2017

	Antall påtaleavgjorte saker	Andel saker	Saker oppklart	Oppklaringsprosent	Gj.sn. saksbeh.tid oppklarte lovbrudd
Vinning	102 433	33 %	22 996	24 %	91
Trafikk	53 939	17 %	44 687	85 %	65
Narkotika	37 392	12 %	29 957	81 %	95
Annen	37 209	12 %	24 972	74 %	85
Vold	30 127	10 %	15 856	55 %	121
Økonomi	26 339	8 %	7 292	34 %	227
Skadeverk	17 054	5 %	3 561	22 %	100
Seksuallovbrudd	6 859	2 %	3 971	61 %	171
Miljø	2 256	1 %	1 263	58 %	115
Arbeidsmiljø	808	0 %	297	72 %	327
Totalt	314 416	100 %	154 852	53 %	96

Kilde: JUS319

Vinningslovbrudd og trafikklovbrudd er de klart største kriminalitetstypene når det gjelder antall påtaleavgjorte saker, men det er flest trafikklovbrudd og narkotikalovbrudd som blir oppklart.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle oppklarte saker, det vil si tiden fra anmeldelsen ble registrert til saken var påtaleavgjort, var i 2017 på 96 dager. Også her er det store forskjeller, blant annet hadde trafikklovbrudd en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 65 dager og arbeidsmiljølovbrudd 327 dager. Noe av årsaken til forskjellene er knyttet til sakenes kompleksitet, prioritering av etterforskning- og påtaleressurser og antall saker innen den enkelte kriminalitetstype.

En nærmere gjennomgang, herunder utvikling over tid, er gitt i kapittel 5.

Saker som ikke er rettskraftig avgjort

Ved utgangen av 2017 hadde politidistriktene 156 020 saker som ikke var endelig avgjort. Av disse var 81 355 påtaleavgjort, men ikke rettskraftig. Totalt antall saker som ikke er rettskraftige har økt med 3,2 prosent i forhold til 2016, men hatt en nedgang på 8,2 prosent i forhold til 2013.

Politiet hadde ved utgangen av året 74 665 saker som det ikke var tatt en påtalemessig avgjørelse i. Dette er 9,2 prosent økning (6 293 saker) i forhold til 2016 og en nedgang på 12,6 prosent (10 716 saker) i forhold til 2013. Antall restanser, det vil si alle saker eldre enn 3 måneder, fremgår av figur 2.4. I tillegg vises saker som er mellom 3-12 måneder gamle og saker eldre enn 12 måneder. For saker eldre enn 12 måneder har det vært en økning på 3,3 prosent i forhold til 2016, men en nedgang på 21,4 prosent i forhold til 2013.

Figur 2.4 Saker som ikke er påtaleavgjort eldre enn 3 måneder per 31. desember

Kilde: JUS089

Det vises til kapittel 5.6 for nærmere omtale av saker under arbeid og restanser.

3. Kriminalitetsutviklingen – utvalgte områder

I dette kapitlet gis det en nærmere omtale av utvalgte områder innenfor kriminalitetsutviklingen. Utvalget er blant annet basert på prioriterte områder gitt i sentrale styringsdokumenter og områder Politidirektoratet mener det særlig er viktig å følge nærmere. Hvilke lovbrudd som er definert inn i de ulike lovbruddskategoriene er angitt i vedlegg til denne rapporten. Det vises for øvrig også til kapittel 4 som ser særskilt på barne- og ungdomskriminaliteten.

Endret kodepraksis

I forbindelse med ikrafttreddelsen av Straffeloven 2005 1. oktober 2015 ble det gjort endringer som førte til at flere lovbrudd ble tilordnet en annen kriminalitetstype enn hva som var tilfelle tidligere. Spesielt gjøres det oppmerksom på følgende:

- Almennlige bedragerier er overført fra kategorien som omfatter vinningskriminalitet til kategorien som omfatter økonomisk kriminalitet. Dette inkluderer også lovbrudd som i Straffeloven 1902 ble omtalt som naskeri, og som nå omtales som mindre bedrageri.
- Enkelte lovbrudd knyttet til trusler er overført fra kriminalitetstypen annen til voldslovbrudd.
- Identitetskrenkelser etter straffelovens § 202 er overført fra kriminalitetstypen annen til økonomilovbrudd.

Hvilke konsekvenser dette har fått på de enkelte kriminalitetsområdene vil bli omtalt nedenfor.

3.1. Vinningslovbrudd

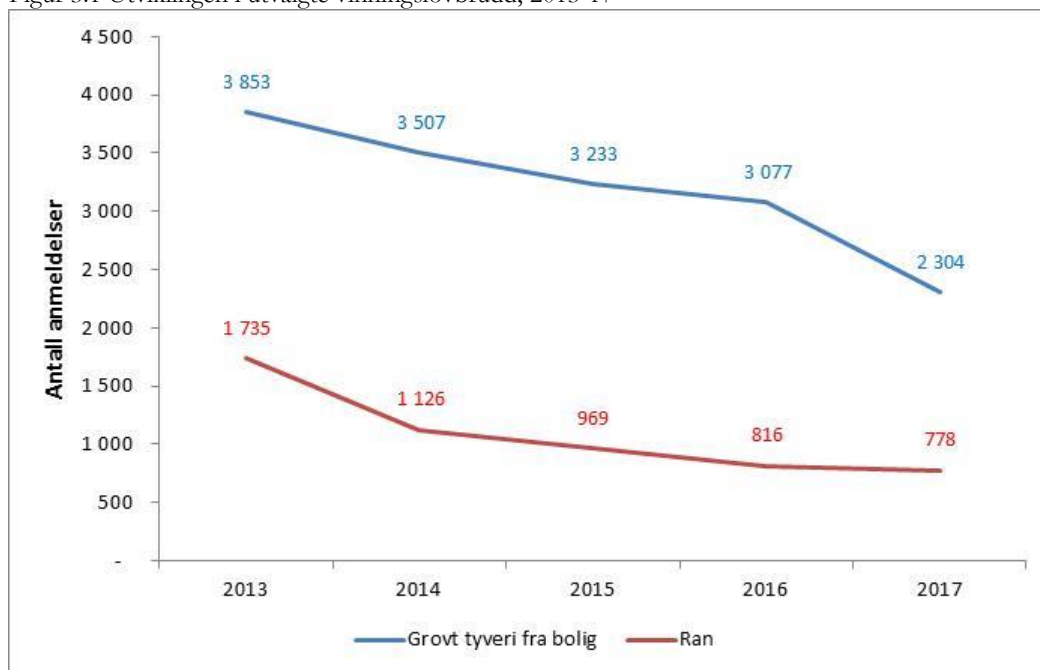
Vinningslovbruddene er den desidert største kategorien av alle lovbruddene, med 32 prosent av alle registrerte anmeldelser i 2017. Andelen er imidlertid redusert med 12 prosentpoeng siden 2013. Hvis alminnelige bedragerier fortsatt hadde vært tilordnet vinningslovbrudd ville andelen vært på 36,4 prosent. Tabell 3.1 og figur 3.1 gir en oversikt over utviklingen i antall anmeldelser for noen utvalgte grupper vinningslovbrudd.

Tabell 3.1 Antall vinningslovbrudd fordelt på lovbruddskategorier, 2013-17

	2013	2014	2015	2016	2017	Prosent endring 2016-17	Prosent endring 2013-17
Grovt tyveri fra bolig	3 853	3 507	3 233	3 077	2 304	-25,1 %	-40,2 %
Ran	1 735	1 126	969	816	778	-4,7 %	-55,2 %
Tyveri fra person på offentlig sted				29 346	25 597	-12,8 %	-
Annet	165 299	151 564	126 894	80 371	73 216	-8,9 %	-55,7 %
Totalsum	170 887	156 197	131 096	113 610	101 895	-10,3 %	-40,4 %

Kilde: JUS065

Figur 3.1 Utviklingen i utvalgte vinningslovbrudd, 2013-17

Kilde: JUS065

Det har vært en nedgang i vinningslovbruddene i hele perioden. I 2013 var det anmeldt 170 887 vinningslovbrudd mot 101 895 anmeldelser i 2017, en nedgang på 40,4 prosent. Fra 2016 til 2017 har nedgangen vært på 10,3 prosent. I 2016 og 2017 ble det registrert henholdsvis 14 190 og 14 376 anmeldelser av bedragerier som før 1. oktober 2015 ville vært tilordnet vinningslovbrudd. Om disse fortsatt hadde vært tilordnet denne kategorien ville nedgangen vært på 9,0 prosent fra 2016 til 2017 og 32,0 prosent fra 2013 til 2017.

Politiet har hatt en betydelig satsing for å redusere vinningslovbruddene, særlig den organiserte vinningskriminaliteten og tyverier fra person på offentlig sted. Det vises blant annet til politiinnsats som bygger på erfaringer fra prosjekt Grenseløs (innsats mot såkalte

mobile vinningskriminelle). Domstolene har de senere årene skjerpet straffene for kriminalitet som omfattes av såkalt mobil vinningskriminalitet⁴.

En mulig årsak til nedgangen i vinningslovbrudd er at de kriminelle har gått inn på nye arenaer. I stedet for at den kriminelle for eksempel bryter seg inn i en bil for å stjele en bilstereo, så begår han nå lovbrudd på den digitale arenaen. Dette kan blant annet dreie seg om bestilling av varer i en annens navn. I følge Politiets innbyggerundersøkelse⁵ og NSRs Kriminalitets- og sikkerhetsundersøkelsen⁶ er dette arenaer der det begås kriminalitet som både innbyggerne og næringslivet i større grad unnlater å anmelde blant annet på grunn av manglende tillit til politiets kapasitet og/eller kompetanse.

Nedgangen i vinningslovbrudd har også vært en trend som vi har sett i andre europeiske land vi vanligvis sammenlikner oss med. Det er usikkert hva som er årsaken til den generelle nedgangen. Noe kan ha sammenheng med svingninger knyttet til markedet for omsetning av nye mobiltelefoner og andre elektroniske apparater⁷, og bedring av levekårene i Øst-Europa.

Vinningslovbrudd regnes vanligvis for å være en kriminalitetstype med høy grad av anmeldelsestilbøyelighet. Dette kan delvis sees i sammenheng med forsikrings- og støtteordninger der anmeldelse er en betingelse for utbetaling av erstatning. På den andre siden antas det å være mørketall knyttet til forhold hvor den stjalne gjenstanden har lav verdi og/eller der forsikringsandelen er høy.

I følge Politiets innbyggerundersøkelsen 2017⁸ er biltyveri og tyveri fra bil de lovbruddene som oftest blir anmeldt (75 prosent av tilfellene)⁹. Dernest kommer anmeldelse for ran og innbrudd eller tyveri fra bolig som blir anmeldt i henholdsvis 70 og 65 prosent av tilfellene.

I 2017 ble det anmeldt 101 895 vinningssaker til politiet. Per 15. januar 2018 er det en mistenkt, siktet eller domfelt i 30 698 av sakene. Til sammen er det registrert 16 047 unike personer, hvorav 71 prosent er menn. De 30 698 sakene utgjør 34 591 forhold. At antallet forhold er høyere enn antallet saker henger sammen med at det kan ha vært flere gjerningspersoner i samme sak, eller flere fornærmede i samme sak. I figur 3.2 vises aldersfordelingen på personene som enten er mistenkt, siktet eller dømt.

⁴ Se eksempelvis Høyesteretts dommer Rt. 2012 s. 1458 og Rt. 2013 s. 579

⁵ Ipsos (2017) "Politiets innbyggerundersøkelse 2017"

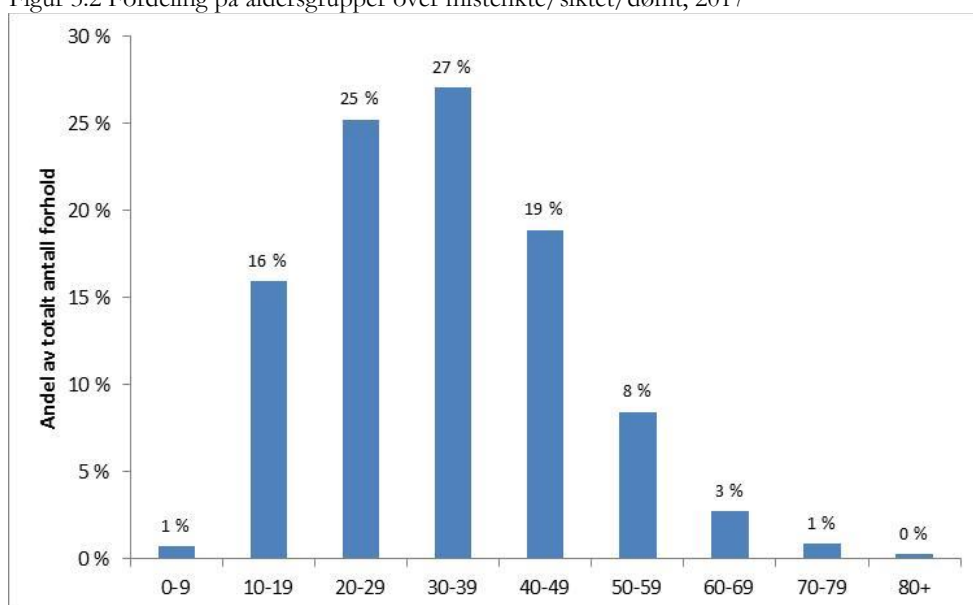
⁶ NSR (2017) "Kriminalitets- og sikkerhetsundersøkelsen i Norge 2017"

⁷ Oslo politidistrikt (2015) "Trender i kriminaliteten 2016-2017"

⁸ Ipsos (2017) "Politiets innbyggerundersøkelse 2017"

⁹ Ipsos (2017) "Politiets innbyggerundersøkelse 2017"

Figur 3.2 Fordeling på aldersgrupper over mistenkte/siktet/dømt, 2017

Kilde: PAL for STRASAK, hentet ut 15. januar 2018

Grovt tyveri fra bolig

De fire foregående årene har antall anmeldelser for grove tyverier fra bolig hatt en nedgang på mellom 5 og 9 prosent. I 2017 ble det opprettet 2 304 anmeldelser, en nedgang på hele 25,1 prosent i forhold til samme periode i 2016.

11 av 12 politidistrikt har hatt en nedgang i grove tyverier fra bolig i forhold 2016, mens 1 distrikt har holdt seg på samme nivå. 9 av distriktene har en nedgang på mellom 21 og 43 prosent.

Politidistriktene har tidligere rapportert om flere årsaker til at antall anmeldelser kan variere:

- Flere politidistrikt har erfart såkalte "raid". Det vil si at en eller flere gjerningspersoner utfører flere tyverier i løpet av en begrenset tidsperiode. Gjerningspersonene kan ofte enten være norske gjengangere med grove tyverier fra bolig som modus eller tilreisende vinningskriminelle. Generelt erfarer distriktene at gjengangeres tyverier i større grad bærer preg av lite planlegging og tilfeldigheter, mens de tilreisende kan utvise mer profesjonalitet og være svært godt organiserte. Noen politidistrikt erfarer også at lokalkjente legger til rette for tyveriene.
- Flere politidistrikt har rapportert om likheter i modus, altså handlingsmåte, som kan tyde på mulige forbindelser mellom flere av de rapporterte lovbruddene. Det er imidlertid en utfordring for noen politidistrikt å finne disse likhetene på grunn av manglende komparative analyser, eller at denne type analyse vanskeliggjøres på grunn av for lavt detaljnivå og inkonsekvens i informasjonsinnhenting for eksempel ved åstedsundersøkelser. Det er sannsynlig at bedre rutiner for åstedsundersøkelser og rapporteringer vil kunne redusere antall lovbrudd innenfor denne kriminalitetstypen. Innføring av nye arbeidsmetoder gjennom "Politiarbeid på stedet" hvor det blant annet er økt fokus på sporsikring vil ventelig ha en positiv effekt.

- En stor andel av norske husstander har boligalarm og andre sikringstiltak¹⁰. I 2017 er det antatt at nærmere 18 prosent av norske privatboliger hadde alarm som var tilknyttet alarmstasjon¹¹.

En kombinasjon av økningen i anskaffelsene av boligalarmer og andre sikringstiltak og politiets målrettede innsats mot grove tyverier fra bolig er med på å forklare nedgangen i antall anmeldelser.

Per 15. januar 2018 hadde 709 av de anmeldte sakene i 2017 minst en mistenkt/siktet/dømt. Til sammen er det registrert 528 unike personer, hvorav 81 prosent er menn.

Tyveri/grovt tyveri fra person på offentlig sted

Ved ikrafttredelse av Straffeloven 2005 ble det innført en rekke statistikkgrupper for registrering av både alminnelige tyverier og grove tyverier fra person på offentlig sted. Etter den gamle straffeloven ble tyverier fra person på offentlig sted normalt sett betegnet som grove. Etter den nye straffeloven som trådte i kraft 1. oktober 2015, må tyveriet ha et profesjonelt preg, før de betegnes som grovt. Ved inngivelse av anmeldelse vil det kunne være noe tilfeldig om tyveri fra person på offentlig sted registreres som grovt eller ikke. Samtidig antas det at det kan være variasjon i kodepraksis både innad i et distrikt og mellom distriktene.

I 2017 er det registrert 25 597 anmeldelser for tyverier fra person på offentlig sted, en nedgang på 12,8 prosent i forhold til 2016. Dette er forhold som er anmeldt i Norge, men omfatter forhold både begått innenlands og utenlands. Av disse er det i 863 av sakene minst en mistenkt/siktet/dømt. Til sammen er det registrert 690 unike personer, hvorav 78 prosent er menn.

Tyverier fra person på offentlig sted er et typisk storbyfenomen og tyveriene skjer ofte der mange mennesker er samlet. De nasjonale tallene påvirkes sterkt av utviklingen i Oslo politidistrikt. I 10 av 12 politidistrikt var det en nedgang i antall anmeldelser i forhold til 2016, hvorav 3 distrikt hadde en nedgang på over 20 prosent. 2 politidistrikt hadde en økning.

Forhold som er med på å forklare nedgangen i antall anmeldelser siden 2016 er blant annet:

- Oslo politidistrikt, som har 31 prosent av anmeldelsene, har over tid hatt et målrettet arbeid mot tyverier fra person på offentlig sted og en reduksjon i anmeldestallene for grove tyverier fra person på offentlig sted påvirker derfor også de nasjonale tallene. Fra 2016 til 2017 gikk antall anmeldelser i Oslo ned med 16,2 prosent.
- Nye tyverisikringstiltak.
- Stadig økende bruk av betalingskort og ytterligere redusert bruk av kontanter kan virke inn på omfanget av lommetyverier. Det er derfor en mulighet for at grovt tyveri fra person på offentlig sted (i likhet med personran) i økende grad vil ramme eldre mennesker og sårbare grupper, som rusmiddelmissbrukere og prostituerte, der bruken av kontanter fremdeles er høy¹².

¹⁰ Oslo politidistrikt (2015) "Trender i kriminaliteten 2016-2017", samt www.nhoservice.no/article.php?articleID=4870&categoryID=139

¹¹ Ifølge SSB var det 2 376 971 privathusholdninger i 2017 (www.ssb.no) og ifølge NHO Service (www.nhoservice.no/bransjer/sikkerhet-og-beredskap/nyheter-sikkerhet/2017/sikre-deg-en-god-paske/) har 425 000 norske boliger installert boligalarm.

¹² Oslo politidistrikt (2015) "Trender i kriminaliteten 2016-2017"

Ran

Antall anmeldelser for ran har gått ned hvert år i de siste fem årene. Siden 2013 har det vært mer enn en halvering (55,2 prosent) av antall anmeldte ran, fra 1 735 til 778. Fra 2016 til 2017 har det vært en nedgang på 4,7 prosent. I likhet med lommetyveriene påvirkes de nasjonale tallene sterkt av utviklingen og trendene i Oslo politidistrikt.

Forhold som er med på å forklare nedgangen i antall anmeldelser er blant annet:

- Oslo politidistrikt, som i 2017 hadde 49 prosent av det totale antallet ransanmeldelser, har hatt en målrettet innsats mot ranskriminaliteten generelt, og særlige mot de aktive unge ranerne. Selv om Oslo fra 2016 til 2017 hadde en økning på 2,7 prosent, er antall anmeldelser redusert med over 60 prosent de siste fem årene.
- Pengeran utgjør en stadig mindre andel av ranene, da kontanter er mindre vanlig¹³.
- Mobiltelefoner, andre elektroniske forbruksartikler og statusprodukter er gjenstander som oftest er ransutbytte. Mobiltelefonselskapene utvikler imidlertid stadig bedre tekniske sikringstiltak i sine produkter, noe som bidrar til at borttatte telefoner vanskelig kan brukes og at prisen på videre omsetning har sunket betydelig.
- Organiserte ran av finansinstitusjoner har de siste årene fremstått som en marginal utfordring i Norge. Med stadig bedre sikringstiltak og mindre tilgang til kontanter i bankene kreves det mer for å gjennomføre vellykkede ran.

---

¹³ Oslo politidistrikt (2015) "Trender i kriminaliteten 2016-2017"

3.2. Narkotikalovbrudd

Narkotika- og dopinglovbrudd generelt

Etter innføringen av ny straffelov i 2015 reguleres narkotikaovertridelser av straffeloven (strl) §§ 231 og 232 (narkotika). Bruk og besittelse av narkotika er imidlertid brudd på legemiddeloven. Samlet omtaler vi disse som narkotikalovbrudd. Bruk og besittelse av dopingmidler omfattes av legemiddeloven § 24a, mens dopingovertridelser og grove dopingovertridelser omfattes av straffeloven §§ 234 og 235.

Det totale antall registrerte narkotikalovbrudd gjenspeiler i stor grad politiets og tollvesenets prioriteringer og ressurstilgang. Politiet skal ikke prioritere anmeldelse av tunge rusavhengige for bruk og besittelse, dette er også en prioritering som vises i antall anmeldelser. Når denne gruppen først blir anmeldt for bruk og besittelse av narkotika er det ofte hendelsesstyrt i forbindelse med andre straffbare forhold.

Det totale omfanget av narkotika- og dopinglovbrudd er vanskelig å beregne fordi avdekkingsgraden ansees å være lav. Tabell 3.2 gir en oversikt over antall anmeldelser og utviklingen i narkotikalovbruddene. Totalt har antallet registrerte narkotika- og dopinglovbrudd blitt redusert med 7,4 prosent fra 2016 til 2017, og med 25,6 prosent siste femårsperiode.

Tabell 3.2 Antall anmeldte narkotikalovbrudd, 2013-17

	2013	2014	2015	2016	2017	Prosent endring 2016-17	Prosent endring 2013-17
Legemiddeloven (§24)	25 265	24 385	23 310	21 413	19 076	-10,9 %	-24,5 %
Narkotikaovertridelse (strl §231)			3 706	14 959	15 050	0,6 %	
Grov narkotikaovertridelse (strl §232)	1 197	1 250	1 135	1 068	967	-9,5 %	-19,2 %
Narkotika (162, 1.ledd)*	21 981	20 902	15 045	480	67		
Doping	948	1 505	1 498	1 798	1 617	-10,1 %	70,6 %
Annet	29	25	14	10	8	-20,0 %	-72,4 %
Totalsum	49 420	48 067	44 708	39 728	36 785	-7,4 %	-25,6 %

Kilde: JUS065

Narkotikalovbrudd etter legemiddeloven (bruk/besittelse)

Legemiddeloven § 24 regulerer bruk og besittelse av narkotika. Etter legemiddeloven er det forbudt uten lovlig adkomst å være i besittelse av eller å bruke narkotika og å skaffe seg adgang til å få kjøpt slike varer under falske opplysninger, f.eks. om navn, bosted, sykdom eller sykdomstegn.

Etter legemiddeloven § 24a er det er forbudt uten lovlig adkomst å erverve, besitte eller bruke stoff som etter forskrift med hjemmel i straffeloven § 234 første ledd er regnet som dopingmidler. Forbudet gjelder også for preparater som inneholder slike stoffer.

Tabell 3.2 Antall narkotikalovbrudd etter legemiddeloven, 2013-17

	2013	2014	2015	2016	2017	Prosent endring 2016-17	Prosent endring 2013-17
Narkotika, besittelse (§24)	8 815	8 829	8 343	7 868	7 176	-8,8 %	-18,6 %
Narkotika, bruk (§24)	15 306	14 379	13 339	11 786	10 317	-12,5 %	-32,6 %
Narkotika, diverse	1 144	1 177	1 628	1 759	1 583	-10,0 %	38,4 %
Totalsum	25 265	24 385	23 310	21 413	19 076	-10,9 %	-24,5 %

Kilde: JUS065

Utviklingen i 2017 følger den samme trenden vi har sett siden 2013. Anmeldelser for bruk av narkotika har blitt redusert med 12,5 prosent fra 2016 til 2017, og med 32,6 prosent fra 2013 til 2017.

Alle narkotikaovertrædelser etter legemiddeloven § 24 er redusert med 10,9 prosent fra 2016 til 2017. Dette er en bevisst utvikling, da de grove narkotikaovertrædelserne i større grad skal prioriteres.

Flest anmeldelser for bruk og besittelse etter legemiddelovens § 24 finner vi i aldersgruppen 18 - 23 år. Denne gruppen står for 30,3 prosent av alle bruk og besittelsessakene. Aldersgruppen 15-17 (U-18) står for 7,6 prosent av sakene. I ca. 72 prosent av de hittil påtaleavgjorte U-18 sakene fra 2017 er det reagert med påtaleunntatelse eller oppfølging gjennom konfliktrådet. I en påtaleunntatelse kan det settes vilkår, for eksempel vilkår om ungdomsoppfølging eller ungdomskontrakt. I slike tilfeller er det vanlig å tale om en alternativ reaksjon.

For politiet er det viktig å avdekke de yngste brukerne og å få de tidlig inn i hensiktsmessig tverrfaglig oppfølging. Etter politiregisterlovens bestemmelser får for øvrig ungdom under 18 år ikke anmerkning for brudd på legemiddeloven verken på ordinær eller uttømmende politiattest, med mindre de begår gjentatt kriminalitet.

Politiet har også oppfølging av ungdom og narkotika i bekymringssporet. Det gjennomføres årlig en betydelig andel bekymringssamtaler rundt narkotikabruk som ikke leder til anmeldelse eller reaksjon. Dette fremkommer ikke i politiets driftsstatistikk. Flere saker som omhandler bruk og besittelse av narkotika avdekkes i forbindelse med politioppdrag knyttet til blant annet rusadferd, kjøring i narkotikapåvirket tilstand, klagesteder og etterforskning av narkotikaomsetning. Ca. 55 prosent av alle saker som omhandler bruk av narkotika etter legemiddeloven inngår i sakskompleks med andre straffesaker. For saker som omhandler besittelse etter legemiddeloven er andelen ca. 42 prosent. Disse sakskompleksene kan bestå av flere narkotikasaker, eller en narkotikasak og en eller flere saker som omhandler andre typer straffbare handlinger. Dette kan for eksempel være vinning, vold, overtrædelser av vegtrafikkloven eller ordensforstyrrelser. Eksempelvis vil bilførere som kjører i narkotikapåvirket tilstand etter konkrete bevismessige vurderinger også kunne bli anmeldt for bruk av narkotika etter legemiddeloven.

Norsk politi har de siste årene avdekket stadig flere førere som kjører i ruspåvirket tilstand der det bevises påvirkning av narkotika. Det kan derfor antas at en stadig større andel av sakene som omhandler bruk av narkotika henger sammen med flere anmeldelser for kjøring i narkotikapåvirket tilstand.

Besittelse og bruk av narkotika, jf. legemiddeloven § 24 første ledd, og erverv, besittelse og bruk av dopingmidler, jf. § 24 a første ledd, kan straffes med bøter eller fengsel inntil 6 måneder, eller begge deler. Av de hittil påtaleavgjorte sakene fra 2017 som omhandler brudd på legemiddeloven § 24 er ca. 55 prosent avgjort med forelegg, mens det er tatt ut siktelse eller tiltalebeslutning i ca. 31 prosent. Resten er avgjort med påtaleunntatelse eller overføring til Konfliktrådet.

Som nevnt inngår en stor andel av de omtalte sakene i sakskomplekser med andre straffesaker. Det vil si at bruddet på legemiddeloven kun utgjør en del av grunnlaget for reaksjonen som ilegges. Eksempelvis viser foreløpige tall at 94 prosent av sakene fra 2017 som hittil er påtaleavgjort med siktelse (tilståelsesdom) eller tiltalebeslutning, inngår i et sakskompleks med flere straffesaker. For saker påtaleavgjort med forelegg er den foreløpige andelen 31 prosent.

Det er lite trolig at noen er ilagt ubetinget fengselsstraff for brudd på legemiddeloven alene de senere år. Dersom noen ilegges ubetinget straff for brudd på legemiddeloven, vil dette med stor sannsynlighet ha sin bakgrunn i et sakskompleks bestående av flere straffesaker.

Fra og med 2016 er Narkotikaprogram med domstolskontroll innført i hele landet. Dette er straffegjennomføring i frihet som alternativ til ubetinget fengselsstraff for rusavhengige som dømmes for kriminalitet knyttet til rusavhengigheten. Dette kan være kriminalitet begått i ruspåvirkning eller for å finansiere narkotikabruk.

Dopinglovbrudd etter legemiddeloven § 24a

Fra 1. juli 2013 ble kjøp, besittelse og bruk av doping forbudt. I årene før forbudet inntrekkte rammet lovgivningen den som "ulovlig, tilvirker, innfører, utfører, oppbevarer, sender eller overdrar stoff". Antallet anmeldelser har steget etter kriminaliseringen, før vi ser en nedgang på 10,1 prosent i totalt antall dopingsaker i 2017. Antall anmeldelser påvirkes blant annet av politiets prioriteringer og kapasitet.

Dopinglovbrudd kan i flere tilfeller knyttes til annen kriminalitet. Ca. 62 prosent av alle dopingsaker etter legemiddeloven § 24a, inngikk i et sakskompleks med flere straffesaker.

Økningen i anmeldelsestallene fra 2013 og frem til 2017 skyldes innføringen av forbudet mot doping, samt at politiet internt har jobbet med kompetansehevede tiltak for å bli bedre til å avdekke, etterforske og påtale dopingsaker.

Narkotikalovbrudd etter straffeloven § 231 (narkotikaovertrædelser)

Straffeloven § 231 omhandler narkotikaovertrædelser. Her heter det: Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som ulovlig tilvirker, innfører, utfører, erverver, oppbevarer, sender eller overdrar stoff som etter regler med hjemmel i legemiddeloven § 22 er å anse som narkotika.

Uaktsom narkotikaovertrædelse straffes med bot eller fengsel inntil 1 år.

Antall anmeldelser etter straffeloven § 231 har vært stabilt i 2016 og 2017, med en svak økning på 0,6 prosent. Ca. 37 prosent av narkotikaovertrædelsene fra 2017 inngikk i et

sakskompleks med flere straffesaker. Dette kan være flere narkotikasaker eller andre straffbare forhold.

Omsetning av mindre mengder narkotika vil typisk rammes av straffelovens § 231.

Ca. 4 prosent av sakene som omhandlet brudd på straffeloven § 231 var en U18-sak, det vil si at mistenkt/siktede er mellom 15-17 år. Aldersgruppen 30-39 var anmeldt i flest saker, 28 prosent.

Omsetningsarenaene for narkotika er i stadig endring, og internett er en stadig mer brukt markeds plass. Tollvesenet avdekker flere postforsendelsessaker med narkotika. Ulovlige forsendelser med dokumentert innhold av narkotika anmeldes primært etter straffeloven § 231.

Narkotikalovbrudd etter straffeloven § 232 (grove narkotikaovertrædelser)

Straffeloven § 232 omhandler grove narkotikaovertrædelser. Grov narkotikaovertrædelse straffes med fengsel inntil 10 år, og opptil 21 år under særdeles skjerpene omstendigheter.

Det har vært en nedgang på 9,5 prosent i antall anmeldelser knyttet til grove narkotikaovertrædelser i 2017, fra 1 068 i 2016 til 967 i 2017. Nedgangen har vært en trend siden 2014. Fra 2013 til 2017 har antallet grove narkotikaovertrædelser som er anmeldt sunket med 19,2 prosent

Det er ulike årsaker til at det ikke har vært en økning i antall anmeldelser for grove narkotikaovertrædelser. Dette knyttes blant annet til politidistriktenes interne prioriteringer og kapasitet i forhold til annen alvorlig kriminalitet.

Dopinglovbrudd etter straffeloven § 234 (dopingovertrædelser)

Straffeloven § 234 regulerer blant annet innførsel, oppbevaring og overdragelse av stoff som er å anse som dopingmiddel.

Antall anmeldelser for dopingovertrædelse etter straffeloven (strl § 231) har hatt en svak økning på 3,0 prosent fra 2016.

Tabell 3.3 Antall dopinglovbrudd etter straffeloven, 2015-17

	2015	2016	2017	Prosent endring 2016-17
Dopingovertrædelse	131	856	882	3,0 %
Grov dopingovertrædelse	4	36	17	-52,8 %
Totalsum	135	892	899	0,8 %

Kilde: JUS065

Dopinglovbrudd etter straffeloven § 235 (grove dopingovertrædelser)

Grov dopingovertrædelse straffes med fengsel inntil 6 år.

Antall registrerte grove dopingovertrædelser er halvert fra 2016 til 2017. Dette skyldes i hovedsak interne prioriteringer og kapasitet opp mot annen alvorlig kriminalitet.

3.3. Voldslovbrudd

Straffeloven 2005 har få innholdsmessige endringer fra Straffeloven 1902, men det er store endringer i terminologi og systematikk. Det som tidligere ble omtalt som legemsfornærmelse er erstattet med kroppskrenkelse, og legemsbeskadigelse er erstattet med kroppsskade. Videre er straffealternativene betydelig forenklet og redusert.

Voldslovbruddene inneholder flere lovbruddskategorier hvor anmeldelsestilbøyeligheten vil være varierende. Eksempelvis er mishandling i nære relasjoner et område hvor det er grunn til å tro at mørketallene kan være høye.

Tabell 3.4 Voldslovbrudd fordelt på lovbruddskategorier, 2013-17

	2013	2014	2015	2016	2017	Prosent endring 2016-17	Prosent endring 2013-17
Grov menneskehandel	7	53	7	4	5	25,0 %	-28,6 %
Krenkelse og skade mot kropp og liv	14 637	13 984	14 228	14 715	14 872	1,1 %	1,6 %
Menneskehandel	63	52	55	42	41	-2,4 %	-34,9 %
Mishandling i nære relasjoner	2 829	3 076	3 337	3 450	3 729	8,1 %	31,8 %
Trusler	7 339	7 006	7 561	8 570	9 003	5,1 %	22,7 %
Annet	2 489	2 498	3 200	4 921	4 890	-0,6 %	96,5 %
Totalsum	27 364	26 669	28 388	31 702	32 540	2,6 %	18,9 %

Kilde: JUS068

Voldslovbrudd generelt

Antall anmeldelser for voldslovbrudd økte med 2,6 prosent fra 2016 til 2017, en økning på 838 anmeldelser. Under voldslovbrudd er mishandling i nære relasjoner og trusler de lovbruddskategoriene som har størst økning i antall anmeldelser. Mishandling i nære relasjoner økte med 8,1 prosent fra 2016 til 2017, en økning på 279 anmeldelser. Trusler økte med 5,1 prosent fra 2016 til 2017, en økning på 433 anmeldelser

Drap

Det er registrert 25 drapssaker (forsettlig og overlatt drap) i Norge i 2017. Det var 25 ofre og 29 gjerningspersoner.

Funn knyttet til drap i 2017:

- Dette er det nest laveste antallet drapssaker i løpet av de ti siste årene.
- 52 prosent av ofrene er menn, og 48 prosent kvinner.
- 83 prosent av gjerningspersonene er menn, og 17 prosent kvinner.
- Kniv ble benyttet som våpen i 60 prosent av sakene.
- En stor andel av drapene ble begått i gjerningspersonens eller offerets hjem (72 %).
- Over halvparten av gjerningspersonene var arbeidsledige (59 %).
- Over halvparten av gjerningspersonene var ruspåvirket (55 %).
- 79 prosent av gjerningspersonene har norsk statsborgerskap, 17 prosent av disse har tidligere hatt et annet statsborgerskap.
- 80 prosent av ofrene har norsk statsborgerskap. 15 prosent av disse har tidligere hatt et annet statsborgerskap
- Det foreligger siktelse i samtlige drapssaker fra 2017, men ingen av sakene er endelig avgjort i rettsapparatet

For nærmere detaljer vises til Nasjonal drapsoversikt utarbeidet av Kripos.

Mishandling i nære relasjoner

Mishandling i nære relasjoner omfatter mishandling med og uten kroppskrenkelse. Antallet anmeldelsene for mishandling i nære relasjoner har vært jevnt stigende fra 2013 til 2017. Antallet anmeldelser har økt med 31,8 % fra 2013 til 2017.

Hoveddelen av anmeldelsene omfatter mishandling med kroppskrenkelse. I 2017 utgjorde disse 89 prosent av anmeldelsene innen lovbruddskategorien mishandling i nære relasjoner (3 315 av 3 729). Mishandling med kroppskrenkelse økte med 8,4 prosent fra 2016 til 2017 (3 057 til 3 315 anmeldelser). Antallet anmeldelser for mishandling uten kroppskrenkelse steg kun minimalt fra 2016 til 2017 (393 til 414 anmeldelser).

Økningen skyldes formentlig en avdekking av mørketall og ikke en reel økning, og er derfor en ønsket utvikling. Det har vært økt oppmerksomhet mot mishandling i nære relasjoner. Den økte oppmerksomheten kan ha bidratt til at flere ønsker å anmelde mishandlingen. Informasjonskampanjen "*Hvor lite skal du finne deg i*" (Kripos) har som målsetting å gi økt kunnskap om vold i nære relasjoner og hva politiet kan bistå med, samt trygge flere voldsutsatte til å søke hjelp og komme ut av den voldelige situasjonen¹⁴. NKVTS har laget nettportalen *dinutvei.no*, som er en nasjonal veiviser til hjelpetilbud, informasjon og kunnskap om vold i nære relasjoner, voldtekt og andre seksuelle overgrep¹⁵.

Politiet har de senere årene tatt i bruk verktøy i sitt arbeid med familievoldsanalyse. Et eksempel er risikovurderingsverktøyet SARA: SV (Spousal Assault Risk Assessment Guide: Short Version). SARA skal brukes i saker med partnervold i et forebyggende perspektiv. Det har som formål blant annet å lettere kunne identifisere de alvorligste sakene. De ulike verktøyene kan bidra til at trussel- og voldsutsatte føler seg tryggere på at de blir ivaretatt, noe som kan stimulere til at flere anmelder. Nær relasjon mellom fornærmede og voldsutøver kan imidlertid gjøre at fornærmede ikke ønsker å anmelde straffbare forhold¹⁶.

Krenkelse og skade mot kropp og liv

Lovbruddskategorien krenkelse og skade mot kropp og liv tilsvarer i stor grad kategorien forbrytelser mot liv, legeme og helbred etter den gamle straffeloven og omfatter en rekke ulike straffbare forhold.

Antall anmeldelser har vært på omtrent samme nivå fra 2013 til 2017. Antallet anmeldelser økte med 1,1 prosent fra 2016 til 2017 (14 715 til 14 872 anmeldelser). Hoveddelen av anmeldelsene omfatter legemsfornærmelse (gammel straffelov) og kroppskrenkelse (ny straffelov). I 2017 utgjorde disse 82 prosent av lovbruddskategorien krenkelse og skade mot kropp og liv.

Oslo politidistrikt erfarer at majoriteten av anmeldelsene dreier seg om mindre alvorlige kroppskrenkelser og kroppsskader, ofte i tilknytning til fest og uteliv¹⁷.

---

¹⁴ <http://www.hvorlite.no/>

¹⁵ <https://dinutvei.no/om-portalen>

¹⁶ Oslo politidistrikt (2015) "Trender i kriminaliteten 2016-2017"

¹⁷ Oslo politidistrikt (2015) "Trender i kriminaliteten 2016-2017"

Trusler

I likhet med lovbruddskategorien krenkelse og skade mot kropp og liv omfatter også lovbruddskategorien trusler en rekke ulike straffbare forhold, blant annet trusler mot polititjenestemenn/-kvinner og andre særskilt utsatte yrkesgrupper, samt trusler med våpen og farlige redskaper.

Trusler, forulemping og hindring av offentlige tjenestemenn og andre særskilte yrkesgrupper er nå tilordnet voldslovbruddene, mens de før innføringen av ny straffelov var tilordnet kriminalitetstypen "annen".

Inkluderes anmeldelsene for trusler fra kriminalitetstypen annen så er økningen i antall anmeldelser fra 2016 til 2017 4,3 prosent, mens økningen er på 8,3 i forhold til 2013.

Trusler med skytevåpen og kniv eller andre liknende redskaper, grove inkludert, utgjorde 15 prosent (1 394 av 9 008) av samtlige anmeldte trusler i 2017. I 2016 var tilsvarende andel 16 prosent.

I forbindelse med innføring av den nye straffeloven er det opprettet nye koder under trusler og det er nå særskilte koder som omfatter trusler mot politi, trusler mot særskilt utsatte yrkesgrupper – helsepersonell, trusler mot annen offentlig tjenestemann og trussel mot særskilt utsatte yrkesgrupper, transportarbeider. I 2017 var det registrert 709 anmeldelser mot politi, 153 mot helsepersonell, 710 mot annen offentlig tjenestemann og 37 mot transportarbeider. Det påpekes at enkelte trusler som var rettet mot ovennevnte yrkesgrupper kan ha blitt registrert med en annen statistikk-kode.

Menneskehandel

Fra 2013 til 2017 har det vært en nedgang på 34,9 prosent i antall anmeldelser av menneskehandel, fra 63 i 2013 til 41 i 2017. For grov menneskehandel har nedgangen vært på 28,6 prosent i det samme tidsrommet (grov menneskehandel hadde en stor økning i 2014). Det lave antallet anmeldelser gjør at en enkelt sak kan gjøre store prosentvise utslag.

Majoriteten av anmeldelsene dreier seg om utnyttelse til prostitusjon eller andre seksuelle formål.

Politiet har fått mer kunnskap om menneskehandel og større erkjennelse av at menneskehandel foregår i Norge, men antall anmeldelser er av ulike årsaker fortsatt lavt. Svært mange av ofrene for menneskehandel tør ikke, kan ikke eller ønsker ikke å anmelde utnyttelsen. En grunn til det lave antall anmeldelser kan derfor være at saker som etterforskes som menneskehandel ved prostitusjon eller seksuell ytelse bevismessig kan henføres under andre straffebestemmelser (formidling av prostitusjon) på grunn av utfordringen med å avdekke utnyttelsesaspektet.

Anmeldelsestallene for menneskehandel speiler i stor grad politiets innsats på området. 5 av 12 politidistrikter har i dag egen menneskehandelgruppe. De resterende 7 politidistrikter vil etablere en særskilt gruppe i 2018. Politiets nasjonale kompetansegruppe mot menneskehandel skal bidra til økt fenomenforståelse og kunnskap om menneskehandel i norsk politi. Hovedfokuset til kompetansegruppa i 2018 vil være opplæring av nye menneskehandelgrupper.

3.4. Seksuallovbrudd

Etter ikrafttreddelsen av straffeloven (2005) 1. oktober 2015 anses både seksuell omgang og kvalifisert seksuell handling med barn under 14 år som voldtekt, jf. straffeloven § 299 bokstav c. Dette er gjort for å styrke barns beskyttelse mot overgrep og for å signalisere alvoret i seksuelle overgrep mot barn. Det er en understrekning av at barn under den seksuelle lavalder ikke kan samtykke i seksuell omgang.

Seksuallovbrudd kan både bestå av fysiske overgrep og overgrep som ikke involverer fysisk kontakt. Eksempler på fysiske overgrep er seksuell omgang, handling og atferd med/overfor barn. Ikke-fysiske overgrep kan for eksempel være når barn forledes, gjennom kommunikasjon på Internett, til å begå seksuelle handlinger med seg selv, at dette dokumenteres på bilde og film, og at materialet deretter deles med andre.

Tabell 3.4 Seksuallovbrudd fordelt på lovbruddskategorier, 2013-17

	2013	2014	2015	2016	2017	Prosent endring 2016-17	Prosent endring 2013-17
Kjøp av seksuelle tjenester	358	210	336	207	185	-10,6 %	-48,3 %
Seksuell omgang med barn 14-16 år, seksuell handling og seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd overfor barn u/16 år	693	809	1 102	1 844	1 956	6,1 %	182,3 %
Seksuell omgang og voldtekt av barn u/14 år	457	502	611	668	791	18,4 %	73,1 %
Voldtekt	1 233	1 217	1 364	1 663	1 619	-2,6 %	31,3 %
Annet	2 079	2 041	2 291	2 684	3 427	27,7 %	64,8 %
Totalsum	4 820	4 779	5 704	7 066	7 978	12,9 %	65,5 %

Kilde: JUS068

Seksuallovbrudd generelt

Antall anmeldelser for seksuallovbrudd har økt med 12,9 prosent fra 2016 til 2017, fra 7 066 til 7 978 anmeldelser. Fra 2015 til 2016 var økningen 23,9 prosent. Til tross for økning i antallet anmeldelser generelt har lovbruddskategoriene kjøp av seksuelle tjenester og voldtekt hatt en nedgang på henholdsvis 10,6 og 2,6 prosent. Det er lovbrudd som ikke er tilordnet egen lovbruddskategori ("annet") som har hatt den største økningen i anmeldelser, 27,7 prosent fra 2016 til 2017 (omtalt nedenfor). Størst økning totalt fra 2016 til 2017 har vært i Øst politidistrikt, hvor antall anmeldelser økte med 53 prosent.

Lovbruddskategorien seksuell omgang med barn 14-16 år, seksuell handling og seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd overfor barn u/16 år hadde fra 2016 - 2017 en økning på 6,1 prosent. Lovbruddskategorien seksuell omgang og voldtekt av barn under 14 år økte med 18,4 prosent i samme periode. Flere politidistrikter har også i 2017 hatt saker der man har identifisert mange fornærmede. Det er grunn til å tro at økningen for disse gruppene skyldes både avdekking av mørketall og en reel økning.

Den reelle økningen i antall anmeldelser skyldes i all hovedsak saker der gjerningsmenn når mange ofre gjennom internett og det er ofte mange fornærmede i hver sak. Gjerningsmenn utnytter anonymiteten de opplever på internett. De kjenner arenaene på internett hvor barn og unge ferdes, de kjenner kommunikasjonsformen og de flytter lettere grenser enn de ville gjort i den analoge verden. Barn og unge ser ofte ikke konsekvensene av deres adferd på internett og lar seg utnytte gjennom dette.

Fokuset på seksuelle overgrep mot barn har økt de senere år, noe som trolig har bidratt til mer åpenhet om temaet. Befolkningen får mer tiltro til at politiet vil prioritere sakene og flere forhold anmeldes. Saker med seksuelle overgrep mot barn har fått fokus i media og fornærmede kan se at det nytter å anmelde. Kampanjer som "*Ikke alle hemmeligheter skal*

holdes", som Kripos har gjennomført og som ble relansert i desember 2017, når mange gjennom publisering på sosiale medier og flere har tatt kontakt i etterkant og fortalt om overgrep de har vært utsatt for. Flere aktører som skole, helsemyndigheter, barnevern og politi har blitt bedre til å avdekke forhold, et større fokus på og kunnskap om avvergerplikten kan også ha betydning.

Det antas at det fortsatt er høye mørketall innenfor seksuallovbrudd. Mange av ofrene anmelder ikke fordi de føler skam og skyld eller fordi de ikke vet at de har kommunisert over internett med en annen enn den de trodde.

Seksuell omgang og voldtekt av barn under 14 år

Lovbruddskategorien seksuell omgang og voldtekt av barn under 14 år omfatter seksuell omgang som etter ikrafttredelsen av straffeloven (2005) 1. oktober 2015, defineres som voldtekt. I tillegg omfattes også kvalifisert seksuell handling, typisk berøring av kjønnsorgan, av voldtektsbegrepet i den nye straffeloven. Lovbruddet kan begås direkte overfor barnet av en annen person, eller barnet kan overtales til å begå seksuelle handlinger med seg selv.

Anmeldelsene for seksuell omgang og voldtekt av barn under 14 år økte med 18,4 prosent fra 2016 til 2017, antall anmeldelser økte fra 668 til 791. Det er de internettrelaterte sakene som er årsaken til økningen, jf. omtale ovenfor.

Vest politidistrikt har hatt størst økning av politidistriktene fra 2016 til 2017 med en økning på hele 134 prosent, fra 62 til 152 anmeldelser. Dette skyldes i hovedsak arbeid med store enkeltsaker. I den mye medieomtalte Operasjon Dark Room har man hatt en proaktiv tilnærmingen i etterforskningen, og derigjennom selv avdekket en rekke forhold i 2016/17. Politiet identifiserer barna gjennom sin etterforskning, etterforskningen blir ikke startet på bakgrunn av at de fornærmede innleverer en anmeldelse til politiet.

Seksuell omgang med barn 14-16 år, seksuell handling og seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd overfor barn u/16 år

Lovbruddskategorien seksuell omgang med barn 14-16 år, seksuell handling og seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd overfor barn u/16 år. Seksuell omgang med barn i alderen 14 - 16 år defineres ikke som voldtekt, så fremt ikke voldtektsbestemmelsen i straffeloven § 291 kommer til anvendelse (brukt makt, tvang eller hatt seksuell omgang med en forsvarsløs person).

Fra 2013 til 2017 har det vært en økning i antallet anmeldelser med 182,3 prosent, fra 693 til 1 956 anmeldelser. Fra 2016 til 2017 økte antallet anmeldelser med 6,1 prosent. Det er også her de internettrelaterte sakene som er årsaken til økningen. Internett gjør at gjerningsmenn kan nå mange potensielle ofre. Flere politidistrikter har etterforsket saker der de har identifisert et stort antall fornærmede.

Øst politidistrikt har hatt størst økning av politidistriktene med en økning på 84 prosent. En årsak til dette er at politidistriktet har etterforsket to store internettrelaterte saker i 2016/17.

Voldtekt

Voldtektstallene inkluderer straffebestemmelsene både etter Straffeloven 1902 og Straffeloven 2005. Nye koder som gjelder voldtekt av barn under 14 år (voldtekt av barn under 14 år, voldtekt samleie barn under 14 år og forsøk voldtekt barn under 14 år) som er omhandlet under avsnittet Seksuell omgang og voldtekt av barn under 14 år er ikke inkludert.

Voldtekt utgjorde 20,3 prosent av samtlige anmeldte seksuallovbrudd i 2017, men det var en nedgang i antall anmeldelser fra 2016 til 2017 på 2,6 prosent. Fra 2015 til 2016 var det en økning på 21,9 prosent. Etter Kripas' vurdering er det naturlig at antall anmeldelser nå synes å stabilisere seg etter en stor økning de siste årene. Årsaken til at antallet anmeldelser fortsatt var høyt i 2017 er de nettrelaterte voldtektene, hvor en gjerningsmann kan nå ut til mange hundre fornærmede som hver for seg vil representere en anmeldelse. Antall festvoldtekter holder seg fortsatt trolig stabilt høyt, de siste årene har disse representert ca. 40 prosent av alle voldtekter. Kripas mener videre at det er grunn til å tro at økt åpenhet omkring temaet, med blant annet ulike former for kampanjer, gjør at flere velger å anmelde.

Kjøp av seksuelle tjenester

Antall anmeldelser har variert fra 2013 til 2017. I 2013 og 2015 var antallet anmeldelser over 300, mens antall anmeldelser var i overkant av 200 i 2014 og 2016. I 2017 sank antallet anmeldelser til 185. Verken kjøper eller tilbyder av seksuelle tjenester har interesse av å anmelde forholdet. Anmeldelsestallene gir derfor ikke et godt bilde av det reelle omfanget, men gjenspeiler i større grad politiets innsats overfor prostitusjonsmarkedene. Det i dag kun 5 av 12 politidistrikter som har etablert egen menneskehandelgruppe. Det resterende 7 politidistriktene vil etablere slike i 2018.

Annet

De lovbrudd som ikke er tilordnet egen lovbruddskategori ("annet") omfatter en rekke straffbare forhold etter gammel og ny straffelov og står for 3 427 av totalt 7 978 anmeldelser innenfor seksuallovbrudd. Det største antallet anmeldelser omfatter statistikkgruppen fremvisning og fremstilling av seksuelle overgrep mot barn eller som seksualiserer barn (Straffeloven 2005) og pornografi, skrifter/film/video (Straffeloven 1902).

Det er lovbruddene som ikke er tilordnet egen lovbruddskategori som har den største økningen innenfor seksuallovbrudd, en økning på 27,7 prosent fra 2016 til 2017 (fra 2 684 til 3 427 anmeldelser). Årsaken til økningen er formentlig at flere politidistrikter har etterforsket store internettrelaterte seksuelle overgrep saker der det har blitt tatt beslag i mange lagringsenheter. Økt hastighet på internett og større kapasitet på hver lagringsenhet gjør at politiets beslag av overgrepsmateriale (bilder og film som inneholder seksuelle overgrep mot barn) har økt veldig de senere årene.

3.5. Andre lovbrudd

Menneskesmugling er tilordnet kriminalitetstypen "annen". I denne kategorien inngår også blant annet brudd på taushetsplikt for enkelte yrkesgrupper, diskriminering, hatefulle ytringer, uriktig forklaring, dokumentfalsk, krenkelse av privatlivets fred og ordensforstyrrelser. Vi har valgt å redegjøre nærmere for anmeldelsene om menneskesmugling fordi det kan grense opp mot menneskehandel og fordi det er en kriminalitetstype som har fått økt aktualitet.

Tabell 3.5 Andre lovbrudd fordelt på lovbruddskategorier, 2013-17

	2013	2014	2015	2016	2017	Prosent endring 2016-17	Prosent endring 2013-17
Menneskesmugling	47	47	103	49	29	-40,8 %	-38,3 %
Annet	48 787	49 057	47 414	40 039	38 311	-4,3 %	-21,5 %
Totalsum	48 834	49 104	47 517	40 088	38 340	-4,4 %	-21,5 %

Kilde: JUS068

Andre lovbrudd generelt

Antall anmeldelser har vært omtrent på samme nivå for perioden 2013-2015. Fra 2015 til 2017 har det vært en markant nedgang i antall anmeldelser. Dette kan skyldes endringene i ny straffelov, hvor statistikkgrupper som tidligere var kategorisert under andre lovbrudd nå er tilordnet andre kriminalitetstyper. Trusler, forulemping og hindring av offentlige tjenestemenn og andre særskilte yrkesgrupper er eksempler på statistikkoder som etter Straffeloven 1902 var tilordnet kriminalitetstypen "annen" og som etter ikrafttreden av Straffeloven 2005 er flyttet til kriminalitetstypen voldslovbrudd.

Menneskesmugling

Antall anmeldelser for menneskesmugling var stabil fra 2013 til 2016, med unntak for 2015 hvor det var en dobling av antall anmeldelser. Fra 2016 til 2017 var det en nedgang i antallet anmeldelser på 40,8 prosent, fra 49 til 29 anmeldelser. Årsaken til det ekstraordinære antall anmeldelser i 2015 antas å skyldes asyl- og migrasjonssituasjonen i Norge og resten av Europa. I 2015 søkte 31 145 personer om asyl til Norge, mens i 2016 og 2017 søkte henholdsvis 3 460 og 3 546 om asyl.

Mørketallsproblematikk gjør det vanskelig å vurdere hvor reelle antall anmeldelser innenfor denne lovbruddskategorien er. Det er ingen klar grensegang mellom menneskesmugling og menneskehandel, og mange saker som har startet som en mistanke om menneskesmugling kan ende opp som en menneskehandelssak.

De lave antallet anmeldte saker kan også ha en sammenheng med at politidistriktene ikke har hatt tilstrekkelig fokus på kriminalitetsområdet.

4. Kriminalitetsutviklingen – Barne- og ungdomskriminalitet

4.1. Bakgrunn

Forebygging skal være politiets primærstrategi¹⁸. Forebygging og reduksjon av lovbrudd vil spare samfunnet for store økonomiske kostnader og betydelig menneskelig lidelse. Formålet med å utarbeide et eget kapittel om kriminalitet blant barn og unge er å styrke kunnskapen om art og omfang av straffbare forhold hvor barn og unge er registrert som enten mistenkt, siktet eller straffet. Kjennskap til hvordan kriminaliteten blant barn og unge ser ut og utvikler seg, både over tid og med alder, er en sentral kilde i kunnskapsgrunnlaget for å kunne utarbeide forebyggende tiltak.

I norsk politi defineres vanligvis barne- og ungdomskriminalitet som lovbrudd hvor den antatte gjerningspersonen er yngre enn 18 år. Den kriminelle lavalderen i Norge er 15 år, men i statistisk sammenheng refererer begrepet til antatte gjerningspersoner under 18 år. I dette kapitlet har vi også tatt med aldersgruppen fra og med 18 og til og med 22 år. Ungdommer over 18 år er å anse som voksne, men politiet kan benytte alternative straffereaksjoner også etter fylte 18 år. Barnevernet kan på sin side velge å videreføre eller sette inn tiltak også etter fylte 18 år og inntil den unge er fylt 23 år.

Kapitlet omhandler barn og unge som er registrert som mistenkt, siktet eller domfelt for straffbare forhold. Det ses nærmere på utviklingen i den registrerte kriminalitet blant barn og unge, fra og med 10 år og til og med 22 år, i perioden 2013-17. For den samme aldersgruppen gis det også en beskrivelse av førstegangskriminelle, tilbakefall og gjengangere for de som var mistenkt, siktet eller domfelt for straffbare forhold i 2017.

Den registrerte kriminaliteten omhandler lovbrudd som er anmeldt og kjent for politiet. En del kriminalitet forblir skjult og omfanget av den skjulte kriminaliteten kan variere for ulike typer lovbrudd. Dette omtales som mørketall. Endringer i samfunn og miljø, i politiske og juridiske forhold, samt utvikling innen økonomi og teknologi er alle forhold som kan påvirke kriminaliteten, herunder mørketall. Statistikken påvirkes også av politiets innsats og prioriteringer. Dette gjelder særlig lovbrudd innen narkotika og trafikk, der det i all hovedsak er politiet selv som står for anmeldelsene. Den faktiske kriminaliteten kjenner vi ikke omfanget av. Omfanget av kriminalitet som ikke er anmeldt, mørketall, omhandles ikke i dette kapitlet.

---

¹⁸ Tildelingsbrev 2018 fra Justis- og beredskapsdepartementet til Politidirektoratet.

4.2. Avgrensning og metode

Datagrunnlaget i dette kapitlet er basert på anmeldte straffbare forhold. Dette er i motsetning til de øvrige kapitlene som, i all hovedsak, er belyst gjennom antall anmeldelser/ saker.

Personer som var mellom 10-22 år ved gjerningstidspunktet, og mellom 10-22 år i det året saken ble registrert (2013-17) er inkludert i datagrunnlaget.¹⁹

Kriminalitetsutviklingen blant barn og unge beskrives på grunnlag av anmeldte straffbare forhold registrert av politiet i straffesaksregisteret (STRASAK). Uttrekkene er gjort ved å søke etter mistenkte, siktede eller domfelte som var fylt 10 år og til og med 22 år på gjerningstidspunktet da det/de straffbare forhold(ene) i saken ble registrert. Det påpekes at antall forhold kan være høyere enn antall saker da det kan være flere gjerningspersoner i samme sak. Sakens registreringsdato beskriver når saken ble registrert, og er ikke nødvendigvis sammenfallende med når det straffbare forholdet fant sted.

Det er gjort uttrekk for hvert av årene 2013, 2014, 2015, 2016 og 2017²⁰. Uttrekkene er basert på et situasjonsbilde av registrerte straffbare forhold per 31. desember for hvert av årene i perioden 2013-17²¹. Statistikken kan derfor inneholde personer som aldri blir siktet, tiltalt eller straffet for lovbrudd. Per 31. desember kan en person være mistenkt eller siktet for et forhold som på et senere tidspunkt blir henlagt. Tallene i dette kapitlet kan avvike noe fra tidligere eller andre rapporter om kriminalitet blant barn og unge dersom statistikkuttrekket er gjort på andre måter. Straffeloven av 2005 som trådte i kraft 1. oktober 2015 skiller ikke mellom forbrytelser og forseelser. For å kunne sammenlikne inngår derfor både forseelser og forbrytelser i tallmaterialet for årene 2013-15.

I straffesaksregisteret registreres anmeldelsene under ti ulike kriminalitetstyper: Annen, Arbeidsmiljø, Miljø, Narkotika, Seksuallovbrudd, Skadeverk, Trafikk, Vinning, Vold og Økonomi. I tillegg kommer Undersøkelsessaker, men disse er tatt ut av tallmaterialet da det kan være uklart om forholdet er straffbart. Hvis det på et senere tidspunkt viser seg at forholdet er straffbart, vil saken få en kode som henfører den til korrekt kriminalitetstypen. Kriminalitetstypen Annen er en samlekategori for saker som faller utenfor de andre kriminalitetstypene. Kriminalitetstypene Annen, Miljø, Arbeidsmiljø og Økonomi er i dette kapitlet slått sammen til samlekategoriene Andre lovbrudd da Miljø, Arbeidsmiljø og Økonomi til sammen utgjør en begrenset andel, om lag én prosent, av det totale antallet registrerte forhold blant barn og unge.

I kapitlet har vi gruppert barn og unge i aldersgruppene 10-14 år, 15-17 år og 18-22 år. Bakgrunnen for inndelingen er at:

- Barn under 15 år ikke er strafferettslig tilregnelige. De kan likevel anmeldes, men saken vil bli henlagt fordi gjerningspersonen er under 15 år.
- Barn fra 15 til 18 år er strafferettslig tilregnelige, men er underlagt særskilte straffeprosessuelle regler fordi de defineres som barn. Det finnes også egne alternative straffereaksjoner for denne aldersgruppen.
- Aldersgruppen 18 til 22 år er å anse som voksne, men påtalemyndigheten har ulike straffereaksjoner som i noe grad kan tilpasses den enkelte. også etter fylte 18 år.

¹⁹ Det innebærer eksempelvis at en gjerningsperson som var 10 år på gjerningstidspunktet i 2005, men som først kommer til politiets kjennskap (saken registreres i straffesaksregisteret) i 2017 når personen er 22 år, vil være inkludert i statistikken.

²⁰ I motsetning til fjorårets rapport Kriminalitet blant barn og unge i Norge 2012-2016, Politidirektoratet 2017, er alle individer inkludert i tallmaterialet i for 2017. I fjorårets rapport var noen personer ikke inkludert pga. dårlig datakvalitet på fødselsnummer. Derfor vil det være noe avvik mellom tallene i dette kapitlet og fjorårets rapport.

²¹ Uttrekkene for 2013-2016 er tatt fra de fryste STRASAK-tallenes respektive år. Siden fryste tall for 2017 ikke foreligger på tidspunktet som rapporten publiseres/skal være ferdig er det tatt et uttrekk den 2. januar 2018.

Barnevernet kan på sin side velge å videreføre eller sette inn tiltak inntil den unge er 23 år. Særlig der det er et barnevernstiltak i det lovovertrederen passerer 18 år, kan det være viktig at barnevernet opprettholder tiltaket.

Som tidligere beskrevet i kapitlet er det utfordringer knyttet til politiets tallgrunnlag, særlig etter omleggingen til ny straffelov. For nærmere omtale vises det til *Datagrunnlag* kapittel 1.

På grunn av brudd i tidsserien i 2015 er det utfordrende å se på utvikling og sammenlikning over tid. Det er likevel mulig å foreta en sammenlikning av totalt antall straffbare forhold og fordelingen på kjønn og statsborgerskap for perioden 2013-17. Dette kapitlet fokuserer derfor på 2017. I likhet med resten av kapitlet vil statistikken for 2017 inneholde koder både for gammel straffelov og ny straffelov. Forhold som ble begått før 1. oktober 2015, registreres med koder som da var gjeldende.

4.3. Registrerte straffbare forhold totalt og fordeling på kjønn, alder og statsborgerskap

Antall registrerte straffbare forhold blant barn og unge i alderen 10-22 år økte fra om lag 48 200²² i 2016 til 49 400 i 2017. I perioden 2013-16 var det en nedgang i antall forhold hvert år sammenlignet med året før, som vist i figur 4.1.

Figur 4.1: Antall registrerte straffbare forhold i Norge blant barn og unge* mellom 10-22 år, 2013-17

Kilde: PAL STRASAK

*Barn og unge som er registrert mistenkt, siktet eller domfelt for straffbare forhold.

Som figur 4.1 viser, gjelder økningen i den registrerte kriminaliteten i aldersgruppen 10-14 år og 15-17 år. Antall straffbare forhold i aldersgruppen 10-14 år har økt med 46 prosent sammenlignet med 2016. For aldersgruppen 15-17 år er økningen 15 prosent. I aldersgruppen 18-22 år er den registrerte kriminaliteten redusert med 5 prosent sammenlignet med 2016. Økningen i aldersgruppene 10-14 år og 15-17 år gjelder kun for gutter, se figur 4.2.

Årsaken(e) til endringene i kriminaliteten blant barn og unge er sammensatt(e) og kan skyldes mange forhold. Generelle årsaker til endringer kan være at kriminaliteten blant barn- og unge reelt sett øker eller går ned og/eller at færre eller flere forhold avdekkes. Befolkningens anmeldeshyppighet vil også kunne påvirke utviklingen. Det kan være ulike årsaker til at straffbare forhold anmeldes eller ikke blir anmeldt. Det har ikke vært mulig å kartlegge årsakene til at antallet straffbare forhold blant barn og unge har økt siste år. Oslo politidistrikt har imidlertid hatt en økning i barne- og ungdomskriminaliteten siden 2016, og en forklaring kan være politiets innsats²³. Det påpekes at jo mer aktiv politiet er i

²² I motsetning til fjorårets rapport *Kriminalitet blant barn og unge i Norge 2012-2016*, Politidirektoratet 2017, er alle individer inkludert i tallmaterialet for 2017. I fjorårets rapport var noen personer ikke inkludert pga. dårlig datakvalitet på fødselsnummer. Derfor vil det være noe avvik mellom tallene i dette kapitlet og fjorårets rapport.

²³ www.aftenposten.no/osloby/i/ko1Qj/Ungdomskriminaliteten-okker-i-Oslo

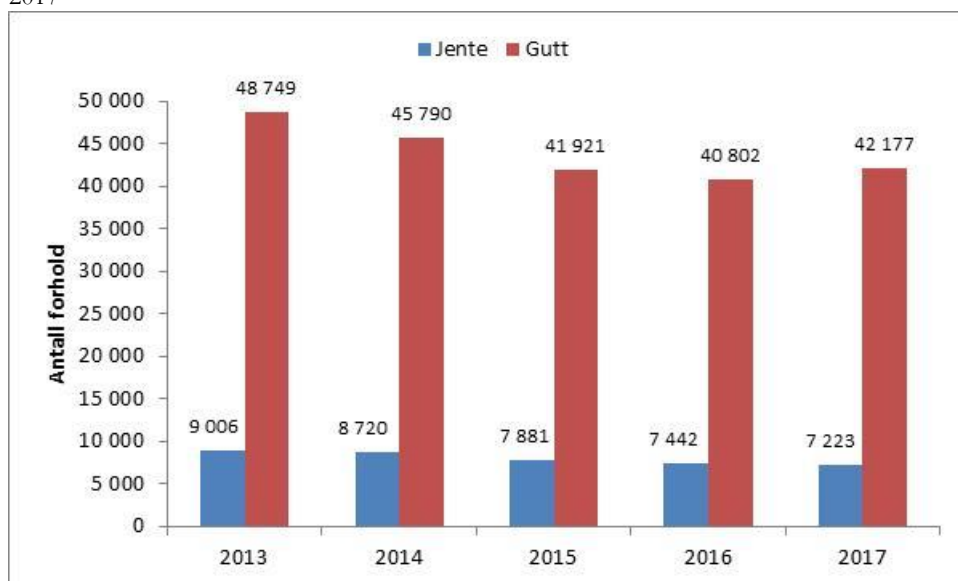

ungdomsmiljøene, jo større vil økningen bli i antall saker. Dette gjelder ifølge Oslo politidistrikt spesielt dersom politiet fokuserer på narkotikalovbrudd.

Politiet har ulike verktøy for å nærme seg ungdom som har bekymringsfull adferd eller som er i ferd med å begå lovbrudd og utvikle en kriminell løpebane. Med hjemmel i politiloven kan ungdom og foresatte pålegges å møte hos politiet til en bekymringssamtale. Bekymringssamtalen er en kartleggings- og dialogsamtale som omfatter både barn og foreldre/foresatte. Samtalen er et virkemiddel som kan brukes uten at det foreligger et anmeldt lovbrudd, og er således ikke en del av straffesaksbehandlingen²⁴. Dette bidrar til tidlig intervensjon ovenfor barn og unge, noe som står sentralt i det kriminalitetsforebyggende arbeidet. Samtalen kan også føre til at ungdommen får oppfølging av relevante instanser som for eksempel barnevern, ungdomskontakt eller helsesøster.

I 2017 var jenter registrert som mistenkt, siktet eller domfelt i 15 prosent av det totale antallet straffbare forhold. Andelen varierer mellom 15-16 prosent for de fem årene som tallmaterialet omfatter. Se figur 4.2 under.

Figur 4.2: Antall registrerte straffbare forhold blant barn og unge* mellom 10-22 år fordelt på kjønn, 2013-2017

Kilde: PAL STRASAK

*Barn og unge som er registrert mistenkt, siktet eller domfelt for straffbare forhold.

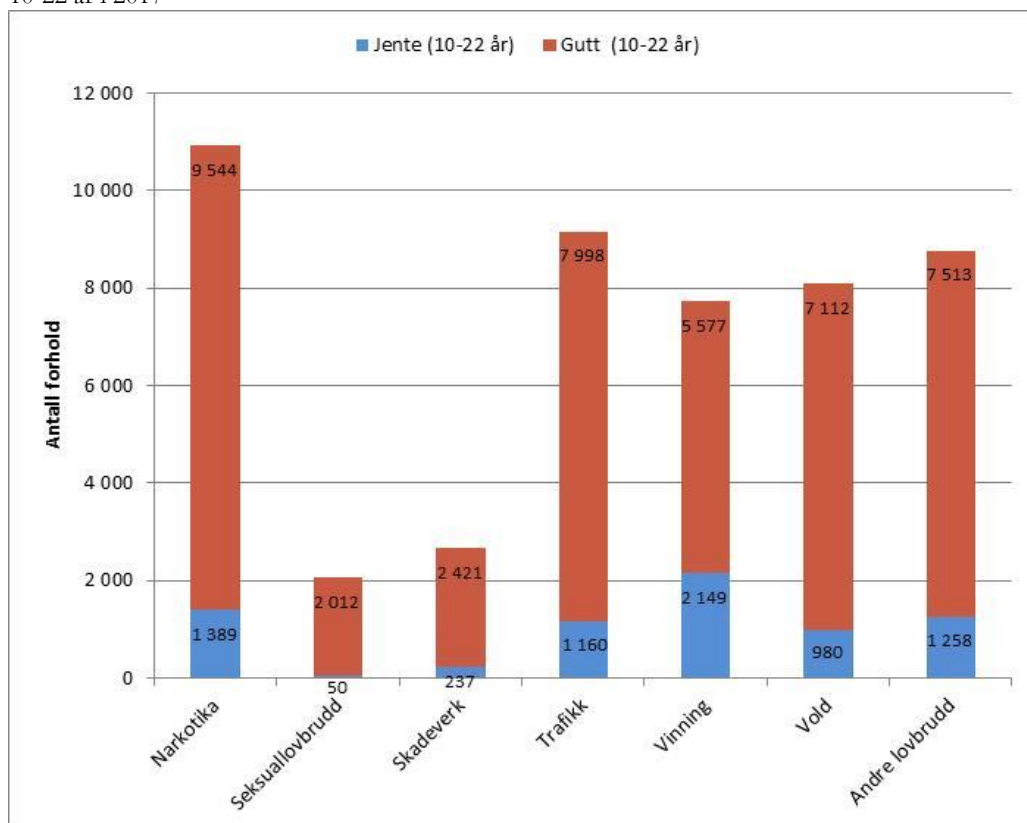
I figur 4.3 vises en oversikt over de straffbare forholdene fordelt på kriminalitetstype. For alle barn og unge i alderen 10-22 år var det i 2017 registrert flest forhold innen narkotikalovbrudd, tett fulgt av trafikklovbrudd. Omfanget og typer av kriminalitet varierer mellom kjønn og alder, noe som vil bli presentert nedenfor.

I 2017 utgjorde narkotikalovbrudd 22 prosent av samtlige registrerte forhold. Trafikklovbrudd utgjorde 19 prosent, samlekategori andre lovbrudd utgjorde 18 prosent, volds- og vinningslovbrudd utgjorde 16 prosent hver, mens skadeverk utgjorde fem prosent av de straffbare forholdene. Seksuallovbrudd utgjorde den laveste andelen av de registrerte forholdene, med fire prosent.

²⁴ Politiet har utarbeidet en egen veileder for bekymringssamtalen: www.politi.no/vedlegg/rapport/Vedlegg_2333.pdf

Antall anmeldte forhold innenfor de ulike kriminalitetstypene øker med alder. I tillegg påvirker alder fordelingen på kriminalitetstypene. Et eksempel er narkotikalovbrudd hvor andelen av totalt antall straffbare forhold øker med alderen. Skadeverk og seksuallovbrudd utgjorde derimot en mindre andel av totaliteten med økende alder. Voldslovbrudd hadde omtrent samme andel av alle anmeldte forhold uavhengig av aldersgruppe. Nedenfor ser vi nærmere på de registrerte forholdene innenfor aldersgruppene: 10-14 år, 15-17 år og 18-22 år.

Figur 4.3: Antall registrerte straffbare forhold fordelt på kriminalitetstype og kjønn for barn og unge* mellom 10-22 år i 2017

Kilde: PAL STRASAK

*Barn og unge som er registrert mistenkt, siktet eller domfelt for straffbare forhold.

Registrerte straffbare forhold i aldersgruppen 10-14 år

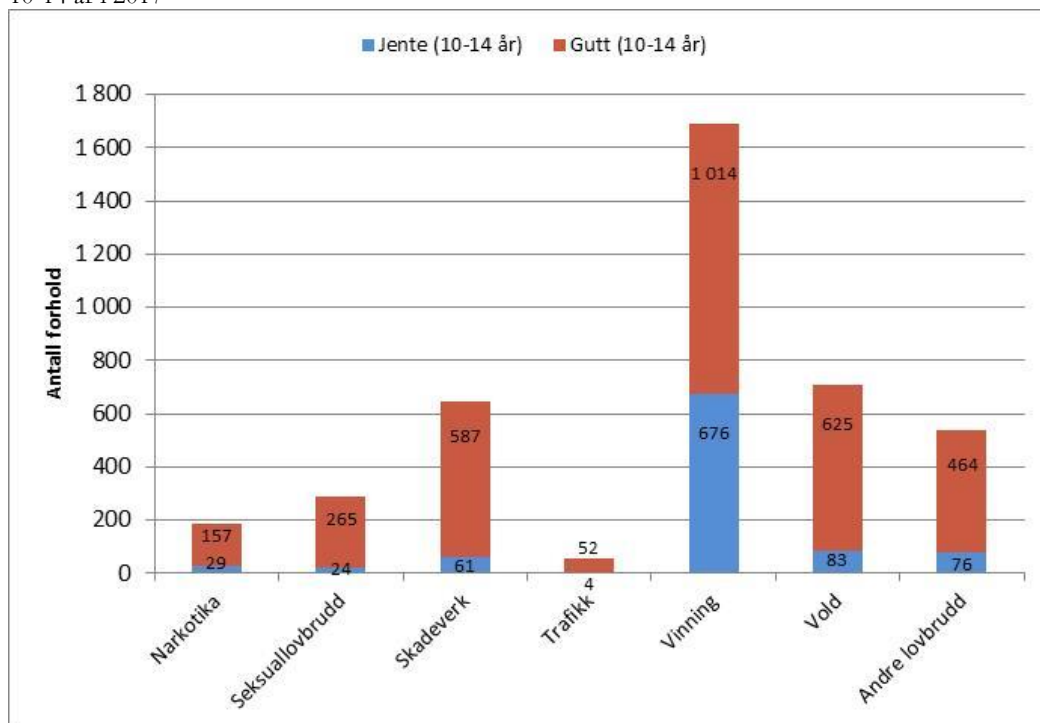
I 2017 ble i overkant av 2 800²⁵ unge i aldersgruppen 10-14 år registrert med om lag 4 100 straffbare forhold. I figur 4.4 er disse forholdene fordelt på kriminalitetstype, og vinningslovbrudd fremtrer som de mest hyppige straffbare forholdene blant de yngste barna. For vinningslovbrudd i 2017 i aldersgruppen 10-14 år er jenter og gutter relativt likt representert. I denne aldersgruppen stod guttene for 60 prosent av anmeldte vinningslovbrudd. Innenfor de andre kriminalitetstypene sto guttene for 84 prosent eller mer av de anmeldte forholdene.

Uavhengig av kjønn utgjorde vinningslovbrudd den største andelen av alle kriminalitetstypene med 41 prosent av samtlige straffbare forhold. Innenfor vinningslovbrudd dominerte mindre alvorlige lovbrudd, som mindre tyveri fra butikk eller andre salgssteder. Voldslovbrudd var den nest største kriminalitetstypen og sto for 17

²⁵ Individer som fyller 15 år i 2017, og som er registrert med straffbare forhold både som 14-åring og 15-åring i 2017, telles i både alderskategorien 10-14 år og i kategorien 15-17 år.

prosent av alle forholdene. Innenfor vold utgjorde kroppskrenkelser over halvparten av forholdene.

Figur 4.4: Antall registrerte straffbare forhold fordelt på kriminalitetstype og kjønn for barn og unge* mellom 10-14 år i 2017

Kilde: PAL STRASAK

*Barn og unge som er registrert mistenkt, siktet, eller domfelt for straffbare forhold.

Per 1. januar 2017 hadde 92 prosent av befolkningen i Norge mellom 6-19 år norsk statsborgerskap²⁶. Statsborgerskap er ikke det samme som fødeland eller innvandrerbakgrunn, og det kan være flere grunner til at en person har et bestemt statsborgerskap²⁷. Fordelingen av straffbare forhold på statsborgerskap blant barn og unge mellom 10-14 år presenteres i tabell 4.1. Oversikten viser at 86 prosent av de anmeldte forholdene i aldersgruppen 10-14 år ble registrert på personer som har norsk statsborgerskap²⁸.

²⁶ Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB), statistikkbanken

²⁷ Ved fullt fødselsnummer registreres statsborgerskapet som er registrert i Folkeregisteret. Mangler dette avklares statsborgerskapet med andre metoder.

²⁸ Statistisk sentralbyrå (statistikkbanken) kategoriserer alder på en annen måte enn hva som er gjort i rapporten. Fordelingen av statsborgerskap for aldersgruppen 6-19 år vil kun fungere som en pekepinn for aldersgruppen 10-22 år i denne rapporten.

Tabell 4.1 Antall registrerte straffbare forhold i Norge blant barn og unge* mellom 10 -14 år fordelt på statsborgerskap. De ti mest forekommende statsborgerskapene i 2017

Land	Registrerte straffbare forhold, 10-14 år	Andel
Norge	3 559	86,4 %
Somalia	76	1,8 %
Russland	67	1,6 %
Polen	54	1,3 %
Afghanistan	51	1,2 %
Sverige	33	0,8 %
Litauen	31	0,8 %
Syria	30	0,7 %
Eritrea	19	0,5 %
Island	17	0,4 %
Alle land	4 117	100 %

Kilde: PAL STRASAK

*Barn og unge som er registrert mistenkt, siktet eller domfelt for straffbare forhold.

Registrerte straffbare forhold i aldersgruppen 15-17 år

I 2017 ble om lag 6 500²⁹ unge i aldersgruppen 15-17 år registrert med om lag 11 550 straffbare forhold. Også blant denne aldersgruppen var vinningslovbrudd hyppigst registrert, se figur 4.5. Vinningslovbrudd utgjorde 22 prosent av alle straffbare forhold i denne gruppen. Voldslovbrudd og narkotikalovbrudd sto for henholdsvis 19 og 18 prosent.

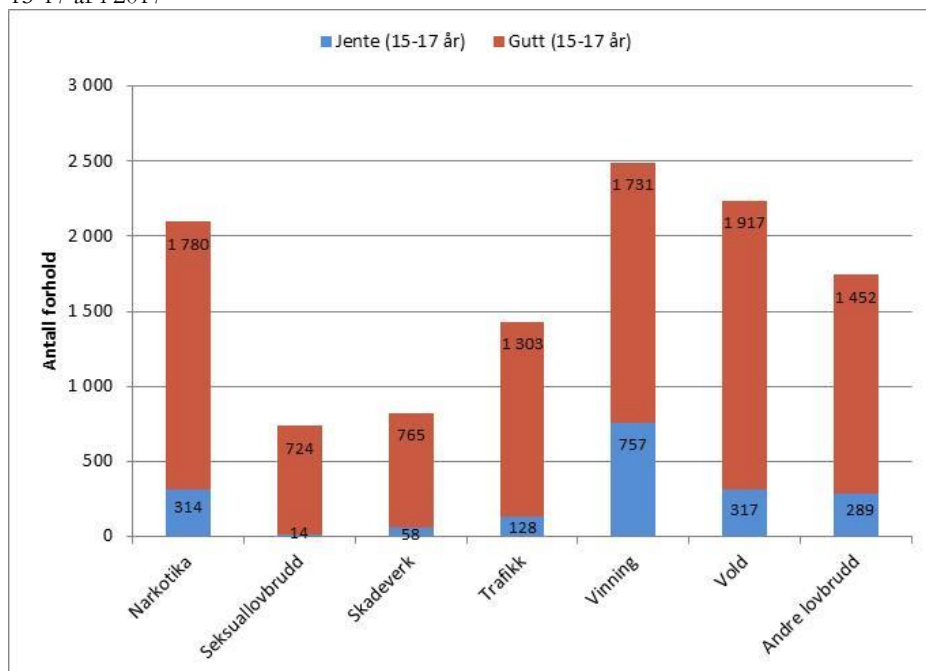
Som for vinningslovbrudd i aldersgruppen 10-14 år, dominerer også de mindre alvorlige vinningslovbruddene i aldersgruppen 15-17 år. I tillegg til mindre tyveri fra butikk eller annet salgssted, begår 15-17 åringene også mer alvorlige tyverier. Voldslovbrudd utgjorde som nevnt den nest største kriminalitetstypen, med 19 prosent, i aldersgruppen 15-17 år. Innenfor voldslovbruddene utgjorde kroppskrenkelser om lag halvparten av forholdene.

Gutter i aldersgruppen var i 2017 registrert som mistenkt, siktet eller domfelt i 70 prosent av vinningslovbruddene, se figur 4.5. De sto også for den største andelen (83 prosent eller mer) av forholdene innenfor de andre kriminalitetstypene.

Blant barn og unge mellom 15-17 år var 86 prosent av forholdene registrert på personer som har norsk statsborgerskap, se tabell 4.2.

²⁹ Individuer som fyller 15 år i 2017, og som er registrert med straffbare forhold både som 14-åring og 15-åring i 2017 telles i både alderskategorien 10-14 år og i kategorien 15-17 år. I tillegg vil individer som fyller 18 år i 2017 og som er registrert med straffbare forhold både som 17-åring og 18-åring i 2017, telles i både alderskategorien 15-17 og i kategorien 18-22 år.

Figur 4.5: Antall registrerte straffbare forhold fordelt på kriminalitetstype og kjønn for barn og unge* mellom 15-17 år i 2017

Kilde: PAL STRASAK

*Barn og unge som er registrert mistenkt, siktet, eller domfelt for straffbare forhold.

Tabell 4.2 Antall registrerte straffbare forhold i Norge blant barn og unge* mellom 15-17 år fordelt på statsborgerskap. De ti mest forekommende statsborgerskapene i 2017

Land	Registrerte straffbare forhold, 15-17 år	Andel
Norge	9 896	85,7 %
Afghanistan	356	3,1 %
Somalia	156	1,4 %
Polen	154	1,3 %
Sverige	102	0,9 %
Syria	100	0,9 %
Eritrea	79	0,7 %
Litauen	61	0,5 %
Russland	59	0,5 %
Irak	54	0,5 %
Alle land	11 549	100,0 %

Kilde: PAL STRASAK

*Barn og unge som er registrert mistenkt, siktet eller domfelt for straffbare forhold.

Registrerte straffbare forhold i aldersgruppen 18-22 år

I 2017 ble i overkant av 16 600³⁰ unge i aldersgruppen 18-22 år registrert med om lag 33 700 straffbare forhold. I denne aldersgruppen utgjorde narkotikalovbrudd flest registrerte forhold, se figur 4.6.

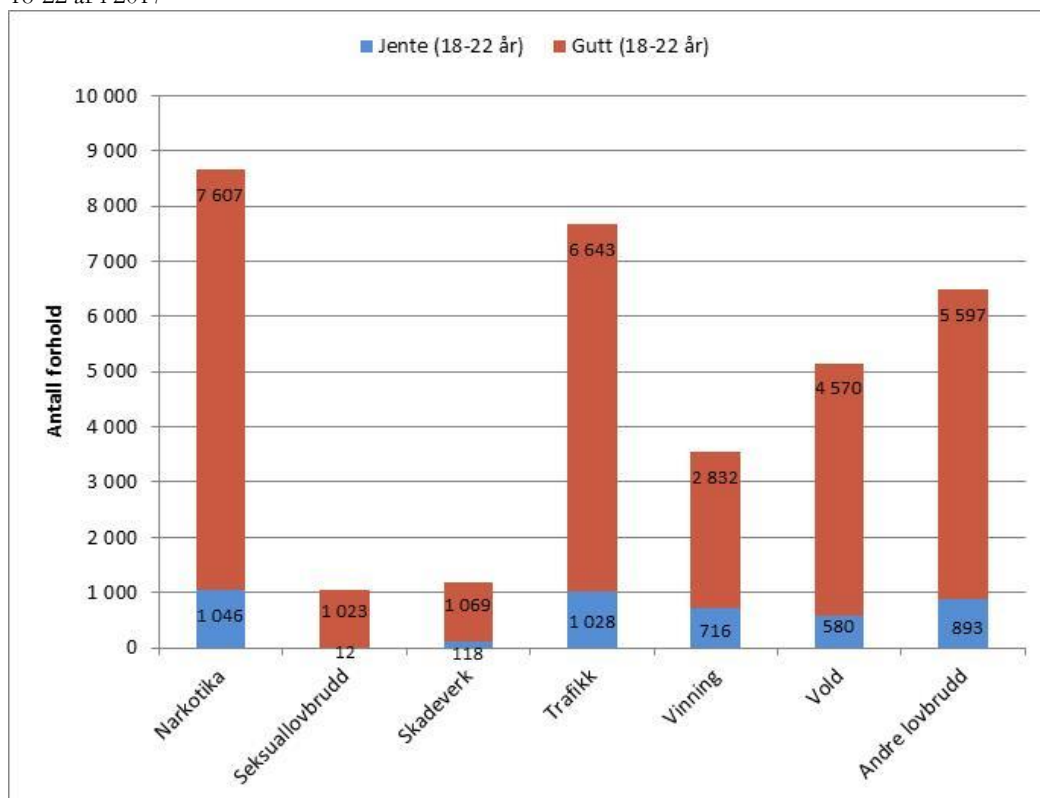
Av totalt antall straffbare forhold i aldersgruppen 18-22 år utgjorde narkotikalovbrudd 26 prosent. Både bruk og besittelse av narkotika utgjorde de største andelenene, med nærmere 40 prosent hver. Trafikklovbrudd var den nest største kriminalitetstypen i denne aldersgruppen og utgjorde 23 prosent av alle registrerte forhold.

³⁰ Individer som fyller 18 år i 2017, og som er registrert med straffbare forhold både som 17-åring og 18-åring i 2017, telles i både alderskategorien 15-17 år og i kategorien 18-22 år.

Majoriteten av de straffbare forholdene er i aldersgruppen knyttet til gutter uavhengig av kriminalitetstype, se figur 4.6. Guttene stod for 80 prosent av alle registrerte vinningslovbrudd, og 99 prosent av alle registrerte seksuallovbrudd. Innen de andre kriminalitetstypene sto guttene for 86-90 prosent av alle registrerte forhold.

I aldersgruppen 18-22 år ble 84 prosent av forholdene registrert på personer som har norsk statsborgerskap, se tabell 4.3.

Figur 4.6: Antall registrerte straffbare forhold fordelt på kriminalitetstype og kjønn for barn og unge* mellom 18-22 år i 2017

Kilde: PAL STRASAK

*Barn og unge som er registrert mistenkt, siktet, eller domfelt for straffbare forhold.

Tabell 4.3: Antall registrerte straffbare forhold i Norge blant barn og unge* mellom 18-22 år fordelt på statsborgerskap. De ti mest forekommende statsborgerskapene i 2017

Land	Registrerte straffbare forhold, 18-22 år	Andel
Norge	28 400	84,2 %
Polen	696	2,1 %
Somalia	374	1,1 %
Afghanistan	369	1,1 %
Romania	369	1,1 %
Litauen	349	1,0 %
Eritrea	343	1,0 %
Sverige	338	1,0 %
Syria	243	0,7 %
Russland	213	0,6 %
Alle land	33 734	100,0 %

Kilde: PAL STRASAK

*Barn og unge som er registrert mistenkt, siktet eller domfelt for straffbare forhold.

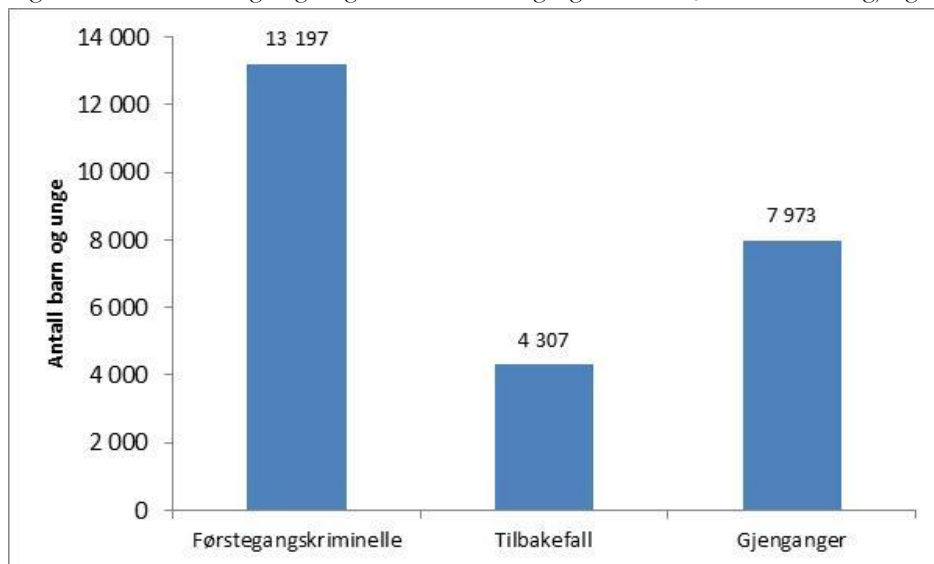
4.4. Førstegangskriminelle, tilbakefall og gjengangere

Majoriteten av barn og unge som blir anmeldt for et straffbart forhold, er kun anmeldt for et enkeltstående forhold. Datamaterialet som ligger til grunn i kapittel 4.4 følger personer som ble registrert med minst et straffbart forhold i 2017, tilbake til 2005.

Førstegangskriminelle defineres her som barn og unge fra fylte 10 år til og med 22 år som har blitt registrert som mistenkt, siktet eller domfelt for ett straffbart forhold i 2017, og som i tillegg aldri tidligere har vært registrert som mistenkt, siktet eller domfelt for straffbare forhold. Barn og unge som har blitt registrert som mistenkt, siktet eller domfelt med to straffbare forhold, hvor minst et av forholdene er registeret i 2017, defineres som *tilbakefall*. Noen barn og unge blir anmeldt for straffbare forhold gjentatte ganger. Barn og unge under 23 år som ble registrert som mistenkt, siktet eller domfelt for tre eller flere straffbare forhold, hvor minst et av forholdene ble registrert i 2017, defineres her som *gjengangere*³¹.

Figur 4.7 gir en oversikt over antall personer fra fylte 10 år til og med 22 år som er registrert som førstegangskriminelle, tilbakefall eller gjengangere³². Datamaterialet omfatter totalt 25 477 barn og unge. I underkant av 13 200 (13 197) av disse ble i 2017 registrert som førstegangskriminelle. I underkant av 8 000 (7 973) barn og unge ble registrert som gjengangere. Det vil si at de fra fylte 10 år til og med 22 år ble registrert med minst ett straffbart forhold i 2017, men med totalt over tre straffbare forhold siden de fylte 10 år. Barn og unge med tilbakefall utgjorde den minste gruppen med i overkant av 4 300 (4 307) barn og unge.

Figur 4.7: Antall barn og unge registrert som førstegangskriminelle, tilbakefall eller gjengangere*, n= 25 477

Kilde: PAL STRASAK

*For alle kategoriene må minst ett av de straffbare forholdene være registrert i 2017.

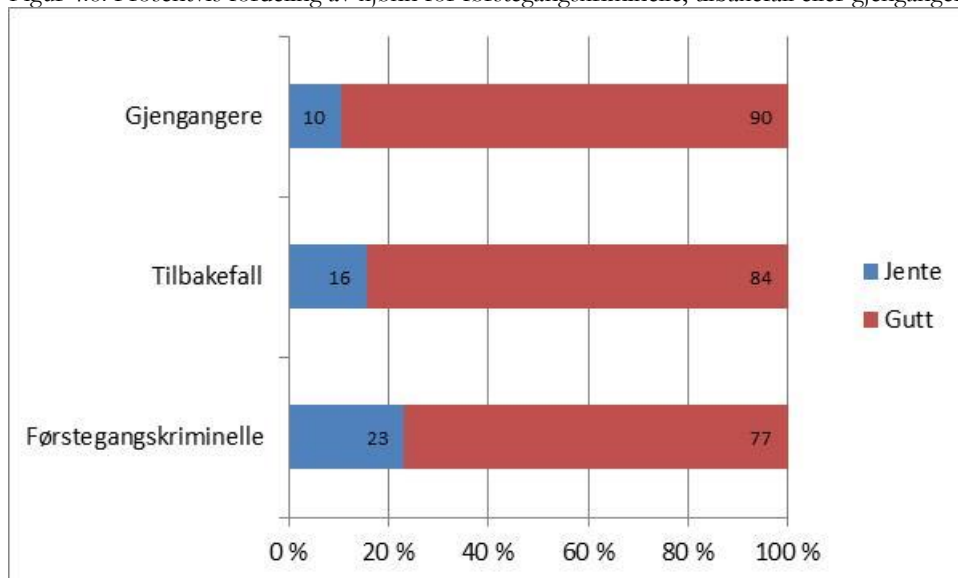
³¹ Personer kan registreres med flere straffbare forhold på samme tidspunkt. For å unngå at personer faller inn under kategorien tilbakefall eller gjenganger dersom de er registrert med flere straffbare forhold på samme tidspunkt, er dataene i dette punktet bearbeidet slik at en person maksimalt kan være registrert med et straffbart forhold per dag.

³² Resultatene som fremkommer i dette punktet er ikke sammenlignbare med resultatene i fjorårets rapport, *Kriminalitet blant barn og unge i Norge 2012-2016*, Politidirektoratet 2017, grunnet ulik bearbeiding av datamaterialet.

Kjønn, statsborgerskap og alder

Som det fremgår av Figur 4.8 under var andelen gutter størst i alle de tre kategoriene (førstegangskriminelle, tilbakefall og gjengangere). Den prosentvise andelen av jenter er størst ved førstegangskriminalitet, men synker ved tilbakefall og gjengangerkriminalitet. Blant de unge gjengangerne utgjorde guttene 90 prosent (7 141 i antall), og jentene 10 prosent (832 i antall). Majoriteten av barn og unge innen de tre kategoriene hadde norsk statsborgerskap. For kategoriene førstegangskriminelle, tilbakefall og gjengangere var andelen med norsk statsborgerskap henholdsvis 82 prosent, 88 prosent og 86 prosent.

Figur 4.8: Prosentvis fordeling av kjønn for førstegangskriminelle, tilbakefall eller gjengangere*, n=25 477

Kilde: PAL STRASAK

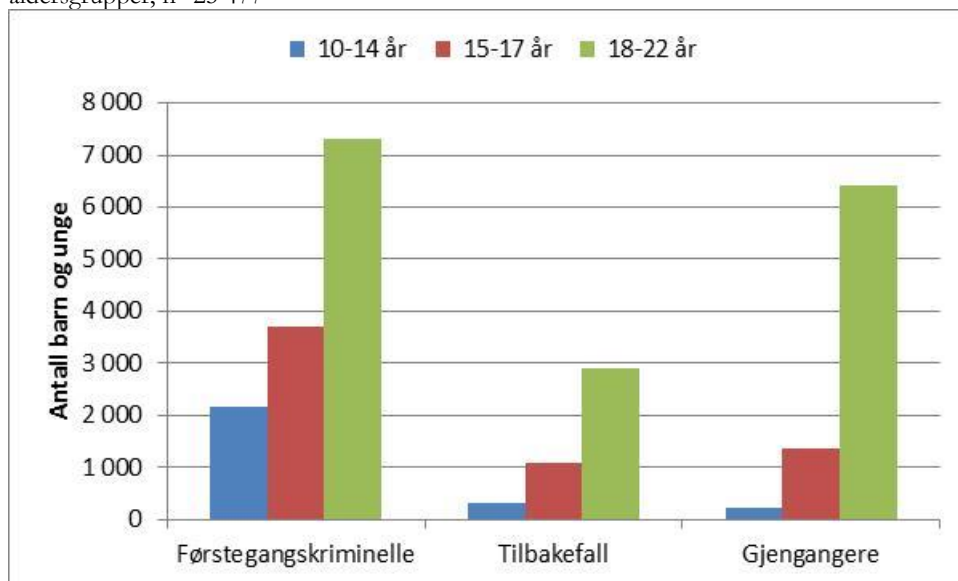
*For alle gruppene må minst ett av de straffbare forholdene være registrert i 2017.

Aldersgruppen 18-22 år utgjorde den største andelen av gjengangerne. Blant de 7 973 personene som ble registrert som gjengangere i dette datamaterialet, befant 6 403 personer seg i denne aldersgruppen, se figur 4.9³³. Antall gjengangere i aldersgruppene 10-14 år og 15-17 år var henholdsvis 220 personer og 1 350 personer. Som figuren illustrerer utgjorde 18-22 åringene flest personer innenfor alle kategoriene.

³³ For å unngå at enkelte personer kan havne i to av alderskategoriene, er dataene bearbeidet slik at høyeste alder ved gjerning i 2017 avgjør hvilken alderskategori personene faller inn under.

Figur 4.9: Antall barn og unge registrert som førstegangskriminelle, tilbakefall eller gjengangere*, fordelt på aldersgrupper, n=25 477

Kilde: PAL STRASAK

*For alle gruppene må minst ett av de straffbare forholdene være registrert i 2017.

De unge gjengangernes straffbare forhold

Barn og unge som er definert som gjengangerne sto bak i overkant av 27 800, eller 56 prosent, av de registrerte straffbare forholdene i 2017³⁴.

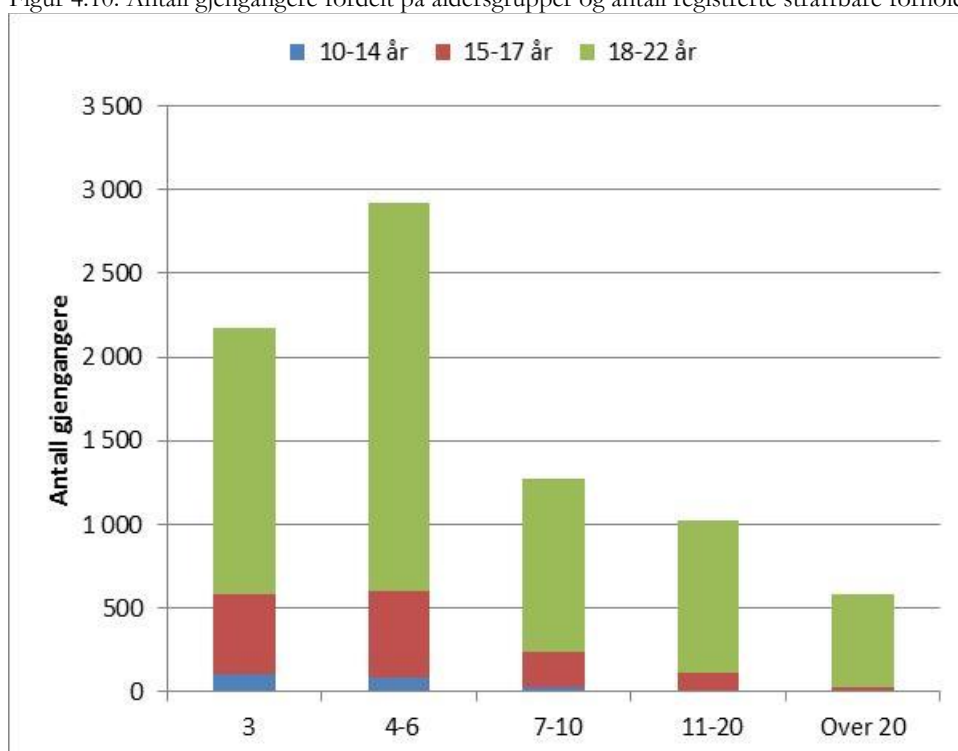
Figur 4.10 viser fordelingen av antall unge gjengangere etter aldersgruppe og antall straffbare forhold som de er mistenkt, siktet eller domfelt for. De fleste unge gjengangerne ble registrert med 4-6 straffbare forhold. Av det totale antallet gjengangere på 7 973, ble 2 919 eller 37 prosent registrert med 4-6 straffbare forhold.

2 174 barn og unge mellom 10-22 år ble registrert med tre straffbare forhold, det vil si 27 prosent av det totale antallet unge gjengangerne. Blant disse utgjorde aldersgruppene 10-14 år og 15-17 år en ikke ubetydelig andel. 1 278 barn og unge (16 prosent) ble registrert med 7-10 straffbare forhold, og 1 022 barn og unge (13 prosent) ble registrert med 11-20 straffbare forhold. Blant disse var aldersgruppen 15-17 år godt synlig.

Til sammen 580 barn og unge (7 prosent) ble registrert med over 20 straffbare forhold. Her utgjorde aldersgruppen 18-22 år majoriteten, med 548 gjengangere. I 2017 ble 30 barn og unge mellom 15 og 17 år og 2 i aldersgruppen 10-14 år registrert med over 20 straffbare forhold.

³⁴ Alle registrerte straffbare forhold i 2017 er inkludert i beregningen, også de som er registrert på samme tidspunkt.

Figur 4.10: Antall gjengangere fordelt på aldersgrupper og antall registrerte straffbare forhold, n=7 973

Kilde: PAL STRASAK

Problematikken knyttet til ungdom som begår gjentatt kriminalitet er ofte sammensatt. Studier peker på noen risikofaktorer som kan lede til straffbare forhold i tidlig alder³⁵.

- Oppvekstvilkår, som kan innebære en eller flere underliggende faktorer som kriminalitet i familien, barnet er utsatt for fysisk og/eller psykisk mishandling, rusmisbruk og/eller sykdom i familien, økonomiske problemer og fattigdom, og skilsmisse
- Individuelle forklaringer, som kan være genetikk og arv, atferdsforstyrrelser, egenskaper og oppførsel
- Det sosiale miljøet, hvor underliggende faktorer blant annet er venner og jevnaldrende, skole og nabolag

Som påpekt i kapittel 4.3 har politiet ulike verktøy for å nærme seg ungdom som har bekymringsfull adferd. Lovbrudd begått av unge kan også møtes med alternative straffereaksjoner.

³⁵ Willoch, Helena (2012): *Hvorfor begår barn lovbrudd?* Fordypningsoppgave i kriminologi - Universitetet i Oslo

4.5. Alternative straffereaksjoner

Dersom et lovbrudd begått av en ungdom er anmeldt til politiet, kan dette møtes med såkalte alternative straffereaksjoner. Dette er oppfølging, gjerne tverretatlig, som har som mål å endre en negativ utvikling og bidra til at nye lovbrudd ikke begås i fremtiden. Slike reaksjoner kan for eksempel være ungdomsoppfølging, ungdomsstraff, påtaleunntatelse med vilkår, betinget forelegg eller oppfølging i konfliktråd. Ungdomsstraff og ungdomsoppfølging er nye strafferettslige reaksjoner som skal brukes overfor lovbrøyttere mellom 15 og 18 år. For begge disse gjennomføres det gjenopprettende møter, hvor lovbrøytter møter offeret og andre personer som har vært berørt av forholdet. Oppfølgingsteam er et tverretatlig samarbeidsforum, hvor det i samarbeid med lovbrøytter bestemmes ulike tiltak som skal bidra til å forhindre ytterligere straffbare forhold. De nye alternative straffereaksjonene trådte i kraft 1. juli 2014.

For å se om de nye straffereaksjonene har forventet effekt som er å redusere gjengangerkriminalitet, er det viktig å følge utviklingen de nærmeste årene.

Det er viktig at det opparbeides god kunnskap om årsakene til at barn og unge begår straffbare forhold, slik at det kan iverksettes gode, målrettede tiltak som forebygger at barn og unge begår kriminalitet. I noen tilfeller kan tidlig inngripen og bruk av alternative straffereaksjoner være en gunstig måte å endre bekymringsfull og kriminell adferd på.

5. Politiets straffesaksbehandling

Etterforskning av straffesaker er en lovstyrt prosess som utføres av politiet, men ledes av påtalemyndigheten.

Enhver kan innlevere anmeldelse til politiet vedørende antatt straffbart forhold. I tillegg oppretter politiet selv anmeldelser i straffbare forhold det kommer over. Hvorvidt saken skal etterforskes avgjøres av påtalemyndigheten i politiet (politijurist) basert på straffeprosess- og straffelovenes vilkår og rundskriv fra riksadvokaten. Typiske eksempler på anmeldelser som vil bli påtaleavgjort med henleggelse uten etterforskning, er anmeldelser som er åpenbart grunnløse eller hvor allmenne hensyn tilsier at saken ikke skal etterforskes.

Ferdig etterforskede straffesaker avgjøres ved at påtalemyndigheten fatter et påtalevedtak. Dersom etterforskningen har avklart hvem som har begått et straffbart forhold og påtalemyndigheten ut fra bevisene er overbevist om at gjerningspersonen er skyldig, vil det reageres med et såkalt positivt påtalevedtak. I motsatt fall vil saken henlegges.

Det finnes en rekke reaksjonsformer. Noen av disse kan påtalemyndigheten selv beslutte, slik som oversendelse til Konfliktråd, påtaleunntatelse og forelegg. I andre tilfeller fremmer påtalemyndigheten saken for retten, enten ved siktelse til bruk i forenklet behandling (såkalt tilståelsessak) eller tiltalebeslutning, som beslutter reaksjonsform.

Det skilles i straffesaksbehandling mellom sak og forhold. Sak er knyttet opp mot selve anmeldelsen, mens forhold er knyttet opp mot gjerningsperson. Det innebærer at det kan være flere forhold som er knyttet til i en sak.

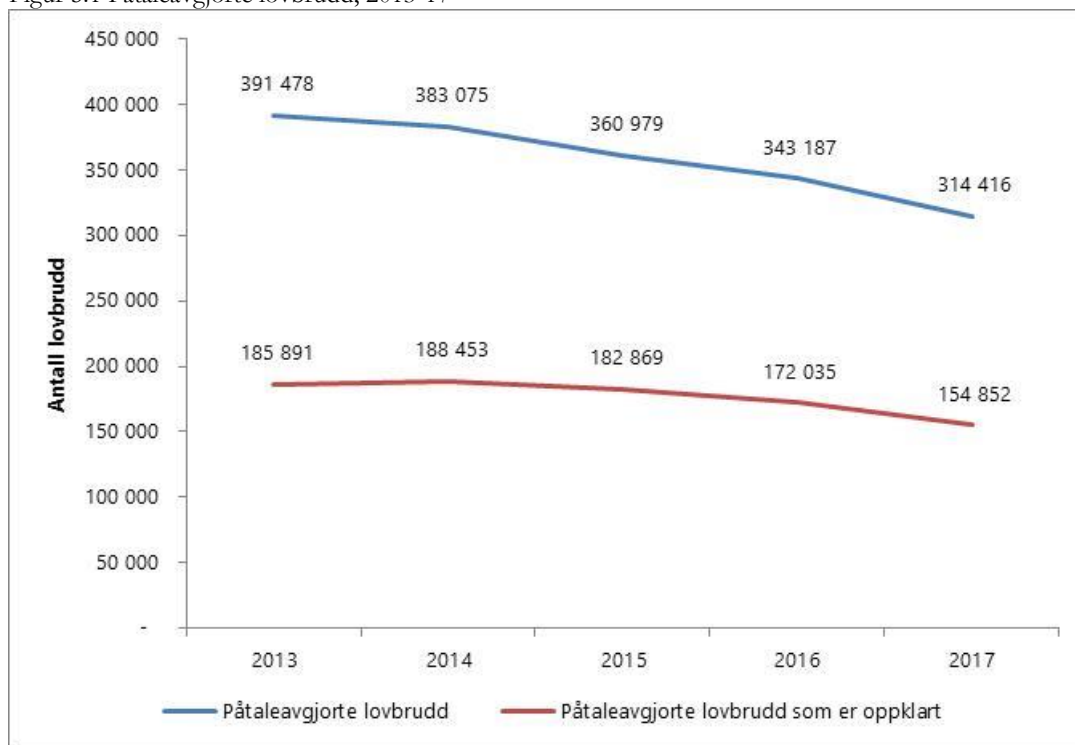
Alle anmeldelser politiet mottar avgjøres endelig med en avgjørelseskode. Avgjørelseskoden angir kortfattet grunnlaget for avgjørelsen. Med antall anmeldelser nedenfor i dette kapitlet menes antall saker.

6.1. Påtaleavgjorte saker

I 2017 har påtalemyndigheten avgjort 314 416 anmeldelser (saker). Det er en nedgang på 8,4 prosent i forhold til 2016. Antall anmeldelser har i samme periode gått ned med 5,3 prosent. Antall påtaleavgjorte anmeldelser har de siste 5 årene gått noe ned hvert år, til sammen 19,7 prosent sammenliknet med 2013. En nærmere oversikt over utviklingen er gitt i figur 5.1.

Av de saker påtalemyndigheten har avgjort i 2017 anses 154 852 som oppklart. Dette er en nedgang i antall oppklarte saker på 10,0 prosent siden 2016, og 16,7 prosent i forhold til 2013. Oppklaringsprosenten har de siste fem årene vært tilnærmet uendret, og ligget mellom 50 og 54 prosent.

Figur 5.1 Påtaleavgjorte lovbrudd, 2013-17

Kilde: JUS319

De saker hvor påtalemyndigheten enten selv beslutter reaksjon eller fremmer saken for retten anses som oppklart. Det ble i 2017 reagert med positiv påtaleavgjørelse, det vil si enten forelegg, påtaleunntatelse, overføring til konfliktrådet eller utferdiget siktelse eller tiltalebeslutning, i 146 394 *forhold*, som vist i tabell 5.1. Dette er en nedgang fra 171 451 forhold i 2013. De ulike reaksjonsformene ble benyttet i omtrent samme utstrekning i 2017 som i 2013.

Tabell 5.1 Antall positive påtalevedtak (forhold), 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
Forelegg	78 877	78 195	76 270	73 021	65 502
Siktelse forenklet rettergang	30 432	30 803	28 700	26 500	23 191
Tiltale	50 869	52 126	51 462	49 311	44 024
Påtaleunntatelse	7 427	8 322	7 931	8 881	10 194
Konfliktråd	3 846	3 370	3 695	3 372	3 483
Totalt	171 451	172 816	168 058	161 085	146 394

Kilde: JUS322

I 2017 ble 67 215 forhold begjært behandlet av domstolene, enten ved at det ble utferdiget siktelse til bruk ved forenklet rettergang (tilståelsesak), eller ved at det ble utferdiget tiltalebeslutning for bruk under hovedforhandling.

Også saker som henlegges fordi intet straffbart forhold anses begått eller hvor det av andre grunner ikke kan reageres i saken, anses som oppklart. Eksempler på sistnevnte kategori er de tilfeller hvor gjerningspersonen var under 15 år på gjerningstidspunktet, det er tvil om gjerningspersonens tilregnelighet eller det anmeldte forhold er foreldet. I 2017 ble henholdsvis 3 764, 3 469 og 4 024 forhold avgjort på slikt grunnlag.³⁶ 9 142 saker ble avgjort fordi det ikke ble ansett å foreligge noe straffbart forhold³⁷.

Politiet og påtalemyndigheten opererer med noen avgjørelseskoder som utvider begrepet oppklart. Det mest praktiske er de tilfeller hvor saken henlegges fordi allmenne hensyn tilsier at saken ikke skal etterforskes og påtales. 2 695 forhold ble avgjort på dette grunnlaget i 2017³⁸.

Antall påtaleavgjorte saker per kriminalitetstype er knyttet opp mot antall anmeldelser innenfor hver kategori. Som vist i tabell 5.2 er vinningslovbrudd og trafikklovbrudd de kriminalitetstypene med flest påtaleavgjorte lovbrudd. Disse er også de kriminalitetstypene med flest anmeldte lovbrudd. Det påpekes at de påtaleavgjorte sakene ikke nødvendigvis er de samme som anmeldelsene som har kommet i samme periode.

Tabell 5.2 Påtaleavgjorte lovbrudd fordelt på kriminalitetstype, 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017	Prosent endring 2016-17	Prosent endring 2013-17	Andel av påtaleavgjorte lovbrudd 2017
Vinning	174 797	160 968	142 360	117 990	102 433	-13,2 %	-41,4 %	33 %
Trafikk	57 813	61 048	59 409	59 142	53 939	-8,8 %	-6,7 %	17 %
Narkotika	49 628	50 649	47 805	42 730	37 392	-12,5 %	-24,7 %	12 %
Annen	47 684	49 468	48 412	40 696	37 209	-8,6 %	-22,0 %	12 %
Vold	26 756	27 271	27 406	30 661	30 127	-1,7 %	12,6 %	10 %
Økonomi	8 584	7 690	9 982	25 510	26 339	3,2 %	206,8 %	8 %
Skadeverk	18 623	17 875	17 201	17 046	17 054	0,0 %	-8,4 %	5 %
Seksuallovbrudd	4 540	4 963	5 261	6 166	6 859	11,2 %	51,1 %	2 %
Miljø	2 280	2 256	2 296	2 448	2 256	-7,8 %	-1,1 %	1 %
Arbeidsmiljø	773	887	847	798	808	1,3 %	4,5 %	0 %
Totalt	391 478	383 075	360 979	343 187	314 416	-8,4 %	-19,7 %	100 %

Kilde: JUS319

³⁶ Kilde: JUS251³⁷ Kilde: JUS251, kode 50 og 103³⁸ Kilde: JUS251, kode 57 og 62

6.2. Oppklaringsprosent

Oppklaringsprosenten er et uttrykk for forholdet mellom saker avgjort med en kode som teller som oppklart og summen av alle avgjorte saker (både oppklarte og ikke-oppklarte).

Saker som avgjøres av politijurist uten at etterforskning iverksettes trekkes vanligvis ut av tallgrunnlaget som oppklaringsprosenten beregnes på grunnlag av.

I 2017 er 52,6 prosent av alle påtaleavgjorte lovbrudd oppklart. Dette er en nedgang i forhold til 2016 på 0,8 prosentpoeng, men en økning på 2,2 prosentpoeng i forhold til 2013. Tabell 5.3 viser oppklaringsprosent fordelt på de ulike kriminalitetstypene.

Tabell 5.3 Oppklaringsprosent etter kriminalitetstype, 2013-17

Kriminalitetstype	2013	2014	2015	2016	2017
Trafikk	85 %	83 %	84 %	85 %	85 %
Narkotika	85 %	84 %	84 %	83 %	81 %
Annen	77 %	77 %	77 %	75 %	74 %
Arbeidsmiljø	69 %	68 %	68 %	62 %	72 %
Seksuallovbrudd	60 %	60 %	62 %	64 %	61 %
Miljø	49 %	56 %	53 %	57 %	58 %
Vold	56 %	56 %	57 %	56 %	55 %
Økonomi	75 %	73 %	62 %	32 %	34 %
Vinning	21 %	23 %	24 %	25 %	24 %
Skadeverk	21 %	21 %	20 %	22 %	22 %
Totalt	50 %	52 %	54 %	53 %	53 %

Kilde: JUS319

Økonomilovbrudd

Oppklaringsprosenten er kraftig redusert de to siste årene, i all hovedsak fordi bedrageri nå er tilordnet økonomilovbrudd, men tidligere var tilordnet vinningslovbrudd. Bedrageri har betydelig lavere oppklaringsprosent enn de tradisjonelle økonomisakene, og utgjør etter endringen en relativt stor andel av økonomilovbruddene

Vinningslovbrudd

Oppklaringsprosenten er 0,9 prosent lavere enn samme periode i fjor, og 2,8 prosentpoeng høyere i 2017 enn for fem år siden. En av årsakene til økningen de siste årene antas å være at bedrageri er overført til kriminalitetstypen økonomi. Siden vinningslovbrudd er en mye større gruppe enn økonomilovbrudd får endringen ikke like store utslag som for økonomilovbrudd.

Voldslovbrudd

Oppklaringsprosenten for voldslovbruddene har ligget stabilt på 55-57 prosent de siste fem årene.

Mishandling i nære relasjoner er en prioritert sakstype. Antallet saker som ble avgjort i 2017 er 2 989 mot 2 254 i 2013. For denne sakstypen var oppklaringsprosenten i 2017 33 prosent, mot 35 prosent i 2013. I 2017 ble det utferdiget tiltalebeslutning i 93 prosent av de forholdene hvor det ble ilagt reaksjon.

Av de voldslovbrudd som normalt skal avgjøres innen 90 dager, var oppklaringsprosenten i 2013 53,5 prosent, mens den i 2017 var 53,0 prosent. I 2013 ble det utferdiget tiltalebeslutning i 85 prosent av forholdene, mens tallet var økt til 88 prosent i 2017.

Påtalemyndigheten i politiet avgjorde i 2017 11 701 saker om kroppskrenkelse,³⁹ som er 231 flere saker enn i 2013. Oppklaringsprosenten i 2017 var 50 prosent, mens den i 2013 var 59 prosent. I 2017 ble 42 prosent av kroppskrenkelsessakene fremmet for retten, mens andelen i 2013 var 47 prosent. Andelen av saker som ble sendt retten for forenklet behandling, såkalt tilståelsesdom, var i begge årene ca. 4 prosent. Andelen forelegg har økt fra 28 prosent i 2013 til 33 prosent i 2017. Andelen forhold som ble sendt til megling eller oppfølging i konfliktrådet sank fra 18 prosent i 2013 til 16 prosent i 2017.

Seksuallovbrudd

Oppklaringsprosenten har ligget på mellom 60-64 prosent hvert år.

For voldtekt, jf definisjon gitt i kapittel 3.4, var oppklaringsprosenten i 2017 36 prosent, mot 35 prosent i 2013. Til tross for en økning i antall oppklarte saker, fra 384 i 2013 til 534 i 2017, er økningen i antall forhold avgjort med tiltalebeslutning beskjeden, opp fra 277 i 2013 til 285 i 2017.

For seksuell omgang med og voldtekt av barn under 14 år var oppklaringsprosenten i 2017 71 prosent, opp fra 70 prosent i 2013. Antallet oppklarte saker har økt fra 304 i 2013 til 442 i 2017. I 2017 ble det fra påtalemyndigheten i politiet innstilt på tiltale i 214 forhold, opp fra 166 i 2013.

I 2017 ble det oppklart 1 156 saker som gjelder seksuell omgang med barn i alderen 14-16 år og seksuell handling eller seksuell krenkende atferd overfor barn under 16 år. Det tilsvarende tallet i 2013 var 512, altså har det vært en økning på 55 prosent på oppklarte saker innen denne kategorien. Oppklaringsprosenten var 74 prosent i 2017, en bedring fra 70 prosent i 2013. Av de forholdene det ble reagert i, ble det reagert med tiltalebeslutning i 629 forhold. I 62 forhold som gjaldt seksuelt krenkende atferd overfor barn under 16 år ble det utferdiget forelegg. For samme type lovbrudd ble 19 forhold avgjort ved å sende forholdet til megling i konfliktrådet, og 8 forhold ble avgjort med påtaleunntatelse.

Narkotikalovbrudd

Narkotikalovbrudd er den kriminalitetstypen med nest høyest oppklaringsprosent. Oppklaringsprosent er noe lavere i 2017 enn de fire foregående årene. Det kan være flere grunner til at oppklaringsprosenten har gått noe ned. I noen saker kan det være vanskelig å knytte beslag av narkotika til en eller flere personer. Narkotikamarkedet har endret seg de siste årene og internett har blitt en viktig kanal for kjøp og salg. Nye rusmidler som går under betegnelsen nye psykoaktive stoffer (NPS) er vanskeligere å påvise i kroppsvæsker enn tradisjonell narkotika og man har ikke godt nok utviklede metoder og verktøy for å gjøre dette. Dette kan føre til at saker hvor man mistenker bruk av NPS ikke blir oppklart.

Politiet mottar også et antall narkotikasaker som tollvesenet har avdekket i postforsendelser. Selv om disse er adressert til en bestemt person, er dette saker som det er utfordrende å bevise straffeskyld i og som ofte blir henlagt uten at det gjøres etterforskingsskritt.

I 2017 ble det gitt en reaksjon i 26 510 forhold for overtredelse av legemiddeloven (bruk eller besittelse av narkotika) og straffeloven § 231⁴⁰. Det tilsvarende tallet i 2013 var 37 330. Sammenliknet med 2013 er det en nedgang i antall forelegg med 5 753, siktelser for

³⁹ Straffeloven § 271 og straffeloven (1902) § 228 første ledd.

⁴⁰ Gjelder også overtredelse av straffeloven (1902) § 162 første ledd

oversendelse til tilståelsesdom med 3 141 og tiltalebeslutninger med 2 703. Det er en økning i antall påtaleunntatelse med 606 forhold og konfliktrådsbehandling med 171 forhold. Økningen i antall forhold hvor det er reagert med påtaleunntatelse og konfliktrådsbehandling antas å henge sammen med nye straffereaksjoner for ungdommer (påtaleunntatelse med vilkår om ungdomsoppfølging og oversendelse til ungdomsoppfølging i regi av konfliktrådet).

Trafikklovbrudd

Med en oppklaringsprosent på 84,7 er trafikklovbrudd den kriminalitetstypen med høyest oppklaringsprosent, noe den også var i 2015 og 2016.

Forholdet mellom reaksjonsformene er nokså uendret i 2017 sammenliknet med 2013. 35 prosent av forholdene ble fremmet for retten i 2017 enten med tiltalebeslutning eller anmodning om forenklet behandling (såkalt tilståessak). 62 prosent av forholdene ble det reagert med forelegg, og i 3 prosent av forholdene ble det reagert med påtaleunntatelse.

Miljølovbrudd

Oppklaringsprosenten er redusert med 1,3 prosentpoeng det siste året. Siden det er forholdsvis få anmeldelser vil oppklaringsprosenten variere mer enn for flere av de andre kriminalitetstypene.

Arbeidsmiljølovbrudd

I likhet med miljølovbrudd er det forholdsvis få anmeldelser, og oppklaringsprosenten vil derfor kunne variere mer enn for enkelte andre kriminalitetstyper. I 2017 var oppklaringsprosenten på 72,3 prosent, noe som er 10,1 prosentpoeng høyere enn i 2016.

6.3. Saksbehandlingstid

Politiets saksbehandlingstid beregnes fra anmeldelsen registreres i politiets saksbehandlingssystem (kalt BL) med en samtidig registrering i det sentrale straffesaksregister (STRASAK), til det foreligger påtaleavgjørelse i saken. Saksbehandlingstiden er en indikator for tempoet i politidistriktenes straffesaksbehandling. Her tas det utgangspunkt i saksbehandlingstiden for oppklarte saker, det vil si saker som har fått en positiv påtaleavgjørelse, eller som er avgjort med en henleggelseskode som teller som oppklart.

I 2017 var gjennomsnittlig saksbehandlingstid for oppklarte saker 96 dager, noe som er en økning i forhold til 2016 på to dager. Det er store forskjeller mellom de ulike kriminalitetstypene som vist i tabell 5.4.

Tabell 5.4 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for oppklarte lovbrudd etter kriminalitetstype, 2013-17

Kriminalitetstype	2013	2014	2015	2016	2017
Trafikk	77	84	74	68	65
Annen	75	82	80	85	85
Vinning	102	108	96	98	91
Narkotika	102	110	105	101	95
Skadeverk	110	112	108	100	100
Miljø	140	139	127	112	115
Vold	119	127	119	111	121
Seksuallovbrudd	166	157	165	159	171
Økonomi	204	202	177	183	227
Arbeidsmiljø	307	280	236	253	327
Totalt	97	102	95	94	96

Kilde: JUS319

Nedenfor kommenteres tallene for de ulike kriminalitetstypene:

Vinningslovbrudd

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid er på sitt laveste i femårsperioden, og var i 2017 henholdsvis 7,6 dager og 11,1 dager kortere enn i 2016 og for fem år siden.

Voldslovbrudd

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid økte i 2017 med i overkant av 9 dager, og er nå på 121 dager. Voldssaker med særskilt saksbehandlingsfrist er nærmere omtalt i kapittel 5.4.

Ikke alle voldslovbrudd omfattes av krav til særskilt saksbehandlingstid. Mishandling i nære relasjoner omfattes ikke av denne fristen. I 2013 og 2016 var den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden for alle saker for denne sakstypen 196 dager begge år. For oppklarte saker var den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden i 2013 og 2016 henholdsvis 218 og 211 dager. I 2017 var den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden redusert til henholdsvis 194 og 206 dager.

For kroppskrenkelser⁴¹ var saksbehandlingstiden i 2017 i gjennomsnitt 110 dager for alle saker, og 120 dager for oppklarte saker. Tilsvarende tall for 2013 var henholdsvis 108 og 110 dager og for 2016 104 og 110 dager.

⁴¹ Straffeloven § 271 og straffeloven (1902) § 228 første ledd.

Miljølovbrudd

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i 2017 var på 115 dager. Dette er en økning på nærmere 3 dager i forhold til 2016, men en nedgang på 24 dager i forhold til 2013. Mange av lovbruddene tilordnet miljølovbrudd er forhold som generelt er relativt enkle å etterforske og hvor det normalt sett reageres med forelegg. Dette tilsier i utgangspunktet en kort saksbehandlingstid.

Trafikklovbrudd

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i 2017 har vært på 65 dager, en nedgang på 2,6 dager i forhold til 2016.

Narkotikalovbrudd

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i 2017 har vært 95 dager, en nedgang på 6,4 dager i forhold til 2016. For denne gruppen har saksbehandlingstiden variert mellom 95 og 110 de siste fem årene.

Seksuallovbrudd

Reduksjon av saksbehandlingstiden for de alvorligste seksuallovbruddene har vært et prioritert område for politiet de siste årene. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid har økt med 12,5 dager i forhold til 2016, blant annet på grunn av store komplekse saker og internettbaserte saker som krever sikring og gjennomgang av store databaseslag.

For voldtekt er det gitt egen frist for når saken skal være påtaleavgjort i påtalemyndigheten i politiet, og det vises til omtale under kapittel 5.4.

For lovbruddskategorien seksuell omgang med og voldtekt av barn under 14 år, var saksbehandlingstiden i gjennomsnitt 200 dager i 2017, hvilket er en forbedring på 28 dager sammenliknet med 2013. For de oppklarte sakene var saksbehandlingstiden 194 dager, mot 210 i 2013.

For saker som gjelder lovbruddskategorien seksuell omgang med barn i alderen 14-16 år og seksuell handling eller seksuell krenkende atferd overfor barn under 16 år, var saksbehandlingstiden i 2017 i gjennomsnitt 164 dager, mot 202 dager i 2013. For de oppklarte sakene var saksbehandlingstiden i gjennomsnitt 171 dager sammenliknet med 182 dager i 2013.

Arbeidsmiljølovbrudd

Gruppen med klart høyest gjennomsnittlig saksbehandlingstid er arbeidsmiljølovbrudd, som har variert fra 236 dager opp til 327 dager. Arbeidsmiljølovbrudd omfatter et nokså vidt spenn av straffbare forhold. De mest alvorlige forholdene gjelder arbeidsulykker som har medført død eller personskade og vil ofte kreve en omfattende etterforskning. Siden kategorien inneholder relativt få anmeldelser, vil noen enkeltsaker med svært lang saksbehandlingstid kunne påvirke resultatet negativt.

6.4. Saker med krav til særskilt saksbehandlingstid

Det er fastsatt en særskilt saksbehandlingsfrist på 90 dager for visse voldssaker (grov kroppskrenkelse og ulike typer av kroppsskader), på 42 dager i saker der mistenkte er under 18 år og på 130 dager i voldtektssaker.

Voldssaker med særskilt saksbehandlingsfrist

Det ble i 2017 registrert 3 227 påtaleavgjorte voldssaker med særskilt saksbehandlingsfrist, en nedgang på 144 saker i forhold til 2016. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid var for alle forhold og for de som ble oppklart, på henholdsvis 111 og 128 dager. Dette er en kraftig økning i forhold til 2016, og ikke innenfor fristen på 90 dager.

Tabell 5.5 Påtaleavgjorte voldssaker med særskilt saksbehandlingsfrist, 2013-17

	2013	2014	2015	2016	2017
Antall forhold med frist, i alt	3 952	3 722	3 307	3 371	3 227
Saksbehandlingstid, alle forhold	89	93	87	96	111
Saksbehandlingstid, oppklarte forhold	100	104	97	106	128

Kilde: JUS605

Ingen av distriktene har en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på oppklarte saker som er innenfor fristen. To distrikt har gjennomsnittlig saksbehandlingstid som ligger 6 dager over fristen, mens de andre distriktene ligger på mellom 122 og 160 dager.

Det er vanskelig å peke på konkrete forhold som har gjort at saksbehandlingstiden har gått opp fra 2015. En forklaring kan være at ressursene har blitt dreid mot bekjempelse av mishandling av og seksuelle overgrep mot barn. Enkelte distrikt peker også på omorganisering i politidistriktet, flere enkeltsaker med mange gjerningspersoner eller stor alvorlighet som krever omfattende etterforskning.

Saker med mistenkte under 18 år

Frist for saksbehandling i saker som gjelder personer under 18 år er fastsatt i straffeprosesslovens § 249, 2. ledd. Som hovedregel skal etterforskning gjennomføres og påtalebeslutning fattes innen seks uker etter at vedkommende ble ansett som mistenkt i saken.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle påtaleavgjorte saker i 2017 var på 44,3 dager, mens den var på 39,7 dager for oppklarte saker. 7 av 12 distrikt har en gjennomsnittlig saksbehandlingstid som ligger på eller under 42 dager for oppklarte saker. I tabell 5.6 vises tall for 2013-17.

Tabell 5.6 Påtaleavgjorte forhold hvor mistenkte er under 18 år, 2013-17

	2013	2014	2015	2016	2017
Antall forhold med frist, i alt	14 514	13 827	12 370	12 903	15 221
Saksbehandlingstid, alle forhold	39	40	37	42	44
Saksbehandlingstid, oppklarte forhold	35	36	33	39	40

Kilde: JUS613

Fristen i straffeprosessloven § 249 annet ledd er ikke absolutt. Riksadvokaten har fremhevet at saker ikke skal henlegges dersom det er utsikt til at fortsatt etterforskning eller påtalemessig behandling etter utløpet av fristen kan lede til oppklaring. Flere av de sakene som har høy saksbehandlingstid gjelder alvorlige forhold som ran, seksuallovbrudd eller straffbare forhold hvor flere gjerningspersoner er involvert. Slike saker vil gjerne være

utfordrende å etterforske innenfor fristen på seks uker. Særlig gjelder dette saker hvor gjerningspersonen i starten av etterforskningen er ukjent.

Voldtektssaker

Politidirektoratet har valgt å sette en særskilt frist på 130 dager for behandling av voldtektssaker som er oppklart, da dette er alvorlig integritetskrenkende lovbrudd som det kan være svært belastende for fornærmede å vente på blir avgjort.

Det ble i 2017 påtaleavgjort 1 570 saker med særskilt frist, en økning på 11,7 prosent i forhold til 2016. Gjennomsnittlige saksbehandlingstiden for alle saker var på 198 dager, mens den var 183 dager for oppklarte saker.

Årsaker til at saksbehandlingstiden er så høy er blant annet at enkelte saker er store og komplekse og at det er etterforsket flere internettbaserte saker som krever sikring og gjennomgang av store databeslag. Kun 1 distrikt av 12 distrikter har en gjennomsnittlig saksbehandlingstid for oppklarte saker som ligger under 130 dager, mens 11 distrikt bruker langt over fristen som er satt. 4 distrikt har en gjennomsnittlig saksbehandlingstid som er over 200 dager. Politiet har dermed ikke nådd det målet som man selv har fastsatt og bruker i enkelte saker for lang tid på etterforskning og påtaleavgjørelse.

Tabell 5.7 Påtaleavgjorte voldtektssaker med frist⁴², 2013-17

	2013	2014	2015	2016	2017
Antall forhold med frist, i alt	1 171	1 223	1 286	1 405	1 570
Saksbehandlingstid, alle forhold	195	188	189	178	198
Saksbehandlingstid, oppklarte forhold	181	168	172	176	183

Kilde: JUS309

⁴² Kodene som inngår her er angitt i vedlegg under gruppen voldtekt. Det er ytterligere en kode som inngår i beregningsgrunnlaget i PSV (Politiets styringsverktøy), men som det ikke er hensiktsmessig å la inngå i statistikkgrunnlaget.

6.5. Tilrettelagt avhør

Politidistriktene rapporterer månedlig informasjon om avhør gjennomført i forutgående måned. Statistikken som genereres er basert på en kombinasjon av uttrekk fra politiets register og manuell rapportering fra politidistriktene.

Tilrettelagt avhør gjennomføres som ledd i politiets etterforskning. Statens barnehus har som oppgave å tilrettelegge for at den som avhøres gis mulighet til å forklare seg på best mulig måte, blant annet ved å gi barne-/helsefaglige innspill til den som gjennomfører avhøret. Barnehuset må derfor samhandle tett med påtalemyndigheten i politiet, som leder etterforskningen, og må påse at barnehusets øvrige oppgaver avveies mot etterforsknings- og påtalemessige hensyn.

Avhør av barn, unge og andre særlig sårbare fornærmede og vitner skal som hovedregel tas på barnehus og gjennomføres i henhold til straffeprosessloven § 239. Avhengig av ulike kriterier skal avhøret som hovedregel gjennomføres innen 1-3 uker.

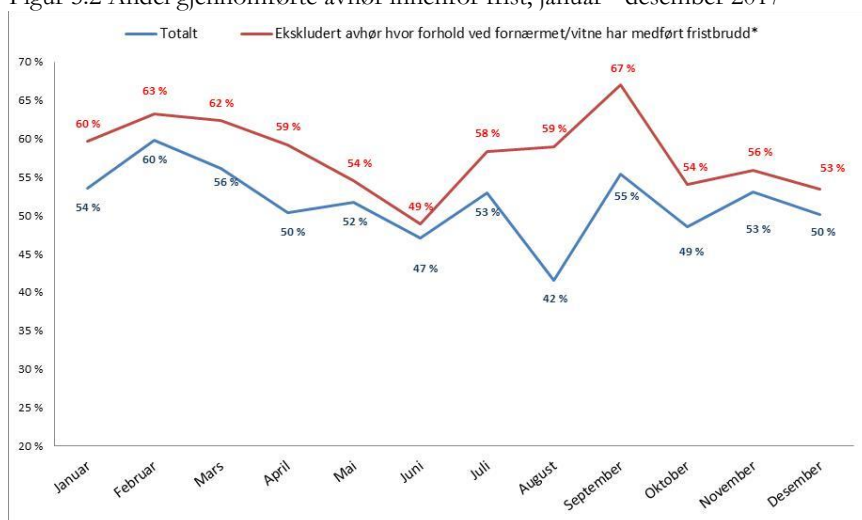
I 2017 ble det gjennomført 5 851 førstegangsavhør og 455 supplerende avhør, en økning på henholdsvis 6 og 19 prosent i forhold til 2016. 52 prosent av førstegangsavhørene er gjennomført innen frist, mot 51 prosent i 2016. Ekskluderes avhør hvor forhold utenfor politiets kontroll har ført til fristbrudd, ble 58 prosent av avhørene gjennomført innenfor frist. Tilsvarende tall for 2016 var 55 prosent. I 2017 ble 80 prosent av alle førstegangsavhør gjennomført innen 30 dager, mot 78 prosent i 2016.

Av avhørene som er gjennomført i 2017 er 36 prosent knyttet til seksuallovbrudd, 59 prosent er knyttet til voldslovbrudd og 6 prosent er knyttet til andre typer straffbare forhold. 79 prosent av de avhørte var oppgitt å være fornærmet i saken, mens de resterende 21 prosent var vitner.

For avhørene som ikke ble gjennomført innenfor frist, er den innrapporterte hovedårsaken kapasitets- eller ressursmangel i 62 prosent av tilfellene. Det har skjedd en betydelig utvikling i hvem som rapporteres å ha kapasitets- eller ressursmangel. Mens 47 prosent av fristbruddene der årsaken oppgis å være kapasitets- eller ressursmangel skyldtes barnehus i 1. kvartal 2017, skyldtes kun 13 prosent av tilfellene med kapasitets- eller ressursmangel barnehus i 4. kvartal 2017. Fristbrudd som følge av kapasitets- eller ressursmangel ved utgangen av 2017 skyldes hovedsakelig avhører og avhørsleder.

Det er store forskjeller i andelen innenfor frist mellom distriktene og fordelt på ulike måneder. Som vist i figur 5.2 er det blant annet vanskelig å få gjennomført avhør i sommermånedene som følge av at den som skal avhøres er på ferie.

Figur 5.2 Andel gjennomførte avhør innenfor frist, januar - desember 2017

Kilde: BL, PAL for STRASAK og innrapportering fra politidistriktene

* Dette gjelder tidsperioden mellom utløp av frist og 30 dager etter at forholdet ble anmeldt/avhørte kom inn i saken

Politidirektoratet publiserer hver måned et statistikknotat som omhandler tilrettelagt avhør.

6.6. Saker under arbeid og restanser

Saker under arbeid

Statistikken over saker under arbeid viser antall uavgjorte anmeldelser i politidistriktene. Frem til påtaleavgjørelse har politiet i utgangspunktet selv kontroll over saksbehandlingen. Perioden fram til saken avgjøres av en påtalejurist er derfor mest påvirket av politiets egen saksbehandlingskapasitet og prioriteringer.

Så fremt saken ikke henlegges av en påtalejurist, vil ikke en påtaleavgjørelse medføre en endelig avslutning av saken. I saker hvor det foreligger et positivt påtalevedtak avsluttes saken endelig først når det foreligger en rettskraftig avgjørelse. Eksempelvis vil den som blir ilagt et forelegg måtte vedta dette og returnere forelegget til politiet før saken er rettskraftig avgjort. For saker som skal behandles i Konfliktrådet, vil megling eller ungdomsoppfølging måtte gjennomføres. I en sak hvor det skal avsies dom må rettsmøte berammes for domstolene, og en må avvente en rettskraftig dom derfra. De mer alvorlige sakene oversendes til høyere påtalemyndighet for endelig påtalebehandling og eventuell irettføring. Tidspunktet for når saken endelig er avgjort vil derfor variere ut fra reaksjonsform og kapasitet i øvrige deler av straffesakskjeden. Ved anke til høyere rettsinstans vil saksbehandlingstiden etter påtaleavgjørelse kunne bli forholdsvis lang.

Ved utgangen av 2017 hadde politidistriktene 156 020 saker som ikke var rettskraftig. Av disse var 74 665 ikke påtaleavgjort. Antall ikke påtaleavgjorte saker i 2017 er 9,2 prosent høyere enn i 2016, men 12,6 prosent lavere enn i 2013. Totalt er det en økning av saker som ikke er rettskraftige (summen av påtaleavgjorte og ikke påtaleavgjorte saker) på 3,2 prosent i forhold til 2016, og en nedgang på 8,2 prosent i forhold til 2013. En nærmere oversikt er gitt i tabell 5.8.

Tabell 5.8 Saker under arbeid, per 31. desember 2013-17

	2013	2014	2015	2016	2017
Ikke påtaleavgjort	85 381	79 123	73 244	68 372	74 665
0-3 mnd	40 350	38 343	35 829	32 868	35 670
3-12mnd	35 736	32 609	29 504	28 428	31 686
> 12 mnd	9 295	8 171	7 911	7 076	7 309
Påtaleavgjort, ikke rettskraftig	84 511	86 309	88 583	82 806	81 355
0-3 mnd	13 012	12 910	13 248	12 095	11 514
3-12mnd	34 709	35 030	34 651	33 150	31 582
> 12 mnd	36 790	38 369	40 684	37 561	38 259
TOTALT	169 892	165 432	161 827	151 178	156 020

Kilde: JUS089

Restanser – ikke påtaleavgjorte saker

Ved utgangen av 2017 hadde politiet 38 995 saker som ikke var påtaleavgjort og som var eldre enn 3 måneder. Som figur 5.3 viser, har både restanser eldre enn 12 måneder og saker som er fra 3-12 måned gamle hatt en økning i forhold til i 2016. I forhold til utgangen av 2016 har det vært en økning på 11,5 prosent i saker som er mellom 3 og 12 måneder og en økning på 3,3 prosent i saker som er eldre enn 12 måneder. Restansene for utgangen av 2017 viser en nedgang i forhold til samme periode i 2013, på henholdsvis 11,3 og 21,4 prosent.

Politidirektoratet foretok 1. november 2017 en mindre undersøkelse av hvilke sakstyper som da var eldre enn 12 måneder. Av de prioriterte saksområdene utgjorde voldtekt og voldtekt av barn under 14 år henholdsvis ca. 2 og ca. 1,5 prosent av restansebeholdningen

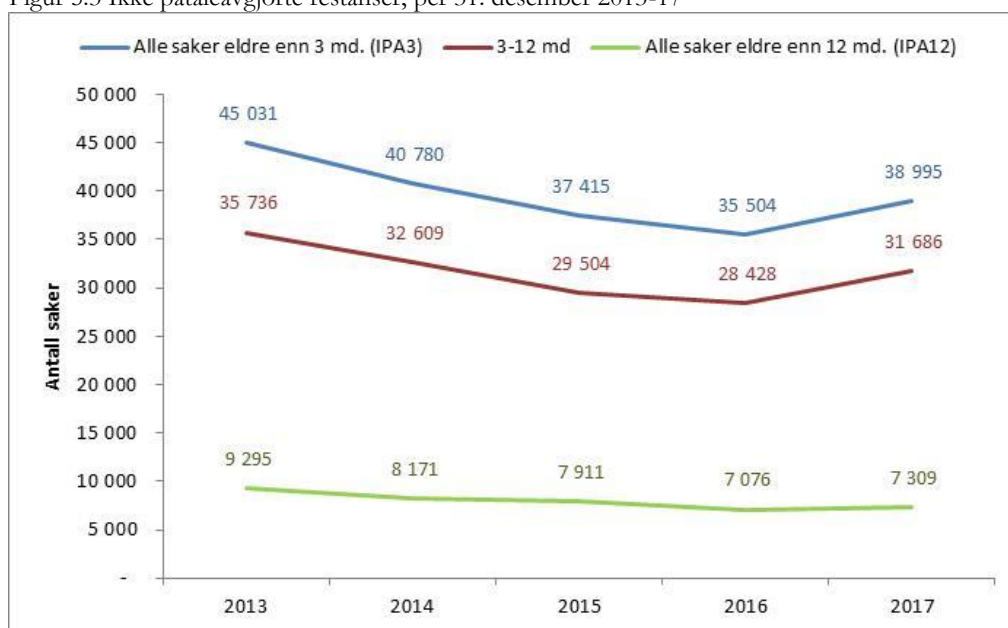

som var eldre enn 12 måneder. Lovbruddskategorien som omfatter seksuell omgang med barn 14 - 16 år, seksuell handling og seksuell krenkende atferd overfor barn under 16 år, utgjorde ca. 2,5 prosent, mens mishandling i nære relasjoner utgjorde ca. 4,5 prosent av restansebeholdningen eldre enn 12 måneder. De mindre prioriterte sakstypene, nemlig økonomisaker og vinningssaker, utgjorde ca. 35 prosent av den samlede restansebeholdningen som var eldre enn 12 måneder. Ca. 14 prosent av restansebeholdningen eldre enn 12 måneder var narkotikasaker, hvorav størstedelen var mindre alvorlig narkotikalovbrudd. Trafikklovbrudd utgjorde ca. 7,5 prosent. Det kan synes som at politidistriktene prioriterer sine etterforsknings- og påtaleressurser i tråd med sentrale føringer.

Ca. 20 prosent av restansebeholdningen eldre enn 12 måneder var ikke påtaleavgjort senere enn 24 måneder etter at saken var anmeldt. Omtrent halvparten av disse sakene var økonomi- og vinningssaker.

Det antas at sammensetningen av restanseporteføljen eldre enn 12 måneder ikke har endret seg vesentlig siden undersøkelsen ble gjennomført i november 2017.

Figur 5.3 Ikke påtaleavgjorte restanser, per 31. desember 2013-17

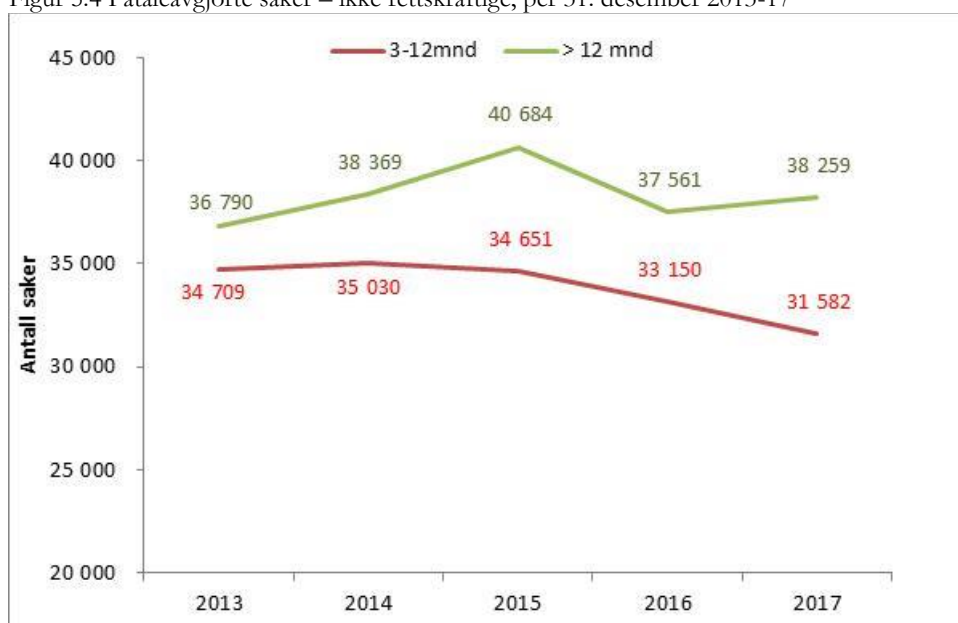
Kilde: JUS089

Påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker

Samlet sett har antall saker eldre enn 3 måneder som er påtaleavgjort, men ikke rettskraftige, blitt redusert med 1,2 prosent i forhold til samme periode for et år siden, og 2,3 prosent i forhold 2013. Nærmere om utviklingen vises i figur 5.4.

I forhold til 2016 har saker som er mellom 3 og 12 måneder gamle blitt redusert med 4,7 prosent, mens antall saker eldre enn 12 måneder har økt med 1,9 prosent.

Figur 5.4 Påtaleavgjorte saker – ikke rettskraftige, per 31. desember 2013-17

Kilde: JUS089

Seks politidistrikter har i 2017 hatt en økning i antallet påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige, saker eldre enn 12 måneder⁴³. Størst prosentvis økning har Troms politidistrikt, med 18 prosent og ca. 130 saker. Oslo politidistrikt har en økning i antallet saker sammenliknet med 2016 på 13 prosent og ca. 1 150 saker. Vest politidistrikt har omtrent den samme prosentvise økningen, med 12 prosent, noe som utgjør ca. 475 saker.

Det har generelt vært en nedgang i antallet saker påtaleavgjort, men ikke rettskraftige, i kategorien 3-12 måneder. Imidlertid har Trøndelag politidistrikt en økning innen denne typen saker på 25 prosent sammenliknet med 2016, hvilket utgjør ca. 750 saker. Nordland politidistrikt har en økning på 13 prosent, og ca. 200 saker. Ytterligere tre politidistrikter har en økning av denne typen saker, men endringen er minimal sammenliknet med 2016

Det antas at antall påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker også kan påvirkes av kapasiteten ved enkelte domstoler.

⁴³ Kilde: JUS091

6. Inndragning

Politiet har over flere år hatt høyt fokus på inndragning av lovovertrederens utbytte av straffbare handlinger.

Tallene i denne rapporten er i all hovedsak basert på tall som er hentet ut 1. januar hvert enkelt år. Skulle vi hentet ut tall på tilsvarende måte for inndragningsstatistikken hadde det medført, på grunn av at det tar tid å få en rettskraftig dom, at mye av inndragningsbeløpene ikke hadde blitt registrert. Politidirektoratet har tidligere benyttet fryste tall også for inndragningstall, men i årets rapport er alle inndragningstall hentet ut 3.-10. januar 2018. Det antas at inndragningstallene for 2017 vil kunne øke gitt at det er påtaleavgjorte saker som enda ikke er rettskraftig.

Statistikken teller antall inndragninger av *utbytte* etter gammel straffelov § 34 og ny straffelov § 67, antall inndragninger av *gjenstander* etter gammel straffelov § 35 og ny straffelov § 69 og *utvidet* inndragning etter straffeloven § 34a og ny straffelov § 68. Statistikken dekker ikke bestemmelsen om forebyggende inndragning i straffeloven § 70 (gammel straffelov § 37b) om forebyggende inndragning.

Tabell 6.1 Inndragning av utbytte og gjenstander, 2013-17

	2013	2014	2015	2016	2017	Prosent endring 2016-17	Prosent endring 2013-17
Utbytte	1 155	2 043	1 367	1 195	1 360	14 %	18 %
Utvidet	40	92	297	98	79	-19 %	98 %
Gjenstand	6 716	6 652	6 753	6 315	6 018	-5 %	-10 %
Sum antall inndragninger	7 911	8 787	8 417	7 608	7 457	-2 %	-6 %
Beløp i mill. kr	359,4	216,5	340,6	166,9	204,1	22 %	-43 %

Kilde: JUS624 – Tall for 2013-16 hentet ut 03.01.18. Tall for 2017 hentet ut 10.01.18

En nærmere gjennomgang i januar 2017 viste at antall inndragninger etter ny straffelov (i kraft fra 1.10.2015) ikke har kommet med på tidligere rapportert statistikk. En har derfor valgt å bryte ned tallene for å vise hvor mange inndragningssaker som har vært etter ny, og hvor mange som har vært etter gammel straffelov.

Tabell 6.2 Spesifisert inndragning av utbytte og gjenstander, 2013-17

	2013	2014	2015	2016	2017
Utbytte, § 34,	1 155	2 043	1 329	615	291
Utvidet, § 34a	40	92	297	78	34
Gjenstand, § 35	6 716	6 651	6 346	2 726	987
Utbytte, § 67			38	580	1 069
Utvidet, § 68				20	45
Gjenstand, § 69		1	407	3 589	5 031
Sum antall inndragninger	7 911	8 787	8 417	7 608	7 457
Beløp i mill. kr	359,4	216,5	340,6	166,9	204,1

Kilde: JUS624 – Tall for 2013-16 hentet ut 03.01.18. Tall for 2017 hentet ut 10.01.18

Samlet inndragningsbeløp i 2017 var 204,1 mill. kroner, hvilket er en økning fra 2016. Fra 2015 til 2016 var det for øvrig en betydelig nedgang. Noe av bakgrunnen for variasjonene er at enkeltsaker slår kraftig ut på statistikken. Eksempelvis kan det nevnes at det er gjennomført økonomisk etterforskning av en større narkotikasak som ble irettesført i 2017. Saken omfatter store verdier, og inndragningskravene er på ca. 825 millioner kroner (herunder kontanter og gjenstandsinndragning). Det er avsagt dom i tingretten, men dommen er ikke rettskraftig.

Som et annet eksempel kan det nevnes at gjennom hele 2016 ble det iretteført en større sak innen arbeidslivskriminalitet i dagligvarebransjen som omfattet blant annet grov menneskehandel, menneskesmugling, sosial dumping, hvitvasking, bankbedragerier, NAV-bedragerier, skatteunndragelser, trusler m.m. Etterforskningen ble påbegynt i 2013 og dom i hovedsaken i første instans foreligger ventelig ikke før i 2018. Det ble nedlagt påstand i tingretten om inndragning av til sammen over 103 millioner kroner.

Selv om de to nevnte saker forekommer sjeldent, viser det at enkeltsaker vil kunne ha betydelig innvirkning på statistikken. Det er videre en viss grad av tilfeldigheter knyttet til hvilket år slike saker blir rettskraftige.

Over tid ligger inndragningstallene relativt stabilt. For årene 2007 - 2015 var gjennomsnittstallene for idømte inndragningskrav i underkant av 170 mill. kroner. 2017 er således markant bedre enn snittet for den nevnte periode.

Som tidligere år er det fortsatt knyttet noe usikkerhet til inndragningsstatistikken, herunder om den fanger opp korrekt antall krav og beløp fra straffesakssystemene til politiet. Det bemerkes særlig at politiet i en rekke saker fremmer erstatningskrav på vegne av fornærmede, fremfor å legge ned påstand om inndragning. Konsekvensene for domfelte og de fornærmede blir således den samme. Som eksempler fra 2017 kan nevnes en sak hvor tiltalte ble idømt 3,3 millioner kroner i inndragning, men 58 millioner kroner i erstatning. I en annen sak hvor de tiltalte ble idømt til sammen 10 millioner i inndragning, og 43 millioner kroner i erstatning. Herværende statistikk omfatter ikke rettskraftige erstatningskrav fremmet på vegne av fornærmede.

VEDLEGG

Krim.type	Lovbruddskategori	Statistikkgrupper/-koder
Vinning	Grovt tyveri fra bolig	921 Grovt tyveri fra bolig 2201 GROVT TYVERI FRA VILLA 2202 GROVT TYVERI FRA LEILIGHET
Vinning	Tyveri fra person på offentlig sted	910 Tyveri fra person i kollektiv transport eller stoppested 911 Tyveri fra person i gate, park, annet friområde 912 Tyveri fra person i anlegg / lokaler for idrett, kultur o.l. 913 Tyveri fra person i salgslokaler (kafe, butikk o.l.) 914 Tyveri fra person i annet næringsbygg eller -areal 915 Tyveri fra person på annet offentlig sted 925 Grovt tyveri fra person i kollektiv transport / stoppested 926 Grovt tyveri fra person i gate, park, annet friområde 927 Grovt tyveri fra person i anlegg/lokaler for idrett, kultur 928 Grovt tyveri fra person i salgslokaler (kafe, butikk o.l.) 929 Grovt tyveri fra person i annet næringsbygg eller -areal 930 Grovt tyveri fra person på annet offentlig sted
Vinning	Ran	954 Ran 955 Grovt ran 956 Grovt ran, med død/betydelig skade til følge 957 Forbund om ran 2502 RAN (\$ 267) 2503 RAN,GROVT (\$ 268) 2504 RAN FRA BERUSET PERSON 2505 BANKRAN (\$ 268,2) 2506 POSTRAN (\$ 268,2) 2507 RAN AV VERDITRANSPORT (\$ 268,2) 2508 DROSJERAN 2509 RAN FRA FORRETNING/KIOSK (\$ 267) 2510 GROVT RAN FRA FORRETNING/KIOSK (\$ 268) 2599 RAN/UTPRESSING, DIVERSE
Narkotika	Narkotikaovertrredelse	704 NARKOTIKA (\$ 162,1.LEDD) 751 Narkotikaovertrredelse 7101 Narkotika, bruk (\$24) 7102 Narkotika, besittelse (\$24) 7103 NARKOTIKA BESITTELSE,BOT 7199 Narkotika, diverse
Narkotika	Grov narkotikaovertrredelse	703 NARKOTIKA (\$ 162,2.LEDD) 708 NARKOTIKA (\$ 162,3.LEDD) 711 NARKOTIKA, UAKTSOM (\$ 162,4.LEDD) 752 Grov narkotikaovertrredelse 753 Grov narkotikaovertrredelse, betydelig mengde 754 Grov narkotikaovertrredelse, særdeles skjerpene 755 Uaktsom grov narkotikaovertrredelse
Narkotika	Doping	710 DOPINGMIDLER (\$ 162B,1.LEDD)162B,1.LEDD) 712 DOPINGMIDLER (\$ 162B,2.LEDD) 713 DOPINGMIDLER, UAKTSOM (\$ 162B,3.LEDD) 757 Dopingovertrredelse 758 Grov dopingovertrredelse 759 Uaktsom grov dopingovertrredelse 7110 Doping bruk (\$24a) 7111 Doping besittelse (\$24a)
Vold	Menneskehandel	1607 MENNESKEHANDEL - PROSTITUSJON (\$224) 1611 MENNESKEHANDEL - KRIGSTJ. I FREMMED LAND (\$224) 1613 MENNESKEHANDEL - TVANGSARBEID (\$224) 1615 MENNESKEHANDEL - MENNESKEORGANER (\$224) 1658 Menneskehandel, prostitusjon 1659 Menneskehandel, tvangsarbeid 1660 Menneskehandel, krigstjeneste

		<p>1661 Menneskehandel, indre organer 1668 Menneskehandel tilrettelegge mv</p>
Vold	Grov menneskehandel	<p>1608 MENNESKEHANDEL - PROSTITUSJON, GROV (\$224) 1610 MENNESKEHANDEL - MENNESKEORGANER, GROV (\$224) 1612 MENNESKEHANDEL - KRIGSTJ. I FREMMED LAND, GROV (\$224) 1614 MENNESKEHANDEL - TVANGSARBEID, GROV (\$224) 1662 Grov menneskehandel, prostitusjon 1663 Grov menneskehandel, tvangsarbeid 1664 Grov menneskehandel, krigstjeneste 1665 Grov menneskehandel, indre organer 1669 Menneskehandel tilrettelegge mv – grov</p>
Vold	Mishandling i nære relasjoner	<p>1506 MISHANDLING I FAMILIEFORH, MED LEGEMSKRENK (\$ 219,1. LEDD) 1507 MISHANDLING I FAMILIEFORH, UTEN LEGEMSKRENK (\$219,1.LEDD) 1508 MISHANDLING I FAM.FORH, GROV, M LEGEMSKRENK (\$219. 2. LEDD) 1509 MISHANDLING I FAM.FORH, GROV, U LEGEMSKRENK (\$219,2. LEDD) 1768 Mishandling i nære relasjoner, med legemskrenkelse 1769 Mishandling i nære relasjoner, uten legemskrenkelse 1770 Grov mishandling i nære relasjoner, med legemskrenkelse 1771 Grov mishandling i nære relasjoner, uten legemskrenkelse</p>
Vold	Krenkelse og skade mot kropp og liv	<p>1701 LEGEMSFORNÆRMELSE (\$ 228,1.LEDD) 1702 LEGEMSKRENKELSE UTFØRT AV POLITI 1703 LEGEMSBESKADIGELSE (\$ 229) 1704 LEGEMSBESKADIGELSE, KNIV (\$ 229) 1705 LEGEMSBESKADIGELSE, SKYTEVÅPEN (\$ 229) 1706 GROV LEGEMSBESKADIGELSE. (\$ 231) 1707 UAKTSOM LEGEMSBESKADIGELSE (\$ 237) 1708 DRAP (\$ 233) 1709 UAKTSOMT DRAP (\$ 239) 1710 BARNEDRAP(\$ 234) 1711 FOSTERDRAP \$245 1713 FORSØK DRAP (\$ 233,JFR PAR 49) 1714 LEGEMSBESKADIGELSE MED DØDEN TIL FØLGE (\$ 229) 1715 UAKTSOMT DRAP - TRAFIKK (\$ 239) 1716 LEGEMSFORNÆRMELSE M/SKADEFØLGE (\$ 228,2.LEDD) 1717 UAKTSOM LEGEMSBESKADIGELSE, TRAFIKK (\$ 237) 1719 UAKTSOM, GROV LEGEMSBESKADIGELSE (\$ 238) 1720 UAKTSOM, GROV LEGEMSBESKADIGELSE, TRAFIKK (\$ 238) 1751 Kroppskrenkelse 1752 Grov kroppskrenkelse 1753 Grov kroppskrenkelse, med følge død 1754 Kroppsskade 1755 Grov kroppsskade 1756 Grov kroppsskade, med følge død 1757 Drap 1758 Drap, forsøk 1759 Medvirkning til selvmord 1761 Medlidenhetsdrap 1762 Forbund om drap 1764 Uakts forvold av annen betyd skade på kropp/helse, i trafikk 1766 Uaktsom forvoldelse av død 1767 Uaktsom forvoldelse av død, i trafikk</p>

		1799 LIV, LEGEME, HELBRED, DIVERSE
Vold	Trusler	506 PÅVIRKNING AV OFF. TJENESTEMANN VED TRUSLER (\$128) 557 Trusler mot offentlig tjenestemann, politi 558 Trusler mot offentlig tjenestemann, annen tjenestemann 1601 TRUSLER, DIVERSE (\$ 227) 1603 TRUSLER, KNIV (\$ 227) 1604 TRUSLER, SKYTEVÅPEN (\$ 227) 1605 BOMBETRUSSEL(\$227) 1609 TRUSLER, DIVERSE (\$227) 1674 Trusler 1675 Trusler, med skytevåpen 1676 Trusler, med kniv eller annen liknende redskap 1677 Grove trusler 1678 Grove trusler, med skytevåpen 1679 Grove trusler, med kniv eller annen liknende redskap 1680 Trussel mot særskilt utsatte yrkesgrupper, helsepersonell 1681 Trussel mot særskilt utsatte yrkesgrupper, transportarbeider 1682 Trussel særskilt utsatte yrkesgr, oppl i grunn- og videregå utda
Seksual- lovbrudd	Voldtekt	1401 VOLDTEKT (\$ 192,1.LEDD) 1401 VOLDTEKT (\$ 192,1.OG 2.LEDD) 1413 FORSØK PÅ VOLDTEKT (\$ 192,JFR.PAR 49) 1420 VOLDTEKT (\$ 192,2.LEDD) 1420 VOLDTEKT (\$ 192,3.LEDD) 1423 GROVT UAKTSOM VOLDTEKT (\$ 192,4.LEDD) 1451 Voldtekt u. samleie 1452 Voldtekt til samleie 1453 Grov voldtekt 1454 Grov uaktsom voldtekt 1455 Voldtekt forsøk
Seksual- lovbrudd	Seksuell omgang og voldtekt av barn u/14 år	1402 SEKSUELL OMGANG MED BARN U/14 ÅR (\$ 195) 1402 UTUKTIG OMGANG MED BARN U/14 ÅR (\$ 195) 1403 SEKSUELL OMGANG MED BARN U/10 ÅR (\$ 195) 1403 UTUKTIG OMGANG MED BARN U/10 ÅR (\$ 195) 1460 Voldtekt av barn under 14 år 1461 Voldtekt til samleie av barn under 14 år 1462 Grov voldtekt av barn under 14 år 1463 Forsøk på voldtekt av barn under 14 år
Seksual- lovbrudd	Seksuell omgang med barn 14-16 år, seksuell handling og seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd overfor barn u/16 år	1404 SEKSUELL OMGANG MED BARN U/16 ÅR (\$ 196) 1404 UTUKTIG OMGANG MED BARN U/16 ÅR (\$ 196) 1418 SEKSUELL HANDLING MM MED BARN U/16 ÅR (\$ 200,2.LEDD) 1418 UTUKTIG HANDLING M.V MED BARN U/16 ÅR (\$ 212,2.LEDD) 1429 Grooming - Bygge opp tillit for å utnytte barn seksuelt 1464 Seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år 1465 Grov seksuell omgang mv. med barn mellom 14 og 16 år 1466 Seksuell handling med barn under 16 år 1467 Seksuelt krenkende atferd mv. overfor barn under 16 år 1468 Avtale om møte for å begå seksuelt overgrep
Seksual- lovbrudd	Kjøp av seksuelle tjenester	1427 KJØP AV SEKSUELLE TJENESTER FRA PERSON UNDER 18 ÅR (\$203) 1428 KJØP AV SEKSUELLE TJENESTER (\$202A) 1469 Kjøp av seksuelle tjenester fra mindreårige 1476 Kjøp av seksuelle tjenester fra voksne
Annen	Menneskesmugling	6151 Menneskesmugling

		6151 MENNESKESMUGLING (\$ 47,3.LEDD) 6157 Organisert menneskesmugling 6157 Organisert menneskesmugling (\$47, 4. ledd) 9898 MENNESKESMUGLING
--	--	---

Ny/pågående/utkvittert	Referanse til merknaden fra Riksrevisjonen	Kort beskrivelse av merknaden fra Riksrevisjonen	Tiltak T3 2017	Forventet ferdigstilt	Status på framdrift og eventuelt avvik	Ansvarlig avdeling/seksjon
<p>Biometriske pass Dok. 1 sak</p> <p>Pågående</p>	<p>1. Brev av 06.10.14, 12.02.15, 15.04.15, fra Riksrevisjonen.</p> <p>2. Brev av 30.06.15 fra JD</p> <p>3. Rapport av 14.04. fra Riksrevisjonen.</p>	<p>1. Manglende etterlevelse av relevant regelverk for prosessen for utstedelse av biometriske pass.</p>	<p>1. Det er i 2015, 2016 og 2017 gjennomført til sammen 13 opplæringssamlinger hvor regelverk også inngår. Implementering av nytt saksbehandlingssystem og opplæringen foregår som planlagt. I nytt saksbehandlingssystem vil samtlige fremlagte dokumenter skannes. Dette vil sikre notoritet i utstedelsesprosessen og muliggjøre etterkontroll av vedtak.</p> <p>Vedrørende opplæring, se pkt. 7.</p> <p><i>Frist: T3 2018</i></p>		<p>Det pågår en replanlegging av prosjektet i samarbeid med leverandøren. Ny oppdatert milepælsplan vil foreligge i februar 2018. Etter dette vil POD kunne fremlegge en revidert milepælsplan frem til lansering av nye pass og Nasjonalt ID-kort med eID.</p>	<p>Politifagavdeling</p>
	<p>4. Dokument 1 (2015-2016)</p> <p>5. Innst. 169 S (2015-2016), s.2-3, s.12</p>	<p>2. Manglende dokumentert internkontroll ved utvalgte kontorer.</p>	<p>2. Avdeling for Internrevisjon har utarbeidet en oppdragsplan for revisjon av passforvaltningen. Revisjonsteamet fra Internrevisjon har tett dialog med fagsiden i IDeALT.</p> <p>Første tilsyn/revisjon i 2018 ble gjennomført 3. og 4. januar i Trøndelag politidistrikt.</p> <p><i>Frist: T3 2018</i></p>			
	<p>6. Dokument 1 (2016-2017) s.51</p> <p>7. Prop 1S (2016-2017) s.134</p> <p>8. Inns. 144S (2016-2017) s.11</p>	<p>3. Manglende etterlevelse av instruks for passregister.</p>	<p>3. Etterlevelsen følges opp ved tilsyn i politidistriktene. Det ble utført tilsyn ved Oslo politidistrikt i 2017. Det er i instruksens fastsatt at distriktene minst én gang i året skal foreta en fullstendig gjennomgang av brukertilganger.</p> <p>Bekreftelse på at tiltaket er gjennomført sendes POD innen utgangen av november hvert år. Manglende innrapportering følges opp med brev fra POD i januar.</p> <p><i>Frist: T3 2018</i></p>			
	<p>9. Dokument 1 (2017-2018) s.48</p>	<p>4. Vesentlige mangler når det gjelder informasjonssikkerhet i passprosessen.</p>	<p>4. Riksrevisjonens merknad knyttet til sikring av databasen vil lukkes ved nye systemer i 2018.</p> <p>Ved gjennomførte tilsyn høsten 2015/ våren 2016 var fysisk sikring tema under alle tilsynene. Det ble avdekket store variasjoner mht. infrastruktur, lokaler, adgangskontroll mm. Det vil bli stilt krav om fysisk sikring av pass-lokaler. I tillegg til Etatsinstruks for soneinndeling i politiet, er det utarbeidet en kravspesifikasjon for lokaler som skal ha utstedelse av pass, ID-kort og utstedelse av dokumenter i utlendingsforvaltningen: Kravspesifikasjon for leieobjekter i politiet - Etablering av lokasjoner for utstedelse av pass- og ID-dokumenter.</p> <p><i>Frist: T3 2018</i></p>	<p>Tertial 3 2018</p> <p>Tertial 1 2018</p> <p>Tertial 3 2017</p>		
		<p>5. Identitetskontroll i passprosessen blir ikke ivaretatt på en betryggende måte.</p>	<p>5. Se pkt. 7 om opplæring. Pass- og ID-kort anskaffelsen omfatter utstyr for kontroll av dokumenter som vil bli utplassert ved skrankepunktene. Nytt saksbehandlingssystem som tas i bruk fra ultimo 2018 skal ha en funksjonalitet for ansiktssammenligning.</p> <p>Informasjonen i eksisterende systemer skal verifiseres på nytt ved søknad om nytt dokument. Det vil i den forbindelse bli gjennomført kontroll av søkeren mot eksisterende informasjon i registeret.</p> <p><i>Frist: T3 2018</i></p>			
		<p>6. Manglende sporbarhet i passutstedelsen og få muligheter for etterkontroll.</p>	<p>6. POD har ved sine tilsyn hatt fokus på at det utføres stikkprøver for etterkontroll av registrerte og innvilgede søknader. I nytt saksbehandlingssystem vil det være sporbarhet i hele saksbehandlingsskjeden. Fremlagte dokumenter vil bli skannet og lagret i saksbehandlingssystemet.</p> <p><i>Frist: T3 2018</i></p>			
		<p>7. Mangelfull og varierende opplæring.</p>	<p>7. Det er i 2015, 2016 og 2017 gjennomført 13 samlinger hvor juridisk forvaltningsseksjon har hatt ansvaret for opplæring i regelverket, mens Kripas har stått for opplæringen i dokument- og identitetskontroll. Det arbeides med plan for opplæring, herunder innhold, undervisningsmåter, eksamen og sertifisering av personell. Opplæringen vil bestå av e-læring og klasseromsundervisning. Hvert politidistrikt har utpekt superbrukere som skal bidra i utviklingen av e-læring for pass og nasjonalt ID-kort, og sørge for gjennomføring av opplæring av personell i eget distrikt. Første samling for superbrukerne ble holdt 10. januar 2018. Politidirektoratet samarbeider med Politihøgskolen om utvikling av e-læringen.</p> <p><i>Frist: T3 2018</i></p>			

Ny/pågående/utkvittert	Referanse til merknaden fra Riksrevisjonen	Kort beskrivelse av merknaden fra Riksrevisjonen	Tiltak T3 2017	Forventet ferdigstilt	Status på framdrift og eventuelt avvik	Ansvarlig avdeling/ seksjon
		3. Svak styring og oppfølging av beslag i POD				
		3.1 Mangelfull oppfølging i POD av kontroll av lagerlistene i BL mot fysiske beslag	3.1 Jf. pkt. 1.4			
		3.2 Svakheter i POD sin oppfølging av administrative kontroller av beslag	3.2 SØV har fulgt opp administrative kontroller ihht. Rundskriv 2010/010. Informasjon om beslag har blitt rapportert til fagavdelingen for videre oppfølging. På grunnlag av dette foreslås det at dette punktet kan stenges for videre oppfølging.			
		3.3 Uavklarte ansvarsforhold mellom Politifagavdelingen, SØV og internrevisjonen for oppfølging av beslag i PD	3.3 Seksjon for styring og implementering har i gjeldende organisasjon ansvaret for å følge opp rapportering av administrative kontroller i enhetene ihht. Rundskriv 2010/010. Rapportering fra enhetene vedrørende administrative kontroller kan inneholde informasjon om beslag. Informasjon om beslag har blitt sammenstilt og rapportert til fagavdelingen. Fagavdelingen vil kunne iverksette tiltak for oppfølging av avvik gjennom gjeldende styringsprosesser og kanaler. Noe av det vil håndteres direkte fra fagavdelingen, mens noe vil håndteres i samarbeid med, eller gjennom SØV. Internrevisjonen kan uavhengig av disse prosessene gjennomføre egne revisjoner av dette området basert på sine vurderinger. Dette ansvaret er nedfelt i mandatet til internrevisjonen. På grunnlag av dette foreslås det at dette punktet kan stenges for videre oppfølging.			

Ny/pågående/utkvittert	Referanse til merknaden fra Riksrevisjonen	Kort beskrivelse av merknaden fra Riksrevisjonen	Tiltak T3 2017	Forventet ferdigstilt	Status på framdrift og eventuelt avvik	Ansvarlig avdeling/ seksjon
<p>Informasjonssikkerhet i valutaregisteret</p> <p>Etterlevelsesrevisjon</p> <p>Pågående</p>	<p>1. Rapport sendt til POD 28.04.17</p>	<p>1. POD bør klargjøre bruksområdet for opplysninger fra valutaregisteret, herunder det tjenstlige behovet.</p>	<p>1. I politiet er det innført en ny løsning med nye og enhetlige rutiner for tildeling av tilganger til politiets datasystemer og eksterne (herunder valutaregisteret) datasystemer hvor politiet har tilgang. Formålet er å tilfredsstille lovpålagte krav til tilgangsstyring. En del av løsningen er utarbeidelsen av en rollebasert tilgangsmatrise for politiet. Rollene er basert på hvilke arbeidsoppgaver den ansatte har, og hvilke løsninger/tjenester det er nødvendig at vedkommende har tilgang til for å kunne utføre disse arbeidsoppgavene. Tilgangsmatrisen er basert på politiets virksomhetsmodell og skal så langt det er mulig også understøtte funksjonsområdene som innføres av PNP (prosjekt nye politidistrikt). Det er definert basistilganger og spesialisttilganger. Tre av disse spesialistpakkene får tilgang til valutaregisteret. Den nye tilgangsstyringen av politiets IKT-tjenester følger det pågående personalløpet i PNP.</p> <p>Det er også utarbeidet en veileder til alle ledere om den nye tilgangsstyringen. Tilgangene skal godkjennes av leder og grunnlaget er et tjenstemessig behov for tilgang. Kravet til tjenstemessig behov er nedfelt i politiregisterforskriften § 8-3 og anses oppfylt dersom tjenestemannen vil settes i stand til å treffe en riktigere eller mer velbegrunnet avgjørelse, eller utføre en mer effektiv og hensiktsmessig tjeneste, enn om vedkommende ikke hadde hatt tilgang til opplysningene. I veilederen er det utarbeidet en sjekkliste for de viktigste vurderingene som lederen bør ta. Disse gjelder også for vurderingen av tilgangen til valutaregisteret.</p> <p>Dette fremkommer i brev fra POD 13. desember 2016 om ny tilgangsstyring av politiets ikt-tjenester med tilhørende veileder til alle ledere. T2 2018</p>	<p>Tertial 2 2018</p>	<p>Fremdrift ihht. planen.</p>	<p>Politifagavdeling / seksjon for etterretning og forebygging</p>
		<p>2. POD viser svakheter ved autorisasjonsrutinene, og til dels manglende eller mangelfull dokumentasjon på autorisasjon av brukernes tilganger ved at leders godkjenning ikke blir lagt ved det elektroniske bestillingsskjemaet</p>	<p>2. I henhold til den nye tilgangsstyringen vil alle tildelinger til politiets og eksterne datasystemer bli loggført. Loggen vil vise hvem som har godkjent tilgang, endringer i tilganger og hvem som eventuelt er fratatt tilgang.</p> <p>Dette fremkommer i instruks for bruk av IKT-tjenester i politiet og brev fra POD om ny tilgangsstyring med tilhørende veileder.</p> <p>POD vil sende ut brev til distrikt og særorgan hvor utsendelsen fra 13. desember 2016 omerindres. Utsendelsen av dette brevet vil koordineres med personalløpet og innplasseringene i distriktene. Dette er planlagt utført innen slutten av april 2018. T1 2018</p>			
		<p>3. Ansatte gjør oppslag i valutaregisteret for kollegaer som ikke har elektronisk tilgang, herunder vurderer kollegaers tjenstlig behov for opplysninger fra registeret. Praksisen avviker fra rutinene om autorisering av tilganger, hvor leder vurderer den enkeltes tjenstlige behov.</p>	<p>3. I instruks for bruk av IKT-tjenester i politiet fremkommer det at leder skal gi tilgang til datasystemer etter en forutgående vurdering av bl.a. det tjenstlig behovet og at nødvendig opplæring er gitt. Arbeidsgiver har ansvar for å sørge for at den ansatte har tilstrekkelig kjennskap til håndtering av beskyttelsesverdig informasjon før tilgang gis. Tjenesterelatert informasjon som skal deles med flere skal tilgangsbegrenses.</p> <p>POD vil sende brev til distrikt og særorgan hvor utsendelsen fra 13. desember 2016 omerindres. Her vil vi understreke at det er leder som skal vurdere det tjenstlige behovet og tydeliggjøre dette mot valutaregisteret. Brevet sendes ut innen utgangen av april 2018 (jf. forrige punkt). T1 2018</p>			

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

IKT DRIFT OG FORVALTNING 2017

Virksomhet		Ansvarlig for rapport	Dato
Politiet	Periode: Årsrapport 2017	POD/IKT	25.01.2018

Statusområder	Status	Kommentarer og vurderinger	Tiltak / Oppgave / Gjøre mål
Overordnet status	GUL	<p>Det er i 2017 prioritert viktige tiltak på politiets IKT-infrastruktur. Det gjenstår betydelig arbeid og investeringer for å imøtekomme alle ytelses- og sikkerhetsmessige utfordringer, og dette arbeidet må føres videre i 2018.</p> <p>Det nevnes spesielt utrulling av Nasjonal BL og utfasing av stormaskin ved overføring av STRASAK til moderne teknologiplattform som viktige milepæler i 2017. Utrulling av nytt WAN med vesentlig høyere kapasitet i etaten er gjennomført (ferdig i januar 2018).</p> <p>Det har i 2017 blitt igangsatt aktiviteter for å vurdere fremtidig IKT-funksjon og leveransemodell for å kunne øke gjennomføringsevne og "fart" på digitalisering i politiet. Dette videreføres i 2018.</p>	Den samlede risikoen for alvorlige driftsavbrudd og ikke-tilfredsstillende kvalitet på IKT-støtte for etaten er noe redusert, men fortsatt for høy.
Stabil drift	GRØNN	<p>Tjenesteleveransene innenfor drift og forvaltning har vært gjennomgående gode og stabile, og det er levert en bedre tilgjengelighet enn tidligere.</p> <p>Det er gjennom 2017 prioritert å sanere eldre infrastruktur, standardisere på moderne plattformer og etablere en god robusthet og redundans for å sikre tilgjengelighet på tjenestene.</p>	

Statusområder	Status	Kommentarer og vurderinger	Tiltak / Oppgave / Gjøre mål
Informasjons-sikkerhet	GUL	<p>Politidirektoratet har etablert en helhetlig organisering for sikkerhet i politiet - herunder informasjonssikkerhet.</p> <p>Etablering av den nye sikkerhetsorganisasjonen medfører betydelig innsats i 2018 og de kommende årene.</p>	<p>Arbeid er igangsatt og plan er utarbeidet. Dette er et omfattende arbeid som involverer hele virksomheten til politiet. Arbeidet må tilpasses andre pågående og oppdukkende forhold som linjen skal håndtere. Et styringssystem inneholder elementer med kontinuerlig forbedring og vil aldri bli ""ferdig"", men et grunnlag for å kunne arbeide med kontinuerlig forbedring bør kunne være på plass de nærmeste årene. En viktig funksjon som vil lede arbeidet i hvert distrikt er sikkerhetsleder. Denne kommer ventelig på plass senest våren 2018. Styringssystemet legger til rette for kontinuerlig arbeid med informasjonssikkerhet.</p>
Avviks-håndtering	GRØNN		
Risiko	GUL	<p>Det er fortsatt driftsrisiko knyttet til komplisert og heterogen IKT infrastruktur. Etterslep på investeringer, herunder manglende redundans samt manglende konsolidering og standardisering, innebærer fortsatt en risiko for redusert tilgjengelighet på politiets IKT-tjenester.</p> <p>Behovet for modernisering og fornyelse av applikasjonslandskapet er foreløpig ikke adressert og krever målrettede initiativ i flere år fremover.</p> <p>Et meget høyt aktivitetsnivå grunnet et stadig økende behov og ønsker om prosjekter/aktiviteter som skal gjennomføres innebærer en kontinuerlig og betydelig risiko rundt endringskvalitet og gjennomføringsevne.</p> <p>Det er en driftsrisiko knyttet til at man i dag kun har ett driftssenter som tilfredsstillende dagens krav. Arbeidet med å etablere ett nytt datasenter til er igangsatt.</p>	<p>Det er gjennomført strakstiltak for å redusere risiko. Langsiktige tiltak vil kreve økte ressurser (finansiering) for å kunne realiseres og vil ta tid å implementere.</p> <p>Etablering av nytt datasenter er igangsatt.</p>
Sikkerhet	GUL	<p>IKT-sikkerhet: Det har ikke vært hendelser i T3. Det er iverksatt månedlig rapportering på sikkerhetshendelser fom. oktober 2017.</p> <p>Prosjekt "Satsning sikkerhet" i PIT er videreført gjennom året og har levert iht. plan med kortsiktige og</p>	<p>Det er utført og utføres fortløpende forbedringer for å øke sikkerheten på flere områder.</p>

Statusområder	Status	Kommentarer og vurderinger	Tiltak / Oppgave / Gjøre mål
		<p>langsiktige sikkerhetstiltak knyttet til identifiserte svakheter i IKT infrastrukturen med tilhørende rutiner. Prosjektet er planlagt videreført og avsluttet ila. første halvår 2018.</p> <p>Ledende personell innen sikkerhet er rekruttert. Det er identifisert ytterligere behov for å bygge kapasitet og kompetanse ifm. etablering av PITs sikkerhetsorganisering, og det rekrutteres løpende for å dekke disse behovene.</p> <p>PITs styringssystem for informasjonssikkerhet er under etablering, i første omgang for å sikre at kravene mtp. NKOM-godkjenning av løsning for Nasjonal e-ID blir møtt, men samtidig for å møte andre krav til PIT fra JD og POD, og sikre PITs tjenesteleveranser og operative evne.</p> <p>Ambisjonsnivå for etablering av JustisCERT-funksjonen er avstemt med JD og POD, og etablering er igangsatt. Det er iverksatt rekruttering av ressurser for å bemanne funksjonen, sammen med etablering av teknisk plattform for å støtte JustisCERT-funksjonen. Etablering av fremtidig Operasjonssenter for Sikkerhet er planlagt, og gjennomføring av planer påbegynnes umiddelbart i 2018.</p> <p>Gjennomføring av tiltakene i handlingsplanen for å lukke bakenforliggende årsaker til resultatet fra NSM-tilsynet i 2015 er i rute.</p>	
Tjenestenivå	GUL	<p>Innenfor tjenesteforvaltningsområdet har det vært en god utvikling i hele porteføljen, både med hensyn til endringer som er utført, og med prosess rundt forvaltning og prioritering av behov for porteføljen. Det gjennomføres faste og regelmessige forvaltningsmøter.</p> <p>Innenfor de fleste tjenesteområder har det vært utført korrektive og preventive tiltak. Arbeid knyttet til</p>	<p>Etablering av IKT-støtte innenfor områder der dette mangler, er avhengig av rammer og gjennomføringskapasitet. Dette vurderes hvert tertial i PODs porteføljestyre.</p> <p>Minimum forvaltning og prosjekter tar innenfor mange tjenesteområder det meste av tilgjengelig utviklingskapasitet. Dette medfører sterkt prioritering av oppgaver i forvaltningskøene, og oppgaver må legges ut i tid. Man får</p>

Statusområder	Status	Kommentarer og vurderinger	Tiltak / Oppgave / Gjøre mål
		<p>Nærpolitireformen og da spesifikt PNP, har hatt høyest prioritet.</p> <p>I tillegg til korrektivt og preventivt vedlikehold på eksisterende portefølje benytter PIT tilgjengelig kapasitet på øket digitalisering og modernisering. Gjennom høsten og vinteren har PIT benyttet kapasitet både på utvikling av publikumstjenester og tjenester som benyttes i politiet, inkl. mobile løsninger. Dette er løsninger som gir mer effektive arbeidsprosesser og arbeidet videreføres i 2018.</p>	<p>ikke jobbet så effektivt som ønskelig med modernisering av porteføljen.</p>
Tilgjengelighet	GRØNN	<p>Tjenesteleveransene fra PIT har vært gjennomgående gode og stabile, og gjennomgående er det levert en tilfredsstillende tilgjengelighet.</p> <p>Nytt WAN med vesentlig høyere kapasitet er rullet ut i etaten.</p> <p>Systematisk arbeid med teknisk gjeld på tjenestene bidrar positivt til god tilgjengelighet. Feil og situasjoner som oppstår repetitivt får spesiell fokus. Gjennom 2017 har det blitt utført mer en 700 produksjonssettinger i porteføljen. En produksjonssetting inneholder normalt både feilrettinger og funksjonelle endringer.</p> <p>Gjennom året har også flere systemer blitt migrert til ny databaseløsning. Dette gir ytelsesforbedringer og er en del av moderniseringsprogrammet til PIT. I første omgang migreres det bort fra Oracle og Sybase.</p>	
Brukerstøtte	GRØNN	<p>Døgnkontinuerlig driftsovervåking og brukersupport er etablert i PIT.</p> <p>Tilgang på døgnkontinuerlig IKT-støtte er noe etatens brukere har etterlyst lenge, og tilbakemeldingene i</p>	

Statusområder	Status	Kommentarer og vurderinger	Tiltak / Oppgave / Gjøre mål
		<p>løpet av det første året har vært utelukkende positive. PIT ser at stadig flere brukere benytter tjenesten og PIT jobber kontinuerlig med å tilrettelegge for at flest mulig henvendelser kan håndteres ved første kontaktpunkt, uansett tid på døgnet.</p> <p>Ved å operasjonalisere kundeoppfølgingsfunksjonen har kundene fått et fast kontaktpunkt i PIT. Dette har styrket samhandlingen og bidrar til at PIT får nødvendig kompetanse om kundenes behov.</p> <p>Det har vært en jevn økning i antall brukerhenvendelser utover året.</p> <p>Det er satt fokus på å få etablert og operasjonalisert en kundeoppfølgingsfunksjon i PIT ved at det gjennomføres kundemøter med både politidistrikter og særorganer. Styringsmodellen for lokale IKT-tjenester er revidert og operasjonaliseringen av denne pågår.</p> <p>Styringsmodellen for lokale IKT-tjenester gir en tydeligere ansvarsfordeling mellom POD, distriktene og PIT.</p>	
Økonomi	GUL	<p>Tildelt ressursramme til IKT-drift og forvaltning dekker løpende IKT-drift og minimumsforvaltning. Prioriteringer innenfor PIT har i begrenset omfang skapt et handlingsrom gjennom året for å modernisere og videreutvikle IKT-tjenester, redusere risiko og usikkerhet til et akseptabelt nivå.</p>	<p>Det kreves økt finansiering for å redusere risiko og prioritere arbeidet med å modernisere tjenesteporteføljen i politiet. Dette vil fortsatt kreve betydelig satsing over flere år.</p> <p>Styrket og prioritert finansiering er sentrale elementer for videre arbeid med sikkerhetsorganisasjonen og arbeidet med å modernisere applikasjonsporteføljen slik at den understøtter politiarbeid på stedet.</p>

Statusområder	Status	Kommentarer og vurderinger	Tiltak / Oppgave / Gjøre mål
Ressurser	GUL	<p>Det er betydelige ressursutfordringer som følge av at personell fra IKT-drift og forvaltning også i stor grad jobber for prosjekter. Det er mange samtidige prosjekter som krever ressurser fra driftsorganisasjonen.</p> <p>PIT har stor fokus på å sikre at leveranseplaner overholdes i tråd med prioriteringer gitt av POD.</p> <p>Mye av utfordringen løses ved innleie av eksterne ressurser, men det er likevel et stort antall oppgaver som ikke kan håndteres av innleid personell og dermed må håndteres av egne ansatte i tillegg til linjeoppgaver. Inngående domenekunnskap om politiets systemer er ofte nødvendig og en begrenset ressurs ift. å tilfredsstille alle endringsaktiviteter.</p> <p>Rekrutteringsbildet for PITs stillinger er krevende mht. å fylle vakanser, og det oppstår tidvis behov for å løse hasteoppdrag uten at det innvirker negativt på de øvrige leveranseplanene. Derfor er det på overordnet nivå stadig bruk av konsulenter for å kompensere for manglende ressurser i organisasjonen.</p>	<p>Det arbeides videre med å styrke ressurs situasjonen på IKT-drift og forvaltning, og redusere bruken av eksterne konsulenter.</p> <p>Det arbeides videre løpende med å bemanne vakanser i PIT, og redusere bruken av eksterne konsulenter.</p>

POLITIDIREKTORATET - TILDELINGSBREV 2017 RAPPORTERINGSKRAV nr. 15

«Politidirektoratet skal følge opp og rapportere på tiltakene (mal for rapportering blir ettersendt)) som fremdeles ikke er gjennomført, jf NOU 2012: 14 Rapport fra 22. juli-kommisjonen, Meld. St. 21 (2012-2013) Terrorberedskap og Meld. St. 10 (2016-2017) Risiko i et trygt samfunn»

NOU 2012:14 Rapport fra 22.juli-kommisjonen

Anbefaling	Iverksatte tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PODs helhetlige vurdering av status på oppfølging av den enkelte anbefaling
<p>A 1. Kommisjonens viktigste anbefaling er at ledere på alle nivåer i forvaltningen systematisk arbeider med å styrke sine egne og organisasjonenes grunnleggende holdninger og kultur knyttet til</p> <ol style="list-style-type: none"> risikoerkjennelse, gjennomføringsevne, samhandling, IKT-utnyttelse, og resultatorientert lederskap 	<p>På individnivå</p> <ol style="list-style-type: none"> Krav til utarbeidelse av jobbanalyser som grunnlag for utlysning av lederstillinger Alle politimestre og visepolitimestre får bistand fra ekstern støtte i sin lederrolle og for å utvikle sin ledergruppe To kull tatt inn i mentoringprogram for ferske ledere i etaten Gjennomført og evaluert to piloter av utviklingsprogram for førstelinjeledere Politiarbeid på stedet er rullet ut i distriktene <p>På organisasjons/ strukturnivå</p> <ol style="list-style-type: none"> Etablering av nasjonal 	<ol style="list-style-type: none"> Skjerpede og enhetlige krav til kompetanse gir utgangspunkt for å rekruttere godt kvalifiserte personer for den enkelte lederrolle. Ledere med rett kompetanse tar gode beslutninger og oppnår bedre resultater Toppledergruppen blir raskere operativ, lederne blir utfordret på egen lederstil – kan deretter justere atferd i ihht målsettingene Sikre motivasjon og kompetanse inn i lederrollen, flere kvinner inn i ledelse Få ledelse til å virke ut i førstelinjen der politiet møter borgerne og verdiskapingen skjer Løse flest mulig oppgaver så tidlig og raskt som mulig, løse oppgaver med god kvalitet og utnytte tilgjengelig teknologi. Arbeidsformen bidrar til enhetlig og standardisert polititjeneste og systematisk kunnskapslæring i etaten. <p>På organisasjon/ strukturnivå</p> <ol style="list-style-type: none"> NLG er en kritisk arena for å 	<ul style="list-style-type: none"> Det skal etableres rammeverk /arkitektur for ledelse innen 31.12.2018. Dette skal gi et mer spisset lederfokus slik at det arbeides mer effektivt Etablere et forbedringssystem som gjør det mulig å si ifra på en enklere måte slik at de avvik som er oppdages lettere, kan rettes opp, og slik at det kan læres av feil. Etiske retningslinjer skal være innført i løpet av 2018 med mål om å styrke etisk adferd for å oppnå bedre kultur, bedre arbeidsmiljø og høyere tilstedeværelse. Det skal etableres suppleringskurs i politifag for medarbeidere uten polisier utdanning. Innføre Kunnskapsbasert praksis som metode for hvordan politiet arbeider Digital læringsportal skal være innført innen 1.april 2018 for å gi mer effektiv opplæring, færre reiser og mindre fravær. Dette vil gi kompetanseheving for flere raskere. Lederopplæring i 4 lederroller: arbeidsgiverrollen, personallederrollen, 	<p>Politiet har blitt bedre til å praktisere god og enhetlig ledelse, det er utviklet felles metoder og verktøy som ledere i det enkelte distrikt og særorgan må ta i bruk. For å oppnå ønskede effekter er arbeidet med å innføre dette i alle deler av politi- og lensmannsetaten påbegynt,, noe som krever endringskompetanse og mottaksapparat lokalt. Ny organisasjon er i stor grad på plass. Nye ledergrupper er etablert og nye leder- og fagnettverk er under etablering, som de viktigste arenaene for å innføre nye måter å jobbe på, styrke gjennomføringsevnen og økt bevissthet for risikoerkjennelse. Tempoet for implementeringen tilpasset at det fortsatt pågår store endringer og mye nytt innføres samtidig.</p> <p>Effektene av de seks prioriterte funksjonene (etterretning, politiråd og politikontakt, tjenestekontor, politipatruljen, operasjonssentraler og felles straffesaksinntak) forventes gradvis realisert frem til etablering av disse funksjonene er fullført. Foreløpige vurderinger viser at det er størst forbedringspotensial knyttet til evne til å innføre nye arbeidsprosesser, verktøy, metoder og spesielt digitale omstillingstiltak. Implementering av nye måter å jobbe på fordrer kompetanse- og kvalitetsheving innen IKT-systemer og utnyttelse av eksisterende og nye IKT-verktøy.</p>

Anbefaling	Iverksatte tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PODs helhetlige vurdering av status på oppfølging av den enkelte anbefaling
	<p>ledergruppe NLG</p> <p>2. Etablert utvidet nasjonal ledergruppe – NLGU</p> <p>3. Etablert ledernettsverk innen HR, kommunikasjon og forebygging med fagansvarlig (i POD) og ledere innen de enkelte funksjonene i distrikt og særorgan.</p> <p>4. Etablert målbilde for god ledelse i politiet beskrevet i egen brosjyre</p> <p>5. Nye varslingsrutiner utarbeidet og gitt opplæring i distriktene</p> <p>6. Nye lederstøtteverktøy (for eksempel Rekrutteringsveileder og rekrutteringssystem)</p> <p>7. Utvikling og etablering av seks prioriterte funksjoner er under arbeid i distriktene. Funksjonene er opprettet og vil bemannes i takt med personalløpet:</p> <p>a. Etterretning</p> <p>b. Politiråd og Politikontakt. I politirådet blir politi og kommune enige om felles utfordringer og planer. Ansvar fordeles og gjensidig forpliktende avtaler inngås, blant annet om vakt- og beredskapsordning og forebygging.</p> <p>c. Tjenestekontor</p> <p>d. Politipatruljen utgjør grunnberedskapen lokalt og</p>	<p>oppnå tilfredsstillende gjennomføringsevne gjennom god forankring og deling på tvers</p> <p>2. Nettverk og arena for å skape mer samhandling og felles forståelse av utfordringer og løsninger</p> <p>3. Utvikle og dele beste praksis, jobbe kunnskapsbasert for å sikre de beste løsningene</p> <p>4. Tydeliggjort forventninger til ledelse og ledere slik at man kan jobbe mer målrettet med rekruttering, utvikling og oppfølging av ledere</p> <p>5. Bedre rutiner sikrer at varslinger blir håndtert korrekt – mindre tidsbruk, støy, færre eskalerende konflikter</p> <p>6. Høyere kvalitet i arbeidsprosesser, mer attraktiv arbeidsplass, mer effektiv forvaltning, mer tid til ledelse</p> <p>7. De seks prioriterte funksjonene må bemannes opp før en oppnår de samlede effektene. Effekten av de 6 prioriterte funksjonene henger sammen og skaper synergier når alle er etablert. Enkeltvis skal de seks prioriterte funksjonene gi følgende effekter:</p> <p>a. skaffe kunnskap om distriktets utfordringer, herunder risiko, er avgjørende for å skape en felles forståelse av utfordringsbildet – som skal bidra til risikoerkjennelse både internt i politiet og i samarbeidet mellom politiet og samfunnet.</p> <p>b. sikre et tettere og mer</p>	<p>endringslederrollen, prestasjonslederrollen – dette starter opp i 2018, og vil være en langsiktig satsning.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Videreføre program for førstelinjeledere og mentoringsprogrammene • Innføre ledernettsverk og operative fagnettsverk for alle kritiske funksjoner i ihht felles metodikk • Etablere kompetansestyring og identifisere karriereveier innenfor Etterforskning • Utarbeide kompetansestrategi som vil gi retning når vi skal rekruttere, mobilisere, utvikle og avvikle kompetanse • Anskaffe system for kompetansestyring i politiet. Vil bidra til bedre oversikt over tilgjengelig kompetanse, mer effektiv kompetanseforvaltning, mulighet for å identifisere karriereveier mv • Alle sikkerhetsfunksjoner skal etableres med sikkerhetsleder som fulltidsstillinger i 2018 (ihht rammer og retningslinjer for nærpoltireformen) • Dette skal også etableres i en nasjonal struktur for etterretning, slik at nasjonale etterretningsprodukter utarbeides og bygger på de lokale etterretningsproduktene. Dette skal bidra til et mer kunnskapsstyrt politi også på tvers av distriktsgrensene. 	<p>Implementering av tiltak knyttet til informasjonssikkerhet og objektsikkerhet pågår og skjer innenfor den kapasitet politidistrikter har.</p>

Anbefaling	Iverksette tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PODs helhetlige vurdering av status på oppfølging av den enkelte anbefaling
	kontaktflaten mot publikum. Etablering av Politiarbeid på stedet innebærer at patruljen løser flere arbeidsoppgaver på stedet. e. Nye operasjonssentraler etableres i alle politidistrikt. f. Felles straffesaksinntak	forpliktende samarbeid med kommunen og lokale aktører. c. sikre god og effektiv utnyttelse av distriktets samlede ressurser d. øke kvaliteten på politiets tjenester til innbyggerne e. De blir større og mer profesjonelle med høyere bemanning og kompetanse enn før slik at de har bedre oversikt, kunnskap og evne til å håndtere kriser som oppstår og kan styre patruljene der de trengs mest for å gi rask hjelp til befolkningen og beskytte samfunnsinteresser. Gjennom opplæring i kriseledelse, og arbeidsmetodikk som skal støtte strakssetterforskning og politiarbeid på stedet skal evnen til å levere gode tjenester med høy kvalitet bedres.. f. styrke kvaliteten i den innledende straffesaksbehandlingen ved å sikre tilgjengelig etterforskningsledelse og riktig innsats i straffesaker fra start.		
A 4. Ved eventuelle framtidige angrep og alvorlige trusler må planverk benyttes på alle nivåer. Bruk av planverk må øves jevnlig, både nasjonalt og lokalt. Realistiske redningsaksjoner og håndtering av evakuerte og pårørende bør inngå i øvelsene.	1. Årlig gjennomføring av øvelse Nordlys 2. Årlig gjennomføring av øvelse Gemini 3. Gjennomføre lokale øvelser 4. Revisjon av Politiets beredskapssystem(PBS) er påbegynt.	1. Sikre økt krisehåndteringsevne på alle nivå. 2. Sikre politietatsens evne til å håndtere kriser og alvorlige hendelser i tråd med sitt samfunnsoppdrag. 3. Sikre politietatsens evne til å håndtere kriser og alvorlige hendelser i tråd med sitt samfunnsoppdrag. 4. Sikre riktig kompetanse og tiltak for å håndtere hendelser og kriser. 5. Sikre riktig kompetanse og tiltak	<ul style="list-style-type: none"> Påbegynne revisjon av PBS II når revisjon av PBS I er ferdig. Denne revisjon vil pågå hele 2018 og 2019. Dette sikrer et helhetlig system for planverk for hele etaten og danner et grunnlag for videre revisjon av det lokale planverket til distriktene. En forventet effekt av dette arbeidet er at når planverket så langt det er mulig er likt for alle distriktene vil det være enklere å overta ansvaret for hverandres operasjonssentraler ved behov. I tillegg vil befolkningen, samvirkeaktører og andre få en 	Arbeidet med PBS er noe forsinket grunnet ressurser som er satt av til oppgaven. Når det er oppdatert vil planverket være tilpasset de nye politidistriktene og nye planforutsetninger være harmonisert med overordnede nasjonale planverk og tilpasset politiets samfunnsoppdrag. Politidistriktene rapporterer fortløpende om oppdaterte beredskapsplanverkplanverk i fm sammenslåingen og det er fremdrift i arbeidet. De to siste distriktene vil slås sammen i løpet av 1. tertial 2018. POD vurderer at revisjon av hele PBS systemet er et omfattende og ressurskrevende arbeid. Dette er viktig både i den pågående

Anbefaling	Iverksette tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PODs helhetlige vurdering av status på oppfølging av den enkelte anbefaling
	<p>5. Nye politidistrikt har som del av reformen fått i oppgave å gjennomgå eget planverk slik at det er oppdatert i forhold til ny organisering og øvd i fm sammenslåingen.</p>	<p>for å håndtere hendelser og kriser.</p>	<p>mer enhetlig polititjeneste totalt sett.</p> <ul style="list-style-type: none"> Øvelse NORDLYS og Gemini 2018 skal gjennomføres samtidig i uke 23. Hovedfokuset blir å følge mandatet fra RSU 2016 som føringer for NORDLYS og Forsvarssjefens føringer knyttet til Øvelse Gemini. I tillegg vil fokusområdene fra Politihøgskolen sin evaluering av NORDLYS 2017 være førende for plan og gjennomføring. 	<p>reformprosessen og videre, men også når reformen er gjennomført og har fått satt seg mer. Forventet ferdigstilling av PBS 1 er 1 tertial 2018.</p> <p>POD vurderer at det fortsatt vil være behov for en pågående prosess med oppdatering av alt planverk i distriktene idet erfaringene fra reform og revisjon av PBS, vil medføre et behov for en ny gjennomgang.</p> <p>Øvelse Nordlys ble første gjennomført i 2017 og er opprettet som en ny nasjonal kontraterrorøvelse hvor hovedfokuset er på politiets kjerneoppgaver knyttet til håndtering av skarpe situasjoner, herunder håndtering av evakuerte og pårørende, og avvergende etterforskning. Dette er i henhold til regjeringsbeslutning. Øvelse LIV, som var opprettet for å ivareta redningsaspektet er lagt ned, da andre aktører i samfunnet tilrettelegger og planlegger for dette, f.eks. DSB. Erfaringene fra øvelse Nordlys er etter PODs vurdering meget gode. Øvelsen sikrer at terrorberedskapen blir øvd etter realistiske scenarier og med de ressurser som er dedikert for løsning av terrorrelaterte enheter. I tillegg blir politidistriktenes evne til å løse krevende hendelser øvd i samspill med nasjonale bistandsressurser i politiet og Forsvaret, samt andre relevante aktører. Erfaringene fra øvelsen gir muligheter til forbedringer av planverk og rutiner.</p>
<p>A 6. Sikkerhetslovens bestemmelser som pålegger tiltak for objektsikring, må gjennomføres på en offensiv måte. Det bør utarbeides en nasjonal objektsikringsplan der oppgavene dimensjoneres og fordeles mellom politi, Forsvaret og objekteiere. Det må gis anledning til å gjennomføre realistiske</p>	<p>1. 1.1 For å imøtekomme Sikkerhetslovens bestemmelser er det innhentet oppdaterte sikringsrisikoanalyser med prisestimert av anbefalte tiltak for grunnsikring av politiets skjermingsverdige objekt, og det er utarbeidet en sikringsstrategi.</p>	<p>1. 1.1 Effekten av å innhente oppdaterte sikringsrisikoanalyser og utarbeidelse av en sikringsstrategi har vært å sikre opprettholdelse av funksjonaliteten til skjermingsverdige objekter og annen kritisk infrastruktur som har et nasjonalt skadepotensiale dersom de blir utsatt for skade, bortfaller eller urettmessig overtas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Med utgangspunkt i PODs sikringsstrategi og beskrivelsene denne gir av hvilke tiltak objekteiere må planlegge for, og prioritere skal politidistriktene iverksette videre arbeid med objektsikringen. Dette vil foregå gjennom 2018. Effekten er å beskytte politiets samfunnskritiske funksjoner. 	<p>Gjennomføringen av sikkerhetslovens bestemmelser vil til enhver tid være under kontinuerlig arbeid. Politiet har fremdrift på arbeidet. Samtidig medfører færre politidistrikt og samlokalisering av operasjonssentraler en økning av sårbarheter som må kompenseres med forsterket objektsikring. Strategien for dette er å sikre alle operasjonssentralene operasjonssentralene gjennom redundans og jevnlig test av back-</p>

Anbefaling	Iverksette tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PODs helhetlige vurdering av status på oppfølging av den enkelte anbefaling
<p>Øvelser på de utvalgte objektene.</p>	<p>1.2. POD fikk benyttet midler fra Revidert nasjonalbudsjett (RNB) i 2017. Midlene er benyttet, 20 mill. kroner, til å etablere redundante løsninger for politidistriktenes operasjonssentraler, gjennom å styrke back-up konseptet.</p> <p>2. POD har utarbeidet lister over forhåndsplanlagte objekter hvor politiet kan be Forsvaret om bistand til objektsikring. Listene er delt med Forsvaret, JD, PST, NSM og DSB</p> <p>3. De fleste politidistrikt gjennomførte i 2017 objektsikringsøvelse i samarbeid med HV</p>	<p>1.2. Sikre opprettholdelse av funksjonaliteten til skjermingsverdige objekter og annen kritisk infrastruktur som har et nasjonalt skadepotensiale dersom de blir utsatt for skade, bortfaller eller urettmessig overtas.</p> <p>2. Listene danner grunnlag for lokale planverk og bidrar til økt krisehåndteringsevne, redusert sårbarhet, skadeomfang og til å redde liv.</p> <p>3. Øvelsene setter politiet i stand til, ev. i samarbeid med Forsvaret, å sikre aktuelle KIKS-objekter slik at de kan opprettholde sin funksjon ved en uønsket hendelse.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Revurdere sikringsmål for politiets operasjonssentraler basert på innhentede analyser for objektene. • Følge opp arbeidet med redundante løsninger for alle politidistriktene. Løsningene vil bidra til å redusere sårbarheten til flere av politiets objekter. • Følge opp objekteierernes forpliktelse med å beskytte egne skjermingsverdige objekter, herunder følge opp distriktenes fremdriftsplan for iverksetting av sikringstiltak. Dette vil gi en bedre oversikt over hvilke tiltak distriktene kan gjennomføre, både menneskelige, organisatoriske og tekniske tiltak. Oppdragsbrev nr. 14 i 2017 fra JD, oppdrag 3 vil inngå i den framdriftsplanen • Oppfølging av satsningsforslag om objektsikring for 2019 vedrørende behov for finansiering. Dette vil bidra til å få en helhetlig sikring av KIKS-objektene ihht lov og forskrift. • Følge opp oppdragsbrev gitt i 2017 vedrørende oppfølging av Instruks om bruk av sikringsstyrker. Rapportering gjøres i løpet av 3. kvartal hvert år. Dette vil gi en økt bevissthet og kompetanse på området og enhetlig praksis i utøvelsen av objektsikkerhetsregelverket. • Politidistriktene vil i 2018 motta et oppdatert oppdragsbrev som skal ivareta kravene beskrevet i 	<p>upsentralene. I tillegg er det utarbeidet retningslinjer for overtagelse av en operasjonssentral til et annet distrikt.</p> <p>Arbeidet med etterlevelse av Sikkerhetslovens bestemmelser om tiltak for objektsikring er styrket.</p> <p>Oppdraget med de forhåndsplanlagte objektene er under kontinuerlig arbeid i politidistriktene og i POD. Dette vil være et pågående og kontinuerlig arbeid over tid og medfører oppfølging og styring fra POD i samarbeid med andre aktører på området, for eksempel Forsvaret, NSM, DSB..</p> <p>Oppdraget med objektsikringsøvelse ivaretasObjektsikringsøvelsene gjennom årlig oppdragsbrev til distriktene med rapportering i tredje kvartal hvert år. De iverksatte tiltakene er en oppfølging av Riksrevisjonens etterlevelserevisjon.. Arbeidet er et pågående og kontinuerlig arbeid i politidistriktene og i POD, og følger samfunnsutviklingen og det til enhver tid gjeldende trusselbilde.</p>

Anbefaling	Iverksatte tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PODs helhetlige vurdering av status på oppfølging av den enkelte anbefaling
			Instruks om bruk av sikringsstyrker.	
A 11. Politidirektoratet må etablere et tydelig målstyringssystem som dekker helheten i etatens oppgaver, og sørge for sammenheng mellom mål, prioriteringer, ressurs- og bemanningsplanlegging, ressursbruk og rapportering. Den operative virksomheten må forsterkes. Tydelige krav til responstid, responskvalitet og samsvar mellom oppgaver og bemanning må etableres.	<p>1. Krav til responstid ble innført 2015 og anvendes aktivt i styringsdialogen mellom POD og politidistriktene. POD legger føringer gjennom disponeringsskriv opp mot føringer gitt i St.prp 1S og tildelingsbrev. Kravene er tilpasset dagens bemanning</p> <p>2. Plan for reduksjon av responstiden er utarbeidet i 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> • Effektivisere og forbedre arbeidsrutiner • Effektivisere nødmeldingsmottak ved operasjonssentralene • Effektiv utnyttelse av kapasitet • Forbedring av operasjonssentralens flåtestyring av patruljene • Kunnskapsbasert patrulje <p>3. Implementert internkontrollsystem for regnskapsområdet i PFT og øvrige underliggende enheter</p>	<p>1. Bedre resultatorientert ledelse, styrket erfaringslæring, operasjonell ledelse og kommunikasjon med publikum – forventningsavklaring. Patruljer kommer raskere frem til hendelsen som er avgjørende i kritiske situasjoner for å redde liv og begrense skade</p> <p>2. En ytterligere reduksjon av responstiden vil gi enda bedre tjenester til publikum</p> <p>3. Bedre kontroll på etterlevelse av økonomirutiner, lover og andre regler</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Politiet skal i 2018 utarbeide kvalitative og kvantitative styringsparametere/ indikatorer i politiet for responskvalitet Dette gjøres for å øke kunnskapen om hvordan politiet kan gi raskere og bedre respons til befolkningen knyttet til aktuelle oppdrag. • Som del av internkontrollprosjektet i POD skal det planlegges for å etablere internkontrollsystem og rammeverk for risikostyring for politiet slik at virksomhetsstyringsprosessene og etterlevelse av lover og andre regler og krav styrkes • Som del av internkontrollprosjektet i POD implementere internkontroll i konkrete prosesser slik at virksomhetsstyringsprosessene og etterlevelse av lover og andre regler og krav i politiet styrkes 	<p>Erfaringene fra de 12 nye distriktene er at de har et større fokus på responstid, erfaringslæring, disponering av egne ressurser og den helhetlige operasjonelle innsatsevnene. Utviklingen følges opp i jevnlige møter i det nye nettverket for lederne av operasjonssentralene. Responstidkravene vurderes fortløpende og er gjenstand for årlig oppfølging gjennom styringsdialog og disponeringsskriv til politidistriktene. Innføring av responskvalitet vurderes i lys av føringer gitt i tildelingsbrevet for 2018</p> <p>Implementering av internkontrollsystem for regnskapsområdet har gitt bedre kontroll og innsikt i etterlevelsen av lover og andre regler for regnskapsområdet, men det er fortsatt nødvendig å utvikle dette videre i sammenheng med internkontroll for andre områder av virksomheten</p>
A 12. Politidirektoratet må ta sterkere ansvar for samordning, effektivisering og mer enhetlige løsninger i Politi-Norge og for å påse at politiets organisering, på distriktsnivå, og lokalt nivå, er tilstrekkelig robust, både med hensyn til responstid og operasjonsledelsens kapasitet, erfaring og utrustning.	<p>a. Responstid: Overgang til en OPS i hvert nye politidistrikt.</p> <p>b. Operasjonsledelsens kapasitet: Innføring av funksjonen oppdragsleder.</p> <p>c. Operasjonsledelsens erfaring:</p>	<p>a. Økt mulighet for flåtestyring og dermed mer målrettet og prioritert fleksibel bruk av de samlede ressursene</p> <p>b. Oppdragsleder vil ha en funksjon som tilsvarer det operasjonsleder har hatt, og det gjør at operasjonslederne i de nye sentralene letter vil kunne ha oversikt og ta en overordnet rolle i samordningen mellom OPS og andre sentrale funksjoner i distriktet og i andre distrikt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre at erfaringer fra de driftssatte nye operasjonssentralene fortløpende deles med distrikter som ikke ennå har driftssatt ny operasjonssentral. • Utvikle etablerte fag- og ledernetverk for operasjonssentralene. Slik erfaringsdeling vil bidra til at de ulike rollene ved operasjonssentralen optimaliseres. 	<p>10 av de 12 nye operasjonssentralene er driftsatt, og de to siste er i rute iht plan om driftsetting innen mai 2018.</p> <p>Erfaringene fra de driftssatte operasjonssentralene er at både kapasitet og mulighet til overordnet styring og kontroll fra operasjonsledelsen har økt i forhold til tidligere organisering.</p> <p>Felles tjenestepanlegging i nytt distrikt har allerede vist seg å gi gevinster i form av en mer helhetlig og tilpasset bemanning i forhold til behovene til enhver tid.</p>

Anbefaling	Iverksette tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PODs helhetlige vurdering av status på oppfølging av den enkelte anbefaling
	<p>etablering av fagnettverk av ledelsesnettverk.(her skal det vel være fagnettverk?) Fagnettverk for ledere av politidistriktenes operasjonssentraler ble opprettet i 2017.</p> <p>d. Operasjonssentralenes utrusning: Nødvendig nytt utstyr til økningen av antallet operatørposisjoner for radio og telefoni er anskaffet og installeres i forbindelse med de nye sentralene. Antallet nye posisjoner skal sikre nok kapasitet innenfor behovet til de nye distriktene. IKT-løsninger er migrert, og det har vært fokus på standardisering av oppsett og grensesnitt. Opplæring av ansatte på sentralene gjennomføres i forkant av den enkelte driftssetting basert på enhetlig opplæringsmateriell fra Politihøgskolen.</p>	<p>c. Fagnettverk initiert og styrt av POD, og vil bidra til erfaringslæring mellom distriktene, samt større likhet på tjenesteutførelsen.</p> <p>d. Operasjonssentralens utrusning: Operasjonssentralene har fått enhetlige løsninger som er dimensjonert utfra de nye distriktenes størrelse og forventede behov for kapasitet. Standardisering bidrar til større likhet på tjenesteutførelsen, og understøtter backup-konseptet for sentralene slik at tjenesten til befolkningen ivaretas på en bedre måte</p>	<ul style="list-style-type: none"> Etablere Felles tjenestekontor i hvert distrikt. Dette skal sikre bedre planlegging i henhold til en aktivitetsplan (oversikt over distriktets kjente og planlagte aktiviteter i en gitt tidsperiode) og en fullstendig bemanningsplan (oversikt over hvilke ansatte distriktet til en hver tid har tilgjengelig i en gitt tidsperiode). Tjenestekontoret skal være helt eller delvis implementert i løpet av 2017. Tjenestekontoret forventes å bidra til en mer helhetlig planlegging og en mer optimal bemanning tilpasset behovet, og sikre en hensiktsmessig operasjonell styring og prioritering 	<p>PODs vurdering er at de gode erfaringene fra operasjonssentralene som er satt i drift sammenholdt med erfaringene fra felles tjenesteplanlegging og involveringen av politiets nasjonale ledergruppe (NLG) – og den utvidede nasjonale ledergruppen (NLG-U) som arena for å diskutere og teste ut muligheter for bedre prioritering, samordning og mer likeartet tjeneste fra politiet har styrket politiet som ett politi som både har evne til å være mer effektivt og til å levere mer enhetlige tjenester til befolkningen og samarbeidspartnere.</p> <p>Politidirektoratet tilrår med dette som bakgrunn at anbefalingen tas ut.</p>
<p>A 13. Politidirektoratet må raskt utarbeide en klar, helhetlig IKT-strategi for politiet for å muliggjøre samhandling på operativt og taktisk nivå, og for å kunne analysere, styre, og utvikle etaten strategisk. Det må settes av midler til en rask og effektiv implementering</p>	<p>1) Laget et målbilde for politioperativt område</p> <p>2) Etablert politiets Digitaliseringsstrategi som ble ferdigstilt i august 2017. Den inngår nå som en områdestrategi under politiets virksomhetsstrategi "Politiet mot 2025".</p>	<p>1) Angir en retning for teknologistøtte for det politioperative området og underlag for Digitaliseringsstrategien</p> <p>2) Digitaliseringsstrategien har sikret at virksomhetsstrategien har et tydelig fokus på digitalisering og digitaliseringsevne, noe som skal sette politiet bedre i stand til å fatte beslutninger for valg av digitale løsninger tilpasset befolkningens og samarbeidsaktørens behov samtidig som det forbedrer og effektiviserer politiets</p>	<ul style="list-style-type: none"> Starte etablering av fremtidig IKT-funksjon og leveransemodell i 2018, mtp. å være ferdig til 2020 	<p>POD har utarbeidet en digitaliseringsstrategi som har bidratt til et tydelig digitaliseringsbudskap i politiets virksomhetsstrategi. Politiet har gjort et løft på IKT-infrastruktur som gir et godt grunnlag for videre modernisering, men vi har fortsatt et betydelig etterslep på modernisering av eksisterende og etablering av nye applikasjoner for å digitalisere politiet. Med en stram økonomi vil digitalisering av politiets prosesser og tjenester fremdeles gå svært sakte. Spesielt uheldig er dette innenfor områder der etaten samarbeider med andre eksterne parter. Det er ikke planer for hvordan dette etterslepet skal dekkes inn. Politiet ser selv på egen IKT-funksjon og leveransemodell for å kunne levere raskere og mer effektiv</p>

Anbefaling	Iverksatte tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PODs helhetlige vurdering av status på oppfølging av den enkelte anbefaling
	<p>3) Gjennomført en mulighetsstudie for raskere digitalisering ved bruk av markedet</p> <p>4) Startet opp utredning av fremtidig IKT-funksjon og leveransemodell</p>	<p>arbeidsprosesser.</p> <p>3) Det er vurdert at arbeidsrettslig, finansielt og sikkerhetsmessig er det ingen spesielle hindringer for politiet i å bruke markedet på en annen måte enn i dag, og at leverandørene ser på politiet som en attraktiv kunde. Basert på studien ble arbeidet med utredning av "Fremtid IKT-funksjon og leveransemodell for raskere digitalisering av politiet startet opp".</p> <p>4) Utredningen av fremtidig IKT-funksjon og leveransemodell vil beskrive hvordan politiet skal levere digitale løsninger raskere</p>		<p>innen eksisterende rammer. Dette vil ikke ta igjen etterslepet på kort og lang sikt og det er en fare for at politiet sakker ytterligere akterut i å utnytte de mulighetene som finnes og i å oppfylle samfunnets og egne ansattes behov og forventninger.</p> <p>Uten en betydelig satsing/prioritering vil ikke regjeringens digitale ambisjoner kunne realiseres for politiet.</p>
<p>A 15. Den enkelte patrulje må få tilgang til teknologi for skriftlig og visuell informasjonsdeling og opplæring i systemer som gir dem større evne til å løse sine oppgaver, opptre koordinert og utveksle informasjon mellom alle nivåer i politiet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opplæring i bruk av mobil teknologi 1 dag – alle mannskaper gjennomført i 2017. • Mobile enheter i alle biler som er i patrulje. • Anskaffelse av mobiltelefon til de fleste operative patruljemannskaper gjennomført i 2017 • Utvikling av mobil applikasjon "Mitt oppdrag" gjennomført i 2016/17 • Gjort tilgjengelig løsningen Sharefile på mobil plattform • Støtte til lydavhør på stedet 	<p>1. Mer og bedre bruk av tilgjengelig teknologi for å utveksle informasjon og samarbeide</p> <p>2. og 3. Effekten av punkt 2 og 3 har vært at POD har fleksible mobile plattformer tilgjengelig på stedet for alle patruljemannskaper.</p> <p>4., 5. og 6. Styrke patruljens evne til å løse sine oppgaver på stedet. Sikre enhetlig og standardisert patruljetjeneste. Bedre politifaglig kvalitet i arbeid som utføres på stedet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Det skal i løpet av 2018 utarbeides et mål bilde for politipatruljens arbeid som også avklarer krav til kjøretøyet som arbeidsplass er under utarbeidelse.. Dette skal gi grunnlag for teknologiske valg og prioritering av IKT-støtte, krav til mannskapets kompetanse, behov for samhandling, samt utrustning av ulike kjøretøykategorier slik at politiet er bedre rustet til å levere gode og tidsriktige tjenester til befolkningen og samarbeidsaktørene 	<p>Patruljemannskapene har økt kompetanse i bruk av tilgjengelig teknologi og det er økt reell bruk ved at alle har tilgang til en mobil enhet når de er i patrulje.</p> <p>Det er tilrettelagt for informasjon og fildeling mm. Dette støtter direkte opp under utførelse av oppgaver.</p> <p>Mobile plattformer til støtte for patruljens arbeid er på plass i kjøretøyene som er i patrulje. Det gjenstår et arbeid for å utvikle og forvalte nye IKT-løsninger som skal understøtte patruljens oppgaver på stedet og dermed styrke politiets evne til å levere gode tjenester til innbyggerne.</p> <p>PODs vurdering at gjennom arbeidet med mål bilde for politipatruljens arbeid og arbeidsplass vil det foreligge et grunnlag for politiets fremtidige prioritering, anskaffelse og utvikling av ikt-teknologi, tjenester og systemer til patruljemannskaper og biler.</p>
<p>A 19. Det må etableres en robust politihelikoptertjeneste</p>	<p>1. Etter 22. juli hendelsen er det anskaffet 1 ekstra helikopter og ansatt</p>	<p>1. Helikopter-tjenesten har en operativitet på 97,8 % (inkludert</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Politiet planlegger ansettelse av nye mannskaper til 	<p>De nye helikoptrene vil når de er på plass styrke den nasjonale beredskapen ytterligere</p>

Anbefaling	Iverksette tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PODs helhetlige vurdering av status på oppfølging av den enkelte anbefaling
<p>i Oslo politidistrikt, og det må etableres samarbeidsordninger som sikrer politiet transportkapasitet i andre deler av landet. Politihelikopterets kapasitet og rolle i skarpe situasjoner må avklares.</p>	<p>mannskaper. Det er etablert 1 times klartid for Forvarets helikopter på Rygge og Bardufoss. Det er inngått avtale med Kystverket om bruk av los-helikoptrene. Det er inngått avtale med H. dir. om bruk av Luftambulansesens transportkapasiteter. Retningslinjer i forhold til bruk av ambulanse helikopter er utgitt til politidistriktene.</p> <p>2. Fra 2016 er politiets helikopter godkjent til bruk som ildstøtte-plattform.</p> <p>3. Det er høsten 2017 signert kontrakt på kjøp av 3 nye helikoptre med ildstøtte og transport-/ innsetningskapasitet.</p> <p>4. JD har utgitt " Politiets anmodning om bruk av redningshelikopter-grunnprinsipper, prosedyrer og kriterier" av 5.1.2018. Retningslinjene er distribuert til politidistriktene for at de skal innarbeide dette i sitt planverk</p>	<p>planlagt vedlikehold og uforutsett vedlikehold).</p> <p>2. Raskere respons når det er behov for ildstøtte-plattform, bidrar til å opprettholde og videreutvikle innsatseveen</p> <p>3. Helikoptrene vil styrke beredskapen og gi mulighet for rask forflytning og bedre støtte i ulike politioperasjoner. Det vil øke muligheten for samvirke mellom lokale og nasjonale ressurser</p> <p>4. Retningslinjene gir politidistriktene retningslinjer for og kunnskap om muligheter for hurtigere støtte til politiet i krisehåndtering</p>	<p>helikoptertjenesten i 2018, i tillegg til mottak og innføring av nye helikoptre fra 2019.</p>	<p>og øke innsatsevnen til de nasjonale beredskapsressursene. Det forventes at dette tiltaket gir full effekt fra 2021 når alle helikoptrene er på plass og lokalisert i ved det nye Beredskapssenteret. Det er imidlertid fortsatt uklarheter ang. retningslinjer vedrørende bruk av Redningshelikoptrene. Det er inngått avtaler som gir bedre transportkapasitet nasjonalt.</p>

Meld. St. 21 (2012-2013) Terrorberedskap

Anbefaling/tiltak	Iversatte tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PLIVO
B 1. Styrke samarbeidet mellom politi, kommunale myndigheter og andre lokale aktører	<p>1. PLIVO (Pågående livstruende vold) implementert i samtlige nødetater 1.6.16</p> <p>2. Politiråd etablert i nær alle kommuner.</p> <p>3. Politikontakter etablert i nær alle kommuner.</p> <p>4. Det er etablert et strategisk ledernetverk av forebyggingslederne i politidistriktene som vil brukes for å dele beste praksis også innenfor samarbeidet med kommuner og andre lokale aktører .</p> <p>5. Utvikle lokale rednings- og beredskapsråd, samt nye LRS i politidistriktene. Det er laget et mandat som er sendt politidistriktene som grunnlag for etablering av lokale rednings- og</p>	<p>1. Bedre kjennskap til hverandre som samvirkeaktører, samarbeide tettere, heve felles kompetanse, og felles forståelse om planer/beredskap samt hverandres roller og ansvar.</p> <p>2. Politirådets effekt har vært å styrke samhandling og koordinering mellom kommune og politi innen kriminalitetsforebygging og beredskap, samt sikre at rolle og innhold i de ulike politirådet er likeartet.</p> <p>3. Politikontaktens skal styrke samhandling og koordinering mellom kommune og politi innen kriminalitetsforebygging og beredskap. Sikre jevnlig og forutsigbar kontakt mellom politi og kommune.</p> <p>4. Effekten er et enhetlig politi som forebygger til beste for befolkningen uansett hvor du bor i landet.</p> <p>5. Tilrettelegge for bredt samvirke og samarbeid mellom alle parter på rednings- og beredskapsområdet. Rådet er ment å ivareta et bredere omfang av</p>	<ul style="list-style-type: none"> • PLIVO er implementert i samtlige politidistrikt samt i de andre nødetatene. PLIVO vil fortsatt inngå en del årlige vedlikeholdsprogrammet for politiets innsatspersonell og bidra til en videreutvikling av samvirke med helse og brann. Det er forventet at dette på sikt vil føre til enda bedre og mer effektiv samhandling mellom nødetatene på usikre områder. • Politidistriktene og kommunene skal i 2018 inngå samarbeidsavtaler, som blant annet omhandler kriminalitetsforebygging, politiråd og politikontakt. Dette skal styrke samhandlingen slik at politi og kommune sammen reduserer risikoen for kriminalitet og bidrar til befolkningens trygghet. • Politirådets rolle og innhold skal videreutvikles i 2018, og POD har sendt ut en anbefalt mal for politirådsavtaler til hjelp for politidistriktene når avtaler skal revideres eller nye inngås slik at intensjonen med politirådet styrkes for å redusere risikoen for kriminalitet og bidrar til befolkningens trygghet. • Etableringen av lokale rednings- og beredskapsråd planlegges evaluert, men det er hensiktsmessig å avvente dette til alle politidistrikt er sammenslått 	<p>Arbeidet med å styrke samarbeidet mellom politi, kommunale myndigheter og andre lokale aktører er bedret de senere årene både gjennom styrking av politirådenes rolle, etableringen av politikontakter, samt trening om PLIVO mellom nødetatene og inngåelse av sentral avtale mellom politi og sikkerhetsbransjen. Både hver for seg og samlet bidrar disse tiltakene til styrket samarbeidet og befolkningens trygghet..</p> <p>Fagansvar for kriminalitetsforebygging er etablert i hvert politidistrikt gjennom egen leder på Nivå 2, noe som vil være med på å styrke både funksjonen politiråd og politikontakt gjennom 2018. PLIVO er implementert, og tilbakemeldingene fra politidistriktene samt brann og helse, er at samtreeningen og samvirke fungerer bra.</p> <p>Ved årsrapportering 2017 var politiråd på plass i så godt som alle norske kommuner. PODs vurdering er at det jobbes svært godt med Politirådets rolle og innhold. Funksjonen Politiråd er under videreutvikling og politidistriktene følges opp av POD.</p> <p>Politikontaktordningen som gir alle kommuner en politikontakt ble etablert 15/6-2017 har bidratt til å videreutvikle kriminalitetsforebygging som primærstrategi. Politikontaktordningen har i flere distrikt vært preget av midlertidighet ettersom rollen ble gitt midlertidig i påvente av pågående personalløp. Nå som personalløpene i distriktene etter hvert sluttføres, blir politikontaktene utlyst eller utpekt på permanent basis. Det er for tidlig å konkludere i hvilken grad ordningen fungerer etter formålet, men det danner et nødvendig grunnlag for distriktenes videre arbeid med å få et tettere og bedre samarbeid lokalt. De har i tillegg nå et bedre utgangspunkt for å få oversikt over hverandres kapasiteter og rammebetingelser innenfor sine respektive ansvarsområder. Dette vil</p>

Anbefaling/tiltak	Iverksette tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PLIVO
	beredskapsråd. Nye LRS iverksettes ved sammenslåing av nye politidistrikt og rapporteres på fortløpende. 6. Det er etablert et formalisert samarbeid med sikkerhetsbransjen, og signert en sentral samarbeidsavtale som.	beredskapsaktører også utover de tradisjonelle redningsaktørene. 6. Danne grunnlag for lokale avtaler mellom politi og Sikkerhetsbransjen i politidistriktene. Tiltaket vil gi en bedre oversikt over og utnyttelse av ressursene i samfunnet. Næringslivskontaktene i politidistriktene vil også ha en sentral oppgave i å være et bindeledd – der kontakt ikke allerede er etablert mellom sikkerhetsselskaper og beredskapsavdelinger i de respektive politidistrikt	og alle har fått etablert ordningen. Evaluering vil ikke finne sted før tidligst slutten av 2018. Ønsket effekt med evalueringen er å dele erfaringer på tvers av distriktene, og vurdere behovet for eventuelle justeringer av ordningen.. • Gjennomføre evaluering av inngått sentral avtale med Sikkerhetsbransjen etter å ha vært i virke over en periode for å vurdere om den har gitt effekt på samarbeid om kriminalitetsforebygging. • Det skal gjennomføres samlinger for politikontaktene i alle politidistrikter i 2018.	gi bedre utnyttelse av samfunnets samlede ressurser.
B 3. Styrke kunnskapsgrunnlaget	1. Faste møter med POD og PST hvor det blant annet gis informasjon om trusselbildet, arrangementer mv. Op ANKER er etablert som et fast samarbeid mellom PST og politiet om systematisk innhenting og deling av informasjon. 2. Trusselvurderinger fra PST brukes og behandles rutinemessig i POD for å ha oversikt over det gjeldende trusselbildet 3. Ny SBS ble iverksatt i politidistriktene i 2015. Revidering av politiets terrorplanverk i SBS er påbegynt, men dette er ikke ferdigstilt. En ny utgave av	1. Bidra til økt samarbeid mellom PST og det øvrige politiet for å holde hverandre informert, samt koordinere aktiviteter innenfor politiets ansvarsoppgaver slik at PST og politiet samlet sett har et godt kunnskapsgrunnlag for sitt arbeid med trygghet og sikkerhet for befolkningen og samfunnsinteresser 2. Sikre at politiet jobber kunnskapsbasert og iverksetter de riktige tiltakene til riktig tid og sted der hvor politiet skal ha en rolle. Trusselvurderingene skal bidra til å kunne iverksette nødvendige tiltak for å ivareta politiets samfunnsoppdrag 3. Utsendelse av SBS bidrar til informasjon og økt forståelse av beskrevne tiltak som politiet vil få ansvar for å videreføre.	• kompetansehevingsløft på SBS planverket for distriktene når det kommer ny. Arbeidet vil pågå gjennom 2018. • Etterretning skal implementeres i politidistriktene og særorgan i tråd med Etterretningsfunksjonen (jf reformarbeidet) og vil bli en viktig premissleverandør for de beslutningene som tas i det enkelte distrikt. Det skal også etableres i en nasjonal struktur, slik at nasjonale etterretningsprodukter utarbeides POD vil gå gjennom tiltakene i ny SBS for å operasjonalisere beskrevne tiltak gjennom politiets nasjonale planverk. • Det legges videre opp til	Samarbeidet mellom PST /DSE og POD sikrer at relevante trusselsituasjoner og trusselvurderinger blir behandlet på en effektiv måte og bidrar til å styrke kunnskapsgrunnlaget knyttet til utvikling av sikkerhetsmessige og beredskapsmessige planer og tiltak, samt at nødvendige tiltak kan iverksettes under ulike situasjoner. Politiet vil på sikt få en bedre kompetanse på hvilke tiltak som berører politiet og hva vår rolle og ansvar er i en situasjon hvor dette planverket iverksettes. Det er for tidlig å vurdere i hvordan etableringen av etterretningsfunksjonen i politidistriktene har sikret at utfordringsbildet i politidistriktene er kjent i alle ledd. Det er behov for å følge opp at dette brukes som grunnlag for kunnskapsbaserte prioriteringer og iverksetting av tiltak, og var tema i alle styringsdialogmøtene mellom POD og underliggende enheter høsten 2017.. Det er fortsatt svært ulik status for implementering av ny SBS og arbeidet er forsinket

Anbefaling/tiltak	Iverksatte tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PLIVO
	<p>SBS gjeldende fra 2017 ble distribuert til POD, politidistrikt og særorgan ved årsskiftet.</p> <p>4. Etterretningsdoktrine for politiet utarbeidet og er under etablering (2014).</p>	<p>4. Gjennom at utfordrings- og risikobildet danner grunnlaget for prioritering av tiltak, tjenestepanleggingen og ressursstyringen vil tiltaket bidra til at politiet arbeider mer kunnskapsbasert med å forebygge, etterforske kriminalitet og for å sikre samfunnsverdier.</p>	<p>kompetanseheving i bruk og forståelse av SBS i løpet av 2018. Hensikten er å sette politidistriktene i stand til å lage egne lokale planverk for de beskrevne tiltakene.</p>	<p>grunnet manglende kapasitet i politidistriktene samt arbeid med objektsikring. Arbeidet vil fortsette i 2018. POD har vurdert status på ledelsesforankringen med hovedfokus på bestilling, utarbeiding og bruk av etterretning samt kapasitet og kompetanse i etterretningsfunksjonen. Det er syv distrikt/særorgan hvor det er behov for særlig oppfølging for å bedre status for å nå målet innen den tiden JD har besluttet. Det er imidlertid også positive endringer, blant annet i kompetanseheving og tilbud om utdanning. PODs vurdering er at piloten om kunnskapsbasert politipatrulje bidrar til at det skapes erfaringer som deles med de øvrige distrikt og særorgan underveis..</p>
<p>B 5. Styrke arbeidet med å forhindre tilvekst til ekstreme miljøer</p>	<p>1. Styrke kunnskapen gjennom utdanningene i justissektoren Økt fokus på radikaliserings og voldelig ekstremisme ved bachelorutdanningen ved Politihøgskolen(PHS) både i forebyggende politiarbeid og i det nye temaet digitalt politiarbeid.</p> <p>En gjennomgående styrking av forebyggingsperspektivet i grunn- og videreutdanningene, inkludert i ledelsesutdanningene.</p> <p>På videreutdanningsnivå vil radikaliserings inngå som ett av flere tema på videreutdanningene innenfor bekjempelse og forebygging av organisert kriminalitet, kriminalitetsforebyggende politiarbeid, kulturforståelse og mangfold, samt konflikthåndtering i et flerkulturelt samfunn.</p> <p>2. Forankre ansvar for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme i politidistriktene Det er etablert en funksjon som radikaliseringskontakt i alle 12</p>	<p>1. Økt kunnskap og kompetanse om radikaliserings fenomen, både hos studentene i grunnutdanningen, og ved ulike spesialistutdanninger, som innen for kriminalitetsforebygging, og i lederutdanningen på alle nivåer.</p> <p>2. Et styrket fagmiljø med et fast kontaktpunkt i alle politidistrikt.</p> <p>Bedre ressursutnyttelse,</p>	<ul style="list-style-type: none"> POD skal arrangere samling for politidistriktenes radikaliseringskontakter i mars 2018. Denne samlingen blir sammen med radikaliseringskontaktene i Kriminalomsorgen og skal styrke samhandling mellom etatene gjennom felles forståelse for håndtering av bekymringer, utveksling av informasjon og oppfølging i oppfølgingsteam samt ny rutine for forberedelse av løslatelse av personer det knyttes spesiell bekymring til. Tiltaket skal gjøre at etatene samlet arbeider bedre med å forebygge tilvekst til ekstreme miljøer. 	<p>Arbeidet for å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme er styrket gjennom den tette oppfølging i alle ledd av tiltakene i regjeringens handlingsplan. Det er likevel PODs vurdering at alle aktørene har et ansvar for den viderestyrkingen av arbeidet, og gjennom månedlige møter mellom JD, PST og POD bør dette følges opp. Det er også behov for at POD følger opp arbeidet i den løpende styringsdialogen med politidistrikter, og gjennom møter og seminarer hvor politidistriktene og andre samarbeidspartnere deltar. Ved at POD nå deltar i Direktoratgruppen for oppfølging av handlingsplanen mot radikaliserings og voldelig ekstremisme forventes dette også at bidrar til økt samhandling og koordinert innsats.</p> <p>Kommunenes engasjement innenfor dette området har bidratt sterkt til at beredskap og forebyggende innsats er styrket i de senere årene. Eksempelvis skjer dette blant annet gjennom egne planverk i mange kommuner, som er utarbeidet i samarbeid med lokalt politi.</p> <p>Den forpliktende samhandlingen i alle ledd internt i politiet, til PST, kommunale myndigheter og andre offentlige myndigheter, er en viktig effekt av tiltakene i regjeringens handlingsplan slik at alle tar sin del av sitt definerte ansvar for hindre</p>

Anbefaling/tiltak	Iverksatte tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PLIVO
	<p>politidistrikter. Ansettelsesprosessen for disse er på ulikt stadium, noen er allerede på plass i 100 % stilling i det nye distriktet, mens andre er i prosess.</p> <p>POD samarbeider med PST om opplæring av radikaliseringskontaktene.</p> <p>3. Samarbeid med asylmottak Politidistriktene har etablert eller er i ferd med å etablere gode samarbeidsstrukturer med asylmottak og kommuner. Det er en kontinuerlig prosess å videreutvikle / forbedre strukturer og rutiner.</p> <p>4. Politiets tilstedeværelse på internett Det arbeides med å samle KRIPOS sine erfaringer med tilstedeværelse på nett og gjøre dette tilgjengelig for politidistriktene med tanke på at politidistriktene skal være mer systematisk tilstede på internett.</p> <p>5. Styrket samarbeid ved løslatelse Det er innledet et samarbeid mellom PST, KDI og POD i forhold til oppfølging av personer hvor det er bekymring ift. radikalisering og voldelig ekstremisme. Det arbeides med å utvikle hensiktsmessige rutiner for god samhandling og informasjonsutveksling under soningsforløpet, i forbindelse med løslatelse og etter løslatelse. Det tas sikte på å lage en mal for hvordan</p>	<p>styrket samordning av tiltak på tvers av interne avdelinger i politiet, og på tvers av etater og virksomheter for øvrig</p> <p>Radikaliseringskontaktene i politidistriktene skal bidra til at innsatsen styrkes i alle ledd, og at det er tilstrekkelig ressurser og kompetanse i de geografiske enhetene som også har som oppgave å forebygge radikalisering og voldelig ekstremisme..</p> <p>3. Forutsigbare samarbeidsrutiner som vil føre til økt tillit og forståelse mellom asylmottak, kommune og politi.</p> <p>4. Effekten forventes å bli styrket innsats i alle politidistrikter når det gjelder tilstedeværelse på nett, og at flere straffbare forhold avdekkes og ippetføres.</p> <p>5. Effekten av tiltaket vil være en mer koordinert oppfølging av personer ved løslatelse etter soning hvor det er en bekymring for radikalisering.</p>		tilveksten til ekstreme miljøer.

Anbefaling/tiltak	Iverksatte tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PLIVO
	<p>oppfølgingen kan ivaretas på best mulige måte ifm. overgang fra fengsel til en ny tilværelse i en hjemkommune.</p> <p>6. POD har deltatt i arbeidet ledet av IMDI med å revidere håndboken "Arbeid med enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger - en håndbok for kommunene". Håndboken er ferdig og er levert.</p>	<p>6. Utarbeidelsen av IMDI-Håndbok har skapt et bedre grunnlag for samarbeid mellom ulike etater. Håndboken tar et helhetlig perspektiv og fungerer som et oppslagsverk i regelverk for kommunene i regelverk, rettigheter og anbefalinger rundt oppfølging av enslige mindreårige. Håndboken bidrar til større likhet i oppfølgingen av EMA.</p>		
<p>B 12. Se innsatsen for å bekjempe internasjonal terrorisme i sammenheng med arbeidet mot annen organisert kriminalitet</p>	<p>1. En arbeidsgruppe bestående av bl.a. representant for Politidirektoratet, Økokrim, Oslo statsadvokatembeter og Skattedirektoratet skal fremme forslag til bedre resultatoppnåelse innen konkurssaker, skattesaker, hvitvaskingssaker og inndragningssaker. Arbeidet deles i tre faser:</p> <p>Fase I skal fokus være rettet mot etterforskning og påtale av økonomisk kriminalitet og arbeidsmarkeds-kriminalitet i Oslo pd. Oppdrag om iverksettelse av fase I er gitt.</p> <p>Fase II vil bygge på fase I og skal være rettet mot etterforskning og påtale av økonomisk kriminalitet og arbeidsmarkeds-kriminalitet i Trøndelag pd, Sør-Vest pd og Vest pd.</p> <p>Fase III vil bygge på fase I-II og skal være rettet mot etterforskning og</p>	<p>1. Felles forståelse for utfordringer og nødvendige tiltak, samt ansvarliggjøring av ulike aktører vil sikre gjennomføring av foreslåtte tiltak. Økt fokus på inndragning av utbytte fra straffbare handlinger vil kunne bidra til svekket finansiering av terrorvirksomhet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Fase II og III for bedre resultatoppnåelse innen konkurssaker, skattesaker, hvitvaskingssaker og inndragningssaker er under planlegging og vil bli gjennomført i 2018 og 2019 leder en arbeidsgruppe som skal fremme forslag til mer effektiv bruk av utlendingsloven for å forebygge alvorlig kriminalitet, herunder grunnleggende nasjonale interesser og terror. Forslaget skal leveres JD våren 2018. 	<p>Økt innsats mot bl.a. menneskehandel og arbeidslivskriminalitet, sett i sammenheng med økt fokus på etterretning, vil på sikt bidra til å kunne identifisere og bekjempe kriminalitet over landegrensene, herunder også terrorisme. PODs vurdering er at samarbeidet og innsatsen har blitt bedre, men at dette er et arbeid som fortsatt må følges opp.</p>

Anbefaling/tiltak	Iverksatte tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PLIVO
	<p>påtale av økonomisk kriminalitet og arbeidsmarkeds kriminalitet nasjonalt</p> <p>Rapport vedrørende fase I ble levert i september 2017.</p> <p>2. Samarbeid med PST innenfor rammene av Europol og annet internasjonalt samarbeid.</p> <p>3. Forbedrede rutiner hos PU ifm registrering av asylsøkere.</p> <p>4. Det er iverksatt ulike tiltak innen ulike kriminalitetsområder som også vil kunne gi effekt for bekjempelse av terror. Bl.a. er det flere konkrete tiltak innenfor menneskehandel som har relevans Regjeringens handlingsplan mot menneskehandel inneholder en rekke målrettede tiltak. Et av tiltakene som vil kunne gi</p> <p>5. Bedre samarbeid mellom PST og KRIPOS. Felles etterretningssamarbeid mellom PST og Kripos ifm migrasjonsstrømmen i 2015, forventet effekt er å avdekke personer aktuell for bekjempelse av terror. (OP Migrant)</p> <p>6. Systematisk samarbeid (instruksfestet) mellom Økokrim og PST: utveksling av informasjon og kunnskap. Samhandler også i saker for styrking av fagmiljøene i politidistriktene. 5 av 12 distrikter</p>	<p>2. Samarbeid fører til avdekking av terrorrelatert kriminalitet og terrorfinansiering.</p> <p>3. Forventet effekt er å avdekke asylsøkere som er knyttet til terrorvirksomhet.</p> <p>4. Økt fokus på menneskehandel vil bidra til å redusere mulighet til økonomisk vinning, og derigjennom svekke mulighet for finansiering av terrorvirksomhet.</p> <p>5. forventet effekt er å avdekke personer aktuell i forbindelse med bekjempelse av terror (OP Migrant) slik at disse ikke får anledning til enten å gjennomføre terrorhandlinger eller rekruttere andre</p> <p>6. Gir bedre samhandling og utveksling av informasjon som gir et bedre grunnlag for</p>		

Anbefaling/tiltak	Iverksatte tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PLIVO
	har som følge av øremerkede midler opprettet egne menneskehandel- grupper. Som en del av nærpoltireformen skal alle distrikter etablere en funksjon for menneskehandel, og det er relevant. avsatt øremerkemidler i 2018 for opprettelse av grupper i de resterende syv politidistrikter.	bekjempelse av terror og finansiering av terror.		
B 25. Prioritere arbeidet med utpeking og beskyttelse av skjermingsverdige objekter mot spionasje, sabotasje og terrorhandlinger.	<p>1. POD har innhentet reviderte skadevurderinger av politiets skjermingsverdige operasjonssentraler.</p> <p>2. POD har innhentet oppdaterte analyser for de samme operasjonssentralene med prisestimering av anbefalte tiltak for grunnsikring</p> <p>3. Oversendt prisestimering av anbefalte tiltak i henhold til sikringsstrategi og sikringsrisikoanalyser av anbefalte tiltak til JD (gradert informasjon)</p> <p>4. Politiet fikk gjennomført flere sikringstiltak på de to back-up sentralene i 2017.</p> <p>5. POD fikk gjennomført en styrket redundant ordning for hele back-up konseptet i 2017 (øvrige informasjon er gradert</p>	<p>1. Grunnlaget i skadevurderingene benyttes til å vurdere behov for sikringstiltak i den hensikt å opprettholde funksjonaliteten til operasjonssentralene.</p> <p>2. Prisestimeringene skal legges til grunn for en overordnet vurdering av totalkostnaden for å sikre egne objekter.</p> <p>3. Prisestimering og sikringsstrategi legger grunnlaget for hvordan politiet skal sikre sine skjermingsverdige objekter og KIKS objekt fremover samt hva dette vil koste. Det benyttes også som grunnlag for satsingsforslag for 2019.</p> <p>4 og 5. Samfunns-effekten av tiltakene er å sikre opprettholdelse av funksjonaliteten til alle objekt som har et nasjonalt skadepotensiale dersom de blir utsatt for skade, bortfaller eller urettmessig overtas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • POD vil i tiden som kommer behandle de reviderte skadevurderingene som vi har mottatt med sikte på å eventuelt oversende forslag til endringer til JD • Politidistriktene har fått i oppdrag å gjennom en analyse sette opp en plan for en implementering av de sikringstiltakene de har fått identifisert, Tiltakene skal implementeres i tråd med sikringsstrategien som POD har utarbeidet ut fra et nasjonalt helhetsbilde. Arbeidet sees i første omgang i et 5 års perspektiv og har til hensikt å styrke sikkerheten ved politiets funksjoner. Revurdere sikringsmål for politiets operasjonssentraler basert på innhentede analyser for objektene. • Det vil leveres et satsingsforslag på objektsikring for perioden 2019-2024. Dette har til hensikt å bidra til raskere sikring av politiets skjermingsverdige- og KIKS-objekt, for å kunne ivareta objektets samfunnskritiske funksjoner.. • POD jobber parallelt med sikringsarbeidet på lokasjonene 	<p>Det er fremdrift i arbeidet med utpeking og klassifisering av skjermingsverdige objekter, og dette vil pågå kontinuerlig. Endringen til færre politidistrikt og samlokalisering av operasjonssentraler medfører en økning av sårbarheter, noe det må arbeides for å kompenseres for gjennom forsterket objektsikring.</p> <p>Direktoratet fortsetter implementering av sikringstiltak og planverk knyttet til de redundante løsningene, i den hensikt å styrke back-up funksjonen i politidistriktene. Anbefalingen er knyttet til gradert informasjon og kan derfor ikke utdypes nærmere i denne matrisen.</p>

Anbefaling/tiltak	Iverksatte tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PLIVO
			med å utarbeide rutiner for oppfølging og bruk av de redundante løsningene (graderte informasjon)	
B 27. Styrke det generelle arbeidet med å sikre kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner	<p>1 Samfunnets objekter og infrastruktur:</p> <p>1. Bidrag til DSBs arbeid med Krisescenarier.</p> <p>2. POD har i samarbeid med NSM og PST i 2015 utarbeidet "Terrorsikring – En veiledning i sikrings- og beredskapstiltak mot tilsiktede uønskede handlinger"</p>	<p>1. Bidra til å øke forståelse for hvilke scenarier innenfor samfunnsikkerhet som er viktig å sette fokus på for å styrke beredskapsaktørens evne til å håndtere sine respektive oppgaver..</p> <p>2. Veilederen har bidratt til å gi retningslinjer og styrket kompetanse til samarbeidsaktører i forbindelse med sikring av det offentlige rom. Dette kan bidra til økt trygghetsfølelse for befolkningen og bedre samfunnets funksjonsevne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Fortsatt deltagelse i DSBs arbeid med krisescenarier for å bidra til økt samfunnsikkerhet. DSB utarbeider en rapport på bakgrunn av arbeidet. Effekten er økt samhandling og bevisstgjøring samt en styrket situasjonsforståelse. Gjennomgående møtevirksomhet, med samarbeids aktører. Effekten er økt bidrag til å utvikle samarbeidet innenfor feltet og økt kompetanse- og erfaringsdeling. 	<p>POD vurderer arbeidet har gitt økt samarbeid og kunnskap mellom samvirkeaktører og de utfordringene som vi står overfor i samfunnet. Arbeidet har ført til at øvrige aktører i samfunnet har fått viktig informasjon og kompetanse til som private og offentlige aktører samt befolkningen.</p>
B 28. Forbedre samfunnets IKT-sikkerhet gjennom oppfølging av den nye nasjonale strategien for informasjonssikkerhet og den tilhørende handlingsplanen	<p>1. Det er utarbeidet et dokument til bruk for å synliggjøre hvilke sikkerhetsmessige rammer som gjelder for IKT-funksjonen i politiet: Regjeringens politikk, føringer fra JD, lover og regler, politiets sikkerhetsbehov og samfunnets forventninger til hvordan politiet behandler deres informasjon.</p> <p>Dokumentet anbefaler i tillegg strategiske tiltak for å ivareta helhetlig risikostyring i tillegg til konkrete forbedringstiltak på forskjellige nivåer.</p> <p>Dokumentet er en leveranse til utredning av fremtidig IKT-funksjon i</p>	<p>1. Bidra til at IKT-funksjonen ved POD IKT og PIT forstår, og legger til rette for sikkerhet og personvern i forming av fremtidig IKT-funksjon. Dette arbeidet skal også bidra til å definere oppgaver, grensesnitt og roller knyttet til risikostyring i politiets IKT-funksjon.</p>	<ul style="list-style-type: none"> NBN videreføres og utvides etter pilot etter krav fra JD. Omfanget av en utvidelse vil avhenge, kapasitet hos PIT og kapasitet hos FD som leverer NBN. Alle distrikter forventes å ha NBN på plass innen utgangen av 2018. 	<p>De iverksatte og gjennomførte tiltakene gir politiet et godt kunnskapsgrunnlag for å sammen med PST og forsvaret bidra til at samfunnets IKT-sikkerhet bedres, og at begrenset informasjon kan kommuniseres på en sikker måte for å ivareta både borgernes og samfunnet sin interesse.</p> <p>Politiets arbeid med forbedringer av samfunnets IKT-sikkerhet vil være et kontinuerlig arbeid som fortsatt vil pågå.</p> <p>Innføring av NBN forventes å gi mer effektiv samhandling internt i politiet og mellom andre offentlige etater.</p> <p>Med bakgrunn i vurderingene ovenfor tilrår POD at anbefalingen tas ut.</p>

Anbefaling/tiltak	Iverksatte tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PLIVO
	<p>politiet.</p> <p>2. Gjennom risikovurderinger, sikkerhetsopplæring, hendelsehåndtering og oppfølging av tilsyn skal det gjennomføres fortløpende sikkerhetsarbeid</p> <p>3. Nasjonalt BEGRENSET Nett ble først planlagt innført som en pilot. Hensikten var å få kunnskap om bruk, innføring, drift og forvaltning av NBN i politiet slik at en eventuell videre innføring kunne planlegges og søkes finansiert. På oppdrag fra JD installeres nå NBN i alle politidistrikt. I første omgang prioriteres utvalgte lokasjoner for å understøtte Nato øvelsen Trident Juncture.</p>	<p>2. Fortløpende sikkerhetsarbeid gjennomføres for å redusere risiko, og for å øke forståelsen for sikkerhet både i IKT-funksjonen og for ledere i politiet.</p> <p>3. Ønsket effekt av pilotgjennomføring er å få kunnskap og erfaringer rundt innføring av NBN. Effekt av NBN forventes å bidra til mer effektiv samhandling og bidra til bedre informasjonssikkerhet. Effekten forventes forsterket ved innføring av VTC (Videokonferanse) når FD har gjennomført godkjenning av VTC utstyr.</p>		
B 33. Sørge for at politiet og Forsvaret har et koordinert planverk for beskyttelse av objekter ved bruk av sikringsstyrker	<p>1. POD har utarbeidet lister over forhåndsplanlagte objekter hvor politiet kan be Forsvaret om bistand til objektsikring. Listene er delt med Forsvaret, JD, PST, NSM og DSB</p> <p>2. De fleste politidistriktene har gjennomført objektsikringsøvelse i 2017, også i samarbeid med HV</p>	<p>1. Listene danner grunnlag for lokale planverk og bidrar til økt krisehåndteringsevne, redusert sårbarhet, skadeomfang og redde liv.</p> <p>2. Sette politiet i stand til, ev. i samarbeid med Forsvaret, å sikre aktuelle KIKS-objekter slik at de kan opprettholde sin funksjon ved en uønsket hendelse.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Politidistriktene vil i 2018 motta et oppdatert oppdragsbrev som skal ivareta krav som blir beskrevet i Instruks om bruk av sikringsstyrker. • Politidistriktene vil i 2018 motta et oppdragsbrev som vil gi i oppdrag å gjennomføre en objektsikringsøvelse i samarbeid med Forsvaret i tråd med kravene beskrevet i Instruks om bruk av sikringsstyrker. 	<p>De iverksatte tiltak er en oppfølging av Riksrevisjonens etterlevelserevisjon. Arbeidet er et pågående og kontinuerlig arbeid i politidistriktene og i POD, og har gitt et bedre grunnlag for vurdering av sikring av objekter ved bruk av sikringsstyrker fra både politiet og Forsvaret.</p> <p>Oppdraget med objektsikringsøvelse ivaretas gjennom årlig oppdragsbrev til distriktene med rapportering i tredje kvartal hvert år. POD vurderer at arbeidet har hatt fremgang og samarbeidet med Forsvaret er godt. Arbeidet har gitt en bedret oversikt over saksområdet og utfordringene med regelverket.</p>
B 39. Styrke politiets informasjons- og kommunikasjonsløsninger	<p>Utrulling av Nasjonalt BEGRENSET nett (NBN) er iverksatt for å understøtte:</p> <p>1. graderte anskaffelser for OPD. Siden dette innebærer et tett samarbeid med PFT på Jaren og FLO og FMA (Forsvaret) blir NBN også installert på PFT Jaren. Utrulling som gjøres understøtter dette.</p>	<p>1. Gevinster/effekter: Bedre sikkerhet ved at informasjonen kan sendes elektronisk i stedet for ved minnepinner. En bedre forvaltet løsning enn frittstående klienter.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pilotprosjektet blir nå re-scopet til et ordinært utrullingsprosjekt for NBN. Effekten av dette er: <ul style="list-style-type: none"> ○ Effektiv utrulling av NBN i politiet. ○ NBN blir klart til Nato øvelsen Trident 	<p>POD gjennomførte høsten 2017 en behovskartlegging av politiets behov for digital behandling av gradert informasjon. Denne viser at det er udekkede behov innenfor flere virksomhetsområder i virksomhetsmodellen. Behovene er både innenfor rent administrativt arbeid og operativt arbeid, tidskritisk og ikke-tidskritisk. Det er også et behov for helhetlige</p>

Anbefaling/tiltak	Iverksatte tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PLIVO
	<p>2. Ta i bruk sikker epost-kommunikasjon, dokumentlagring, tale og VTC tjenester(Videokonferanse) under øvelse eller nasjonal krisehåndtering mellom POD, K PSS, Kripas og JD/KSE og andre aktører som er tilknyttet NBN. .</p> <p>3. På oppdrag fra JD installeres nå NBN i alle politidistrikt. I første omgang prioriteres utvalgte lokasjoner for å understøtte Nato øvelsen Trident Juncture. Deretter prioriteres alle de andre politidistriktene.</p> <p>Andre tiltak: 4. Mobile enheter i alle biler som er i patrulje.</p> <p>5. Det er etablert en ny mobil IKT-plattform som gir politiet tilgang til</p>	<p>Informasjonen lagres på løsninger med sentral drift, backup osv.</p> <p>2. Raskere avklaringer - færre behov for å møtes da avklaringer kan gjøres på epost Høyere brukervennlighet for brukere på løsningen p.g.a. mer moderne måte å jobbe på enn frittstående klienter.</p> <p>3. Tilleggsgevinster/effekter blir å muliggjøre kommunikasjon med andre aktører på NBN. Det kan bidra til raskere situasjonsforståelse der lavgradert informasjon skal utveksles, men kan også bidra til å skape usikkerhet rundt bruk av NBN versus bruk av PST-klientene.</p> <p>4.) Gevinster/effekter ved at piloten og den videre utrulling er at NBN blir innført som en tjeneste i politiet med tilhørende fokus på effektiv implementering, drift og forvaltning En effekt vil også være å få en forståelse for FDs kapasitet til å installere og drifte NBN for en så stor installasjon som politiet er, og eventuelt blir, - og hvordan politiets driftsorganisasjon og FDs driftsorganisasjon bør samhandle for effektiv og sikker drift.</p> <p>5, 6, 7 & 8) Alle tiltakene bidrar til å styrke patruljens evne til å løse flere oppgaver på stedet og dermed levere bedre og raskere</p>	<p>Juncture</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prosjektet sikrer helhetlig innføring i hele politietaten ○ Prosjektet sikrer helhetlig tjenesteinnføring og styring i etaten <p>Prosjektet får evaluert Forsvarsdepartementets (FD)evne til å levere NBN som en tjeneste og får avdekket hvilke tiltak politiet i neste omgang må gjøre for at NBN i politiet kan realiseres og understøttes som en virksomhetskritisk tjeneste. Andre effekter blir å legge til rette for behandling av gradert informasjon i NBR og for utveksling av informasjon mellom NBR og deres samarbeidsparter som er knyttet til NBN (FFI, UD m/utenriksstasjoner, DSB, Forsvaret, PST, osv). Gitt at FD er i stand til å tilrettelegge for VTC tidlig på våren vil prosjektet sikre innføring av VTC for politiet. Da må i tillegg prosesseiere for operativt politiarbeid og nasjonal krisehåndtering definere arbeidsprosesser for hvordan og i hvilke situasjoner denne tjenesten skal brukes. Effekter av dette tiltaket er å forbedre kommunikasjon ved nasjonal krisehåndtering eller andre situasjoner som fordrer bruk av VTC for rask situasjonsforståelse. B.39 må sees i sammenheng med A.13 nedenfor da politiets informasjons- og kommunikasjonsløsninger bør være en del av helhetlig IKT-strategi for å muliggjøre samhandling på de operative ledelsesnivåene, og for å styre og utvikle etaten strategisk.</p>	<p>løsninger for politiets arbeid og ikke mange forskjellige parallelle løsninger avhengig av graderingsnivå. NBN kan totalt sett være en god løsning for samhandling med andre aktører. Erfaringsgrunnlag vil foreligge etter at NBN er innført etter pålegg fra JD.</p> <p>NBN kan således være en løsning for sikker behandling av lavgraderte (både sikkerhetslov og beskyttelsesinstruks) dokumenter og distribusjon av EU-R informasjon i politiet. Brukererfaring gjennom 2018 vil avdekke reelle brukerbehov.</p> <p>NBN som en enkel kontorstøtteplattform vil ikke kunne dekke alle behovene i sin nåværende form. Det er i tillegg flere initiativ som er politisk initiert for samarbeid med Forsvaret, KMD med flere som ser på løsninger for sikre skytjenester o.l. Planlagt samarbeid med forsvaret knyttet til sikre skyløsninger vil gi verdifull input i det videre arbeidet.</p> <p>Området er totalt sett noe uoversiktlig som kompliserer arbeidet med en IKT-strategi for å dekke behovene. I tillegg er sikkerhetsloven under revisjon som, ut ifra Prop 153L, vil kunne få konsekvenser for politiet. En IKT-strategi bør ta hensyn til de normative behovene som skisseres der. I tillegg til innføring av en IKT-plattform som kan understøtte politiets behov er det også nødvendig å vurdere løsninger for gradert tale i tidskritiske situasjoner. Om dette er nødnett eller andre løsninger er foreløpig uavklart.</p> <p>Å videreutvikle Mobilitetsområdet prioriteres høyt da dette er et av mange virkemidler som understøtter politiets virksomhetsstrategi generelt og Nærpolitireformen spesielt</p> <p>POD vurderer at de iverksatte og planlagte tiltakene er godt egnet til å styrke politiets</p>

Anbefaling/tiltak	Iverksatte tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PLIVO
	<p>politiets IKT-tjenester utenfor kontoret, enten via nettbrett eller en smarttelefon</p> <p>6. Det er installert Router i mange av politiets tjenestebiler som sikrer patruljemannskapene i og rundt bilen en tilgang med høy grad av tilgjengelighet til politiets sentrale IKT-tjenester.</p> <p>7. I løpet av 2017 er de operative mannskapene utstyrt med smarttelefon som gir de tilgang til politiets egen plattform for applikasjoner.</p>	<p>tjenester til innbyggerne. . Effekt av 5,6,7,og 8 er mer effektivt politiarbeid på stedet der publikum er.</p> <p>Spesielt for 7) dette tiltaket er rettet spesielt inn mot å sikre tilgjengelighet dvs beredskap for å kunne levere riktige og gode tjenester til befolkningen og ivareta samfunnets interesser</p>	<ul style="list-style-type: none"> • POD planlegger å videreutvikle plattformen Router og tilføre ny funksjonalitet fortløpende (ny Apper) ihht prioriteringer 	<p>informasjons- og kommunikasjonsevner på en hensiktsmessig måte og med bakgrunn i det tilrås at anbefalingen tas ut.</p>
B 57. Forsterke innsatsen mot terrorangrep utført ved hjelp av IKT	<p>1. Etablering av FCKS. (Felles cyber koordinerings senter)</p> <p>2. For å bidra til å beskytte og opprettholde Politietats og justissektorens operative kapasitet, ble JustisCSIRT som sektorens responsmiljø (SRM) etablert april 2012 i Politiets IKT-tjenester på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet (JD) for å kunne koordinere håndteringen av alvorlige IKT-hendelser i justissektoren. JustisCSIRT har til nå imidlertid fungert som en ren meldingsformidler.</p>	<p>1. Forventet effekt er klare ansvarsforhold, bedre samhandling, bedre informasjonsdeling, mer effektiv etterforskning og en etterforskning med høyere kvalitet. I tillegg vil det etableres en felles situasjonsforståelse hos de deltakende aktører.</p> <p>2. For å bidra til å beskytte og opprettholde Politietats og justissektorens operative kapasitet, ble JustisCSIRT som sektorens responsmiljø (SRM) etablert april 2012 i Politiets IKT-tjenester på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet (JD) for å kunne koordinere håndteringen av alvorlige IKT-hendelser i justissektoren. JustisCSIRT har til nå imidlertid fungert som en ren meldingsformidler.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • JustisCSIRT i Politiets IKT-tjenester (PIT) har nå startet arbeidet med å lage en konkret fremdriftsplan i forhold til hvilken kapasitet JustisCSIRT bør besitte som justissektorens SRM for faktisk være reelt i stand til å både forebygge og koordinere håndteringen av alvorlige IKT-hendelser i justissektoren i tråd med nasjonale føringer og forventninger. <p>JustisCSIRT har invitert enhetene i justissektoren til dialogmøte 15-16 mars for å lage gode og enhetlige prosesser slik at justissektoren er i stand til å møte de sikkerhetstruslene cyber- og teknologidomenet representerer. Dette også spesielt med tanke på eskalerings- og krisesituasjoner.</p>	<p>FCKS:Felles cyber koordinerings senter (FCKS) er etablert og partnerne mottar regelmessige situasjonsbeskrivelser og trusselverdinger til benyttelse for egne ansvarsområder i tilknytning til terrorangrep ved hjelp av IKT.</p> <p>Det er behov for å avklare ulike ambisjonsnivåer i ulike faser frem til at JustisCSIRT kan fungerer som en reell SRM for justissektoren.</p>
B 66. Gjennomføre målrettede og bedre øvelser med prioritert deltakelse på alle nivå	<p>1. Årlig gjennomføring av øvelse Nordlys</p> <p>2. Årlig gjennomføring av øvelse</p>	<p>1-3. Øvelsene bidrar til økt krisehåndteringsevne på alle nivå i tråd med samfunnsoppdraget. Dette vil gi økt tillit hos publikum</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Det er planlagt for årlige nasjonale øvelser knyttet til terror og annen alvorlig kriminalitet. Disse øvelsene gjennomføres med 	<p>POD vurderer at revisjon av PBS er et større arbeid i en pågående reformprosess. Arbeidet vil pågå over flere år.</p>

Unntatt offentlighet, offl.§ 15 første ledd

Anbefaling/tiltak	Iverksatte tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PLIVO
	Gemini 3. Gjennomføre lokale øvelser	og bidra til at konsekvensene av hendelser reduseres, bl.a. redusert skadeomfang og eventuelt at liv går tapt.	deltagelse fra aktuelle sektorer på alle nivå <ul style="list-style-type: none"> POD sendte ut nasjonalt planverk for etterforskning av kriser og ekstraordinære hendelser som PBS-dokument i 2017. Planverket skal implementeres og øves innen 30.6.2018 og vil sette politidistriktene bedre i stand til å ivareta også etterforskningsområdet. 	POD vurderer at det fortsatt vil være behov for en pågående prosess med oppdatering av planverk i distriktene da erfaringene fra reform og revisjon av PBS vil påvirke rammene for planverk. I uke 23 går øvelse Gemini og Nordlys sammen. Det er felles spillstab med forsvaret og politiet. Øvelse Nordlys ble første gang gjennomført i 2017. Erfaringene fra øvelsen er meget gode. Øvelsen sikrer at terrorberedskapen blir øvd etter realistiske scenarier og med de ressurser som er dedikert for løsning av terrorrelaterte enheter. I tillegg blir politidistriktenes evne til å løse krevende hendelser øvd i samspill med nasjonale bistandsressurser i politiet og Forsvaret, samt andre relevante aktører. Erfaringene fra øvelsen gir muligheter til forbedringer av planverk og rutiner. Etterforskning er ett av øvelsens overordnede øvingsmål. Det har pr i dag vært gjennomført 2 felles og meget vellykkede planleggingsmøter. Høyere påtalemyndighet, herunder riksadvokaten, Det nasjonale statsadvokatembetet og Rogaland statsadvokatembetet deltar under planlegging av øvelsen og under gjennomføringen. Øvelse NORDLYS og Gemini 2018 blir gjennomført samtidig i uke 23. Hovedfokuset blir å følge mandatet fra RSU 2016 som føringer for NORDLYS og Forsvarssjefens føringer knyttet til øvelse Gemini. I tillegg vil fokusområdene fra Politihøgskolen sin evaluering av NORDLYS 2017 være førende for plan og gjennomføring. Viser til erfaringsrapporter sendt ut tidligere. Med bakgrunn i de iverksatte og planlagte tiltaket vurderer POD at det blir gjennomført målrettede og bedre øvelser på alle nivå og at anbefalingen kan tilrås tatt ut.
B 70. Satse på bruk av IKT både i politiet og hos andre sentrale aktører innenfor	1. PAV: Iverksatt i april 2013 og installert i alle politidistrikt, særorgan, Forsvaret, Sysselmann og Tollvesenet.	1 Enhetlige løsninger for effektiv varsling mellom distrikter og rask varsling og mobilisering av egne	<ul style="list-style-type: none"> PAV skal i 2018 installeres ved HRS/S og HRS/N 	Iverksatte tiltak fungerer meget tilfredsstillende og har bidratt til at politiet har fått god redundans i kommunikasjonen internt og eksternt under ulike

Anbefaling/tiltak	Iverksatte tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PLIVO
<p>samfunnssikkerhet og beredskap</p>	<p>2. CIM: Innført rapporteringsmodul i alle politidistrikt i 2017 og når alle distrikt har migrert i 2018, vil dette være plattformen som det skal situasjons rapporteres i til POD.</p> <p>3. Gradert VTC: Begrenset antall brukere, men veldig effektivt opp mot JD, Forsvaret og DSB.</p> <p>4. PST-E/ XO-mail: XO-mail ble operativ i oktober 2014, noe som gjør at graderte dokumenter kan sendes til/fra Forsvaret. Terminaler er utplassert på alle Operasjonssentraler.</p> <p>5. Nødnett: Nasjonal varslingskanal gjør at PSS/POD når alle politidistrikt i egen talegruppe fra juli 2017.</p> <p>6. FisBasis-H: Utveksling av høygraderte dokumenter mellom Forsvaret og POD.</p> <p>7. Nasjonalt BEGRENSET Nett (NBN) innføres som pilot i 2018. Etter pålegg fra JD etableres nå NBN som en tjeneste i politiet med videre utrulling i hele landet. Prioritert utrulling før sommeren 2018 er de distrikter som berøres av Nato øvelsen Trident Juncture. Når FD har sikret godkjenning av VTC utstyr vil politiet starte implementering av dette. Gradert CIM planlegges når FD/JD har avklart type anskaffelse.</p>	<p>mannskaper. Innstallering av PAV ved HRS/S og HRS/N vil bidra til en raskere og bedre situasjonsforståelse i en hendelse der det vurderes å be om å få tatt redningshelikoptrene av SAR beredskapen.</p> <p>2. Rask formidling av situasjonsrapporter i CIM bidrar til bedre situasjonsforståelse</p> <p>3. Effektive og raske avklaringer, informasjonsdeling og situasjonsforståelse</p> <p>4. Bedret informasjonssikkerhet</p> <p>5 og 6. (og øvrige kanaler) gir flere og robuste kommunikasjons-kanaler som bidrar til raskt å få en felles situasjonsforståelse i en hendelse.</p> <p>7. Hensikten er å få kunnskap om bruk, innføring, drift og forvaltning av NBN i politiet slik at en videre innføre innføring med sikte på bedre informasjonssikkerhet og mer effektiv kommunikasjon knyttet til graderte dokumenter. Andre Gevinster eller effekter ved innføring av NBN vil være: A: Bedre sikkerhet ved at informasjonen kan sendes</p>	<ul style="list-style-type: none"> Videreutvikle mobil IKT-plattformen og tilføre ny funksjonalitet fortløpende (ny Apper) ihht prioriteringer NBN Pilotprosjektet blir nå re-scopet til et ordinært utrullingsprosjekt for NBN. Effekten av dette er: Effektiv utrulling av NBN i politiet. NBN blir klart til Nato øvelsen Trident Juncture Prosjektet sikrer helhetlig innføring i hele politietaten Prosjektet sikrer helhetlig tjenesteinnføring og styring i etaten Prosjektet får evaluert FD's evne til å levere NBN som en tjeneste og får avdekket hvilke tiltak politiet i neste omgang må gjøre for at NBN i politiet kan realiseres og understøttes som en virksomhetskritisk tjeneste. Andre effekter blir å legge til rette for behandling av gradert informasjon i NBR og for utveksling av informasjon mellom NBR og deres samarbeidsparter som er knyttet til NBN (FFI, UD m/utenriksstasjoner, DSB, Forsvaret, PST, osv). Gitt at FD er istand til å tilrettelegge for VTC tidlig på våren vil prosjektet sikre innføring av VTC for politiet. Da må i tillegg prosesseiere for operativt politiarbeid og nasjonal krisehåndtering definere arbeidsprosesser for hvordan- og i hvilke situasjoner denne tjenesten skal brukes. Effekter av dette tiltaket er å forbedre kommunikasjon ved nasjonal 	<p>hendelser.</p> <p>Å videreutvikle mobilitetsområdet prioriteres høyt da dette er et av mange virkemidler som understøtter politiets virksomhetsstrategi generelt og Nærpolitireformen spesielt. Dette er også tiltak som forbedrer politiets samhandling med andre sentrale aktører.</p> <p>POD gjennomførte høsten 2017 en behovskartlegging av politiets behov for digital behandling av gradert informasjon. Denne viste at det er udekkede behov innenfor flere virksomhetsområder i virksomhetsmodellen. Behovene er både innenfor rent administrativt arbeid og operativt arbeid, tidskritisk og ikke-tidskritisk. Det er også et behov for helhetlige løsninger for politiets arbeid og ikke mange forskjellige parallelle løsninger avhengig av graderingsnivå.</p> <p>NBN kan totalt sett være en god løsning for samhandling med andre aktører. Erfaringsgrunnlag vil foreligge etter at NBN er innført etter pålegg fra JD.</p> <p>NBN kan således være en løsning for sikker behandling av lavgraderte (både sikkerhetslov og beskyttelsesinstruks) dokumenter og distribusjon av EU-R informasjon i politiet. Brukerer erfaring gjennom 2018 vil avdekke reelle brukerbehov NBN som en enkel kontorstøtteplattform vil ikke kunne dekke alle behovene i sin nåværende form. Det er i tillegg flere initiativ som er politisk initiert for samarbeid med Forsvaret, KMD med flere som ser på løsninger for sikre skytjenester o.l. Planlagt samarbeid med forsvarer knyttet til sikre skyløsninger vil gi verdifull input i det videre arbeidet.</p> <p>Politiets samhandling med andre sentrale aktører fungerer tilfredsstillende og bruk av IKT er styrket</p>

Anbefaling/tiltak	Iverksatte tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PLIVO
	<p>8. Mobile enheter i alle biler som er i patrulje.</p> <p>9. Det er etablert en ny mobil IKT-plattform som gir politiet tilgang til politiets IKT-tjenester utenfor kontoret,</p>	<p>elektronisk i stedet for ved minnepinner.</p> <p>B: En bedre forvaltet løsning enn frittstående klienter. Informasjonen lagres på løsninger med sentral drift, backup osv.</p> <p>C: Raskere avklaringer - færre behov for å møtes da avklaringer kan gjøres på epost/VTC (Videokonferanse)</p> <p>D: Høyere brukervennlighet for brukere på løsningen p.g.a. mer moderne måte å jobbe på enn frittstående klienter.</p> <p>E: Muliggjør kommunikasjon med andre aktører på NBN. Det kan bidra til raskere situasjonsforståelse der lavgradert informasjon skal utveksles,</p> <p>F: Den videre utrulling av NBN har fokus på NBN som en tjeneste i politiet med tilhørende fokus på effektiv implementering, drift og forvaltning. En effekt vil også være å få en forståelse for FDs kapasitet til å installere og drifte NBN for en så stor installasjon som politiet er, og eventuelt blir, - og hvordan politiets driftsorganisasjon og FDs driftsorganisasjon bør samhandle for effektiv og sikker drift.</p> <p>8, 9, 10 og 11) Alle tiltakene bidrar til å styrke patruljens evne til å løse flere oppgaver på stedet og dermed levere bedre og raskere tjenester til innbyggerne.</p>	<p>krisehåndtering eller andre situasjoner som fordrer bruk av VTC for rask situasjonsforståelse.</p>	<p>slik at POD tilråd at punktet kan tas ut.</p>

Anbefaling/tiltak	Iverksatte tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PLIVO
	<p>enten via nettbrett eller en smarttelefon</p> <p>10. Det er installert Router i mange av politiets tjenestebiler som sikrer patruljemannskapene i og rundt bilen en tilgang med høy grad av tilgjengelighet til politiets sentrale IKT-tjenester.</p> <p>11. I løpet av 2017 er de operative mannskapene utstyrt med smarttelefon som gir de tilgang til politiets egen plattform for Apper.</p>	Spesielt for 10) dette tiltaket er rettet mot å sikre tilgjengelighet dvs beredskap		

Meld. St. 10 (2016-2017) Risiko i et trygt samfunn

Anbefaling/tiltak	Iverksatte tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PODs helhetlige vurdering av status på oppfølging av den enkelte anbefaling
<p>C 6. Følge opp og videreutvikle Justis- og beredskapsdepartementets strategi mot IKT-kriminalitet:</p> <ul style="list-style-type: none"> sørge for at det årlig utarbeides en særskilt, felles trusselvurdering for IKT-kriminalitet på Justis- og beredskapsdepartementets fagområde bygge opp et høykompetent fagmiljø innenfor politiet som skal styrke bekjempelsen av IKT-kriminalitet 	<p>1. Det er utgitt en særskilt felles trusselvurdering både i 2016 og 2017.</p> <p>2. Det eksisterer et høykompetent fagmiljø for forebygging og bekjempelse av IKT-kriminalitet ved Kripos. Planleggingen av NC3 er i gang, og etableringen vil starte i 2018.</p>	<p>1. Trusselvurderingen gir grunnlag for mer målrettet politiinnsats.</p> <p>2. Målet med senteret er å sikre en dedikert og robust kapasitet til bekjempelse av datakriminalitet, internettrelaterte seksuelle overgrep mot barn, kunnskap om hva som skaper kriminaliteten i et digitalisert samfunn og kapasitet til å sikre digitale spor og bevis. Dette skal bidra til å opprettholde politiets tillit, publikums trygghet og den enkeltes rettssikkerhet</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kripos er gitt i oppdrag å fremme en plan for etablering og oppbygging av et nasjonalt senter. Etableringen skal ha oppstart i 2018 og være ferdig innen utgangen av 2021. Detaljer for øvrig er foreløpig ikke fastsatt. <p>Oppdrag om etablering av funksjonen digitalt politiarbeid i politidistriktene er sendt ut til samtlige nye politidistrikter som arbeidspakke. Etablering og frist vil skje i henhold til lokal gjennomføringsplan i det enkelte distrikt.</p> <p>Arbeidet med revisjon av rammeplanen for grunnutdanningen ved PHS er i</p>	<p>Tiltakene i Justis- og beredskapsdepartementets strategi mot IKT-kriminalitet er iverksatt og følges opp gjennom rapporteringskrav i tildelingsbrevet til Politidirektoratet, og det er fremdrift i å styrke kompetansen og fagmiljøene innen IKT-kriminalitet</p> <p>Gjennom etablering av de seks prioriterte funksjonene i Nærpolitireformen, etablering av funksjonen digitalt politiarbeid i distriktene, samt etablering av et nasjonalt senter vil forholdene ligge bedre til rette for faktisk endring og styrking på dette området i tråd med formuleringene i anbefalingen.</p> <p>POD tilrår at anbefalingen tas ut av matrisen.</p>

Anbefaling/tiltak	Iverksatte tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PODs helhetlige vurdering av status på oppfølging av den enkelte anbefaling
<ul style="list-style-type: none"> styrke politidistriktenes grunnkompetanse og fagmiljøer innenfor IKT-kriminalitet styrke politiets grunnutdanning og etter- og videreutdanning innenfor IKT-kriminalitet 	<p>3. Oslo politidistrikt har gjennomført sin pilot i henhold til strategien. Pilotrapporten gir konkret beskrivelse av kompetanse- og kapasitetsbehov for de aktuelle funksjonene i de nye distriktene.</p> <p>4. Politihøgskolen har styrket grunnutdanningen på dette området i to omganger. Første gang ved at det som tidligere var et fordypningsfag (valgfag) ble inntatt i obligatorisk del av grunnutdanningen for alle studenter. Siste gang ved forrige revisjon av rammeplanen, da dette faget ble økt ved å bli gitt en større plass i det samlede utdanningsløpet.</p>	<p>3. Anbefalingene og rapporten fra piloten skal benyttes i forbindelse med etablering og oppfølging av funksjonen digitalt politiarbeid i de nye distriktene.</p> <p>4. Høyere kompetanse i førstelinje på digitalt politiarbeid skal gi økt kvalitet i etterforskningen, blant annet gjennom bedre sporsikring.</p>	gang, og dette vil inngå i grunnlaget for planlegging av hvordan grunnkompetansen innenfor IKT-kriminalitet i politiet ytterligere kan styrkes..	
C 13. Ferdigstille politiets og Forsvarets planverk for sikring av alle objekter innmeldt fra politiet til Forsvaret, samt øve på sikring av objektene innenfor tilgjengelige ressursrammer	1.De fleste politidistriktene har gjennomført objektsikringsøvelse i 2017, også i samarbeid med Forsvaret.	1. Øvelsene vil bedre samarbeid og krisehåndtering samt redusere sårbarhet og derigjennom kunne redde liv og begrense skade ved en uønsket hendelse.	<ul style="list-style-type: none"> Politidistriktene skal gjennomføre objektsikringsøvelse i samarbeid med Forsvaret. Øvelsene skal evalueres og eventuelle læringspunkter skal følges opp gjennom en tiltaksplan. 	POD vurderer at distriktene gjennom årlige objektsikringsøvelser i samarbeid med Forsvaret, vil opparbeide seg generell kompetanse som kan benyttes til sikring av forskjellige typer objekter. Øvelsene bidrar i tillegg til økt samhandling mellom etatene.
C 15. Samarbeide tettere om planverk som omfatter sivil-militært samvirke, prioritere gjensidig sivil-militær støtte og samarbeid i øvingsopplegg, og der det er hensiktsmessig å samarbeide om anskaffelser	<p>1. POD har etablert deltakelse i myndighetsgruppen og rådgivningsgruppen for CBRNE området i tråd med CBRNE strategien som ble ferdigstilt i 2016..</p> <p>2. POD deltar i Kystvaktrådet og har et tett samarbeid med Kystvakta.</p> <p>3. Samarbeid med Forsvaret (FLO) i løpende materiellsamarbeid, et c, primært utøvet gjennom PFT (jfr også samarbeidsprosjekt Siv.f., Forsv/HV, politireserven/POD nylig).</p>	<p>1. Samarbeidet gir felles kompetanseheving av CBRNE området på tvers av sektorer. Oppfølging av CBRNE strategien bidrar til økt kompetanse i politiet om farlige stoffer.</p> <p>2 og 3. Samarbeidet bidrar til bedret kunnskap om hverandres kapasitet og ressurser, samt økt samhandling ved hendelseshåndtering..</p>	<ul style="list-style-type: none"> POD og utvalgte politidistrikt og særorgan vil delta i prosjekter som beskrevet i handlingsplan for CBRNE. Prosjektene vil pågå frem til 2019 og har til hensikt å bedre samarbeid og kompetanse om hverandres roller og ansvar innenfor fagområdet. 	<p>POD vurderer at arbeidet med handlingsplanen for CBRNE området vil bidra til oppfølging av aktuelle tiltak i samråd med øvrige aktører på området. Arbeidet er i startfasen.</p> <p>POD vurderer at samarbeidet fungerer godt og at det er nyttig med gjensidig informasjonsutveksling og kompetanseheving i mellom hendelser. Dette bidrar til økt samhandling og bedre forståelse for hverandres kapasitet og kompetanse i fm uønskede hendelser.</p>
C 16. Sørge for at utviklingen i NATO reflekteres i den kontinuerlige utviklingen av	1. POD har iverksatt et arbeid for å fortløpende oppdatere PBS ut fra føringer og tiltak i SBS (sivilt beredskapssystem).	1. En ønsket effekt som kan resultere av dette tiltaket kan være å få en bedre forståelse .. a.	<ul style="list-style-type: none"> Det er behov for avklaringer av de tiltakene som SBS skisserer og hvordan dette skal forstås og 	POD vurderer at punktet må ivaretas på et strategisk nivå gjennom oppfølging av Nato Crisis Response System Manual (NCRSM) og videreføres i

Anbefaling/tiltak	Iverksette tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PODs helhetlige vurdering av status på oppfølging av den enkelte anbefaling
vårt beredskapsplanverk	2. POD deltar i Totalforsvarsprogrammet gjennom oppfølging av pkt. 3 i NATOs Seven Baseline Requirements3. Sikre evnen til å håndtere ukontrollert forflytning av mennesker	Bedre forståelse for SBS og bruk av planverket inn mot PBS. b. begrepsbruk i SBS vil gi overføring til PBS. 2. Deltakelsen vil bidra til å avklare politiets rolle i Totalforsvaret.	ivaretas i politiet. Arbeidet vil pågå i 2018 og bidra til kompetanseheving i planverket. • POD vil bidra med videre deltagelse i JDs prosjekt i henhold til egen framdriftsplan	Nasjonalt beredskapssystem (NBS). Dette legger videre føringer i Sivilt beredskapssystem (SBS) som igjen videreføres i Politiets beredskapssystem (PBS). PODs oppgave er å sørge for at aktuelle tiltak for politiet beskrevet i SBS videreføres i politiets planverk. Dette arbeidet vil pågå gjennom 2018. . Direktoratet vurderer at deltagelse i JDs arbeid med NATOs 7 baseline requirements bidrar til økt kunnskap om tiltakene og hvordan vi skal følge opp dette i eget planverk. Arbeidet ble påbegynt i desember 2017.
C 17. Bidra med sivil ekspertise fra både offentlig og privat sektor til NATOs arbeid med sivil beredskap	1. POD deltar i Totalforsvarsprogrammet gjennom oppfølging av pkt. 3 i NATOs Seven Baseline Requirements: 2. Sikre evnen til å håndtere ukontrollert forflytning av mennesker	1. Bedre evne til å bidra med sivile ressurser til Forsvaret ved behov, samt styrke landets forsvarsevne	• POD vil fortsette å bidra med deltagelse i JDs prosjekt i henhold til egen framdriftsplan	POD vurderer at punktet vil i første rekke omfatte andre samfunnsaktører som i større grad bidrar med relevante ressurser for å ivareta Forsvarets behov i sikkerhetspolitiske kriser og krig. Politiet vil også i slike situasjoner ivareta sin samfunnsoppgave f bl.a politiloven. Politiet vil gjennom dette bidra med sine ressurser til håndteringen av en uønsket hendelse som del av Totalforsvaret.
C 20. Stille tydeligere krav til ledere og sørge for ledelsesforankring av samfunnssikkerhetsarbeidet , gjennom blant annet endringer i planverk, tilsyn og oppfølging av øvelser	1. Deltakelse i ulike redningsfora for å utvikle god samhandling med HRS vedrørende etablering av nye LRS 2. Revisjon av Politiets beredskapssystem 3. Etablert øvingsstruktur lokalt og nasjonalt som legger til rette for deltagelse fra alle nivåer, bl.a påtalemyndigheten 4. Funksjonene stabssjef og leder for Felles enhet for operativ tjenester er implementert som en del av pågående reformarbeid	1. Heve kunnskap og kompetanse og få bedre samarbeid med HRS i tilsynssammenheng. 2. Oppdatert planverk og implementering av læringspunkter fra øvelser og hendelser i planverket. 3 Økt læringsutbytte i politidistrikt og særorgan, samt at øvelsene bidrar til rolle- og ansvarsavklaringer 4 Tydeliggjort lederansvar og rolle i både det daglige og ved ønskede hendelser.	• Etterforskning og etterretning som fagområder må i større grad implementeres i politiets beredskapssystem, samt at området også i større grad øves i etablert øvingsstruktur. • Etterretningsfunksjonen i politidistriktene etableres fortløpende og skal bidra til kunnskapsbaserte prioriteringer i alle ledd, jf. Etterretningsdoktrinen (2014)	POD vurderer at erfaringer fra øvelser og hendelser i større grad må føre til endringer i planverk. POD vurderer at det er behov for en revisjon av politiets beredskapssystem og arbeidet vil begynne i 2018. Den nasjonale øvelsen NORDLYS inkluderer alle nivåer i nasjonal krisehåndtering. I tillegg vil påtalemyndigheten – Riksadvokaten, Statsadvokaten og lokal påtalemyndighet samt PST som skal øve den avvergende etterforskningen, som avgjøres av NAST evt. i samhandling med Riksadvokaten. Lokalt pd skal i tillegg tilrettelegge for økt øvelsesaktivitet for å iverksette nytt beredskapsplanverk for etterforskning.
C 21. Utvikle ett politi som skaper gode resultater i en	1. Det er lagt vekt på medbestemmelse	1. Bedre ledelse vil bidra til at	Igangsett utvikling av lederopplæring for ledere nivå 2-5	Difi har gjennomført en undersevaluering av

Anbefaling/tiltak	Iverksette tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PODs helhetlige vurdering av status på oppfølging av den enkelte anbefaling
<p>kultur preget av åpenhet og tillit, hvor ledelse er fremtredende i alle deler av etaten, fra tjenesten ute på patrulje og til politiets nasjonale ledergruppe</p>	<p>og større involvering av organisasjonene i kritiske prosesser</p> <p>2. Ta i bruk nasjonale retningslinjer, systemer og rutiner (rutiner for varsling av kritikkverdige forhold og forbedringssystem)</p> <p>3. Det er gjennomført opplæring i prosesser og verktøy knyttet til rekruttering, turnusordninger mv (rekrutteringsveileder mv)</p> <p>4. Det er kommet et nytt intranett for å informere og kommunisere med etaten er anskaffet.</p> <p>5. Det er gjennomført opplæring i omstillingsprosesser for alle ledere med personalansvar</p> <p>6. Alle distrikter og særorgan har utarbeidet lokal handlingsplan for å øke kjønnsbalansen i lederstillinger</p> <p>7. Det er anskaffet en læringsportal som vil settes i drift i 2018, som gjør</p>	<p>man utnytter kompetansen til medarbeiderne slik at oppgaveløssningen blir mer effektiv og at de ansatte får utnyttet sin kompetanse gjennom en målrettet utvikling.</p> <p>Skaper et felles <i>språk for ledelse</i> og felles <i>ledelsespraksis i politiet</i>. Like hendelser og situasjoner skal behandles likt på tvers av enheter. Effekter av dette er høyere motivasjon, lavere turnover, høyere tjenesteproduksjon. Bidrar til å senke barrierer mellom ansatte og enheter, og på den måten bidrar til tillitt og mer samhandling. Dette igjen gjør at politiet løser oppdrag og oppgaver bedre, og får mer ut av ressursene som vi disponerer.</p> <p>2, 3.: Bidra til en kultur der det er legitimt og oppleves <i>trygt</i> å melde fra om feil. Bidrar til at vi lærer av våre feil, og dermed oppnår bedre kvalitet i tjenesteproduksjonen, høyere effektivitet og bedre arbeidsmiljø</p> <p>Utvikler felles praksis på viktige områder (virksomhetsstyring, prioritering-budsjettprosesser, lønns- og arbeidsvilkår) gir utvikling i retning av <i>ett politi</i>.</p> <p>8. Politiet som samfunnsaktør skal speile mangfoldet i befolkningen, og mangfoldet bidrar til nytenkning, innovasjon og bedre måloppnåelse.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle nasjonale etiske retningslinjer • Utarbeidelse av kunnskapsstrategi/ forskning og utviklingsstrategi • Det skal etableres et strategisk system for kompetansestyring • Det er behov for flere spesialister med politifaglig kompetanse. Derfor er det behov for å legge til rette for at flere med annen utdanning enn PHS kan får videre- og etterutdanning ved PHS. • Gjennomføre, evaluere og videreutvikle mentoringprogrammet, slik at ledere i politiet kan delta i en mentorordning med mentorer fra politiet, andre offentlige etater eller næringsliv 	<p>politiets arbeid med kultur, ledelse og holdninger. Rapporten konkluderer med at leveransene som er iverksatt langt på vei har ønsket effekt. Samtidig gjenstår det vesentlig arbeid, da kultur ikke endres over natten. Ny organisasjon er på plass, men det er foreløpig for tidlig å se effekter av alle tiltak. I endringsprosesser er informasjon og forankring spesielt viktig for å få den enkelte medarbeider med på endringene.</p> <p>De definerte effektmålene forventes å innfris i takt med at den nye organisasjonen begynner å virke, og nye måter å jobbe på tas i bruk i alle deler av etaten. Samtidig kan kulturelle barrierer og mangel på kompetanse utfordringer som kan forsinke/hindre full måloppnåelse.</p> <p>kompetansestyring i etaten skal gi tydeligere karriereveier i etaten, mer strategisk fokus og mer systematisk styring. Et kompetansestyringssystem vil gi politiet et verktøy for å sikre god rekrutter, utvikling av medarbeidere og mobilisere og beholde strategisk kompetanse i tråd med etatens behov.</p>

Anbefaling/tiltak	Iverksette tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PODs helhetlige vurdering av status på oppfølging av den enkelte anbefaling
	<p>det mulig for medarbeidere å gjennomføre kurs, sertifiseringer og annen kompetanseutvikling nettbasert</p>	<p>Likestilling mellom kjønn er en forutsetning for å være en attraktiv arbeidsplass slik at vi tiltrekker oss og beholder kritisk kompetanse. Flere kvinner i ledende stillinger vil også bidra til mindre trakassering og uønsket seksuell oppmerksomhet.</p> <p>. En læringsportal bidrar til at medarbeidere raskt og effektivt kan ta nettbasert og annen opplæring og oppdatere seg i henhold til endringer og nye arbeidsmetoder.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 11: • Sikrer gevinster i investering i bl.a. utdanning og ansettelse av polititjenestemenn – 720 nye hvert år som skal ut i produktiv tjeneste. Undersøkelse har vist at "avlæring" er utbredt. Bedre ledelse er ett virkemiddel for å avhjelpe dette. Bedre ressursbruk, ta i bruk kompetanse vi har investert tungt 		
<p>C 22. Stimulere til godt samarbeid på kommunalt, regionalt og nasjonalt nivå, mellom nødetatene, med beredskapsaktørene mer generelt og med næringsliv og frivillige aktører</p>	<p>1. POD har gjennomført møter med NHO (Industriverket), deltatt på FORF konferanser, bidratt til samarbeid med øvrige nødetater og deres direktorater gjennom faste møter med blant annet Helsedirektoratet og DSB, Statens strålevern og Forsvaret. Dette er på både på ledernivå og saksbehandlernivå.</p> <p>2. POD og det øvrige politi deltar som</p>	<p>1 og 2. Medvirker til avklaring av roller og ansvar på samvirkeområdene. Samvirke bidrar i tillegg til økt samhandling og informasjonsutveksling samt bedre kunnskap om hverandre kapasiteter.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • POD ønsker å opprettholde og formalisere samarbeid med ytterligere aktører, blant annet FFI og Statoil. <p>Politidistriktene og sikkerhetsbransjen utarbeider egne lokale avtaler på bakgrunn av hovedavtalen for å beskrive samarbeidet mellom politiet og</p>	<p>Alle politidistrikter har næringslivskontakt. Omtrent halvparten jobber med dette full tid. Det er noen av næringslivskontaktene som er ansatt midlertidig, men de lyses ut som faste stillinger nå. Næringslivskontaktene har en noe ulik rolle i de ulike politidistriktene, men de er viktige fasilitatorer for at samarbeidet mellom politiet og næringsliv skal formaliseres på en måte som skaper forutsigbarhet og sikrer kontinuitet, noe som vil bidra til at vi evner å utnytte samfunnet</p>

Anbefaling/tiltak	Iverksette tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PODs helhetlige vurdering av status på oppfølging av den enkelte anbefaling
	<p>bidragsyttere på ulike arenaer, konferanser, med foredrag og samlinger av faglig art, der samarbeid og samhandling på tvers er relevant og nyttig.</p> <p>3. Politiet har inngått en samhandlingsavtale med sikkerhetsbransjen.</p> <p>4. PLIVO: 1.6.2016 var nasjonale prosedyre for pågående livstruende vold (PLIVO) implementert i samtlige politidistrikt. I tillegg hadde også innsatspersonell fra brann og helse gjennomgått opplæringen.</p> <p>5. Næringslivskontakter skal sammen med politikontaktene og beredskapsplanleggere bidra til å utvikle samhandlingen i politiråd og beredskapsråd..</p>	<p>3. Samhandlingsavtalen har til hensikt å legge til rette for bedre samhandling og utnyttelse av hverandres ressurser på en bedre måte. Avtalen bidrar til at distriktene får bedre kunnskap om hverandres kapasiteter og ansvarsområder lokalt. Den bidrar også til informasjonsutveksling.</p> <p>4. PLIVO: De nasjonale retningslinjene for nødetatenes samarbeid i usikrede områder har ført til tettere samarbeid nasjonalt og lokalt. Videre har nødetatene fått mer kunnskap om hverandres kapasiteter</p> <p>5. Effektene vil være at vi setter andre i stand til å forebygge kriminalitet ved å gjøre trusselbildet kjent slik at adekvate tiltak kan iverksettes av de primære problemeierne.</p>	<p>sikkerhetsbransjen. Arbeidet vil pågå gjennom 2018.</p> <ul style="list-style-type: none"> PLIVO: De nevnte tiltakene er under kontinuerlig utvikling og samtrening med etatene gjennomføres årlig 	<p>samlede ressurser i større grad enn det vi klarer i dag – også private.</p>
C 23. Arbeide for at sikkerhetskulturen i virksomheter og i samfunnet generelt forbedres, blant annet ved kompetansehevende tiltak og bedre risikokjennelse	1. POD har i samarbeid med NSM og PST i 2015 utarbeidet "Terrorsikring – En veiledning i sikrings- og beredskapstiltak mot tilsktede uønskede handlinger"	1. Bidrar til ensartet tilnærming til arbeidet med sikkerhet og gode eksempler på hvordan etablere sikkerhetstiltak i virksomhetene	Det er planlagt deltagelse og medvirkning i arbeidsgrupper, møtevirksomhet/rådgivning/konferanse for å bidra til felles oppgaveløsning med andre aktører	POD tilrår at tiltaket kan utgå da arbeidet med sikkerhetskultur er en kontinuerlig prosess og inngår i mange aktiviteter og tiltak på samfunnsikkerhetsområdet.
C 26. Innføre krav til oppfølging av funn fra øvelser og hendelser innenfor samfunnsikkerhetsområdet i den statlige forvaltningen i	Etablert rapporteringsrutiner for øvelser/hendelser over en viss størrelse/alvorlighetsgrad.	Tiltaket bidrar til systematisk oppfølging av funn som understøtter nasjonal læring og utvikling. Dette bidrar til et kunnskapsstyrt politi. Vi gi større tillit hos publikum og bedret evne	<ul style="list-style-type: none"> Det er planlagt å gjennomføre en evalueringskonferanse på Politihøgskolen fredag 23. mars hvor POD, pd og særorgan skal presentere en plan for oppfølging av funn etter evalueringen av 	POD tilrår at tiltaket tas ut Tiltaket er fulgt opp gjennom fag- og styringsdialogen mellom POD og underliggende enheter.

Anbefaling/tiltak	Iverksette tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PODs helhetlige vurdering av status på oppfølging av den enkelte anbefaling
sivil sektor		til krisehåndtering.	NORDLYS 2017.	
C 27. At alle hendelser og øvelser i utgangspunktet skal evalueres og at funn og læringspunkter skal følges opp gjennom en ledelsesforankret tiltaksplan	1. Politidistrikt og særorgan er pålagt gjennom disponeringsskriv å konkretisere læringspunkter i en tiltaksplan som skal ledelses forankres.	1. Øke politiets evne til å håndtere kriser og alvorlige hendelser og styrke arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap.	<ul style="list-style-type: none"> Det er planlagt å gjennomføre en evalueringskonferanse på Politihøgskolen fredag 23. mars 2018 hvor POD, pd og særorgan skal presentere en plan for oppfølging av funn etter evalueringen av NORDLYS 2017. 	<p>Tiltaket er innført gjennom PSV og disponeringsskriv og er en del av fag- og styringsdialogen mellom POD og underliggende enheter.</p> <p>POD tilrår at tiltaket tas ut.</p>
C 28. Resultater av oppfølgingen av øvelser og hendelser over en viss størrelse eller alvorlighetsgrad skal rapporteres til overordnet instans	Etablering av rapporteringsrutiner:	Øke politiets evne til å håndtere kriser og alvorlige hendelser og styrke arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap.		Tiltaket er innført gjennom PSV og disponeringsskriv. Det ligger imidlertid et potensiale for større utnyttelsen av det samlede materiale.
C 29. Følge opp tiltakene i regjeringens handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme og utvikle nye tiltak i tråd med risikobildet på feltet	<p>1. Styrke kunnskapen gjennom utdanningene i justissektoren</p> <p>Økt fokus på radikalisering og voldelig ekstremisme ved bachelorutdanningen ved Politihøgskolen(PHS) både i forebyggende politiarbeid og i det nye temaet digitalt politiarbeid.</p> <p>En gjennomgående styrking av forebyggingsperspektivet i grunn- og videreutdanningene, inkludert i ledelsesutdanningene.</p> <p>På videreutdanningsnivå vil radikalisering inngå som ett av flere tema på videreutdanningene innenfor bekjempelse og forebygging av organisert kriminalitet, kriminalitetsforebyggende politiarbeid, kulturforståelse og mangfold, samt konflikthåndtering i et flerkulturelt samfunn.</p> <p>2. Forankre ansvar for forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme i</p>	<p>1. Økt kunnskap og kompetanse om radikalisering som fenomen, både hos studentene i grunnutdanningen, og ved ulike spesialistutdanninger, som innen for kriminalitetsforebygging, og i lederutdanningen på alle nivåer.</p> <p>2. Et styrket fagmiljø med et fast kontaktpunkt i alle politidistrikt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Styrkingen av dette temaområdet har et langsiktig perspektiv og inngår i læreplanene ved PHS Ansvar for forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme er forankret i alle politidistrikter, men noen distrikter er fortsatt i en prosess med tilsetting av sentrale funksjoner. Det viktigste fokuset på kort sikt er å få alle sentrale roller og funksjoner på plass i ny distriktstruktur. Det planlegges minst 2 nettverkssamlinger for radikaliseringskontaktene i 2018. En av disse vil bli sammen med radikaliseringskontaktene i Kriminalomsorgen. KRIPOS har levert rapport som angir ulike anbefalinger på hvordan nettpatruljering kan utvikles og implementeres, og som skal danne grunnlag for valg 	<p>Arbeidet for å forebygge radikalisering og voldelig ekstremisme er styrket gjennom den tette oppfølging i alle ledd av tiltakene i regjeringens handlingsplan og følges tett gjennom månedlige møter mellom JD, PST og POD. 10 av distriktene har ansatt radikaliseringskontakt i 100% stilling. Foreløpig mangler Nordland og Finnmark. Disse skal være i ferd med å starte ansettelsesprosess. Rollen er imidlertid ivarett gjennom andre funksjoner.</p> <p>Kunnskapen om radikalisering og voldelig ekstremisme er styrket i utdanningen av nye polititjenestemenn, og i ledelse- og videreutdanningstilbudet til politiet. De strukturelle endringene i politidistriktene er på nærmeste gjennomført, og ansvaret for oppfølging og koordinering av arbeidet med å forebygge radikalisering og voldelig ekstremisme er plassert. Samhandlingen mellom lokalt politi og kommunene, samt andre offentlige og privat sektor er betydelig styrket gjennom de siste årene. Arbeidet med styrke politiets tilstedeværelse på nett er i rute. Politiet har høstet erfaringer gjennom KRIPOS sin nettpatrulje. Politidistriktene</p>

Anbefaling/tiltak	Iverksette tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PODs helhetlige vurdering av status på oppfølging av den enkelte anbefaling
	<p>politidistriktene Det er etablert en funksjon som radikaliseringskontakt i alle 12 politidistrikter. Ansettelsesprosessen for disse er på ulikt stadium, noen er allerede på plass i 100 % stilling i det nye distriktet, mens andre er i prosess.</p> <p>POD samarbeider med PST om opplæring av radikaliseringskontaktene.</p> <p>3. Samarbeid med asylmottak Politidistriktene har etablert eller er i ferd med å etablere gode samarbeidsstrukturer med asylmottak og kommuner. Det er en kontinuerlig prosess å videreutvikle / forbedre strukturer og rutiner.</p> <p>4. Politiets tilstedeværelse på internett Det arbeides med å samle KRIPOS sine erfaringer med tilstedeværelse på nett og gjøre dette tilgjengelig for politidistriktene med tanke på at politidistriktene skal være mer systematisk tilstede på internett.</p> <p>5. Styrket samarbeid ved løslatelse Det er innledet et samarbeid mellom PST, KDI og POD i forhold til oppfølging av personer hvor det er bekymring ift. radikaliserings og voldelig ekstremisme. Det arbeides med å utvikle hensiktsmessige rutiner for god samhandling og informasjonsutveksling under soningsforløpet, i forbindelse med løslatelse og etter løslatelse. Det tas sikte på å lage en mal for hvordan oppfølgingen</p>	<p>Bedre ressursutnyttelse, styrket samordning av tiltak på tvers av interne avdelinger i politiet, og på tvers av etater og virksomheter for øvrig</p> <p>Radikaliseringskontaktene i politidistriktene skal bidra til at innsatsen styrkes i alle ledd, og at det er tilstrekkelig ressurser og kompetanse i de geografiske enhetene som også har som oppgave å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme..</p> <p>3. Forutsigbare samarbeidsrutiner som vil føre til økt tillit og forståelse mellom asylmottak, kommune og politi.</p> <p>4. Effekten forventes å bli styrket innsats i alle politidistrikter når det gjelder tilstedeværelse på nett, og at flere straffbare forhold avdekkes og iverksettes.</p> <p>5. Effekten av tiltaket vil være en mer koordinert oppfølging av personer ved løslatelse etter soning hvor det er en bekymring for radikaliserings.</p>	<p>av en strategi og enhetlig modell for politiets tilstedeværelse på Internett. Alle distrikt skal ha etablert tilstedeværelse på nett innen utgangen av 2018.</p> <ul style="list-style-type: none"> Rutine for styrket samhandling og informasjonsutveksling under soningsforløpet, i forbindelse med løslatelse og etter løslatelse er ferdig og vil bli implementert i forbindelse med samling for radikaliseringskontaktene i mars 2018. Dette skal gi bedre og mer koordinert oppfølging av fengslede personer både mens de soner og når de skal løslates og tilbakeføres lokalsamfunnet 	<p>har således ikke startet nettpatrulje, men arbeidet med å få dette på plass er godt i gang. Arbeidet med å utvikle rutinetrinn og samarbeidsrutiner for oppfølging av personer ved løslatelse etter soning hvor det er en bekymring for radikaliserings er i rute.</p>

Anbefaling/tiltak	Iverksette tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PODs helhetlige vurdering av status på oppfølging av den enkelte anbefaling
	<p>kan ivaretas på best mulige måte ifm. overgang fra fengsel til en ny tilværelse i en hjemkommune.</p> <p>6. POD har deltatt i arbeidet ledet av IMDI med å revidere håndboken "Arbeid med enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger - en håndbok for kommunene". Håndboken er ferdig og er levert.</p>	<p>6. Effekt for IMDI Håndbok.: Har skapt et bedre grunnlag for samarbeid mellom ulike etater. Håndboken tar et helheltlig perspektiv og fungerer som et oppslagsverk i regelverk for kommunene i regelverk, rettigheter og anbefalinger rundt oppfølging av enslige mindreårige. Håndboken bidrar til større likhet i oppfølgingen av EMA.</p>		
<p>C 31. Arbeide videre for å styrke samarbeidet mellom statlige etater og næringslivet for å være bedre rustet mot statlige eller ikke-statlige digitale angrep mot Norge og norske interesser</p>	<p>1 Utarbeiding av plan for etablering av NC3, med planlagt etableringsstart i 2018.</p> <p>2. For å bidra til å beskytte og opprettholde Politietatens og justissektorens operative kapasitet, ble JustisCSIRT som sektorens responsmiljø (SRM) etablert april 2012 i Politiets IKT-tjenester på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet (JD) for å kunne koordinere håndteringen av alvorlige IKT-hendelser i justissektoren. JustisCSIRT har til nå imidlertid fungert som en ren meldingsformidler.</p> <p>JustisCSIRT har invitert enhetene i justissektoren til dialog for å lage gode og enhetlige prosesser slik at justissektoren er i stand til å møte de sikkerhetstruslene cyber- og teknologidomenet representerer. Dette også spesielt med tanke på eskalerings- og krisesituasjoner..</p>	<p>1. Etableringen av NC3 har som en av sine viktigste målsetninger å etablere funksjon for analyse og informasjonsdeling. For denne del av virksomheten står privatoffentligesamarbeid sentralt.</p> <p>2. For å bidra til å beskytte og opprettholde Politietatens og justissektorens operative kapasitet, ble JustisCSIRT som sektorens responsmiljø (SRM) etablert april 2012 i Politiets IKT-tjenester på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet (JD) for å kunne koordinere håndteringen av alvorlige IKT-hendelser i justissektoren. JustisCSIRT har til nå imidlertid fungert som en ren meldingsformidler.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Etablering og oppbygging av et nasjonalt.senter.. Etableringen skal ha oppstart i 2018 og være ferdig innen utgangen av 2021.. Detaljer for øvrig er foreløpig ikke fastsatt. JustisCSIRT i Politiets IKT-tjenester (PIT) har nå startet arbeidet med lage en konkret fremdriftsplan som skal iverksettes i forhold til hvilken kapasitet JustisCSIRT bør besitte som justissektorens SRM i tråd med nasjonale føringer og forventninger. 	<p>Arbeidet med å videreutvikle JustisCSIRT i henhold til rammeverk for digital hendelseshåndtering er startet, oppbemanning er påstartet og etablering av prosesser og rutiner er i gang. Samhandlingen med Justisdepartementet er god.</p> <p>Samarbeidet mellom politiet og næringslivet knyttet til å motstå digitale angrep er under utvikling, og må fortsatt følges opp . Det blir en sentral oppgave for et NC3 å sikre og legge til rette for et slikt samarbeid på vegne av politiet.</p> <p>POD tilrår at anbefalingen kan tas ut.</p>

Anbefaling/tiltak	Iverksette tiltak (nummerert)	Effekt – for hvert tiltak	Planlagte tiltak, med fremdriftsplan og forventet effekt for hvert tiltak	PODs helhetlige vurdering av status på oppfølging av den enkelte anbefaling
	Oppbemanning av funksjonen er i gang.			
C 32. Styrke arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering, ved å gjennomføre regjeringens strategi mot hvitvasking og terrorfinansiering og utarbeide Nasjonal risikovurdering på området	<p>1. Etablere mål og effektindikatorer samt rapporteringsrutiner mellom Økokrim og politidistrikt er etablert/ under etablering</p> <p>2. Oppdragsbrev for NRA (2018) er oversendt Økokrim. Oppdragsdialog er etablert.</p> <p>3. Implementering av etterretning i politiet (jf. Masterplan for politireformen)</p>	<p>1. Måling av effekt er svært viktig for å sikre målrettede tiltak og for evaluering av disse. Slike tiltak har i liten grad vært målsatt tidligere</p> <p>2. Kunnskap om trusler, sårbarhet og risiko er vesentlig for målrettede tiltak for å hindre hvitvasking og terrorfinansiering. NRA bidrar strekt til et høyere kunnskapsgrunnlag knyttet til dette.</p> <p>3. Mere robust organisering og felles teori og praksis vil etter hvert som etterretning implementeres ytterligere forsterke effekten av kunnskapsbasert politiarbeid knyttet til disse fenomenene</p>		Insitament for å anvende informasjon og kunnskap i dette arbeidet i form av instruks, rammer, direktiv og kunnskapsprodukter er svært viktig og viser effekt. Imidlertid er oppfølging av om disse følges, og vurdering av hvilken samfunns effekt disse tiltakene bidrar til, undervurdert og krever ytterligere innsats
C 34. At oppfølging av øvelser og hendelser ikke skal anses som avsluttet før alle punktene i tiltaksplanen er fulgt opp tilfredsstillende	Gjennom disponeringsskriv er det gitt føringer for at øvelser og hendelser ikke skal anses avsluttet før alle punktene i tiltaksplanen er fulgt opp tilfredsstillende.	1. Øke politiets evne til å håndtere kriser og alvorlige hendelser og styrke arbeidet med samfunnsikkerhet og beredskap.	Videre utvikling av internkontrollsystem for virksomheten er under planlegging.	Tiltaket er innført gjennom PSV og disponeringsskriv. Det ligger imidlertid fortsatt et potensiale for større utnyttelsen av det samlede materiale, men dette vil ivaretas gjennom det fortløpende arbeidet med erfaringslæring.

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

PORTEFØLJESTYRET

Porteføljerapport 2017-T3
12.02.2018

Oppsummert status

- Porteføljen har levert mye, men mindre enn planlagt i 2017. Nærpolitireformen leveres stort sett i henhold til plan, selv om viktige kvalitetsleveranser er utsatt til 2018.
- Det har vært utfordringer innenfor området Grense og ID-området i 2017, i hovedsak knyttet til nye pass og ID-kort. Flere av prosjektene innen det samme området er også enten kraftig forsinket, eller ferdigstilt langt utenfor de opprinnelige rammene som gjaldt for disse.
- Flere prosjekter i porteføljen er avsluttet som planlagt i 2017, men færre enn planlagt. Av de seks prosjektene som Porteføljestyret gaføring om skulle avsluttes er fem avsluttet/ avsluttes ved årsskiftet. Kun Prüm-prosjektet videreføres. Det har derimot vært en diskusjon om driftsvirkninger ved flere av disse for Kripas.
- Det er et stort underforbruk av øremerkede midler i porteføljen. Underforbruket på øremerkede midler/ISF-midler kan primært forklares gjennom et høyt ambisjonsnivå ved fastsettelse av budsjettet for 2017, lavere fremdrift i form av forsinkelser, samt endret periodisering mellom år.
- Porteføljens usikkerhet (risiko) er høy. Det risikoreduserende tiltaket som trolig har størst effekt for porteføljen og porteføljestyringen, vil være å etablere Endringskomite. Beslutning om Endringskomite har av ulike årsaker blitt utsatt. Endringskomiteens ansvar er å løse forhold som truer leveranse og gevinstrealisering på den ene siden, og sørge for at porteføljestyringsprosessene fungerer effektivt.
- Ressurssituasjonen for gjennomføringen av prosjektene har stort sett vært god. Flere prosjekter har gjennom året rapportert høy risiko for manglende kapasitet og vilje til å ta mot og innføre prosjektenes leveranser i linjen (gjelder både POD og etaten), og/eller observert at dette har inntruffet. Dette er en reell trussel mot gevinstrealisering av porteføljen. Den svake gevinststyringen er også gjennomgående, ettersom de færreste prosjekter arbeider aktivt og systematisk med kost-/nytteanalyser og gevinstrealiseringsplaner.
- Porteføljen har bestått av 31 prosjekter i 2017. Å porteføljestyre så mange prosjekter, som til dels er svært små, gjør at det er vanskelig å beholde det strategiske fokuset i porteføljestyringen. En konsekvens av dette er at det legges ned forholdsvis lite ressurser på å porteføljestyre de store, strategiske, virksomhetskritiske prosjektene med høy gjennomføringsrisiko, og at det legges ned for mye ressurser på å porteføljestyre mange små prosjekter med lav gjennomføringsrisiko.

Hva har preget porteføljen og porteføljestyringen i 2017?

Investeringer og resultater

- I løpet av året har **nye staber og funksjonelle driftsenheter blitt iverksatt i distriktene**, 10 av 12 nye operasjonssentraler er satt i drift og ny lokal tjenestestedsstruktur og struktur for geografiske driftsenheter har blitt besluttet. Samtlige distrikt har fått tilpasset sine administrative IKT-systemer, og **nasjonal løsning for BL er iverksatt**. Nasjonal BL vil gi politiet nye samhandlingsmuligheter. Politiarbeid på stedet er innført som nasjonal arbeidsmetode og alle patruljemannskap, samt enkelte etterforskere, ansatte ved operasjonssentralene og ledere har gjennomført opplæring, i alt 6500 medarbeidere.
- Tross forsinkelser på området har det vært flere viktige leveranser på grense- og ID-området. **Grensekontrollapplikasjonen GTK er videreutviklet i 2017** og har ytterligere effektivisert både stasjonære og mobile kontroller, samt lagt til rette for nye, fremtidige krav til løsningen. Det har også blitt utviklet en **mobil løsning som muliggjør grensekontroll utenfor faste kontrollstasjoner og utlendingskontroll på territoriet**. Brukerne har med dette fått et moderne, effektivt og brukervennlig system, og tilbakemeldingene er jevnt over gode. Politiet har også fått **ansiktsgjenkjenning som nytt identifiseringsverktøy**. Dette styrker arbeidet med identifisering av personer og spor i straffesaker.
- Politiet har innført en **ny, sikker og sentralisert løsning for kommunikasjonskontroll** tilrettelagt for ny teknologi. Dette betyr at etterforskningsmetoden kan brukes effektivt og forsvarlig til å bekjempe organisert og annen alvorlig kriminalitet. Politiet har også innført **nytt system for laboratoriestøtte** i Kripos. Med dette har politiet fått et verktøy for saksbehandling på laboratoriet med automatisering av tidligere manuelle rutiner.
- **Nytt Politiet.no** ble lansert i 2017. De nye nettsider skal bidra til flere fornøyde og selvhjulpne brukere ved å tilby økt selvbetjening og effektive digitale tjenester og ved at flere får utført polititjenester på nett.

Tilrettelagt for tettere oppfølging og gjennomføring

Arbeidet med å styrke gjennomføringsevnen til porteføljen er gjort løpende gjennom å tilrettelegge for tettere oppfølging av prosjektene. Dette inkluderer bl.a.;

- Beslutning om å fullføre 6 prioriterte prosjekter i 2017. Ved årsskiftet var 5 av 6 avsluttet.
- Iverksatt krav til investeringsbegrunnelse for nye initiativer på strategisk og overordnet nivå, der det fremgår tydelig:
  - De strategiske driverne for å investere (utløsende behov)
  - Mål for investeringen
  - Effekter (gevinster) av å nå målene
  - Kostnadsprofil (investering og varige driftskostnader)
  - Start- og sluttidspunkt

Hovedpunkter

ØKONOMI

Regnskap for 2017 viser at det er et stort underforbruk av øremerkede midler (32 % avvik). Dette skyldes at aktivitet i disse prosjektene ikke er gjennomført i henhold til plan, og forskyves til 2018. Prosjekter som er finansiert gjennom egen ramme har i hovedsak brukt midler som planlagt, herunder at overhøyden ved inngangen til 2017 er redusert til 0.

FREMDR.

Reformen leveres stort sett i henhold til plan, selv om viktige kvalitetsleveranser er utsatt til 2018. Dette skyldes trolig optimistisk/ urealistisk planlegging. Særlig er det også verdt å nevne at en del forsinkelse skyldes etatens evne til å motta og innføre prosjektenes leveranser er svakere enn planlagt. Flere prosjekter og programmer er avsluttet i 2017, men av ulike årsaker færre enn planlagt. Flere av de avsluttede prosjektene er dessuten avsluttet langt etter opprinnelig plan.

RESSURS

Ressursbruken/timeføringen i PIT har vært noe mindre enn allokert fra prosjektene. Mulige forklaringer på dette er overvurdert tidsestimat fra prosjektene, flat allokering der periodiske svingninger ikke blir hensyntatt og feil eller mangelfull timeregistrering. Flere prosjekter rapporterer risiko knyttet til mottak og innføring i linjen, både i etaten og i POD. Dette krever typisk kapasitet i forbindelse med eller i etterkant av at prosjektene avsluttes.

RISIKO

Flere prosjekter rapporterer høy risiko innen etatens endringsevne, PODs evne til å overta forvaltningsansvar i linjen, leverandørs leveranseevne, uavklarte driftskostnader og styring av avhengigheter. Dette er sammenfallende med lignende risikorapportering fra tidligere perioder og andre prosjekter. Dette indikerer systemisk risiko som må følges opp av tiltak. Risikoen for porteføljen er uendret, men også høy.

GEVINST

Det arbeides løpende med å styrke gevinstarbeidet i etaten, både gjennom utvikling av prosesser og i aktiv gevinstoppfølging. I 2018 vil politiet ha et større fokus på arbeid med innføring og endring for å skape verdi og gevinster fra endringstiltak.

Initiativ	Fase ¹	Status 2017 ²	Status T3 ³	Sluttdato ⁴	Totalkost ⁵	Kommentarer
Nærpolitireformen						
PnP	Gj. føring			2018-06	494,8	Ingen vesentlige avvik
REAL	Gj.føring			2018-12	157,8	Vesentlige økningen i totalbudsjettet primært pga. etablering av lønn og regnsskapscenter i Kristiansund.
Politiarbeid på stedet	Gj.føring			2018-12	48,5	Ingen vesentlige avvik
Etterforskningsløftet	Gj.føring			2019-02	37,8	Ingen vesentlige avvik
Digitale aktorater	Gj.føring			2018-12	28,8	Ingen vesentlige avvik
Støtteverktøy til etterforskning	Gj. føring				12,0	Ingen vesentlige avvik
Lagring digitale medier	Gj. føring			2018-05	25,0	Ingen vesentlige avvik
Kart/ GIS	Gj. føring			2018-08	30,4	Ingen vesentlige avvik
Politiets forbedringssystem	Gj. føring			2017-12	8,0	Ingen vesentlige avvik
Læringsportal	Gj. føring			2017-12	2,3	Ingen vesentlige avvik

Fotnoter

1. Fase pr. 31.12.17, i henhold til politiets prosjektmodell
2. Overordnet status rapportert fra prosjektet selv gjennom 2017 (gjennomsnitt)
3. Overordnet status rapportert fra prosjektet selv T3 (gjennomsnitt)
4. Dato for ferdigstillelse i henhold til Porteføljestyrets seneste investeringsbeslutning. Vesentlige avvik markert, basert på prosjektets statusrapport.
5. Totalkostnad for prosjektet i henhold til Porteføljestyrets seneste investeringsbeslutning. Vesentlige avvik markert, basert på prosjektets prognose.

Initiativ	Fase (start år)	Status 2017	Status T3	Sluttdato	Totalkost	Kommentarer
IKT-infrastruktur						
Satsing sikkerhet	Gj. føring			2017-12	55,0	Prosjektet har komplekse utestående leveranser, og ønsker å ferdigstille pågående prioriterte systemtiltak før mulig ny inntrengningstest i 2018.
Nye datasentre	Gj. føring			2021-12	187,0	Mer detaljerte estimater og endret omfang har gitt vesentlig økt totalkostnad. Det vises til egen prosess og særskilt dialog med JD.
ID, grense og internasjonale forpliktelser						
Nye pass og ID-kort	Gj. føring			2018-11	484,4	Det vises til pågående prosess rundt PoID
Taps- og verifikasjonstjeneste	Planl.				34,0	Ingen vesentlige avvik
Mobile enheter for personkontroll	Gj. føring			2018-12	49,8	Ingen vesentlige avvik
Forhåndskontroll av passasjerdata	Planl.				19,6	Utsettelse og replanlegging gjør at prosjektet melder rødt på fremdrift, omfang, usikkerhet og gevinst
Prüm og internasjonalt politisamarb.	Gj. føring			2018-03	54,6	Utfordringer knyttet til testing, koordinering og samarbeid har resultert i forsinkelser og behov for økte kostnadsrammer
Øvrige initiativer						
Nye helikoptre	Gj. føring			2020-12	328,0	Ingen vesentlige avvik
Nasjonalt beredskapssenter – mottak	Gj. føring			2020-12	31,8	Ingen vesentlige avvik
ESAS	Gj. føring			2018-10	26,0	Ingen vesentlige avvik

Økonomi

Tall i mill. kr.

	Hele året			
	Regnskap	Budsjett*	Avvik	Endring fra forrige periode
Nærpolitireformen	322,9	375,2	-52,3	-13,6
IKT-infrastruktur	53,8	83,8	-30,0	-9,2
IDeALT	110,9	226,3	-115,4	-6,6
SPOR	45,1	50,8	-5,7	-0,3
Øvrige initiativer	102,0	138,3	-36,3	-8,0
Totalt	634,7	874,4	-239,7	-37,7
Øremerkede midler	431,1	630,4	-199,3	-28,3
Rammemidler*	203,6	221,5	-17,9	-9,4
Totalt	634,7	851,9	-217,2	-37,7

*Avvik mellom totalbudsjett skyldes at overbudsjettering på rammen (22,6 mill. kr.) er trukket fra nederste tabell, slik at denne kun viser avvik i tilgjengelige midler.

Kommentarer

Underforbruket på samlet sett 27 % mot budsjett for hele året, er i all hovedsak innenfor øremerkede midler. Når det gjelder rammemidler skyldes underforbruket primært en faktura for ARGUS som regnskapsføres over årsskiftet. Overbudsjetteringen på rammen er redusert til 0.

Fremdrift

Porteføljen har levert mye, men mindre enn planlagt i 2017. Reformen leveres stort sett i henhold til plan, selv om viktige kvalitetsleveranser er utsatt til 2018. Det har også vært utfordringer innenfor området Grense og ID-området i 2017, i hovedsak for PoID-prosjektet.

Leverte prosjekter i 2017

Argus:

- Ny kommunikasjonskontroll-løsning

LIMS:

- Nytt system for laboratoriestøtte i Kripos

Politiet.no:

- Nye nettsider er lansert

SPOR-programmet:

- Seks prosjekter levert i 2017. Programmet er nå avsluttet.

G3kko:

- Videreutviklingen av GTK i 2017 har ytterligere effektivisert både stasjonære og mobile kontroller

ABIS:

- Nytt fotoregister og funksjonalitet for ansiktsgjenkjenning satt i drift

Viktige leveranser fra reformen i 2017

PNP:

- 3 operasjonssentraler samlokalisert med 110 , organisasjons- og personalløp for FDE og stab gjennomført i alle distrikter, administrative IKT-systemer tilpasset og ny organisasjon driftsatt i alle distrikter

Politiarbeid på stedet:

- Opplæring og nasjonal innføring av anbefalt arbeidsform for politiarbeid på stedet, organisatoriske tiltak for å understøtte og ta ut effekten av ny anbefalt arbeidsform

Digitale aktører:

- mulighet for digital straffesaksforsendelse

Kvalitetstiltak i reform som er utsatt til 2018

Det har oppstått forsinkelser i viktige leveranser for **REAL, Digitale aktører og Etterforskningsløftet**

For etterforskningsløftet meldes det at org. og P-løpet påvirker prosjektets leveranser fordi distriktene har begrenset kapasitet til å ta imot og innføre leveransene. Det er rimelig å anta at dette også gjelder de øvrige kvalitetsprosjektene i reformen.

Flere prosjekter med sluttdato i 2017 er forsinket inn i 2018

- **Satsing sikkerhet**
- **Læringsportal**
- **Politiets forbedringssystem**

Vurdering av ressurs situasjonen

IKT-ressurser

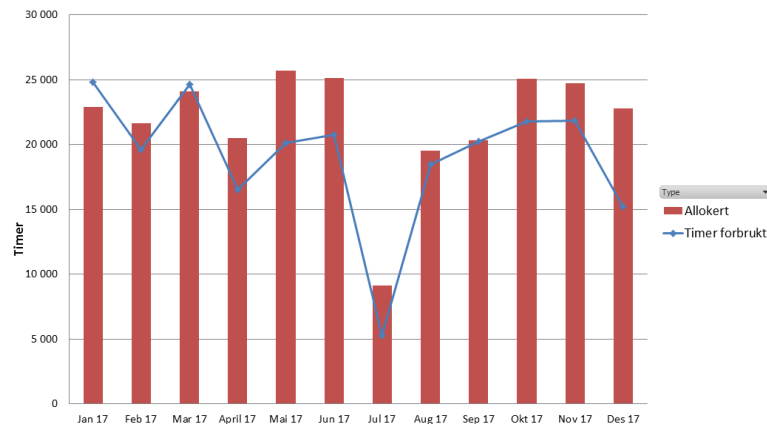
Uttak timer i PIT har vært noe lavere enn ressursavtalene skulle tilsi. Mulige forklaringer på dette er overvurdert tidsestimat fra prosjektene, flat allokering der periodiske svingninger ikke blir hensyntatt og feil eller mangelfull timeregistrering.

PIT melder om at gjennomføringsevnen i 2018 ser bra ut, både med tanke på innmeldt behov for pågående prosjekter og innmeldte nye behov i utviklingsporteføljen. Det meldes likevel om noe knapphet på ressurser innen noen nøkkelområder, men det er pågående prosesser rundt kapasitetsøkninger og rebalansering av prosjekt vs. forvaltningsoppdrag.

Ressurssituasjonen i etaten som helhet

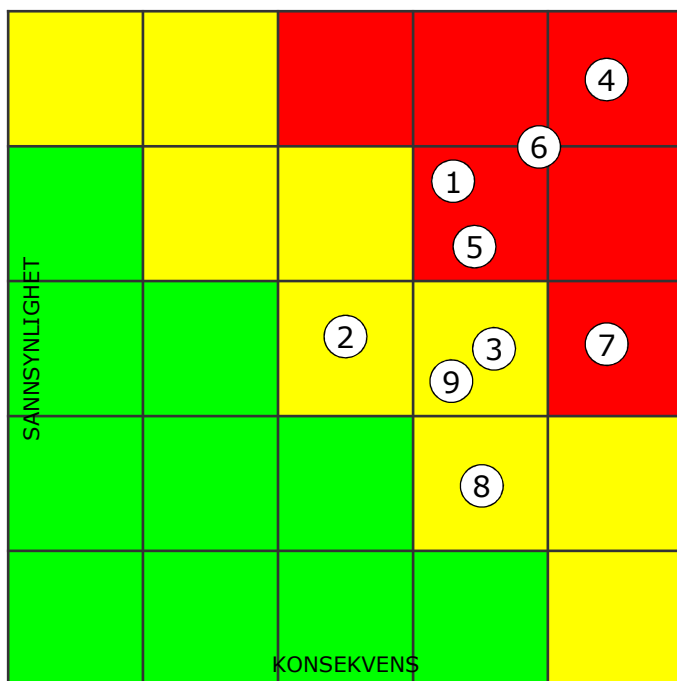
Det er ikke observert store ressursutfordringer for prosjektene, men flere prosjekter rapporterer risiko knyttet til mottak og innføring i linjen, både i etaten og i POD. Dette krever typisk kapasitet i forbindelse med eller i etterkant av at prosjektene avsluttes.

Underforbruk av midler, lavere fremdrift enn planlagt, og underforbruk av ressurser i PIT bør følges opp av en analyse for å se på om det er sammenhenger mellom disse observasjonene.

Nøkkelrisikoer i prosjektene pr. 31.12.17

1) **Satsing sikkerhet:** Ressursutfordringer PIT, endringsmotstand PIT drift.

2) **Digitale aktorer:** Endringsmotstand politi/ påtale, og parallell endringsaktivitet i politiet.

3) **Etterforskningsløftet:** Endringskapasitet i distriktene, og evne til å ta over forvaltningsansvar for leveransene i POD.

4) **Nye pass og ID-kort:** Leverandørs evne til å levere, både komplett og spesifikt (har inntruffet).

5) **Nye pass og ID-kort:** Fravær av linje fører til feil beslutninger om vedr. fag og organisering.

6) **PNB:** Uavklarte driftskonsekvenser for beredskapssenteret. Uavklart IKT-omfang i byggeprosjektet.

7) **PnP:** Uavklart påvirkning fra Nye pass og ID-kort.

8) **Politiets forbedringssystem:** Implementeringen får ikke nok oppmerksomhet av ledelse/ ressurspersoner i distriktene.

9) **Støtteverktøy til etterforskning:** Nasjonalt eierskap og forvaltning sannsynligvis ikke klart ved implementering.

Kommentarer

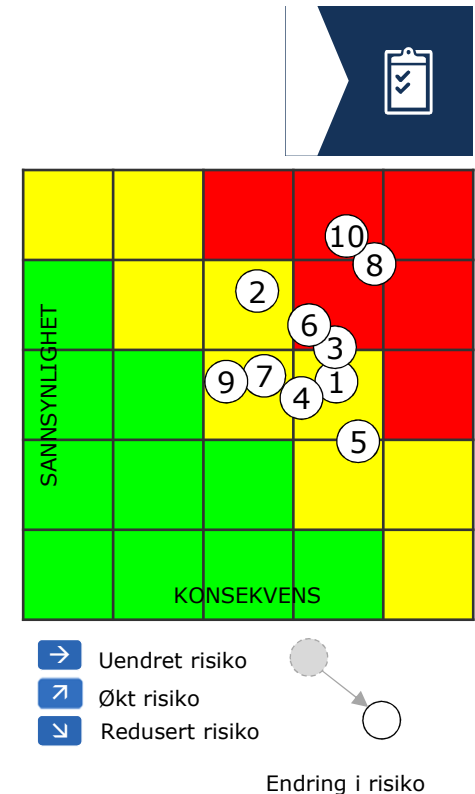
Denne oversikten er en sammenstilling av risikoer som virksomhetsledelsen bør være særlig oppmerksom på, både enkeltvis for de aktuelle prosjektene, og fordi dette er sammenfallende med lignende risikorapportering fra tidligere perioder og andre prosjekter. Dette indikerer systemisk risiko som må følges opp av tiltak. Særlig gjelder dette politiets evne til kontraktstyring, styring av avhengigheter, etatens evne og vilje til å gjennomføre endringer, samt PODs evne til å ta mot og forvalte prosjektenes leveranser. De to siste forholdene er en direkte trussel mot gevinstrealisering.

Porteføljens risiko

- 1) Porteføljesammensetningen dekker ikke etatens strategi og mål i tilstrekkelig grad →
- 2) Beslutninger om å investere i nye utviklingstiltak baseres på utilstrekkelige beslutningsgrunnlag →
- 3) Uavklarte rammebetingelser – eksternt →
- 4) Uavklarte rammebetingelser – internt →
- 5) Ressurstildeling dekker ikke behovene i porteføljen →
- 6) Svak kompetanse og evne til kontraktstyring →
- 7) Leveransene etableres ikke i forvaltningsorganisasjonene →
- 8) Innføring av leveranser og endringer i virksomheten gir ikke forventede resultater og gevinster →
- 9) Prosjektene klarer ikke å levere på tid og kost innenfor fastsatt ramme →
- 10) Uavklart dekning av varige endringer i driftskostnader →

Kommentarer

Overordnet risiko for porteføljen er ikke endret siden forrige periode, men er høy. Det er svært viktig å påpeke at selv om porteføljefunksjonen har et ansvar i å identifisere risikoreduserende tiltak og å følge opp gjennomføringen av dem, er ansvaret for selve gjennomføringen som regel tillagt andre. Relatert til de systemiske risikoene på forrige foil er det verdt å nevne:

- Forvaltning av prosjektleveranser i linjen, innføring av dem, og endringer i virksomheten er prosjekt-/ prosesseiers ansvar, støttet av metodeansvarlige innen endringsarbeid og fagforvaltning.
- Ansvar for kontraktstyring er et delt ansvar mellom prosjekteier (prosjektets anskaffelser), samt fagansvar for og leveranse av særlig IKT-anskaffelser.
- Ansvar for å levere prosjektet, herunder styring av egne avhengigheter, er prosjekteiers ansvar, støttet av metodeansvarlige innen prosjektmetodikk og -verktøy.
- Ansvar for hvordan driftskonsekvenser skal håndteres er Porteføljestyrets ansvar i forbindelse med at investeringsbeslutninger fattes. Det skal gjennomføres en ny risikoanalyse for driftsåret 2018, herunder forslag til risikoreduserende tiltak med ansvar for gjennomføring.

Gevinster

Det arbeides løpende med å styrke gevinstperspektivet i alle deler av etatens prosesser for styring og utvikling, både å skape gevinster og å måle resultatene. En overordnet beskrivelse av gevinster fra de ulike utviklingstiltakene i porteføljen inngår i Politiets plan for den strategiske utviklingsporteføljen.

Fra 2018 skal politiet rapportere på gevinster fra utviklingstiltakene i nærpoltireformen. Det er utarbeidet en overordnet gevinstplan, og denne konkretiseres nå med spesifikke indikatorer og målinger som grunnlag for å vurdere resultatutvikling i polititjenestene. Måling og oppfølging av gevinster fra reform, med tilhørende tiltak og justeringer ved behov, integreres i etatens etablerte prosesser for virksomhetsstyring. Gevinstforventninger som følge av driftssatte reformtiltak har vært en sentral del av styringsdialogen og planleggingen for 2018. Å levere gode polititjenester er den viktigstegevinsten i reformarbeidet. Etter driftssetting av endringer vil det normalt være nødvendig å optimalisere nye prosesser og arbeidsmåter før kvalitetsgevinster kan dokumenteres. På andre områder er etaten allerede i aktiv gevinstfase, for eksempel kostnadsbesparelser fra felles anskaffelser.

I 2018 iverksettes ekstra tiltak for å utvikle og ta i bruk en felles innføringsmetode for politiet. I praksis betyr dette å lage gode prosesser for å nå målene for endring og dermed skape gevinster. Felles innføringsmetode skal også redusere risiko, bidra til at innføringsaktivitetene er godt forberedt og kan innføres etter plan, samt minimere belastning og kostnader for etaten ved innføring og endring.

Foreløpig porteføljesammensetning 2018

	Foreløpig porteføljesammensetning 2018
Nærpolitireform	PNP (fase 1 og fase 2)
	REAL
	Politiarbeid på stedet
	Etterforskningsløftet
	Lagring av digitale medier inkl. spor og beslag
	Digitale aktører
	Støtteverktøy til etterforskning
	Kart/GIS
	Felles hendelses- og avvikssystem (SPOR)
	Læringsportal (SPOR)
IKT-infrastruktur	Satsing sikkerhet
	Nye datasentre
IDeALT	Nye pass og ID-kort
	Mobile enheter for personkontroll
	Forhåndskontroll av passasjerdata
	Taps- og verifikasjonstjeneste (konsept)
Øvrige prosjekt	Prüm og internasjonalt politisamarbeid
	Nye helikoptre
	Nasjonalt beredskapssenter mottaksprosjekt
Nye tiltak	Anmeldelse på nett
	Nytt saksbehandlings- og arkivsystem
	Vaktvirksomhetsregister
	PolitiSkype
	DFØ - regnskap
	Forprosjekt grensekontroll
	Nasjonalt begrenset nett

Foreløpig porteføljesammensetning 2018

Tabellen viser foreløpig porteføljesammensetning for 2018. Gjenstående aktiviteter knyttet til prosjektene ABIS og ESAS vil bli overført til linjen i 2018, og følges opp på vanlig måte.

Foreløpige nye tiltak i porteføljen er Anmeldelse på nett, Nytt saksbehandlings- og arkivsystem, Vaktvirksomhetsregister, Innføring av Skype i politiet, DFØ – regnskap, Forprosjekt grensekontroll og Nasjonalt begrenset nett. For flere av disse er det avsatt midler for første tertial for å kunne utarbeide oppdatert beslutningsgrunnlag.

Overordnet statusrapportering for gjennomføring av nærpolitireformen T3-2017

Innhold

1. Overordnet status for gjennomføringen	2
2. Fremdrift i utvalgte aktiviteter	4
2.1. Driftssetting av ny struktur og utvikling i politiet som organisasjon	4
2.2. Utvikling av kvalitet i polititjenestene.....	5
3. Økonomi.....	8
3.1. Budsjett og regnskap for reformprosjekter 2017	8
3.2. Estimerte utviklingskostnader 2015-2020.....	8
3.3. Estimerte kostnadsbesparelser 2016-2022.....	9
4. Risiko, usikkerhet og avvik.....	10
5. Gevinstoppfølging.....	11

1. Overordnet status for gjennomføringen

Politiets arbeid med etablering av ny struktur er i rute. Etaten gjennomfører nå siste fase av strukturendringene i de nye politidistriktene. I løpet av første halvår 2018 skal alle nye enheter være bemannet og satt i drift og med det er den nye strukturen for politidistriktene på plass.

Ny struktur og enhetlige funksjoner gir fundament for videre arbeid med utvikling av gode polititjenester. Felles struktur styrker grunnlag for samarbeid og læring mellom distrikter og utvikling av felles praksis. Dette vil bidra til likere tjenester i hele landet.

Større distrikter åpner muligheter for bedre ressursutnyttelse. Mer robuste fagmiljøer vil redusere sårbarhet, bidra til likere prioriteringer og gi styrket kvalitet gjennom spesialiserte miljøer. De forutsetningenesom er skapt gjennom ny struktur skal etaten utvikle videre og ta i bruk i tiden framover for å utvikle tjenesteproduksjonen.

Reformarbeidet går nå inn i en ny fase. Arbeidet fremover vil preges av systematisk utvikling og forbedringer i linjen for å ta i bruk nye muligheter og etablere arbeidsformer som øker kvalitet og effektivitet i polititjenestene. I 2017 ble mange og viktige milepæler for det kvalitetshevende arbeidet innfridd. Eksempler på dette er at politiarbeid på stedet er innført som arbeidsform i alle politidistrikt, prioriterte funksjoner er opprettet: etterretning, politikontakt/politiråd, tjenestekontor, politipatruljen, operasjonssentral og felles straffesaksinntak, det er gjennomført kompetanseløft på viktig områder (etterforskning, ledelse, arbeid på stedet), nye verktøy er tatt i bruk (etterforskningsplaner, BL 7.0, Indicia), det er utformet utkast til strategi for kriminalitetsforebygging og flere fagnettverk er etablert og er i utvikling.

Driftssetting av endringer betyr ikke at utviklingsarbeidet er ferdig, snarere i startfasen. Når endringer settes i drift starter utviklingsarbeidet i de operative enhetene med å innarbeide, videreutvikle og optimalisere prosesser og ny praksis. Endringer i intern og ekstern samhandling, ny bruk av kunnskap og teknologiutnyttelse er viktige deler av den utviklingen som vil foregå framover. Systematisk måling og oppfølging av endringsarbeidet og bruk av fagforvaltning og nettverk, skal gi innsikt og læring og bidra til resultatforbedring og gevinst.

Status for oppdrag i tildelingsbrevet

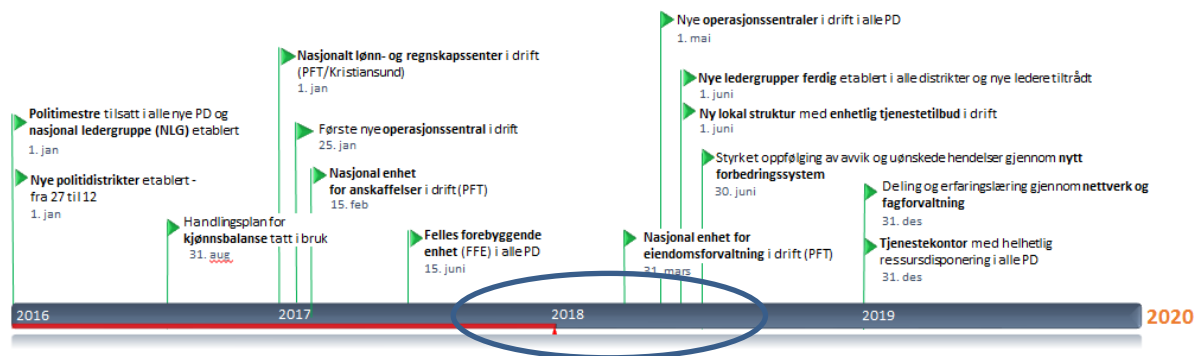
Samtlige oppdrag for nærpolitireformen i tildelingsbrevet er i rute.

TB	Oppdrag (jf Tildelingsbrev for 2017)	Overordnet status
O2	Ny enhetlig organisasjonsstruktur skal være etablert (besluttet) i alle politidistrikter i løpet av 2017	Oppdraget er gjennomført. Alle distrikter har fått nye organisering av funksjonelle driftsenheter og staber (september 2017) og alle distrikter har ferdig forhandlet og besluttet sin organisasjonsstruktur (oktober 2017). Den nye geografiske organisasjonsstrukturen skal være iverksatt i alle PD til 1. juni 2018.
O5	Politiets senter for lønn og regnskap skal etableres i Kristiansund	Lønn- og regnskaps-senter er etablert og i drift i Kristiansund. Avtalen med DFØ er reforhandlet som følge av endringer i grensesnitt for oppgavedeling.
O6	Gjennomføre lederutvikling i henhold til masterplan	Arbeidet omfatter en rekke aktiviteter rettet mot ledergrupper og ledere og er i henhold til plan. Tilbudet vurderes løpende basert på behov og tilpasses lokale forhold.
O9	Implementere handlingsplan for løft av etterforskningsfeltet	Det er god fremdrift i prosjektet. Mange strukturelle, organisatoriske og tilretteleggende tiltak er gjennomført, blant annet etablering av felles straffesaksinntak i distriktene, etablering av et forvaltningsapparat, nye verktøy og rammeverk for årlig organisatorisk opplæring. 3-dagers opplæring i bruk av Indicia og etterforskningsplaner er gjennomført for de fleste etterforskere og påtalejurister. I 2018 vil oppmerksomheten rettes mot innførings- og endringsarbeidet i distriktene, og hvordan tiltakene skal bidra til å styrke kvalitet og effektivitet i etterforskningen.
O10	Følge opp innføringen av arbeidsformen «politiarbeidet på stedet» og utvikle den på nye områder. Politidirektoratet skal sikre at arbeidsformen er innført på nasjonalt nivå innen utgangen av 2018.	I 2017 er politiarbeid på stedet (Søk og føring i politiets systemer, lydavhør på stedet, sporsikring på stedet) innført som fast ny arbeidsform i alle PD. 6500 medarbeidere har fått opplæring i ny teknologi og nye arbeidsprosesser. Det er igangsatt piloter for kunnskapsbasert politipatrulje og systematisk tilbakemelding på oppdrag. I 2018 er arbeidet knyttet til politiarbeid på stedet innrettet mot tre hovedområder; sikre varig endring, overføring til linjen og pilotprosjektet Kunnskapsbasert politipatrulje og utvikling av politipatruljen som arbeidsplass.
O16	Videreutvikle kriminalitetsforebygging som en primærstrategi for politiets innsats mot kriminalitet.	I 2017 har det vært arbeidet med målbilde og strategi for kriminalitetsforebygging som har vært på høring i politidistrikt, særorgan og internt i POD. Høringssvarene er innarbeidet og dokumentet ferdigstilles til levering til JD 15. februar 2018. Planen har fått tittelen "Implementering av kriminalitetsforebygging som politiets primærstrategi".
O27	Utarbeide en plan for hvordan responstiden skal forbedres vesentlig frem mot 2020	Plan for vesentlig reduksjon av responstid" ble sendt JD i oktober 2017. I 2018 vil det jobbes videre med utvikling og innføring av tiltakene.

2. Fremdrift i utvalgte aktiviteter

I det følgende beskrives kort fremdrift i utvalgte reformaktiviteter i rapporteringsperioden og i kommende periode.

2.1. Driftssetting av ny struktur og utvikling i politiet som organisasjon

Enhetlig organisering

Det er fortsatt stor aktivitet i distriktene knyttet til innføring og iverksetting av ny geografisk struktur. Organisasjonsstrukturen settes forløpende i drift i politidistriktene i perioden 1. februar til 1. juni 2018 (Oslo allerede i drift). Ved utgangen av 2017 var alle organisasjonsforhandlinger gjennomført, og 10 av 12 nye OPS satt i drift uten kritiske hendelser. 4 av disse ble driftssatt siste tertial og de to siste settes i drift 1. halvår 2018. Til sammen vil 5 OPS da være samlokalisert med nødmeldetjenesten for 110. Ferdigstilling av strukturiltakene innebærer taktskifte i reformen.

Det er etablert back up-sentraler i to distrikter i tillegg til en reservesentral. I 2017 har det vært to reelle hendelser hvor back up-sentralene har blitt tatt i bruk. Finnmark ble styrt fra Oslo, og Oslo ble styrt fra Sør-Vest. Dette kunne vært utfordrende å håndtere om ikke konseptet var på plass.

OPSene er styrket etter sammenslåing i nye distrikt, blant annet med nytt utstyr, ny kapasitet, samt kompetansetiltak. Kompetansehevingen bidrar til likere praksis og bedre kvalitet, og videre utvikling av arbeidsprosesser fortsetter i 2018 blant annet gjennom etablerte nettverk.

Administrative fellesfunksjoner

Ved utgangen av 2017 var anskaffelsesfunksjonen og lønn- og regnskapsfunksjonen overført til Politiets fellestjenester (PFT) for alle politidistrikter. Arbeidet på disse områdene er standardisert i nasjonale løsninger og det er lagt til rette for et betydelig gevinstpotensial på sikt. Innen tredje kvartal 2018 vil EBA-funksjonen etter planen også være overført. Arbeidet med å inkludere særorgan i de nasjonale løsningene har startet.

PFT har utviklet sine arbeidsprosesser gjennom et nytt kundesenter. Det er også tatt i bruk digitale løsninger som robotteknologi for effektiv ressursbruk.

Kultur og ledelse

Lederutviklingstiltak har stor oppmerksomhet i politiet og i 2017 er det igangsatt flere tiltak for å sikre at mellom- og førstelinjeledere er i stand til å gjennomføre endringer og ta vare på medarbeiderne på en god måte i reformperioden. Ledergruppeutvikling og coaching har blitt gjennomført for alle nasjonale ledergrupper og for politimestrenes egne ledergrupper. Ledelse er viktig for å endre kultur, og ledere er viktige kulturbærere og forbilder. I oktober ble det for

første gang gjennomført en samling av utvidet nasjonal ledergruppe (NLGU) som består av de nye ledergruppene til politimesterene og særorganssjefene, samt politidirektørens utvidede ledergruppe. Hovedformålet med samlingen var å skape en felles plattform for ledelse i etaten og skape et felles bilde av politiets strategiske retning mot 2025 og prioriteringer i nærpolitireformen frem mot 2020.

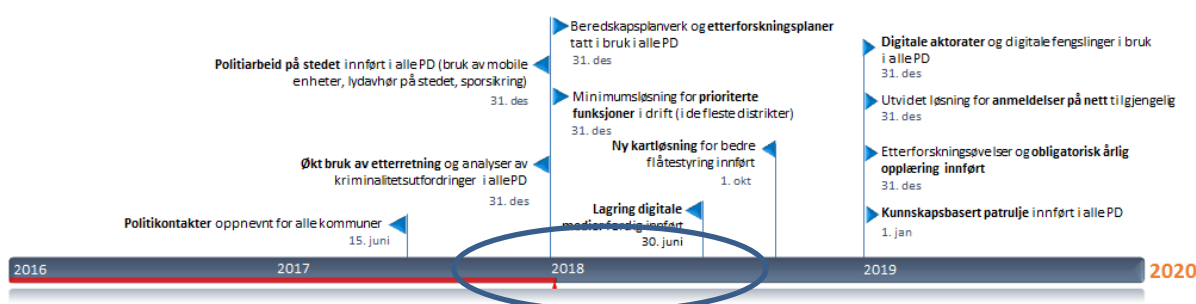
Opplæring i varslingsrutiner, prosess for å forebygge uønsket adferd, inkludert seksuell trakassering, og lansering av etiske retningslinjer er blitt gjennomført og vært oppe som tema i direktoratets utvidede ledergruppe. Til høsten vil det arrangeres en ny samling med oppfølging av dette som tema.

Videre er det gjennomført to piloter for utvikling av førstelinjeledere, der kultur er et viktig tema. Fokus i piloten er å fremme ny kultur gjennom nye måter å jobbe på. Pilotene er evaluert og viser at dette er et nyttig tiltak som bør videreføres. Alle ledere vil få tilbud om opplæring og trening i tilbakemeldingsmetodikk, og innføring av et program for utvikling av GDE-ledere planlegges i løpet av våren 2018 med tanke på oppstart høsten 2018.

POD startet i 2017 opp et mentoringprogram med deltakere fra alle politidistrikter, til sammen 72 mentorer/adepter. Målene ved mentoringprogrammet er å utvikle lederferdigheter, sørge for bedre kjønnsbalanse, bidra til å gjøre politiet til en attraktiv arbeidsplass og en arena for gjensidig erfarings- og kunnskapsutvikling. Det er planlagt oppstart av et nytt mentoringkull til høsten.

Lederopplæringstilbud for ledere på nivå 2-5 er også startet opp. Opplæringen omfatter tema innenfor for endringsledelse og endringskommunikasjon og vil være tilgjengelig for ledere i etaten fra våren 2018. I tillegg er et rammeverk for ledelse under utarbeidelse. Rammeverket består av medarbeiderplattformen med lederkriterier, Ledelse i politiet (brosjyre) og en beskrivelse av lederatferder på ulike ledernivå. Rammeverket har grensesnitt til andre dokumenter, som Politiet mot 2025.

2.2. Utvikling av kvalitet i polititjenestene

Politiarbeid på stedet - Nye måter å jobbe på i kontakt med publikum

Politiarbeid på stedet er innført som fast ny arbeidsform i alle politidistrikt. Gjennom 2017 har 6500 medarbeidere i politiet gjennomført opplæring i ny teknologi og nye arbeidsprosesser. I tillegg gjennomføres ekstrakurs nå blant annet for medarbeidere på operasjonssentralene.

Politiarbeid på stedet innebærer at søk og føring i politiets systemer, lydavhør og sporskring skjer av patruljen på stedet med støtte av ny teknologi og arbeidsprosesser. Utviklingen i antall avhør på stedet har vært jevnt økende og har økt betraktelig i alle distrikt annet halvår 2017.

Statsadvokatene har gjennomgått kvaliteten på lydavhør tatt på stedet og gitt tilbakemelding om at den gjennomgående er god.

Kvaliteten på de nye arbeidsformene følges opp på flere måter, både gjennom tilbakemeldingsmøter og kvalitetsundersøkelser. Tilbakemeldingsmøtene skal gi læring på tvers av fagmiljøer og grunnlag for løpende videre utvikling.

Det er i tillegg satt i gang piloter for kunnskapsbasert patrulje. Tiltaket skal bidra til at patruljene i større grad baserer sitt arbeid på oppdatert situasjonsforståelse basert på etterretning, i tråd med distriktets prioriteringer

Etterretning som grunnlag for kunnskapsbasert politiarbeid

Etterretning skal ligge til grunn for både strategiske, taktiske og operasjonelle vurderinger og beslutninger. Styrking av feltet er både en faglig og en kulturell endring. Etterretning er en av de seks prioriterte funksjonene og ulike tiltak er igangsatt, bl.a. etablering av fagmiljø/etterretningsfunksjon med nødvendig kapasitet og kompetanse, strukturert samarbeid på tvers i etaten for å sikre en kunnskapsbasert, enhetlig og styrt videreutvikling av etterretningsfaget samt oppstart av pilot for kunnskapsbasert patrulje.

Det er utarbeidet en plan for implementering av etterretning og etterretningsbasert politiarbeid sammen med et veikart som beskriver etterretning i kontekst av politireformen og i forhold til en mer langsiktig strategi. Videre utvikling av etterretningsfunksjonen i politiet fortsetter i 2018.

Forebygging

I 2017 er det arbeidet med et målbilde og strategi for kriminalitetsforebygging som har vært på høring i etaten – "Implementering av kriminalitetsforebygging som politiets primærstrategi". Arbeidet er nå i slutfasen etter bred involvering. Strategien har 16 tiltak som utgjør en viktig del av kvalitetsløftet i reformen og har en tidsramme frem til juli 2020. Endelig versjon oversendes departementet.

I parallell jobbes det med flere konkrete tiltak for å styrke forebyggingsarbeidet. Politikontakter er på plass i alle distrikter (juni 2017) og det arbeides videre med utvikling av funksjonen i 2018. I tillegg til nevnte piloter for kunnskapsbasert patrulje, setter politiet og kommuner i gang piloter i samarbeid (Agder og Sør-Øst) for å se på hvordan man kan involvere næringsliv samt frivillige organisasjoner inn i politirådene på en hensiktsmessig måte.

Et ledernetverk for kriminalitetsforebygging er etablert. I likhet med etterretning vil endringer på forebyggingsområdet kreve at det jobbes med kulturelle forhold, og det er derfor viktig at ledere på ulike nivåer er aktive i endringsarbeidet.

Etterforskningsløftet

I 2017 er det gjennomført en rekke aktiviteter for å skape fundament for løft av etterforskningsfeltet. Viktige strukturelle og organisatoriske forutsetninger er etablert, og ved utgangen av 2017 var blant annet felles straffesaksinntak etablert i distriktene. Funksjonen er i oppstartfasen og den videre utviklingen av felles straffesaksinntak, som skal bidra til god prioritering av saker, likere behandling, tilgjengelig etterforskningsledelse og riktig innsats fra start, fortsetter i 2018.

Det har vært mye fokus på kompetanse og opplæring i 2017. Nærmere 5000 medarbeidere har gjennomført tredagers opplæring og det har vært gjennomført pilot på obligatorisk årlig opplæring i Sør-Øst og Øst. Rammeverk for obligatorisk årlig opplæring er besluttet (høst 2017)

– 48 timer pr. etterforsker. Lokale etterforskningsberedskapsplaner er utarbeidet i alle distrikter – basert på nasjonal plan. Veiledning for kompetanseplanlegging er besluttet og lokale fag- og opplæringsansvarlige er på plass.

2018 vil være innføringsåret for etterforskningsløftet. Obligatorisk årlig opplæring innføres i hele etaten, forvaltnings og utviklingsapparatet skal tas i bruk og beredskapsplanverk etterforskning skal øves lokalt. Arbeidet med bruk av etterforskningsplaner fortsetter.

Nærmere om bruk av etterforskningsplaner

Riksadvokatens har over år stilt krav og gitt anbefalinger for bruk av skriftlige etterforskningsplaner. Gjennom nærpelitireformen styrker nå politiet dette arbeidet og i 2017 ble etterforskningsplaner tatt i bruk i alle politidistrikt. "Retningslinjer for bruk av etterforskningsplan" fra POD 2017 følger opp riksadvokatens krav og føringer.

Etterforskningsplanen er et viktig hjelpemiddel for å sikre kvalitet og effektivitet i etterforskning av straffesaker. Planen skal være skriftlig og inneholde en redegjørelse som bl.a. angir hypoteser, hvilke etterforskningskritt som skal gjøres, hvorfor, hvordan og av hvem innenfor en bestemt tidsramme. I tillegg vil etterforskningsplanen legge bedre til rette for god notoritet og gi et bedre grunnlag for etterfølgende evalueringer.

Det er utviklet digitale støtteverktøy gjennom prosjektmodulen i Indicia. Den nye funksjonaliteten gir blant annet en mer systematisk håndtering av hypoteser og informasjonsbehov og automatisk overføring av dokumenter fra BL. Bruk av etterforskningsplaner og prosjektmodulen i Indicia var tema i tre dagers obligatorisk opplæring for alle etterforskere og påtalejurister høsten 2017.

Modernisering av BL – Saksbehandlingsløsning for straffesaker

I november 2017 ble BL Documentum (BL 7.0) tatt i bruk. Med etablering av Documentum er over 75 millioner eldre dokumenter flyttet og kvalitetssikret, konvertert og arkivert i PDF format. Heretter lagres alle dokumenter i PDF format, noe skal gi et raskere og mer effektivt BL for brukerne.

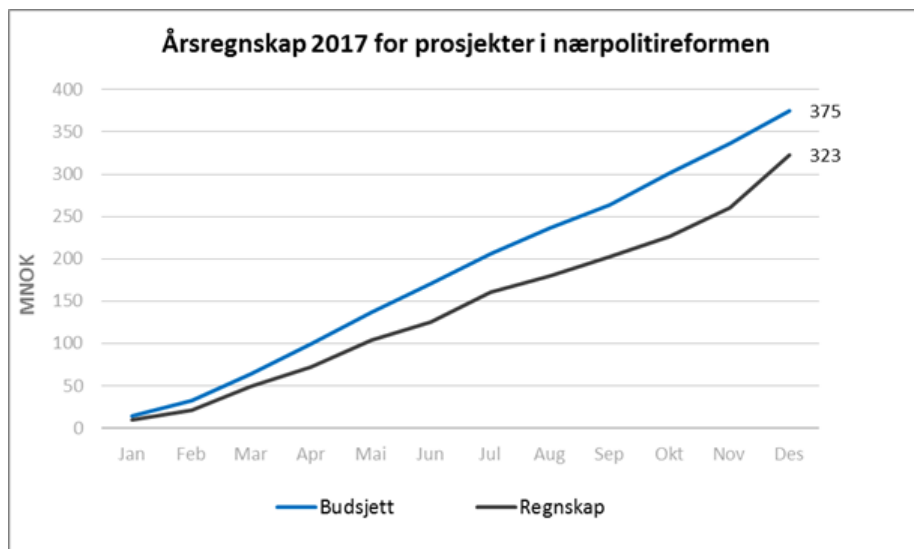
Med innføringen av Documentum åpnes mulighetene for å modernisere BL fremover på flere områder. Det blir mulig å utvikle en mer brukervennlig håndtering av dokumenter som blant annet fritekstsøk. Dessuten legges det til rette for mer papirløs saksbehandling på sikt. For eksempel ved samarbeidet mellom Felles straffesaksinntak (FSI) og Politiarbeid på stedet (PPS). Når fremtidig papirløs straffesakskjede etableres vil også Documentum teknisk sett spille en viktig rolle.

Flyttingen av dokumentene over til Documentum er en viktig milepæl i arbeidet mot ett politi, også på IKT-siden. Først fikk etaten en nasjonal BL-løsning, som åpnet opp for enklere samarbeid på tvers i etaten, og nå Documentum som binder det hele enda tettere sammen. Våren 2018 skal BL flyttes over på en ny og moderne databaseplattform. Alt dette er store jobber som legger grunnlaget for videre modernisering av straffesakskjeden.

3. Økonomi

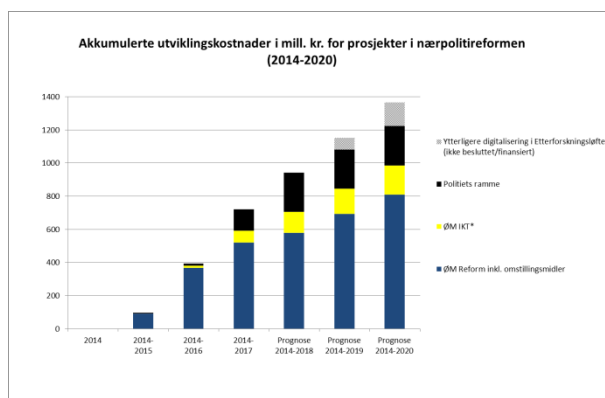
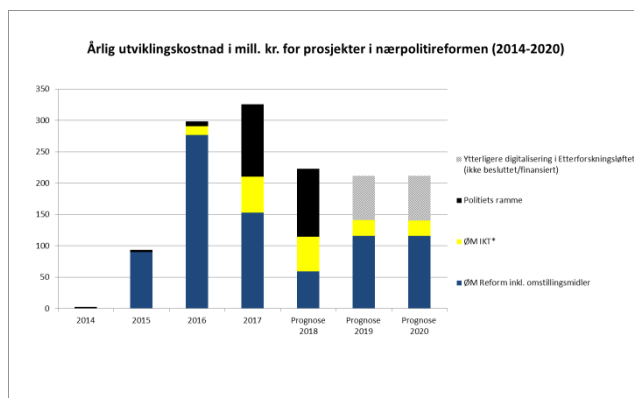
3.1. Budsjett og regnskap for reformprosjekter 2017

For budsjettåret 2017 er det et samlet mindreforbruk i utviklingskostnader for reformprosjekter på 52 mill kr. Hoveddelen av mindreforbruket skyldes at anskaffelsesprosesser har vært mer tidkrevende enn forutsatt slik at beregnede kostnader først påløper i 2018, samt redusert bruk av eksterne ressurser i utviklingsarbeidet gjennom året.

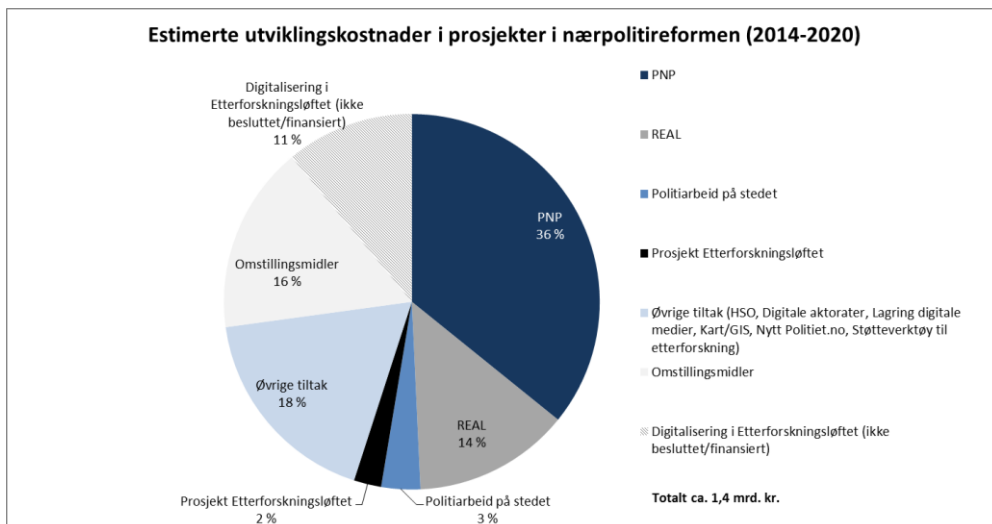

3.2. Estimerte utviklingskostnader 2015-2020

Strukturtiltak (Nye politidistrikt inkl. IKT-tilpasninger og REAL- administrative fellesfunksjoner) hadde en forventet kost på hhv 495 og 200 mill kr. Vi går nå inn i slutfasen på strukturtiltakene og forventet forbruk ligger an til å treffe innenfor avsatte midler.

*ØM IKT inneholder øremerkede midler fra SPOR-programmet til Læringsportal og Forbedringsystem, samt øremerkede midler fra Difi til Nytt politiet.no

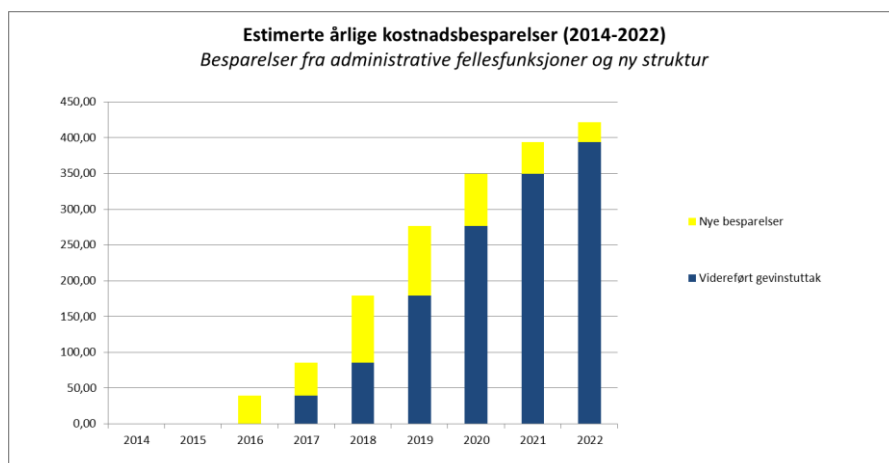
Estimerte utviklingskostnader – fordeling mellom reformtiltak

Reformprosjektene finansieres gjennom satsingsmidler til reform, satsingsmidler til IKT-modernisering og politiets egen ramme. Estimerte utviklingskostnader for *besluttete prosjekter* og omstillingsmidler utgjør ca. 1,25 mrd. kr. Omfang og periodisering av kvalitetstiltak, og *eventuelle nye tiltak*, påvirkes av finansieringsmuligheter og er en del av den løpende styringsdialogen mellom JD og POD. Det knytter seg derfor noe usikkerhet til reformens totale omfang og utviklingskostnader.

Digitalisering av straffesakskjeden er et av tiltakene i etterforskningsløftet. Utviklingskostnader er estimert til ca. 140 mill. kr. for gjenstående aktiviteter. Tiltakene er pr dags dato ikke besluttet gjennomført eller finansiert som en del av reformarbeidet.

3.3. Estimerte kostnadsbesparelser 2016-2022

De største kostnadsbesparelsene fra reformtiltakene kommer fra felles administrative tjenester og ny struktur, jf plan for monetære gevinster. I 2016 og 2017 er det gjennomført gevinstuttak, mens det for årene framover er gjort estimater for forventede besparelser. Basert på tilbakemeldinger fra politidistriktene er det indikasjoner på at estimatene ligger noe høyt. Gjennom målinger og dialog vil vi vurdere om dette skyldes periodisering (at det tar noe tid før gevinstene kan realiseres fullt ut), eller om estimatene må justeres.

2016: *Gevinstuttak gjennom nedtrekk i politiets driftsramme*

2017-> : *Gevinstuttak gjennom omdisponering av frigjort midler til kvalitetstiltak og drift av nye løsninger*

Estimatene viser brutto besparelser. Besparelser fra administrative fellestjenester og ny struktur skal bidra til å finansiere kvalitetstiltak og driftskostnader fra reforminvesteringene. De største gevinstene i reformen ligger imidlertid i kvalitetsforbedringer i polititjenesten og i samfunnseffekter.

4. Risiko, usikkerhet og avvik

Sannsynlighet	5	Svært høy					
	4	Høy					
	3	Middels		5	2, 3	1	
	2	Lav			4		
	1	Svært lav					
		Svært lav	Lav	Middels	Høy	Svært høy	
		1	2	3	4	5	

Konsekvens

Risiko

#	Beskrivelse
1	Risiko for midlertidig drop i resultater når etablerte miljøer, verdikjeder og roller/fullmaktstrukturer erstattes med nye
2	Høy samlet arbeidsbelastning fra løpende drift, reform og andre endringer kan redusere fremdrift og/eller omfang av kvalitetsforbedringer og effektiviseringstiltak
3	Faglig og personlig usikkerhet hos ledere og medarbeidere kan vanskeliggjøre innføring av ønskede endringer
4	Risiko for utvikling av ulike praksis mellom distrikter og innad i distrikter etter innføring av nye løsninger. (Overgang fra nasjonalt styrt utvikling i prosjekt til løpende videreutvikling i linjen.)
5	Urealistiske forventninger til gevinster i tidlig driftsfase kan påvirke tiltro til reformarbeidet internt og eksternt

Planlagte og iverksatte tiltak

- Driftssetting av nye løsninger og overgang fra prosjekt til linje er krevende faser i all utvikling. Politiet har startet flere tiltak for å motvirke sannsynlighet for at ulike risikoer inntreffer:
  - Felles fagforvaltning skal etableres for kjernetjenestene og bidra til kunnskapsbasert utvikling av faget, erfaringslæring og etablering av nasjonal beste praksis.
  - Ledernetverk og fagnettverk er under etablering og vil ha en viktig rolle for å fremme erfaringsdeling og læring på tvers av enheter og dermed likere tjenester med høy kvalitet.
  - Politiet skal ta i bruk en felles innføringsmetode i løpet 2018. Metoden baseres på beste praksis i offentlig sektor og tilpasses politiets behov og egenart. Felles innføringsmetode skal blant annet redusere risikoer knyttet til endingsbelastning, gi god ivaretagelse av medarbeidere og interessenter og gi økt sikkerhet for at mål for endringene nås.
  - Ledelse er avgjørende i endringsarbeid. Det er igangsatt en rekke ulike tiltak for å styrke ledelse på alle nivåer. Kultur er et viktig element som driver eller hemmer endring, og inngår derfor i ledelsesutviklingen. I tillegg vil den ordinære virksomhetsstyringen og nasjonal ledergruppe brukes i arbeidet med å redusere risiko og iverksette nødvendige tiltak.

Usikkerhet

- Usikkerhet knyttet til belastning som følge av innføring av nye pass og ID-kort samt gjennomføring av NATO-øvelsen Trident Juncture.

Avvik fra planer

- Ingen kjente og vesentlige avvik fra reformmål eller planlagte aktiviteter i reformperioden. Det vil løpende måtte gjøres justeringer i milepæler for å tilpasse kapasitet og ønsket kvalitet, men dette er nødvendige og styrte endringer.

5. Gevinstoppfølging

Rapporteres fra T1 2018.

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

IVERKSATTE OG PLANLAGTE EFFEKTIVISERINGSTILTAK

Tiltak	Beskrivelse	Bidrag til digitalisering / økt produktivitet
Støtteverktøy til etterforskning	Tiltaket skal gi etaten nødvendig verktøy for bearbeiding og analyse av trafikkdata og telefonsikringer, tilgjengeliggjøre og forbedre IKT-løsning for prosjektstyring for å planlegge, styre og lede etterforskningssaker og optimalisere sentral IKT-løsning for operativ kriminalanalyse	Økt produktivitet i straffesaksbehandlingen
LIMS	System for laboratoriestøtte i Kripos	Verktøy for saksbehandling på laboratoriet med automatisering av tidligere manuelle rutiner.
Forhåndskontroll og behandling av passasjerdata	Øke samfunnssikkerhet og beredskap gjennom bruk av et analyseverktøy som gjør at grensekontrollen gis informasjon som sikrer økt effektivitet, kvalitet og muligheten til målrettet kontrollarbeid mot risikogrupper	Automatisering av informasjonsbehandling.
Mobile enheter for personkontroll	Mobil løsning for grensekontroll utenfor faste kontrollstasjoner og utlendingskontroll på territoriet	Ressursbesparelse hos kontrollører og støttefunksjoner eksempelvis ved unngåelse av merarbeid ved registrering av feil identitet.
Lagring digitale medier	Utvikling av lagringsløsning for digitale medier gjør det mulig å motta, lagre og tilknytte interne dokumenter/filer til sak. Løsningen skal gjelde alle format (foto, video, lyd, tekst etc.).	Økt produktivitet i straffesaksbehandlingen.
Politiarbeid på stedet	Metode som innebærer at patruljene skal ta i bruk tilgjengelig teknologi og utnytte denne på en god måte. Politipatruljenes arbeid understøttes gjennom effektiv samhandling og tilbakemelding.	Lydavgør og registersøk foretatt på stedet av patrulje sparer tid for etterforsker.
PnP	Etablering av ny organisasjon (inkl. standardiserte funksjoner), nye operasjonssentraler og tilpasninger av IKT systemer.	Innføring av nasjonal BL gir tilgang til straffesaksinformasjon mellom distriktene.
Læringsportal	En felles, digital læringsportal gjør det mulig for medarbeidere å gjennomføre kurs, sertifiseringer og annen kompetanseutvikling gjennom en nettbasert løsning	Nettbasert opplæring gir rask og effektiv oppdatering på endringer og nye arbeidsmetoder. Bidrar til økt digital samhandling i politiet.

Tiltak	Beskrivelse	Bidrag til digitalisering/økt produktivitet
Digitale aktorater	Utvikle arbeidsprosess og saksbehandlingsløsning som gjør det mulig med digital prosess for aktors forberedelse og gjennomføring av rettsmøter.	Mulighet for digital straffesaksforsendelse. Bidrar til redusert tidsbruk, bedre kvalitet og lavere kostnader
Nytt sak-/arkivsystem	Nytt sak-/arkivsystem i politiet.	Innføring av konsernløsning skal gi forbedret informasjonsbehandling på tvers av virksomhetsområdene.
ESAS	Elektronisk samhandling mellom berørte delsektorene	Reduksjon i tid og kostnader til distribusjon, forsendelse og manuelt arbeid mellom Politiet, KDI og DA.
Kart/GIS	Prosjektet skal etablere ny Kart/GIS-løsning, som legger til rette for at politiet på sikt (senere prosjekter/initiativ) kan utnytte geografisk informasjon på en bedre og mer effektive måte.	Politiet kan utnytte geografisk informasjon på en bedre og mer effektiv måte, noe som gir bedre beredskaps- og kriseplanlegging og håndtering.
Politiet.no	Nye nettsider for Politiet	Nye nettsider skal bidra til flere fornøyde og selvhjulpne brukere ved å tilby økt selvbetjening og effektive digitale tjenester og ved at flere får utført polititjenester på nett.
Prüm og internasjonalt politiarbeid	Ny løsning for internasjonal informasjonsutveksling som forsterker samarbeidet med EU-landene og USA.	Hurtig og effektiv utveksling av DNA, fingeravtrykk og kjøretøysinformasjon, biometrisøk mot millioner av profiler og raskere ID-avklaringer. Øke kvaliteten i oppgaveløsningen gjennom informasjonsbruk på tvers i politiet. Forbedre det internasjonale politisamarbeidet for å styrke kriminalitetsbekjempelsen. Forbedre ressursutnyttelsen i politiet
PoID	Nytt saksbehandlingssystem for pass og ID-kort med eID	Etablere et nytt saksbehandlingssystem og rutiner for utstedelse av pass og nasjonalt ID-kort med eID.
Vaktvirksomhetsregister	Etablere et sentralt elektronisk register over godkjente vaktforetak.	Økt inntekt gjennom bedre håndtering av gebyrer. Økt kvalitet på vektertjenester. Mer effektiv saksbehandling og kontroll. Kvalitetsheving i varslingsplikten. Kvalitetssikring av saksbehandling (likebehandling, forutsigbarhet og vedtak på rett grunnlag).

Tiltak	Beskrivelse	Bidrag til digitalisering/økt produktivitet
Felles hendelses- og avvikssystem	Anskaffe og implementere et nytt felles system for avviks- og hendelseshåndtering i politietaten.	Effektiv rapportering av uønskede hendelser og avvik. Effektiv håndtering og oppfølging av saker, herunder sporbarhet av oppfølging av innmeldte behov og status på tiltak. Styrking av erfaringsoverføring og læring.
Politiskype	Smartere samhandling i etaten ved bruk av standard teknologi.	Øker produktiviteten gjennom redusert tidsbruk og reisekostnader. Gir lavere terskel for å samhandle.
Anmeldelse på nett	Digital plattform for samhandling med publikum.	Øker produktiviteten gjennom fullintegrasjon mellom anmeldelse og BL. Reduserer kostnader ved at anmelder får svar fra politiet digitalt. Reduserer antall henvendelser fra anmelder.

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

STATUS TILDELINGSBREV

2017

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Styringsparametere			
S1. Restanser i straffesaker	<p>Antall ikke påtaleavgjorte saker – eldre enn 12 mnd. skal ikke overstige 5 000.</p> <p>Antall ikke påtaleavgjorte saker – eldre enn 3 mnd. skal ikke overstige 30 000.</p>	<p>Ved utløpet av 2017 var politidistriktenes beholdning av saker eldre enn 3 måneder 38 995, og beholdningen av saker eldre enn 12 måneder 7309.</p> <p>De senere årene har det vært en svak, positiv trend i restanseutviklingen. T1 2017 hadde politidistriktene det laveste antall restanser på 5 år. I T2 snudde utviklingen, og restansene bestod av 38 783 saker eldre enn 3 måneder og 7817 saker eldre enn 12 måneder. Det kan synes som om den negative utviklingen kan ha stagnert. (Kilde: JUS089)</p> <p>Politidistriktene rapporterer at arbeidet med politireformen har medført produksjonstap. Ut over at ressurser har vært brukt i selve reformarbeidet, vises det til at i de nye enhetene som er etablert har det tatt tid å få struktur, arbeidsflyt- og prosesser til å fungere på en god måte. Videre trekkes det frem at nyansettelser og forflytning av medarbeidere og ledere har påvirket produksjonen negativt. Særlig for de større politidistriktene, som volummessig behandler det største antallet straffesaker, har dette gitt negative følger for restansenedarbeidingen. I tillegg trekker noen politidistrikter frem høy turnover på påtalesiden og et høyt antall tilrettelagte avhør som medvirkende faktorer til at restansene har økt.</p> <p>POD undersøkte 1. november 2017 hvilke saker som inngikk i beholdningen av saker eldre enn 12 måneder. De prioriterte sakstypene (mishandling i nære relasjoner og seksuallovbrudd) utgjorde ca. 10 % av beholdningen. Økonomi-, vinnings-, og</p>	<p>POD vil i 2018 iverksette fagdialog med politidistriktene. Sentralt i denne står etablering av gode rapporteringsrutiner mellom de ulike nivåer i politidistriktene, slik at den strategiske ledelsen i det enkelte politidistrikt gjøres bedre i stand til å forestå overordnet styring og prioritering.</p> <p>Innretningen på rapporteringsregimet har videre som siktemål å gjøre rapporteringen fra politidistriktene til Politidirektoratet mer kvalitativ, i tråd med endrede styringssignaler fra departementet. Innføringen av et nytt verktøy i PSV for å monitorere straffesaksutviklingen må ses i denne sammenheng.</p> <p>POD vil for øvrig følge nøye opp distriktenes rapporteringer, herunder de tiltak politidistriktene angir for å håndtere restansebeholdningene.</p> <p>Restansesituasjonen vil også i 2018 være et fast punkt i møtene til Nasjonal ledergruppe.</p>

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Styringsparametere		<p>narkotikasaker utgjorde ca. 50 av restansene eldre enn 12 måneder. Politidistriktene synes således å prioritere sine ressurser riktig.</p> <p>For POD har det i 2017 vært prioritert å starte opp arbeidet med å få politidistriktene til å lede og styre sine straffesaksporteføljer strategisk. Blant annet er det gjennom Nasjonal straffesaksinstruks stilt krav om etablering av rapporteringsregimer på ulike nivå i politidistriktene.</p> <p>Rapporteringen fra politidistriktene til POD skal endres i retning av å være mer overordnet. Dette arbeidet vil fortsette i 2018.</p> <p>Reformarbeidet vil fortsette i 2018. Flere politidistrikter regner med at restanseutviklingen fortsatt vil preges negativt av dette arbeidet. I tillegg forventes et fortsatt høyt fokus på de prioriterte saksområder. Disse sakene er ressurskrevende, hvilket kan gjøre at andre og mindre prioriterte sakstyper ender som restansesaker.</p>	
	S2. Frister for tilrettelagte avhør	<p>Frister for tilrettelagte avhør i statens barnehus skal overholdes.</p> <p>Utvikling i ventetid for gjennomføring av tilrettelagte avhør – fordelt på politidistrikt og innen de ulike fristkategoriene</p>	<p>I 2017 ble det gjennomført 5 851 førstegangsavhør og 455 supplerende avhør, en økning på henholdsvis 6 og 19 prosent i forhold til 2016.</p> <p>Måloppnåelse for førstegangsavhør på nasjonalt nivå for samtlige fristkategorier er 52 prosent, mot 51 prosent i 2016. Ekskluderes avhør hvor forhold utenfor politiets kontroll har ført til fristbrudd, ble 58 prosent av avhørene gjennomført innenfor frist. Tilsvarende tall for 2016 var 55 prosent.</p> <p>I 2017 ble 80 prosent av alle førstegangsavhør gjennomført innen 30 dager, mot 78 prosent i</p>

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar																						
Styringsparametere		<p>2016.</p> <p>Selv om det fortsatt er et betydelig antall avhør som gjennomføres etter fristutløp, er utviklingen positiv, særlig når det sees hen til den fortsatte økningen i antall avhør.</p> <p>For oversikt over måloppnåelse for de ulike fristkategorier på distriktsnivå vises til eget vedlegg.</p> <p>Det er fortsatt stor variasjon i måloppnåelse fra måned til måned og mellom politidistriktene.</p> <p>Politidistriktene følges opp gjennom de månedlige rapporteringene. I tillegg er det en særskilt oppfølging av distrikt som har svar måloppnåelse.</p> <p>Måloppnåelse per distrikt pr. utløp av 2017 fordeler seg slik (måloppnåelse ekskludert avhør der årsaken til fristbrudd er hensynet til barnets beste i parentes):</p> <table border="1" data-bbox="801 933 1473 1348"> <thead> <tr> <th>Distrikt</th> <th>Måloppnåelse</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Oslo</td> <td>6 % (39 %)</td> </tr> <tr> <td>Øst</td> <td>34 % (38 %)</td> </tr> <tr> <td>Agder</td> <td>47 % (56 %)</td> </tr> <tr> <td>Sør-Vest</td> <td>53 % (59 %)</td> </tr> <tr> <td>Vest</td> <td>57 % (60 %)</td> </tr> <tr> <td>Møre og Romsdal</td> <td>55 % (59 %)</td> </tr> <tr> <td>Trøndelag</td> <td>57 % (67 %)</td> </tr> <tr> <td>Nordland</td> <td>44 % (48 %)</td> </tr> <tr> <td>Troms</td> <td>63 % (69 %)</td> </tr> <tr> <td>Finnmark</td> <td>54 % (64 %)</td> </tr> </tbody> </table> <p>Hovedtyngden av avhørene er registrert med en</p>	Distrikt	Måloppnåelse	Oslo	6 % (39 %)	Øst	34 % (38 %)	Agder	47 % (56 %)	Sør-Vest	53 % (59 %)	Vest	57 % (60 %)	Møre og Romsdal	55 % (59 %)	Trøndelag	57 % (67 %)	Nordland	44 % (48 %)	Troms	63 % (69 %)	Finnmark	54 % (64 %)	<p>På anmodning fra JD ga POD den 26.04.2017 en vurdering av gjeldende fristregime for tilrettelagte avhør. Konkrete forslag til lovendringer ble gitt, og departementet anmodes om å vurdere å iverksette nødvendige tiltak mhp justeringer, ref også møte mellom JD og POD desember 2017. Fremdrift i arbeidet med justering av gjeldende regelverk anses som et viktig kompenserende tiltak.</p> <p>Det vil fortsatt være fokus på forbedring av datakvalitet.</p> <p>Det er utarbeidet to rapporter som ledd i handlingsplanen for tilrettelagte avhør, hvorav den ene omhandler normsetting av ressursbehov og den andre hva som kan bidra til å rekruttere og beholde medarbeidere som jobber innen fagområdet. Begge rapportene er presentert for NLG. Normsettingsrapporten er for øvrig sendt JD januar 2018 og er publisert internt i politiet. Rapporten vil kunne være et av flere bidrag når distriktene skal ressurssette ulike funksjoner som skal håndtere saker hvor det er tilrettelagte avhør.</p> <p>POD har i sin tilbakemelding til distriktene i forbindelse med deres årsrapportering understreket viktigheten av å ha kontinuerlig fokus på kapasitetssituasjonen, der denne er rapportert å være særlig utfordrende.</p>
	Distrikt	Måloppnåelse																							
Oslo	6 % (39 %)																								
Øst	34 % (38 %)																								
Agder	47 % (56 %)																								
Sør-Vest	53 % (59 %)																								
Vest	57 % (60 %)																								
Møre og Romsdal	55 % (59 %)																								
Trøndelag	57 % (67 %)																								
Nordland	44 % (48 %)																								
Troms	63 % (69 %)																								
Finnmark	54 % (64 %)																								

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Styringsparametere		<p>ukes frist. Det er også innenfor denne kategorien det oftest forekommer brudd.</p> <p>For avhørene som ikke ble gjennomført innenfor frist, er den innrapporterte hovedårsaken i 62 prosent av tilfellene kapasitets- eller ressursmangel. Det har skjedd en betydelig endring i hvilken funksjon som rapporteres å ha kapasitets- eller ressursmangel. Mens barnehus ble oppgitt å ha størst ressurs- eller kapasitetsmangel i begynnelsen av 2017, var det ressurs- eller kapasitetsmangel knyttet til avhørsleder/avhører/etterforsker økende grad utover året. Ved årets slutt er det ressursknapphet hos politiet som i vesentlig grad forårsaker fristbrudd (innen kategorien ressurs- eller kapasitetsmangel).</p> <p>Følgeevaluering av pilotprosjekt i Mosjøen pågår fortsatt. Agenda Kaupang leverte i august 2017 sin midtveisevaluering. Rapporten er delt med Troms politidistrikt og er også gjort kjent for Vest politidistrikt. Rapporten har vært/vil kunne være et nyttig bidrag i forbindelse med etablering av underavdelingen i henholdsvis Kirkenes og Sogn og Fjordane.</p> <p>Åpningen av underavdelingen i Kirkenes er forsinket grunnet forsinkelser i møbelleveransen. Planlagt åpning er 15. mars 2018.</p>	
S3. Vurdering av kriminalitetens omfang og karakter	<p>1. Utvikling i den registrerte kriminaliteten – antall lovbrudd, type kriminalitet</p> <p>2. Utviklingen sett opp mot data fra aktuelle selvrapporterings- og mørketallsstudier</p>	<p>For punkt 1, 2 og 4 vises det til rapporten Anmeldt kriminalitet og straffesaksbehandling 2017 Kommenterte STRASAK- tall som også inneholder utvikling i barne- og ungdomskriminaliteten (kap. 4).</p> <p>Rapporteringen under omhandler punkt 3. Samfunnet og kriminaliteten endrer seg. Det er</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Styringsparametere	3. Forventede kriminalitetsutfordringer (trend) 4. Utvikling av barne- og ungdomskriminaliteten i Norge, med særlig fokus på unge i risikosonen.	<p>derfor viktig at politiet besitter oppdatert kunnskap om de fremtidige kriminalitetstruslene. Gjennom etterretning vil politiet kunne opparbeide seg denne kunnskapen. POD og Kripos skal i samarbeid med distriktene og særorganene utarbeide et nasjonalt strategisk etterretningsprodukt, foreløpig benevnt Politiets trusselvurdering, om fremtidige kriminalitetstrusler. Etterretningsproduktet skal sikre det nasjonale kunnskapsgrunnlaget og bidra med beslutningsstøtte til prioriteringer i Politidirektoratets ledergruppe (PLG) og politiets nasjonale ledergruppe (NLG).</p> <p>Gjennom fremtidsrettede vurderinger av trusler mot verdier og sårbarheter skal politiets trusselvurdering på sikt bidra til økt risikoerkjennelse hos beslutningstakere i politiet.</p> <p>Det produseres mye kunnskap i norsk politi, men dagens kunnskapsproduksjon er til dels fragmentert og lite koordinert. For i større grad å kunne styre og utnytte kunnskapsproduksjonen må lokal og nasjonal etterretning ses i sammenheng.</p> <p>Det er besluttet en trinnvis utvikling av Politiets trusselvurdering. Det vil kunne gi en gradvis modning og mindre belastning på organisasjonen. Det vil også i større grad bidra til bedre kvalitet på innhenting av informasjon og analysene/vurderingene. I 2017 ble det foretatt en kartlegging av hvilke kriminalitetsfenomen norsk politi har best kunnskap om, samt mangler eller svakheter i kunnskapsgrunnlaget. Kunnskapskartleggingen er hovedsakelig basert på politidistriktene</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Styringsparametere		<p>strategiske kriminalitetsanalyser fra 2016. Distriktenes analyser vurderes som en oppsummering og kvalitativ vurdering av de største kriminalitetsutfordringene. Kartleggingen viser at volds-, seksual- og narkotikalovbruddene behandles i størst omfang. Altså lovbrudd som har hatt tydelig prioritet fra JD og POD i flere år. Vinningslovbruddene tar mindre plass i distriktenes strategiske kriminalitetsanalyser enn i STRASAK-rapportene. Det har vært en betydelig reduksjon i registrerte vinningslovbrudd de siste årene og det har ikke dukket opp vesentlig nye fenomener på en stund. Andre kriminalitetsfenomen som økonomi- og miljølovbrudd, ID-kriminalitet, menneskesmugling og menneskehandel omhandles i mindre grad. IKT-kriminalitet omtales ikke som en egen kriminalitetskategori, men som et modus eller en ny arena for kriminalitet. Sammenstilt med eksterne internasjonale analyser, som Europols SOCTA, synliggjøres ytterligere svakheter i politiets kunnskapsgrunnlag. SOCTA 2017 omtaler dokumentsvindel, hvitvasking og handel med ulovlige varer og tjenester på nett som drivere for den organiserte kriminaliteten i EU. I 2017 kom det imidlertid føringer fra POD og Riksadvokaten om å øke kunnskapen og tiltakene mot kriminaliteten som distriktene i liten grad har omtalt i sine strategiske kriminalitetsanalyser, eksempelvis hatkriminalitet, arbeidslivskriminalitet og IKT-kriminalitet. Det er derfor nærliggende å tro at distriktene og særorganene har noe bedre kunnskap på nye/andre kriminalitetsfenomen i dag enn i 2016.</p> <p>Kunnskapskartleggingen er blitt presentert for</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Styringsparametere		<p>NLG og er utgangspunktet for utviklingen av Politiets trusselvurdering i 2018/2019. Metodikken som er beskrevet i Etterretningsdoktrine for politiet (2014) skal ligge til grunn for det videre arbeidet. I den tentative fremdriftsplanen legges det opp til at politidistriktene i september 2018 skal levere lokale strategiske etterretningsprodukt, basert på aktiv innhenting lokalt og en lokal analyse og vurdering. Distriktenes strategiske etterretningsprodukt vil legges til grunn for en utdypende innhenting høsten 2018 og en påbegynnende nasjonal analyse og vurdering. Det er vurdert å levere to ulike rapporter, en etterretningsrapport til oppdragsgiver og en offentlig rapport. Det foreligger ingen endelig konklusjon.</p> <p>Implementering av etterretning er et av kvalitetstiltakene i politireformen, men inneholder også et kulturelement fordi tiltaket vil medføre endringer i måten politiet jobber på. Implementering av etterretning i norsk politi vil ta tid. Som en del av fagdialogen ble det avholdt et møte med JD (PIA) i uke 1 2018 hvor POD redegjorde for arbeidet med å implementere etterretning i norsk politi og utviklingen av et nasjonalt strategisk etterretningsprodukt.</p>	
S4. Tidlig innsats/kriminalitetsforebyggende samarbeid	<ul style="list-style-type: none"> • Bruk av bekymringssamtaler • Bruk av samarbeidsstrukturer som politiråd og SLT • Bruk av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, totalt og fordelt på politidistrikt • Politikontakt skal være 	<p>Arbeidsmetoden "bekymringssamtaler" er innarbeidet og brukes i alle politidistrikt ovenfor barn og unge under 18 år. Samtalen kan være et avgjørende vendepunkt for barnet og barnets foresatte. Bekymringssamtalen er en del av det tverrfaglige arbeidet til politiet. Ved å kartlegge godt vil politiet være bedre i stand til å kunne rette en henvendelse til andre kompetente og riktig myndigheter for videre oppfølging.</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
<p>Styringsparametere</p>	<p>etablert i alle kommuner</p>	<p>Norsk politi bruker bekymringssamtalen i både proaktiv og i reaktiv sammenheng. Når samtalen brukes i reaktiv sammenheng kan dette gjerne et alternativ til opprettelse av straffesak. Bakgrunnen vil da være en hendelse som i utgangspunktet er straffbar, men som politiet velger å håndtere i bekymringssporet. Dette kan f.eks. være bekymring for bruk av narkotika. Bekymringssamtalen vil da ofte være utgangspunkt for en tverretattlig, individuell oppfølging. Proaktive samtaler tar utgangspunkt i mottatte bekymringer eller bekymringer som politiet selv har. Dette kan f.eks. være at en ungdoms er observert i et miljø som det knyttes bekymring til mm.</p> <p>POD vil i 2018 følge opp bekymringssamtalen spesielt, blant annet gjennom egen rapportering fra politidistriktene på antall som gjennomføres.</p> <p>Alle politidistrikt gjennomførte evaluering av egne politiråd ved årsrapportering 2016. Politiråd er en av de prioriterte funksjonene i Nærpolitireformen, og følges tett av POD.</p> <p>Det er nå etablert politiråd i alle distrikt. POD har sendt ut egen mal for politirådsavtaler som kan brukes i formaliseringen av politirådssamarbeidet. SLT er kun etablert i underkant av halvparten av norske kommuner. Dette skaper utfordringer for lokalt politi i det kriminalitetsforebyggende samarbeidet.</p> <p>Alternative reaksjoner i form av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging er i bruk i alle politidistrikt. Politidistriktene har hatt dette som eget rapporteringspunkt i 2017, og POD vil</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Styringsparametere			
		<p>fortsette med tett oppfølging av distriktene på dette området. En oversikt per distrikt og totalt vil bli oversendt i eget dokument.</p> <p>Politikontakt er etablert i alle norske kommuner. Noen steder er politikontakten midlertidig som følge av omstilling og personalløp. Disse vil bli faste i løpet av 2018. Politikontakt er en av de prioriterte funksjonene i Nærpolitireformen</p>	
S5. Forebygging gjennom forvaltning	Tilbakekallelse av tillatelser (våpenkort, førerkort, ordensvaktgodkjenning, pass mv.) for å forebygge kriminalitet og ulykker.	<p>POD har registrert en økt interesse og forståelse for viktigheten i å sende bekymringsmeldinger til forvaltningsavdelingene i distriktene. I 2017 Ble det satt som mål at det skulle innleveres 4000 bekymringsmeldinger. Det totale antall som er registrert i PSV er 4310. Det er fremdeles store forskjeller mellom distriktene, men vi ser at det med mange av klagesakene til POD følger bekymringsmelding som ett av flere saksdokumenter.</p> <p>Mange har også rapportert på hvilke følger bekymringsmeldingene har fått. POD antar at når det foreligger nytt saksbehandlersystem i 2019, vil det bli enklere å føre statistikk over hvilke resultater bekymringsmeldingene får.</p> <p>Det er viktig å være oppmerksom på at en bekymringsmelding alene ikke kan medføre tap av rettighet eller tillatelse, men at den gir nyttig innspill for å sjekke vedkommende nærmere. At dette arbeidet er viktig i politiets forebyggende arbeid er utvilsomt.</p>	
S6. Vold i nære relasjoner/ vold og overgrep mot barn	<ul style="list-style-type: none"> • Implementering og bruk av SARA • Implementering og bruk av PATRIARK • Besøksforbud, herunder 	Grunnet forsinket rapportering fra distriktene har POD pt ikke nødvendige data for å presentere en sammenstilling av resultatet for SARA. PODs erfaring er at alle distrikter nå bruker dette risikovurderingsverktøyet, men i ulikt omfang. Kun få distrikter bruker dette ihht målkravet fra POD. Manglende måloppnåelse	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar																																					
Styringsparametere	oppfølging av brudd	<p>begrunnes med pågående omorganisering i tillegg til disse sakene er svært ressurskrevende. POD vil utarbeide en rapport som bl. a. inneholder fullstendig oversikt over distriktenes bruk til JD. Videre vil rapporten gi en anbefaling om videre tiltak etter at erfaringene fra pilotprosjektet i Sør-Øst (Vestfold – Sara V3) foreligger i april.</p>																																						
		<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="813 451 981 587">Distrikt</th> <th data-bbox="992 451 1193 587">Antall gjennomførte SARA-vurderinger</th> <th data-bbox="1205 451 1451 587">Gjennomførte SARA-vurderinger i % av antall partnervoldsaker</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td data-bbox="813 595 981 627">Oslo</td><td data-bbox="992 595 1193 627">395</td><td data-bbox="1205 595 1451 627">56</td></tr> <tr><td data-bbox="813 635 981 667">Øst</td><td data-bbox="992 635 1193 667">89</td><td data-bbox="1205 635 1451 667">30</td></tr> <tr><td data-bbox="813 675 981 707">Innlandet</td><td data-bbox="992 675 1193 707">167</td><td data-bbox="1205 675 1451 707">103</td></tr> <tr><td data-bbox="813 715 981 746">Sør-Øst</td><td data-bbox="992 715 1193 746">463</td><td data-bbox="1205 715 1451 746">63</td></tr> <tr><td data-bbox="813 754 981 786">Agder</td><td data-bbox="992 754 1193 786">88</td><td data-bbox="1205 754 1451 786">47</td></tr> <tr><td data-bbox="813 794 981 826">Sør-Vest</td><td data-bbox="992 794 1193 826">488</td><td data-bbox="1205 794 1451 826">90</td></tr> <tr><td data-bbox="813 834 981 866">Vest</td><td data-bbox="992 834 1193 866">147</td><td data-bbox="1205 834 1451 866">75</td></tr> <tr><td data-bbox="813 874 981 906">Møre- og Romsdal</td><td data-bbox="992 874 1193 906">22</td><td data-bbox="1205 874 1451 906">100</td></tr> <tr><td data-bbox="813 914 981 946">Trøndelag</td><td data-bbox="992 914 1193 946">196</td><td data-bbox="1205 914 1451 946">82</td></tr> <tr><td data-bbox="813 954 981 986">Nordland</td><td data-bbox="992 954 1193 986">134</td><td data-bbox="1205 954 1451 986">63</td></tr> <tr><td data-bbox="813 994 981 1026">Troms</td><td data-bbox="992 994 1193 1026">100</td><td data-bbox="1205 994 1451 1026">70</td></tr> <tr><td data-bbox="813 1034 981 1066">Finnmark</td><td data-bbox="992 1034 1193 1066">49</td><td data-bbox="1205 1034 1451 1066">30</td></tr> </tbody> </table>		Distrikt	Antall gjennomførte SARA-vurderinger	Gjennomførte SARA-vurderinger i % av antall partnervoldsaker	Oslo	395	56	Øst	89	30	Innlandet	167	103	Sør-Øst	463	63	Agder	88	47	Sør-Vest	488	90	Vest	147	75	Møre- og Romsdal	22	100	Trøndelag	196	82	Nordland	134	63	Troms	100	70	Finnmark
Distrikt	Antall gjennomførte SARA-vurderinger	Gjennomførte SARA-vurderinger i % av antall partnervoldsaker																																						
Oslo	395	56																																						
Øst	89	30																																						
Innlandet	167	103																																						
Sør-Øst	463	63																																						
Agder	88	47																																						
Sør-Vest	488	90																																						
Vest	147	75																																						
Møre- og Romsdal	22	100																																						
Trøndelag	196	82																																						
Nordland	134	63																																						
Troms	100	70																																						
Finnmark	49	30																																						
<p>Når det gjelder implementering av PATRIAKT har arbeidet startet i flere distrikter, og enkelte distrikter har tatt i bruk verktøyet. POD gjennomførte opplæring i november for 2017 for samtlige politidistrikter. Grunnet forsinket rapportering fra distriktene har vi ikke detaljert oversikt.</p> <p>POD har påbegynt arbeidet med bedre tilrettelegging for registrering av besøksforbud.</p>																																								

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar																								
Styringsparametere																											
S7. Hat-kriminalitet	<ul style="list-style-type: none"> • Bruk av straffelovens §§ 185, 186 samt § 77 • Registrering av hatkriminalitet i politiets straffesakssystem (subjektiv oppfatning av motiv) med statistikk over hatkriminalitet (pr. politidistrikt for anmeldte og påtaleavgjorte saker, samt for domfellelser totalt). 	<p>Ad. påtaleavgjørelser: Tallmaterialet gjelder saker som er påtaleavgjort i 2017. Det har ikke vært mulig å innhente statistikk over antall påtaleavgjørelser av saker som særskilt er merket som hatkriminalitet i politiets saksbehandlingssystem/register BL/STRASAK (bruk av "hatknapp"). Tallmaterialet gjelder derfor påtaleavgjørelser av saker vedr. straffeloven § 185 og 186</p> <p>Ad. Bruk av/påstand om strl. § 77i: Det forutsetter en manuell gjennomgang av alle saker hvor den såkalte "hatknappen" er brukt for å identifisere rettskraftige avgjørelser hvor straffeloven § 77i har kommet til anvendelse. Det er ikke tilrettelagt for en slik gjennomgang.</p> <p>Anmeldelser av hatkriminalitet totalt - bruk av strl. § 185 og 186 og hatknapp:</p> <table border="1" data-bbox="813 906 1361 1422"> <thead> <tr> <th>Distrikt</th> <th>Anmeldelser</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Oslo</td><td>205</td></tr> <tr><td>Øst</td><td>74</td></tr> <tr><td>Innlandet</td><td>18</td></tr> <tr><td>Sør-Øst</td><td>47</td></tr> <tr><td>Agder</td><td>33</td></tr> <tr><td>Sør-Vest</td><td>47</td></tr> <tr><td>Vest</td><td>27</td></tr> <tr><td>Møre- og Romsdal</td><td>10</td></tr> <tr><td>Trøndelag</td><td>36</td></tr> <tr><td>Nordland</td><td>22</td></tr> <tr><td>Troms</td><td>15</td></tr> </tbody> </table>	Distrikt	Anmeldelser	Oslo	205	Øst	74	Innlandet	18	Sør-Øst	47	Agder	33	Sør-Vest	47	Vest	27	Møre- og Romsdal	10	Trøndelag	36	Nordland	22	Troms	15	
Distrikt	Anmeldelser																										
Oslo	205																										
Øst	74																										
Innlandet	18																										
Sør-Øst	47																										
Agder	33																										
Sør-Vest	47																										
Vest	27																										
Møre- og Romsdal	10																										
Trøndelag	36																										
Nordland	22																										
Troms	15																										

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar																										
Styringsparametere																													
		<table border="1"> <tr> <td data-bbox="806 156 1146 185">Finnmark</td> <td data-bbox="1155 156 1352 185">15</td> </tr> </table>	Finnmark	15																									
	Finnmark	15																											
		<p>Av 549 anmeldelsene gjaldt 219 hatefulle ytringer (§ 185) og 26 diskriminering (§ 186)</p>																											
		<p>Påtaleavgjørelser – strl. §§ 185 og 186:</p>																											
		<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="806 386 1146 523">Distrikt</th> <th data-bbox="1155 386 1352 523">Anmeldelser</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td data-bbox="806 529 1146 558">Oslo</td><td data-bbox="1155 529 1352 558">70</td></tr> <tr><td data-bbox="806 564 1146 593">Øst</td><td data-bbox="1155 564 1352 593">42</td></tr> <tr><td data-bbox="806 600 1146 628">Innlandet</td><td data-bbox="1155 600 1352 628">11</td></tr> <tr><td data-bbox="806 635 1146 663">Sør-Øst</td><td data-bbox="1155 635 1352 663">19</td></tr> <tr><td data-bbox="806 670 1146 699">Agder</td><td data-bbox="1155 670 1352 699">13</td></tr> <tr><td data-bbox="806 705 1146 734">Sør-Vest</td><td data-bbox="1155 705 1352 734">18</td></tr> <tr><td data-bbox="806 740 1146 769">Vest</td><td data-bbox="1155 740 1352 769">13</td></tr> <tr><td data-bbox="806 775 1146 804">Møre- og Romsdal</td><td data-bbox="1155 775 1352 804">0</td></tr> <tr><td data-bbox="806 810 1146 839">Trøndelag</td><td data-bbox="1155 810 1352 839">13</td></tr> <tr><td data-bbox="806 845 1146 874">Nordland</td><td data-bbox="1155 845 1352 874">11</td></tr> <tr><td data-bbox="806 880 1146 909">Troms</td><td data-bbox="1155 880 1352 909">5</td></tr> <tr><td data-bbox="806 916 1146 944">Finnmark</td><td data-bbox="1155 916 1352 944">6</td></tr> </tbody> </table>	Distrikt	Anmeldelser	Oslo	70	Øst	42	Innlandet	11	Sør-Øst	19	Agder	13	Sør-Vest	18	Vest	13	Møre- og Romsdal	0	Trøndelag	13	Nordland	11	Troms	5	Finnmark	6	
	Distrikt	Anmeldelser																											
	Oslo	70																											
	Øst	42																											
	Innlandet	11																											
	Sør-Øst	19																											
Agder	13																												
Sør-Vest	18																												
Vest	13																												
Møre- og Romsdal	0																												
Trøndelag	13																												
Nordland	11																												
Troms	5																												
Finnmark	6																												
	<p>Rettskraftige reaksjoner (forelegg, tilståelsesdom, tiltale, påtaleunntatelse eller medling i konfliktråd), strl. §§ 185 og 186:</p>																												
	<p>Oslo:</p>																												
	<p>6 forelegg, hvorav 4 avgjort i retten ved dom. 9 tiltaler 1 påtaleunntatelse med prøvetid</p>																												
	<p>Øst:</p>																												
	<p>4 forelegg 2 siktelser for tilståelsesdom 6 tiltaler, hvorav 2 frifinnelser</p>																												

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Styringsparametere			
		<p>Innlandet: 1 forelegg 2 siktelser for tilståelsesdom 1 tiltale</p> <p>Sør-Øst: 3 forelegg, hvorav to fremmet for retten, og en endte med frifinnelse. 2 siktelser for tilståelsesdom 1 tiltale, som endte med dom på bot</p> <p>Agder: 1 tiltale 4 forhold sendt til megling i konfliktråd</p> <p>Sør-Vest: 1 forelegg, som ble avgjort i retten 2 tiltaler, hvorav en frifinnelse 1 prosessøkonomisk påtaleunntatelse</p> <p>Vest: 1 forelegg 3 tiltaler</p> <p>Møre og Romsdal: 1 forelegg</p> <p>Trøndelag: 4 tiltaler, hvorav en frifinnelse og en dom på bot 1 megling i konfliktrådet</p> <p>Nordland: 1 forelegg 2 tiltaler</p> <p>Troms Ingen</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar						
Styringsparametere									
		Finnmark: 1 forelegg							
S8. Inndragning av utbytte fra straffbare handlinger	<ul style="list-style-type: none"> • Antall saker med inndragning av økonomiske verdier • Totalt inndratt beløp - sammenliknet med snitt for siste 3 år 	<p>POD har gjennomført ulike aktiviteter på inndragningsfeltet. Her gis en kort oversikt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • holdt innlegg på lederseminar for ledere av ØKO-team. Inndragning var tema. • deltatt på 3 FATF møter. Fulgt bl.a. gruppen risiko, trender og metoder på hvitvaskingsfeltet, som er nært knyttet opp til inndragning, og vurderinger/evalueringer av andre lands innsats mot hvitvasking/inndragning. • deltatt i arbeidsgruppe ledet av ØKOKRIM. Målet er å bidra til bedre resultatoppnåelse i politidistriktene, også på inndragningsfeltet. • oppdragsdialog med ØKOKRIM rundt ny inndragningsstatistikk. Deltatt som innleder i diskusjon med ledere av ØKO-teamene om statistikkens utforming. • besluttet at inndragningsveileder til ØKOKRIM skal oppdateres. <p>PODs inndragningsstatistikk er under utvikling, da det er oppdaget bl.a. periodiseringsfeil mm. Forslag til endringer i statistikken utarbeides av ØKOKRIM og vil foreligge 2018.</p> <p>Totalt antall inndragninger og beløp siste 3 år (både utbytte-, utvidet- og gjenstandsinndragning):</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Antall</th> <th>Beløp</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	År	Antall	Beløp				<p>Det arbeides med utvikling av inndragningsstatistikken. Forslag til endringer utarbeides av ØKOKRIM og vil foreligge i 2018. Denne vil ventelig bidra til at politiet måles og styres mer helhetlig med tanke på fratakelse av utbytte.</p> <p>ØKOKRIM skal påbegynne revisjon av inndragningsveileder, som vil være et kompetansehevende tiltak for hele politiet.</p> <p>ØKOKRIM skal etter eget mandat(arbeidsgruppe ledet av ass.sjef ØKOKRIM) foreslå konkrete tiltak for politidistriktene, som bidrar til bedret resultatoppnåelse også innen inndragning. ØKOKRIM påbegynner arbeidet i Oslo politidistrikt i januar 2018.</p>
År	Antall	Beløp							

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar												
Styringsparametere															
		<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>inndragninger</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2015</td> <td>8417</td> <td>340,6 mill.</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>7608</td> <td>166,9 mill.</td> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>7457</td> <td>204,1 mill.</td> </tr> </tbody> </table> <p>Snitt beløp 3 foregående år: 241,4 mill.</p> <p>Over tid ligger inndragningstallene relativt stabilt. Det er et mål for arbeidet med ny inndragningsstatistikk, å belyse fratakelse av utbytte fra kriminell virksomhet på en bedre og noe bredere måte enn i dag.</p> <p>Gjennom direktoratets innspill til JDs rapportering til FATF er det gitt eksempler på fratakelse av utbytte som ikke fremkommer av politiets inndragningsstatistikk.</p>		inndragninger		2015	8417	340,6 mill.	2016	7608	166,9 mill.	2017	7457	204,1 mill.	
	inndragninger														
2015	8417	340,6 mill.													
2016	7608	166,9 mill.													
2017	7457	204,1 mill.													
S9. Oppfølging av instruks om sikring og beskyttelse av objekter	<ul style="list-style-type: none"> • Etterlevelse av instruks om sikring og beskyttelse av objekter, herunder samvirke og samordning med Forsvaret. • Oppdatert og kvalitetssikret planverk. • Læringspunkter fra og oppfølging av øvelser. 	<p>Det er gjennomført et betydelig oppfølgingsarbeid med kvalitetssikring av planverk og rutiner for oppfølging av instruks om bruk av sikringsstyrker. Politidistriktene følger et system for utpeking av og planlegging for sikring og beskyttelse av objekter som kan nyttes ved endring i trusselbildet/situasjon. Det er gjennomført flere møter med Forsvaret for å sikre felles forståelse av arbeidet og fremdriften. Arbeidet er med på å gi et bedre grunnlag for sikring av kritisk infrastruktur ved trusselsituasjoner. Felles og avklarte rutiner har gitt bedre oversikt over utfordringene, noe som bidrar til et bedre vurderingsgrunnlag for hvilke sikringstiltak som må iverksettes ved en eventuell hendelse eller trusselsituasjon.</p>	<p>Det er viktig å komme i gang med oppfølging av Politiets Beredskapssystem (PBS) og rundskriv 2010/12 som del av dette arbeidet. Det er behov for å se dette i samarbeid med nytt Sivilt beredskapssystem som nettopp har kommet.</p>												
S10. Oppfølging av sikkerhetsloven og objektsikkerhetsforskriften	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sørge for framdrift i arbeidet med etterlevelse av sikkerhetsloven og objektsikkerhetsforskrift 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gjennom tildelinger fra Revidert nasjonal budsjett har POD fått på plass ytterligere redundans for noen av politiets skjermingsverdige objekt og KIKS objekt. Dette gir en bedre sikring av de respektive objektene 	<p>Fremdriften er forsinket, men vi jobber med å få på plass ytterligere ressurser for å få styrket både kompetanse og fremdrift for politiet. Arbeidet er i tillegg tid- og ressurskrevende. POD vil gjennomføre kurs</p>												

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Styringsparametere	<p>en for politiets egne skjermingsverdige objekter.</p> <p>2. Rapportere på hvordan egne skjermingsverdige objekter er sikret.</p>	<p>ved en evt. hendelse, men det gjenstår fortsatt mye arbeid for å være sikret ihht. lov og forskrift. Oppdragsbrev er sendt til distrikt og særorgan for å sikre fremdrift i arbeidet med sikringstiltak. Vedlagt oppdragsbrevet ble utkast til sikringsstrategi sendt på høring. Sikringsstrategien tar høyde for ny sikkerhetslov. Den skal gi retning og angi prioritering på arbeidet med å redusere sårbarheter for håndtere den samlede risikoen knyttet til politiets objekt. Håndteringen av risiko fordeles på tre overordnede tiltak med ulik tidshorisont. POD har utarbeidet et satsingsforslag basert på sikringsstrategien. Satsingen vil være avgjørende for hvor lenge samfunnet må leve med påvist risiko.</p> <p>2. De fleste objekteierne i politiet har rapportert på fremdrift pr 15.01.18, de øvrige vil bli fulgt opp. Objekteierne har rapportert at det har vært fremdrift på arbeidet i 2017, basert på risikoanalyser med anbefalte tiltak. De er gitt i oppdrag å utarbeide fremdriftsplan for det videre arbeidet. Dette vil bidra til å redusere sårbarhet for uønskede hendelser ved det enkelte objekt.</p>	<p>og felles møter for å sikre fremdrift i arbeidet. I tillegg vil POD arbeide med å videreutvikle felles- løsninger som gir redundans og reduserer risikoen samlet for alle politiets objekt knyttet til beredskap og krisehåndtering.</p>
S11. Oppdatert beredskapsplanverk	<p>Alle politidistrikt skal ha oppdatert beredskapsplanverk innen 31.12.2017.</p>	<p>POD har gjennom året gitt ut nye retningslinjer for hvilke planverk politidistriktene skal ha og omerindret ny struktur i PBS web som er grunnlaget for hvilke beredskapsområder de skal ha planverk innenfor. 10 av 12 distrikt er slått sammen per 31.12.17 og de sammenslåtte distriktene rapporterer at beredskapsplaner for nye distrikt er oppdatert ved dato for sammenslåing. Likevel er det noe annet planverk som gjenstår, men det er knyttet til planverk som POD må gjennomføre en revisjon på før distriktene kan innrette seg etter de planene. Dette arbeidet har POD iverksatt og</p>	<p>Hele politiets beredskapssystem skal revideres og POD vil komme med tydeligere signaler på hvordan planverk skal gjenspeiles i ny struktur og organisering etter reformen er ferdig. Vi er i gang med PBS I og starter med PBS II dokumentene i løpet av 2018. Hensikten er å få en enhetlig måte å utarbeide og oppdatere planverk på for hele etaten. Dette vil bidra til mer like planverk som er enklere å benytte på tvers av distrikt og av andre operasjonssentraler distriktets egen, enten ved grenseoverskridende samarbeid,</p>

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Styringsparametere			
		det vil fortsette utover 2019 og 2020. De to siste distriktene vil slå seg sammen i første kvartal 2018 og vil da ha oppdatert beredskapsplanverk i forhold til ny struktur da. Rapporteringspunktet er med bakgrunn i dette satt i gult.	overtakelse eller andre behov.
S12. Styrke IKT-sikkerhet	Krav til tilgjengelighet på de mest kritiske IKT-tjenestene i tjenesteavtaler (SLA).	Det er etablert en overordnet tjenesteavtale/SLA med tilgjengelighetskrav som PIT rapporterer i forhold til. IKT-tjenestene er i T3 levert i henhold til avtalene. De mest kritiske systemene har vært stabile i perioden. Overordnet tjenesteavtale/SLA er revidert, og underliggende avtaler etableres/revideres løpende i henhold til justerte krav.	Tett oppfølging med PIT.
S13. Responstid	Kravene til politiets responstid i 2017 skal som et minimum være på samme nivå som resultatene for 2016.	Plan for vesentlig reduksjon av responstid levert JBD oktober 2017. Gjennomført analyse av responstiden i 3. tertial og for hele 2017. Årsresultatene for 2017 er tilnærmet identiske med resultatene fra 2016. Utvikling av Monitor-modulen i PSV som gjør distriktene i stand til å analysere egne responstidstall.	Ingen kommentarer.
S14. Ekstreme grupper og miljøer svekkes og tilveksten avtar	<ul style="list-style-type: none"> - Færre radikalisererte personer – kvalitativ vurdering. - Bidra i de kommunale individuelle oppfølgingsløpene til radikalisererte personer. - Relevante aktører i førstelinjen internt og eksternt, har fått økt kompetanse om radikalisering. 	<p>I forbindelse med Nærpolitireformen er antallet radikaliseringskontakter redusert til 12, en per distrikt. Disse 12 inngår nå i et nasjonalt fagnettverk som koordineres av POD. POD har vært tydelig til politidistriktene på at en reduksjon av antallet radikaliseringskontakter på funksjonelt nivå ikke må redusere hverken innsats eller kapasitet til å jobbe forebyggende mot radikalisering og voldelig ekstremisme. Kapasitetene må da heller organiseres på geografisk nivå.</p> <p>Av de 12 politidistriktene er det 8 som har en fast ansatt radikaliseringskontakt i 100% stilling, dedikert kun til denne oppgaven. Fire distrikt har ikke hatt en fast radikaliseringskontakt dedikert kun til denne oppgaven. Dette er Trøndelag, Troms, Nordland og Finnmark. Alle de fire har imidlertid ivarettatt funksjonen</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Styringsparametere		<p>gjennom at en ansatt på forebyggende eller etterretning har fått rollen i tillegg til andre oppgaver. Trøndelag er i ansettelsesprosess, og hadde søknadsfrist til stillingen 1.1.2018. Troms er i slutten av en ansettelsesprosess, mens Nordland og Finnmark ikke har utlyst stillingen ennå. Disse distriktene har fått tilbakemelding fra POD i årsrapporteringen at stillingene snarest skal besettes. POD vil også melde avvik i linjen til politimester.</p> <p>PODs inntrykk er at det jobbes svært godt med forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme over store deler av Norge. Politidistriktene som har hatt fast radikaliseringskontakt over tid, har et høyt aktivitetsnivå, og har etablert mange spennende samarbeidsprosjekt med lokalsamfunnet.</p> <p>Alle politidistrikt som har avdekket radikalisererte personer har bidratt eller bidrar i de kommunale, individuelle oppfølgingsløpene av disse personene. Alle de faste radikaliseringskontaktene rapporterer at de har iverksatt tiltak i eget distrikt i forhold til kompetanseheving både internt og eksternt. I tillegg har ulike kompetansehevede tiltak også vært gjennomført i Troms politidistrikt, til tross for at de ikke har hatt fast radikaliseringskontakt.</p> <p>Flere politidistrikt rapporterer at de nå mottar færre bekymringer når det gjelder radikalisererte personer. Dette kan henge sammen med den reduserte migrasjonsstrømmen og nedleggelsen av asylmottak. Det er likevel slik at politidistrikt som har god helhet og struktur på det forebyggende arbeidet mot radikaliserings samt</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar						
Styringsparametere									
		<p>godt utviklet tverretatlig samarbeid, også har flere oppfølginger / forebyggende tiltak rettet mot enkeltpersoner. Det er derfor slik at vi ved å prioritere det etterretningsbaserte, forebyggende arbeidet mot radikaliserings, avdekker flere personer og får iverksatt forebyggende tiltak rundt flere. Det er vanskelig å si om vi nå har færre radikalisererte personer. Vi kan imidlertid konkludere med at vi avdekker flere og for satt inn gode tiltak rundt flere, således bidrar samfunnets samlede innsats på feltet til å redusere risiko. Det ansees også som svært sannsynlig at den samlede innsatsen bidrar til at miljøer svekkes.</p>							
S15. Tvangsretur	<p>Uttransporterte minst 9 000 personer uten oppholdstillatelse</p> <p>- Antall uttransporterte, fordelt på kategori (asyl, Dublin og bort- og utviste)</p>	<p>Måltallet ble ikke nådd. I kategoriene Asyl og Dublin er det relative avviket størst, mens kategorien Bort- og utviste har størst volumavvik.</p> <p>Forklaringen for avviket er sammensatt: asylankomster har vært lave, dette betyr at tilfanget i alle tre kategorier påvirkes, returforutsetninger i mange land er dårlige, andel forsvinninger er fortsatt høy og det påtreffes færre utlendinger uten lovlig opphold. Sistnevnte faktor kan tyde på at innsatsen over tid har gitt ønsket resultat mange steder, samtidig som det kan være mulig at modus og/eller oppholdssted har endret seg. Dette vil det være viktig å følge med videre i 2018.</p> <p>Tallene for de tre kategoriene var:</p> <table border="1" data-bbox="808 1198 1263 1302"> <tbody> <tr> <td>Asyl</td> <td>918</td> </tr> <tr> <td>Dublin</td> <td>461</td> </tr> <tr> <td>Bort- og utviste</td> <td>4 055</td> </tr> </tbody> </table> <p>Totalt: 5 434</p>	Asyl	918	Dublin	461	Bort- og utviste	4 055	
Asyl	918								
Dublin	461								
Bort- og utviste	4 055								

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Styringsparametere			
S16. ID-avklaring	<ul style="list-style-type: none"> Hvor mange og prosentvis andel som har reisedokument ved asylsøknad Hvor mange og prosentvis andel som har falske dokumenter som avdekkes av politiet gjennom sin etterforskning Antall saker hvor det innledes etterforskning på bakgrunn av mistanke om at oppholdstillatelse eller statsborgerskap er gitt på feilaktig identitet. 	<p>Ved tidligere rapporteringer har det ikke vært mulig å gi eksakte tall på antall som har fremlagt reisedokument ved søknad om asyl siden PU ikke har hatt noe statistikkverktøy for å ta ut tall. Siden juli 2017 er dette delvis rettet opp, men det er fremdeles ikke mulig å rapportere på hvordan dokumentet er fremskaffet. I tredje tertial 2017 ble det lagt frem 168 reisedokumenter av 634 ankomster (tilsvarende 26,5 prosent). Av disse ble 97 dokumenter (tilsvarende 15,3 prosent av alle ankomne) ansett som ekte.</p> <p>Det finnes ikke statistikk på antall saker der politiet gjennom sin etterforskning avdekker falske dokumenter.</p> <p>Det er i 2017 avdekket 92 saker der opphold er gitt på uriktig grunnlag.</p>	<p>Det vil i 2018 arbeides med bedre rapportering knyttet til dette.</p>
S17. Grensekontroll	<p>Kvalitativ god og effektiv grensekontroll</p>	<p>Høsten 2017 ble det gjennomført inspeksjoner i forbindelse med Schengen-evalueringen flere steder (Gardermoen, Flesland, Sola, Kristiansand og Storskog). Foreløpig rapport etter gjennomførte inspeksjonsbesøk tegner et overordnet bilde av en godt fungerende grensekontroll. Det bemerkes i tilbakemeldingen flere forhold som krever ytterligere innsats og forbedring. Sentrale stikkord er bemanning, kompetanseheving og en strategi for helhetlig grenseforvaltning.</p> <p>I løpet av 2017 er kapasiteten (bemanning og grensebil) i grensekontrollen økt i Øst politidistrikt og Finnmark politidistrikt. Endringene i art.8 i Grenseforordningen er implementert og for 2018 er det bevilget midler for å styrke distriktenes kapasitet knyttet til endringene, disse midlene ble fordelt i desember 2017.</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Styringsparametere			
		<p>På Oslo lufthavn ble det i 2017 satt i gang et prosjekt for å installere flere eGates i forbindelse med utvidelsen og ombyggingen. ABC-løsningen vil bidra til større kapasitet og bedre passasjerflyt ved full implementering i 2018.</p> <p>Grensekontroll vil også i 2018 være et satsingsområde, oppfølgingen av Schengen-evalueringens anmerkninger er et fokusområde, dette gjelder alle tre grensekategorier (luft, land og sjø). To andre viktige faktorer som Politidirektoratet bruker i sin etatsstyring for å oppnå en kvalitativ god og effektiv grensekontroll er nasjonal trussel- og risikoanalyse samt distriktenes innrapportering i PSV. Det er i 2017 gjennomført et målbildearbeid i Politidirektoratet for hvordan fremtidig grensekontroll skal fungere. Etableringen av Entry-Exit og ETIAS er sentrale elementer i denne prosessen, og forarbeidet for disse tiltakene settes i gang i 2018.</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag			
O1 - Gjennomføre nærpolitireformen i henhold til gjeldende masterplan. Det skal rapporteres til departementet annenhver måned om kvalitet, fremdrift, risiko, økonomi og gevinstrealisering.	Gjennomføre nærpolitireformen i henhold til gjeldende masterplan. Det skal rapporteres til departementet annenhver måned om kvalitet, fremdrift, risiko, økonomi og gevinstrealisering.	Det vises til særskilt rapport om Nærpolitireformen.	
O2 - Ny enhetlig organisasjonsstruktur skal være etablert i alle politidistrikter i løpet av 2017.	Ny enhetlig organisasjonsstruktur skal være etablert i alle politidistrikter i løpet av 2017.	<p>Den funksjonelle delen av organisasjonsstrukturen ble besluttet i februar 2016 og iverksatt i løpet av 2017. I påvente av stortingsbehandling av ny lovning innenfor den sivile rettspleie våren 2017, har denne delen av de funksjonelle enhetene blitt behandlet senere. For 10 av 12 politidistrikt er det besluttet namsfogder med funksjonelt og geografisk ansvar i løpet av 2017 (for Nordland politidistrikt ble beslutningen fattet i januar 2018). Møre- og Romsdal politidistrikt har en pågående høringsprosess med kommunene om grenseregulering av inndelingen i namsdistrikt, jf. politiloven § 17. Politidistriktet skal komme med en tilråding i løpet av februar 2018. I Oslo politidistrikt er det også en pågående prosess vedrørende organisering av den sivile rettspleien, og Politidirektoratet er forespeilet en tilråding innen 1. juni 2018.</p> <p>De geografiske driftsenhetene av organisasjonsstrukturen ble besluttet våren 2017.</p> <p>Oslo politidistrikt iverksatte både funksjonell og geografisk struktur i mai 2017. For de øvrige politidistriktene vil den nye geografiske organisasjonsstrukturen iverksettes i perioden</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag			
		1. februar til 1. juni 2018. Endringer i namsfogddistrikt som følge av etablering av funksjonell enhet for sivil rettspleie, vil iverksettes samtidig med den geografiske organisasjonsstrukturen.	
O3 - Klager på Politidirektoratets beslutning om ny lokal struktur i politiet skal være mottatt i departementet innen 01.04.2017.	Klager på Politidirektoratets beslutning om ny lokal struktur i politiet skal være mottatt i departementet innen 01.04.2017.	Beslutning om tjenestesteder og lensmanns- og politistasjonsdistrikt ble foretatt iht. plan 13. januar 2017. Den påfølgende klageprosessen medførte en tung arbeidsbelastning, men ble håndtert innen fristen fra JD med god kvalitet.	
O4 - Incentivordning for bosetting og tilstedeværelse av politiansatte i lokalmiljøet skal konkretiseres innen 01.04.2017.	Incentivordning for bosetting og tilstedeværelse av politiansatte i lokalmiljøet skal konkretiseres innen 01.04.2017.	Politidirektoratets anbefalinger knyttet til oppdrag O4 om konkretisering av incentivordning for bosetting og tilstedeværelse av politiansatte i lokalmiljøet, ble oversendt Justisdepartementet i eget svarbrev 06.04.2017.	
O5 - Politiets kompetansesenter for lønn og regnskap skal etableres i Kristiansund.	Politiets kompetansesenter for lønn og regnskap skal etableres i Kristiansund.	Lønns- og regnskapsoppgavene er overført fra politidistriktene til PFT Kristiansund i henhold til plan. Overføringen av disse oppgavene fra særorgan til PFT Kristiansund, vil bli gjennomført første halvår i 2018. Prosjektet som skal implementere fullservice regnskap fra DFØ, er under planlegging med prosjektleder fra PFT Kristiansund	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag			
O6 - Gjennomføre lederutvikling i henhold til masterplan.	Gjennomføre lederutvikling i henhold til masterplan.	<p>Det gjennomføres ledergruppeutvikling i nasjonal ledergruppe og i politimesternes ledergrupper. Politimestere og visepolitimestere har fått tilbud om coaching. Tiltakene oppleves som nyttige og vil bli videreført i 2018.</p> <p>To piloter for utvikling av førstelinjeledere er gjennomført og evaluert. Evalueringen tyder på at dette er et nyttig tiltak som bør videreføres. Innføring av et program for utvikling av førstelinjeledere planlegges i løpet av våren 2018 med tanke på oppstart høsten 2018.</p> <p>POD startet i 2017 opp et mentoringprogram med deltakere fra alle politidistrikt, til sammen 72 mentorer/adepter.</p> <p>Et rammeverk for ledelse er under utarbeidelse og består av medarbeiderplattformen med lederkriterier, Ledelse i politiet (brosjyre) og en beskrivelse av lederatferder på ulike ledernivå. Rammeverket har grensesnitt til andre</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag			
		dokumenter, som Politiet mot 2025. POD startet i 2017 opp utvikling av et lederopplæringstilbud for nivå 2-5. Opplæringen omfatter tema innen arbeidsgiverrollen, personallederrollen, endringslederrollen og prestasjonslederrollen og vil være tilgjengelig for ledere i etaten fra våren 2018.	
O7 - Utarbeide og implementere etiske retningslinjer.	Utarbeide og implementere etiske retningslinjer.	Etiske retningslinjer for politiet skal drøftes i sentralt IDF 31. januar 2018.	Dokumentet er sendt til de tillitsvalgte. Lansering og informasjon til distriktene og særorganene vil gjennomføres i løpet av februar/mars 2018.01.29
O8 - Utarbeide et forslag til et felles standardisert forkynningsskjema av dommer, kjennelser og beslutninger i straffesaker og erklæring av anke som skal benyttes både av politiet, påtalemyndigheten, domstolene og kriminalomsorgen.	Utarbeide et forslag til et felles standardisert forkynningsskjema av dommer, kjennelser og beslutninger i straffesaker og erklæring av anke som skal benyttes både av politiet, påtalemyndigheten, domstolene og kriminalomsorgen.	Forslag er oversendt innen korrigeret frist.	
O9 - Implementere handlingsplan for løft av etterforskningsfeltet (Nærpolitireformen).	Implementere handlingsplan for løft av etterforskningsfeltet (Nærpolitireformen).	God fremdrift i prosjektet. Rammeverk for obligatorisk årlig opplæring og Forvaltnings- og utviklingsapparat er besluttet. Opplæringsplaner for 2018 er utarbeidet og pilotert. 3-dagers opplæring i bruk av Indicia og etterforskningsplaner er i hovedsak gjennomført for alle etterforskere og påtalejurister. Arbeidsprosessbeskrivelser og veiledningsdokumenter for FSI utarbeidet. FSI-ledernetttverk etablert. Mal for lokale etterforskningsberedskapsplaner er formidlet og beredskapsplaner under utarbeidelse i distriktene. Forsinkelse for noen av hovedmilepælene skyldes til dels utsettelse i	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag		<p>PNPs Org og p-løp og stor belastning for distriktene, og til dels mer omfattende behov for forankring og større kompleksitet i tiltakene enn forutsett. Prosjektet har tilpasset planene til distriktenes situasjon. Viktig fase med fokus på innføring av betydelige tiltak i distriktene i 2018.</p> <p>Prosjektet forholder seg til økonomisk totalramme og vil avslutte innenfor tidsrammen på 3 år.</p> <p>Viktigste risikopunkter er forsinkelse og mangelfull oppnåelse av formål pga. lav endringskapasitet i distriktene og på etterforskningsområdet spesielt, risiko for manglende videreføring av tiltakene pga. mangelfull kapasitet og kompetanse i linjen til forvaltning av tiltakene, samt risiko for manglende gjennomføringsvilje og -kraft i prosjektet og PODs ledelsen til å få iverksatt tiltak Karriereløp.</p>	
<p>O10 - Følge opp innføringen av arbeidsformen «politiarbeidet på stedet» og utvikle den på nye områder. Politidirektoratet skal sikre at arbeidsformen er innført på nasjonalt nivå innen utgangen av 2018. (Nærpolitireformen)</p>	<p>Følge opp innføringen av arbeidsformen «politiarbeidet på stedet» og utvikle den på nye områder. Politidirektoratet skal sikre at arbeidsformen er innført på nasjonalt nivå innen utgangen av 2018. (Nærpolitireformen)</p>	<p>Alle politidistriktene har i 2017 gjennomført 3 dagers opplæring i arbeidsmetodene bruk av mobile enheter, lydavhør på stede, sporsikring og faste tilbakemeldingsmøter. Totalt har ca. 6 500 ansatte gjennomgått hele eller deler av opplæringen, herunder patruljemannskaper, ledere, påtalejurister, operasjonsledere og etterforskere. Den nye arbeidsmetoden er tatt i bruk av alle distriktene. Det gjennomføres tilbakemeldingsmøter ukentlig/annenhver uke på omtrent 100 steder. Her får patruljen tilbakemelding fra bl. a. etterforskning og påtale på arbeid utført på steder.</p> <p>Det er PODs erfaring at politiarbeid på stedet har medført høyere kvalitet i initialfasen av straffesaker, noe som gjenspeiles i blant annet dommer der det vises til avhør tatt på stedet</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag			
O11 - Implementere etterretning i henhold til etterretningsdoktrine for politiet i løpet av 2017/2018 (Nærpolitireformen).	Implementere etterretning i henhold til etterretningsdoktrine for politiet i løpet av 2017/2018 (Nærpolitireformen).	<p>Det er ulik status på implementering av etterretning i politidistriktene og særorgan.</p> <p>Plan for implementering av etterretning og etterretningsbasert politiarbeid er utarbeidet i POD. Planen inneholder et veikart som beskriver tiltak i kontekst av politireformen og med utgangspunkt i en mer langsiktig strategi. Hovedfokus inneværende år har vært på å etablere miljøer med nødvendig kapasitet og kompetanse. Det er etablert et strategisk råd for etterretning som har gjennomført 2 møter i 2017. Hensikten med rådet er å sikre en kunnskapsbasert, enhetlig og styrt videreutvikling av etterretningsfaget. POD har også arrangert to fagsamlinger i samarbeid med Kripos og PHS for ca. 100 ansatte i etaten som jobber med etterretning.</p> <p>POD har også særlig oppfølging med enkelte underliggende enheter. Internt i POD er implementeringen knyttet tettere til de øvrige prioriterte funksjonene og til Nærpolitireformen. Implementeringen er også nært knyttet til pilot for kunnskapsbasert politipatrulje. Prosjektet og pilotdistriktene har fått særskilt oppmerksomhet</p>	
O12 - Ferdigstille ABIS-prosjektet slik at fingeravtrykk og personfoto forvaltes i	Ferdigstille ABIS-prosjektet slik at fingeravtrykk og personfoto forvaltes i samme løsning. Sporregister	Prosjektet er forsinket. Til tross for forsinkelsen kunne ABIS-prosjektet ha levert hele sitt omgang innenfor budsjett i løpet av 2017. Da mange andre prosjekter har avhengigheter til	Politifagavdelingen arbeider med en plan for håndtering av gjenstående aktiviteter og koordinering av behov knyttet til ABIS, samt overføring til linjen og forvaltning.

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag samme løsning. Sporregister for foto og ansiktsgjenkjenningsfunksjonalitet skal være innført i politiet.	for foto og ansiktsgjenkjenningsfunksjonalitet skal være innført i politiet. Systemet skal være tilrettelagt slik at politiets øvrige systemer innenfor grensekontroll, pass og ID-kort og utlendingsforvaltningen kan benytte seg av ABIS-tjenestene der det er hensiktsmessig og det er hjemmelsgrunnlag for det.	leveranser fra ABIS-systemet, har Politidirektoratet måttet prioritere ned siste del av leveransene i ABIS-prosjektet og prosjektet har i stede arbeidet med å skaffe leveranser til høyere prioriterte prosjekter. Dette fordi den eksterne leverandøren av systemet har ikke hatt kapasitet til å levere på alle behov så raskt som politiet har ønsket det og prosjektene har hatt behov for det. I 2017 har prosjektet levert nytt fotoregister i ABIS og funksjonalitet for ansiktsgjenkjenning er satt i drift. Ansiktsgjenkjenning er et nytt identifiseringsverktøy for politiet, og det er gjort tilgjengelig for politidistriktene via Biometra. Med denne leveransen er det også utviklet kommunikasjon mellom Det sentrale straffe- og politiopplysningsregister (SSP) og ABIS, slik at hjemmel for registrering av foto og fingeravtrykk, avgjørelser som medfører at foto og fingeravtrykk må slettes osv., formidles elektronisk. Personfoto og indikatorer for foto og fingeravtrykk vises i SSP. Prosjektet har gjennomført opplæring i samtlige politidistrikter.	Alle prosjekters behov og forvaltningens behov håndteres i en produktkø og med tett oppfølging av leverandør i ett spor.
O13 - Iverksette et prøveprosjekt for styrket samhandling mellom politi og lokalsamfunn (kommune, frivillige organisasjoner og næringsliv) i minst ett politidistrikt, jf. Prop. 61 LS (2014-2015).	Iverksette et prøveprosjekt for styrket samhandling mellom politi og lokalsamfunn (kommune, frivillige organisasjoner og næringsliv) i minst ett politidistrikt, jf. Prop. 61 LS (2014-2015).	Det er besluttet å iverksette prøveprosjekt i Agder og Sør-Øst politidistrikter. De har fått i oppdrag å utarbeide en skisse for utvikling av politirådssamarbeidet som inkluderer næringsliv og frivillige organisasjoner. Fristen for dette er 31.1.18.	
O14 - Utvikle og gjennomføre en rusforebyggende	Utvikle og gjennomføre en rusforebyggende kampanje i videregående skole, i	Nasjonal rusforebyggende kampanje ble gjennomført i videregående skole ved skolestart i høstsemesteret 2017. Kampanjen ble	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag kampanje i videregående skole, i samarbeid med skole- og helsemyndigheter. Kampanjen skal gjennomføres i forbindelse med skolestart.	samarbeid med skole- og helsemyndigheter. Kampanjen skal gjennomføres i forbindelse med skolestart.	gjennomført i samarbeid med helse- og skolemyndigheter, og ble gjennomført i alle politidistrikt. Ulike aktiviteter som foredrag eller stand ble gjennomført på over 170 videregående skoler. Det ble delt ut over 25 000 armbånd. Kampanjen, som fikk oppmerksomhet i media, hadde følgende kjernebudskap: <ul style="list-style-type: none"> • Norsk ungdom er i stor grad lovlydige og begår i liten grad kriminalitet. • Skolen skal være en rusfri arena fri for press knyttet til rusmidler. • Valg og konsekvens – kunnskap om konsekvenser av rusbruk og kriminalitet. 	
O15 - Gjennomføre en særskilt satsing på Grønland i Gamle Oslo bydel – kriminalitets forebygging. Oppdraget skal utføres i nært samarbeid med IMDi og Oslo kommune.	Gjennomføre en særskilt satsing på Grønland i Gamle Oslo bydel – kriminalitets forebygging. Oppdraget skal utføres i nært samarbeid med IMDi og Oslo kommune.	Som en sentral aktør i den tverretatlige satsing i området, har POD og Oslo politidistrikt deltatt i flere møter hvor utfordringene er adressert. Det er utarbeidet en stedsanalyse som belyser ulike utfordringer med området. Mange av utfordringene er det andre etater enn politiet som bør og kan løse. Oslo politidistrikt rapporterer følgende om sin innsats og bruken av midlene de fikk tildelt: I bydel Gamle Oslo ble det registrert 9035 straffesaker i hele 2017. Med en radius på 200 m rundt Grønland T-banestasjon har politiet pågrepet 1114 personer for ulike straffbare forhold i 2017. Statistikken gjelder et lite geografisk område, som bidrar til at det er tilnærmet umulig å skille ut virkninger av hva vi kan tilskrive ekstramidlene og ordinær tjeneste. Distriktet har to typer oppfølgingsteam. Det ene gjelder for hele OPD når det gjelder Unge Gjengangere og oppfølgingsteam rundt disse og	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag		de som får dom på Oppfølging/ungdomsstraff. I bydel Gamle Oslo har vi per i dag 23 unge gjengangere. Distriktet har 7 ungdommer mellom 12-15 år som blir fulgt opp av et team bestående av én politibetjent lønnet av ordinære midler og én sivilansatt lønnet av midlene til Trygge Grønland. Disse ungdommene har adresse i kjerneområdet. Antall bekymringsmeldinger fra politiet i 2016 i Gamle Oslo var 142. I 2017 var tallet 140. Det utføres en fenomenal innsats oppimot moskeer og beboere i hele Grønland/Tøyen. Midlene på 7 millioner til Trygge Grønland er fordelt slik dekker kostanden ved 7 stillinger (ca. 5.5mill. kr.) og kr 1 969 955 til drift av innsatsen. Det blir også brukt betydelige av ordinære ressurser i området.	
O16 - Videreutvikle kriminalitetsforebygging som en primærstrategi for politiets innsats mot kriminalitet (Nærpolitireformen).	Videreutvikle kriminalitetsforebygging som en primærstrategi for politiets innsats mot kriminalitet (Nærpolitireformen).	POD har utarbeidet målplan og strategi for kriminalitetsforebygging. Dokumentet har vært på høring i politidistrikt, særorgan og internt i POD. Høringssvarene er innarbeidet og dokumentet ferdigstilles til levering til JD 15. februar 2018 og har fått tittelen "Implementering av kriminalitetsforebygging som politiets primærstrategi".	
O17 - Bidra i arbeidet med ny nasjonal tiltaksplan for trafiksikkerhet på veg.	Bidra i arbeidet med ny nasjonal tiltaksplan for trafiksikkerhet på veg.	Tiltaksplanen er forankret i Meld. St 40 om trafiksikkerhetsarbeid og Meld. St. 33 Nasjonal transportplan hvor det gis føringer for arbeidet. Tiltaksplanen er i rute og den ferdigstilles i løpet av første halvår 2018. Tiltaksplanen skal gi en samlet fremstilling av hvordan de ulike aktørene i trafiksikkerhetsarbeidet sammen skal bidra til reduksjon i antall drepte og hardt skadde. Sjef UP deltar i styringsgruppen på vegne av POD, og en representant fra UP deltar i arbeidsgruppen. Politiets kunnskap, rolle og innspill i dette arbeidet er svært viktig for å få frem fokuset på fart og ruspåvirkede førere som er de to største årsakene til ulykker på veg. I	Tiltaksplanen er forankret i Meld. St 40 om trafiksikkerhetsarbeid og Meld. St. 33 Nasjonal transportplan hvor det gis føringer for arbeidet. Arbeidet med tiltaksplanen er i rute og den ferdigstilles i løpet av første halvår 2018. Tiltaksplanen skal gi en samlet fremstilling av hvordan de ulike aktørene i trafiksikkerhetsarbeidet sammen skal bidra til reduksjon i antall drepte og hardt skadde. Sjef UP deltar i styringsgruppen på vegne av POD, og en representant fra UP deltar i arbeidsgruppen. Politiets kunnskap, rolle og innspill i dette arbeidet er svært viktig for å

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag		<p>tillegg gir arbeidet oversikt over hvilke tiltak som av trafikanter og etterforskning/ urretteføring av overtredelser i trafikken. Økt bruk av politiets lasere, innføring av digital bøtelegging på stedet, bedre koordinert fartskontroll mellom ATK og tradisjonelle vegkantkontroller, utrede tiltak mot gjengangere av rusførere, økt bruk av alkotest av førere stanset av politiet, heve kompetanse på straksetterforskning og ulykkesetterforskning generelt i politiet. Flere (70 %) overholder fartsgrensen, færre kjører ruspåvirket, flere bruker bilbelte.</p>	<p>adressere problemet med fart og ruspåvirkede førere, da disse er de to største årsakene til ulykker på veg. I tillegg gir arbeidet oversikt over hvilke tiltak som må vurderes for å redusere ulykkene som kontroll av trafikanter og etterforskning/ urretteføring av overtredelser i trafikken. De ulike tiltakene som økt bruk av politiets lasere, innføring av digital bøtelegging på stedet, bedre koordinert fartskontroll mellom ATK og tradisjonelle vegkantkontroller, utrede tiltak mot gjengangere av rusførere, økt bruk av alkotest av førere stanset av politiet, heve kompetanse på straksetterforskning og ulykkesetterforskning generelt i politiet, skal bidra til å nå mål om at flere (70 %) overholder fartsgrensen, færre kjører ruspåvirket, flere bruker bilbelte.</p>
<p>O18 - POD skal delta i prosjektgruppe med DSB, Helsedirektoratet og Utdanningsdirektoratet om et utv.prosjekt som skal sørge for bedre oppfølging av skolenes og barnehagenes beredskap mot alvorlige tilsiktede hendelser, jf. kommende felles oppdragsbrev.</p>	<p>POD skal delta i prosjektgruppe med DSB, Helsedirektoratet og Utdanningsdirektoratet om et utv.prosjekt som skal sørge for bedre oppfølging av skolenes og barnehagenes beredskap mot alvorlige tilsiktede hendelser, jf. kommende felles oppdragsbrev.</p>	<p>Seksjonen har ikke hatt aktiviteter knyttet til dette området i 2017. Det har ikke kommet oppdragsbrev på dette.</p>	
<p>O19 - Det skal iverksettes et pilotprosjekt i minst ett politidistrikt der</p>	<p>Det skal iverksettes et pilotprosjekt i minst ett politidistrikt der helsevesenet</p>	<p>Justisdepartementet ga ikke oppdrag til Politidirektoratet i 2017, slik det er beskrevet i O19 og under resultatkrav.</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag helsevesenet overtar ansvaret for berusede personer slik at disse ikke plasseres på glattcelle. Likelydende oppdragsbrev til POD og Helsedirektoratet om å utrede, planlegge og iverksette pilotprosjektet vil bli utarbeidet.	overtar ansvaret for berusede personer slik at disse ikke plasseres på glattcelle. Likelydende oppdragsbrev til POD og Helsedirektoratet om å utrede, planlegge og iverksette pilotprosjektet vil bli utarbeidet.		
O20 - Prøve ut risikovurderingsverktøyet SARA for barn i Sør-Øst politidistrikt, jf. Oppdragsbrev 38/2016.	Prøve ut risikovurderingsverktøyet SARA for barn i Sør-Øst politidistrikt, jf. Oppdragsbrev 38/2016.	Pilotprosjektet går etter godkjent plan. Prosjektet har både en arbeidsgruppe og en styringsgruppe, men POD er ikke representert i disse. Prosjektet rapporterte til POD desember 2017 på funn gjort i testperioden. Sluttrapport er forventet overlevert til POD i april 2018.	
O21 - Etablere tolv offeromsorgskontorer i tilknytning til politiet etter modell fra Støttesenteret i Trondheim, jf. Oppdragsbrev 34/2016	Etablere tolv offeromsorgskontorer i tilknytning til politiet etter modell fra Støttesenteret i Trondheim, jf. Oppdragsbrev 34/2016.	Ved utgangen av 2017 ble prosjektet offeromsorg/støttesenter for kriminalitetsutsatte avsluttet og ansvaret for implementering av funksjonen lagt til det enkelte politidistrikt. Konsept for støttesentrene er utviklet, etter modell av støttesenteret i Trondheim, og gir rammer for arbeidet i det enkelte distrikt. Ansettelsesprosesser i distriktene ble gjennomført høsten 2017. Medarbeidere fra de tidligere RKK-kontorene ble overført til politiet. Ved utgangen av året var 24 av de 36 stillingene besatt. Det er fortsatt uavklart med noen av vertskommunene mht ansettelsesforhold. Det er etablert dialog mellom politidistrikt og vertskommune, men det er ikke inngått samarbeidsavtale i alle distrikt. Direktoratet har forespurgt departementet om en	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag		<p>avklaring på eventuelle tiltak for å få etablert samarbeidsavtale for samtlige kontorer.</p> <p>Kontorene er i all hovedsak lokalisert ved politidistriktenes administrasjonssenter. Noen steder er senteret plassert i midlertidige lokaler. Det har blitt lagt vekt på fysisk utforming/ensartet møblering av støttesentrene, alle politidistriktene hadde bestilt møblene ved årets slutt.</p> <p>Politidirektoratet har gjennomført opplæring for nyansatte.</p> <p>Det vil bli gjennomføres samling for alle ansatte og deres ledere i februar 2018.</p> <p>I 2018 vil jobbes med viktige faglige og praktiske spørsmål for best mulig organisering av tjenesten i henhold til formål.</p>	
O22 - Utarbeide en veileder for politiets registrering av hatkriminalitet.	Utarbeide en veileder for politiets registrering av hatkriminalitet.	<p>Veileder for registrering av hatkriminalitet vil ferdigstilles i løpet av mars. Det er gjennom arbeidet foretatt en grundig gjennomgang av lovverk og hvordan registrering skal gjenspeile dette.</p> <p>Det er i forbindelse med arbeidet også utarbeidet forslag til endring av enkelte rutiner i BL, politiets saksbehandlingssystem for straffesaker.</p> <p>Arbeidet med veilederen gjøres i samarbeid med Oslo politidistrikt og Kripos.</p>	Det er ikke behov for kompensierende tiltak idet arbeidet med veilederen er i en avsluttende fase.
O23 - Legge til rette for økt bruk av elektronisk kontroll	Legge til rette for økt bruk av elektronisk kontroll ved kontaktforbud.	Det arbeides sammen med PIT med å gjøre aktuelle dokumenter/regelverk etc mer tilgjengelig - bl.a. pågår arbeid med en egen	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag ved kontaktforbud.		OVA-side på KO:DE. Både PIT og POD arbeider tett på og bistår distrikter som har aktuelle saker.	
O24 - Forbedre registreringen av ilagt besøksforbud.	Forbedre registreringen av ilagt besøksforbud.	Arbeid med tilrettelegging for bedre registrering er påbegynt, men ikke ferdigstilt.	
O25 - Utarbeide innen 31.12.2017: a. Risiko- og sårbarhetsanalyser for egne sentrale virksomheter basert på verdivurderinger, b. Plan for gjennomføring av forebyggende og konsekvensreduerende tiltak med prioritering av tiltakene.	Utarbeide innen 31.12.2017: a. Risiko- og sårbarhetsanalyser for egne sentrale virksomheter basert på verdivurderinger b. Plan for gjennomføring av forebyggende og konsekvensreduerende tiltak med prioritering av tiltakene.	Arbeidet med å definere sentrale virksomheter har blitt igangsatt ved utsendelse av oppdragsbrev i desember 2017 til distriktene og særorgan. Det er søkt utsettelse til JD med ferdigstilling av oppdraget høsten 2018. Politidirektoratet har lagt KIKS-rammeverket til Direktorat for samfunnssikkerhet og beredskap til grunn for dette arbeidet. Når dette er gjort vil det gjennomføres risiko- og sårbarhetsanalyser for de definerte objektene/funksjonene, og medfølgende risikoreduerende tiltak. Dette for å forebygge uønskede hendelser som kan true politiets funksjonsevne.	Arbeidet er startet, men ingen kompenserende tiltak kan eller er iverksatt.
O26 - Utarbeide direktiv/rammeverk for hvilke beredskapsplanverk politidistriktene skal ha.	Utarbeide direktiv/rammeverk for hvilke beredskapsplanverk politidistriktene skal ha.	Brev ble sendt distrikt og særorgan i mai 2017 med føringer for hvordan beredskapsplanverk som skal finnes tilgjengelig. Dette ga ytterligere presiseringer til føringer gitt i 2016 om oppbygging av PBS web samt hvilke saksområder det skal finnes planverk for.	Selv om det er gitt føringer så er det behov for å kvalitetssikre at planverket følges opp og oppdateres ihht de endringer som gjøres i fm revisjon av PBS 1 i 2017 og som er planlagt ferdigstilt 1. kvartal i 2018. Revisjonen er forsinket og det meldes derfor gult på tiltaket.
O27 - Utarbeide en plan for hvordan responstiden skal forbedres vesentlig frem mot 2020, herunder forslag om hvilke oppdrag kravet om responstid skal gjelde for samt at kvaliteten på	Utarbeide en plan for hvordan responstiden skal forbedres vesentlig frem mot 2020, herunder forslag om hvilke oppdrag kravet om responstid skal gjelde for samt at kvaliteten på oppgaveløsningen skal ivaretas jf. Prop. 61 LS	"Plan for vesentlig reduksjon av responstid" ble sendt i oktober 2017. Videre aktiviteter er implementering av planen i distriktene.	Ingen kommentar.

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag			
oppgaveløsningen skal ivaretas jf. Prop. 61 LS (2014-2015).	(2014-2015).		
O28 - Redegjøre for hva Politidirektoratet mener er tilfredsstillende permanent grunnsikring av politiets egne skjermingsverdige objekt i samsvar med lov og forskrift, herunder kostnadskalkyle og fremdriftsplan for iverksetting av permanent grunnsikring.	Redegjøre for hva Politidirektoratet mener er tilfredsstillende permanent grunnsikring av politiets egne skjermingsverdige objekt i samsvar med lov og forskrift, herunder kostnadskalkyle og fremdriftsplan for iverksetting av permanent grunnsikring.	POD sendte et brev 3. mai 2017 med en prisestimering på hvilke kostnader som er lagt til grunn for de sikringstiltak som det er behov for på politiets objekt. Det er nå utarbeidet en sikringsstrategi som legger føringer for hvordan arbeidet med sikringen skal bidra til å skape lavere risiko og færre sårbarheter. Politiet vil gjennom dette arbeidet få oversikt over hva som må gjennomføres for å oppnå lovkrav og hvor lang tid det vil ta før det er på plass. POD sendte i tillegg ut et oppdragsbrev av 15.12.17, tillegg nr. 85 til disponeringsskriv, hvor sikringsstrategien ble vedlagt. Sikringsstrategien skal gi retning og angi prioritering på arbeidet med å redusere sårbarheter for håndtere den samlede risikoen knyttet til politiets objekt.	POD må følge opp arbeidet i distriktene og særorganene og sørge for kompetanseheving slik at de er best mulig i stand til å sikre fremdrift i arbeidet. POD må også bidra til å skape felles løsninger som gir redundans og bidrar til en lavere sårbarhet for alle funksjonene.
O29 - Bidra til at NSM får effektivisert og digitalisert informasjonsinnhenting fra politiet i saker om sikkerhetsklarering.	Bidra til at NSM får effektivisert og digitalisert informasjonsinnhenting fra politiet i saker om sikkerhetsklarering.	Kortsiktig løsning er etablert og operativ. Plan for langsiktig løsning følges.	
O30 - Politidirektoratet skal sørge for at alle forhåndsplanlagte objekt hvor politiet ber om bistand fra Forsvaret med sikringsstyrker har en utvidet planmal iht. frist i oppdragsbrev til politidistriktene av 26.05.2016, jf. Meld. St. 10 (2016-2017).	Politidirektoratet skal sørge for at alle forhåndsplanlagte objekt hvor politiet ber om bistand fra Forsvaret med sikringsstyrker har en utvidet planmal iht. frist i oppdragsbrev til politidistriktene av 26.05.2016, jf. Meld. St. 10 (2016-2017).	POD har fulgt opp oppdragsbrev og sikret at planverk er på plass ihht instruks i godt samarbeid med Forsvaret. Dette har bidratt til at objekteiere, politiet og Forsvaret har fått en bedre forståelse for hverandres ansvar, og hvordan de respektives innsats skal utøves i fm en uønsket hendelse. Dette bidrar til en bedre kommunikasjon og forståelse mellom aktørene, og dermed en bedre start på en håndtering når en uønsket hendelse oppstår.	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag			
26.05.2016, jf. Meld. St. 10 (2016-2017).			
O31 - Gjennomføre tidsbegrenset nasjonalt våpenamnesti, jf oppdragsbrev 1/2017.	Gjennomføre tidsbegrenset nasjonalt våpenamnesti, jf oppdragsbrev 1/2017.	<p>Våpenamnestiet ble avsluttet 31.mai 2017.</p> <p>Totalt for Norge fikk vi inn 8066 skytevåpen under våpenamnestiet. I tillegg ble det innlevert 6,9 tonn ammunisjon, 30 granater og etterregistrert 2 675 hagler</p> <p>Amnestiet er det tredje siden 2003. Under det første amnestiet som varte i ett år mellom 2003 og 2004 fikk politiet inn 35.724 skytevåpen. Under amnestiet i 2008 kom det inn 13 660 våpen</p> <p>Nedgangen i innlevering under amnestiene er forventet, da vi fikk inn mye på de to første amnestiene</p> <p>Politidirektoratet er meget tilfreds med det arbeidet distriktet har lagt ned i forhold til amnestiet.</p>	
O32 - Videreføre arbeidet med å delta i utvikling og testing av Felles ressursregister.	Videreføre arbeidet med å delta i utvikling og testing av Felles ressursregister.	<p>En pilot av Felles ressursregister er satt i drift i Nordland, Troms og Sør Vest pd. Det er gode tilbakemeldinger så langt, blant annet at systemet legger til rette for en god oversikt over ressurser som kan benyttes også utenom redningshendelser.</p> <p>Oversikt over politiets skredhunder er lagt inn i systemet og bidrar til ytterligere bedre beredskap i fjell og snørike områder, samt en tilstedeværelse av politi i en tidlig fase av en ulykke. Felles ressursregister bidrar til at samvirkeaktørene jobber ut fra samme bilde og kartsystem når de samhandler i en situasjon, noe som gir enklere oversikt og bedre forståelse av hva den enkelte aktør kommuniserer og beslutter.</p>	Arbeidet med piloten er forsinket grunnet tekniske utfordringer. Dette vil følges opp gjennom pilotperioden for å avdekke hvilke tekniske og administrative tiltak som må gjennomføres hvis politiet skal rulle ut Felles ressursregister etter piloten er over. For politiets del er det viktig å teste systemet for bruk i alle våre hendelser slik at det kan bidra til en bedre beredskap og ressursoversikt når det er tidskritisk å få ressursene dit de skal.

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag O33 - Bidra til den årlige kontraterrorøvelsen Nordlys, jf. brev 17.10.2016.	Bidra til den årlige kontraterrorøvelsen Nordlys, jf. brev 17.10.2016.	Øvelse NORDLYS var den prioriterte øvelsen i 2017 og ble gjennomført med godt resultat for alle involverte i følge de foreløpige tilbakemeldinger. Øvelsen var lagt opp med et reelt scenario hvor også etterforskning og etterretning har gitt godt utbytte. Politihøgskolen evaluere øvelsen og en evalueringsrapport vil være ferdigstilt i løpet av januar 2018.	
O34 - Implementere ny dataløsning ved Nasjonalt kontaktpunkt for bombekjemikalier ved Kripos.	Implementere ny dataløsning ved Nasjonalt kontaktpunkt for bombekjemikalier ved Kripos.	Ny dataløsning er utviklet og implementert. Funksjon (kontaktpunkt) for mottak, behandling og distribusjon av informasjon er etablert hos Kripos. Prosjektavslutning er formelt planlagt 27.2.18.	
O35 - Lede oppfølgingen av EUs handlingsplan mot skytevåpen og eksplosiver. Eget oppdragsbrev vil bli sendt.	Lede oppfølgingen av EUs handlingsplan mot skytevåpen og eksplosiver. Eget oppdragsbrev vil bli sendt.	Kripos og politidistrikt har mottatt oppdragsbrev (basert på oppdrag 13/2017 som bygger på EUs handlingsplan mot skytevåpen og eksplosiver) om å forbedre innsamling og utveksling av informasjon gjennom optimal bruk av eksisterende verktøy/kanaler for å: a. Begrense tilgangen til ulovlige skytevåpen og eksplosiver b. Styrke det operative politiarbeidet over grensene c. Forbedre innsamling og deling av informasjon – gjennom bruk av eksisterende verktøy (som European Bomb Data System) d. Tettere samarbeid med tredjeland (ikke EU/EØS land) Økt kunnskap og etterretning om trusler og risiko knyttet til utgangsstoffer, eksplosiver og våpen vil bidra sterkere evne til å oppdage og forebygge uønskede hendelser og kriminalitet samt mer målrettet straffesaksbehandling og kontroller. Følgende tiltak satt i verk knyttet til forvaltning	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag		<p>av ny våpenlov:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Våpenamnesti 3. Oversikt over gjennomførte kontroller av våpeninnehavere 2017 4. Reetablert nordisk våpensamarbeid 5. Endret rundskriv vedrørende krav til deaktivering av skytevåpen 6. Strammet inn tilgangskontrollen for våpenregisteret 7. Gjennomført utredning vedrørende kontroll av deaktiverte skytevåpen (EU-direktiv 2017/853) 8. Gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyse av våpenregisteret <p>Det har gitt/vil gi følgende resultat/effekt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 8066 våpen, 30 granater og 6,89 tonn ammunisjon ble innlevert. Etterregistrering av 2675 hagler. 2. Sikre en enhetlig og standardisert våpenkontroll i etaten. 3. Erfaringsutveksling 4. Hindre at deaktiverte skytevåpen reaktiveres 5. Sikre at kun personer med tjenstlig behov har tilgang til våpenregisteret 6. Synliggjort risikomomenter som vil hensyntas i gjennomføring av EU-direktiv 2017/853. 	
O36 - Bidra i planlegging og gjennomføring av tiltak innen PFN, herunder: a. Nød-SMS, b. Bedre posisjonering av innringer (AML), c. Synliggjøring av andre nødeters ressurser i det nye elektr. kartverket, d.	Bidra i planlegging og gjennomføring av tiltak innen PFN, herunder: a. Nød-SMS, b. Bedre posisjonering av innringer (AML), c. Synliggjøring av andre nødeters ressurser i det nye elektr. kartverket, d. Om mulig, delta i utredning av forbedringstiltak innenfor områdene kompetanse og	<p>Program for forbedring av nødmeldetjenesten (PFN) ble i 2017 overført til DSB, og har vært under omorganisering i store deler av året. Nytt styringsdokument og mandat for PFN er godkjent (Q3).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nød-SMS: Fase 1 av pilotprosjektet ble lansert med tilgang for et begrenset antall brukere 18. oktober. Det har ikke kommet reelle nødmeldinger i fase 1 i Q3. Full lansering (fase 2) av tjenesten avventer godkjenning av styringsdokumentasjon fase 2 og en nødvendig teknisk oppgradering i løsningen. Full lansering 	Manglende fremdrift i enkelte prosjekt er i hovedsak begrunnet i behov for avklaringer hos andre aktører og noen tekniske utfordringer. Politidirektoratet har derfor ikke iverksatt kompensierende tiltak, ut over at politidirektoratet har bidratt i utarbeidelse av ny styringsdokumentasjon for PFN, og at politiet for tiltaket "Synliggjøring av andre nødeters ressurser" og "Bedre posisjonering av innringer" har besluttet å tilrettelegge for å delta i aktiviteten med nåværende

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag Om mulig, delta i utredning av forbedringstiltak innenfor områdene kompetanse og teknologi.	teknologi.	forventes i Q1 2018. <ul style="list-style-type: none"> • Bedre posisjonering av innringer (AML): Teknisk løsning som muliggjør at politiet kan gjøre seg nytte av løsningen selv i gammel kartløsning er bestilt med høy prioritet fra Politiets IKT-tjenester (PIT). Politiet deltar i prosjektet i henhold til plan, og prosjektet avventer avklaringer knyttet til personvernrelaterte problemstillinger. Dette håndteres av Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) som har sendt ut forslag til endring i ekomforskriften. • Synliggjøring av andre nødetaters ressurser: Prosjektet er under planlegging og teknisk løsning er bestilt. Innlandet politidistrikt vil delta i piloten sammen med 113 og 110 i samme område. Ny kartløsning for politiet er forsinket i forhold til forventningene når dette tiltaket ble initiert. • Kompetanseutredningen i PFN er ikke påbegynt. Den skulle vært startet høsten 2016. Utredningen ledes av Helsedirektoratet, og Politidirektoratet avventer beslutning om igangsetting. • Nye aktiviteter i teknologiutredningen er ikke iverksatt, hovedsakelig grunnet omorganisering av PFN og utfordringer ved involverte etaters gjennomføringsevne i forhold til nye aktiviteter. 	kartløsning. For å opparbeide erfaring med tjenesten "Bedre posisjonering av innringer" har prosjektet godkjent lansering av SNLA sin Hjelp113-GPS app som et substitutt for endelig løsning med AML-funksjonalitet. Politidirektoratet vil prioritere å ferdigstille påbegynte aktiviteter før nye iverksettes.
O37 - Utrede felles etter- og videreutdanninger for nød- og beredskapsstatene ved Politihøgskolen, jf. Meld. St. 10 (2016-2017). (Nærpolitireformen)	Utrede felles etter- og videreutdanninger for nød- og beredskapsstatene ved Politihøgskolen, jf. Meld. St. 10 (2016-2017). (Nærpolitireformen)	Siden forrige tertial har POD fått en avklaring med JD på hva oppdraget går ut på. På bakgrunn av denne avklaringen utarbeidet POD et oppdragsbrev til PHS. POD fikk også utsatt leveringsfrist til 1. april 2018.	
O38 - Samtlige politidistrikt skal	Samtlige politidistrikt skal utarbeide ROS-analyser om	Det er kun to distrikt som har utarbeidet et etterretningsprodukt om radikaliserings og	De ti distriktene som ikke har utarbeidet et etterretningsprodukt er gitt utsatt frist til

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag			
utarbeide ROS-analyser om radikalisering og voldelig ekstremisme i samarbeid med relevante aktører.	radikalisering og voldelig ekstremisme i samarbeid med relevante aktører.	voldelig ekstremisme i samarbeid med relevante aktører. Det er ti distrikter som ikke har levert på oppdraget.	1.tertial 2018. POD vil i perioden frem til fristen ha en fagdialog med de aktuelle distriktene om en plan for utarbeidelsen for å sikre ivaretagelse av oppdraget. Produktet skal danne grunnlag for beslutninger om prioriteringer og tiltak. Samhandling og samarbeid gir bedre kunnskapsgrunnlag og tilgang på flere typer virkemidler. Særlig skal samarbeidet skje mellom radikaliseringskontrakten, etterretningsfunksjonen og PST lokalt.
O39 - Samtlige politidistrikt skal videreutvikle og utvide bruken av etterretning som grunnlag for iverksettelse av forebyggende tiltak, i samarbeid mellom lokalt PST og politidistriktet for øvrig.	Samtlige politidistrikt skal videreutvikle og utvide bruken av etterretning som grunnlag for iverksettelse av forebyggende tiltak, i samarbeid mellom lokalt PST og politidistriktet for øvrig.	Etterretningsfunksjonene implementeres i alle politidistrikt. Det er variasjon i hvor langt arbeidet har kommet. Dette påvirker distriktenes mulighet og evne til å bruke etterretning som grunnlag for forebyggende tiltak. Imidlertid rapporterer alle politidistrikt som har på plass en fast radikaliseringskontakt, at disse har en tett og god samling med etterretning. Dette gir gode forutsetninger for å videreutvikle og utvide bruken av etterretning som grunnlag for iverksettelse av forebyggende tiltak. I flere distrikt har samarbeidet gitt seg utslag i iverksatte forebyggende tiltak.	Den videre implementeringen av etterretning følges opp. Radikaliseringskontakter skal på plass i alle distrikt. Det skal også i 2018 være fokus på å etablere arbeidsmåter og instruksjoner for å få ulike roller og funksjoner til å samhandle optimalt mot felles mål.
O40 - Samtlige politidistrikt skal gjøre etterretningsprodukt er tilgjengelig for eksterne samarbeidspartnere, som kommuner og næringsliv.	Samtlige politidistrikt skal gjøre etterretningsprodukter tilgjengelig for eksterne samarbeidspartnere, som kommuner og næringsliv.	I politidistriktene er det varierende omfang av deling av etterretningsprodukter. Det er behov for en mer systematisk tilnærming til deling av etterretningsprodukter. I det videre arbeidet skal det også være en tydeligere involvering av kommunene gjennom politirådene, næringsliv og frivillige organisasjoner. Dette vil sette andre i bedre stand til å iverksette gode, forebyggende tiltak.	POD vil styrke oppfølgingen ved å ta grep som systematisk bidrar til deling og enhetlig praksis. Et tiltak er utvikling av metoder og verktøy bl.a. ved bruk av interessentanalyser.
O41 - Sikre at politidistriktene legger til rette for at radikaliseringskontak tene etablerer	Sikre at politidistriktene legger til rette for at radikaliseringskontaktene etablerer samarbeidsnettverk hvor	Nasjonalt fagnettverk for radikaliseringskontaktene er etablert. Gjennom dette skal POD sikre overføring av best practise mellom distriktene, samt generell kompetanseheving. Fire politidistrikt mangler	- Oppfølging av distriktene gjennom fagnettverket til radikaliseringskontaktene. - Oppfølging gjennom fagdialog med distriktene som foreløpig ikke har fått på plass fast radikaliseringskontakt.

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag			
samarbeidsnettverk hvor relevante tjenestesteder i distriktet er representert.	relevante tjenestesteder i distriktet er representert.	foreløpig fast radikaliseringskontakt. Dette er Finnmark, Troms, Nordland og Trøndelag. Disse prosessene følges opp av POD. Alle politidistrikt, foruten Finnmark og Nordland har etablert gode tverrfaglige samarbeidsnettverk. Noen er kommet svært langt i arbeidet og har gjort seg mange erfaringer, andre har fremdeles en vei å gå.	
O42 - Etablere/videreutvikle gode samarbeidsstrukturer mellom asylmottak, kommune og politi.	Etablere/videreutvikle gode samarbeidsstrukturer mellom asylmottak, kommune og politi.	Dette har vært tema på møter mellom POD og radikaliseringskontaktene i politidistriktene de seneste årene. Erfaringene er at det er knyttet gode samarbeidsstrukturer mellom asylmottak, kommuner og lokalt politi.	
O43 - Starte innføring av patruljering på nett.	Starte innføring av patruljering på nett.	Kripos leverte sin rapport "Politiets tilstedeværelse på nett" den 1. desember 2017. Rapporten ble presentert for POD (politifag og kommunikasjonsavdelingen) den 11. desember med anbefaling om alternative løsninger for hvordan dette kan etableres i samtlige distrikt på en hensiktsmessig måte. Seksjonen for etterretning og forebygging har i tillegg hatt tett dialog med kommunikasjonsavdelingen ved utarbeidelse av deres forslag til strategi for politiets bruk av sosiale medier. Ledere av forebyggende enheter i politidistriktene vil få presentert et forslag til skisse til hvordan politidistriktene skal etablere funksjonen "tilstedeværelse på nett" den 6.-7. februar 2018 hvor de skal få komme med innspill til skissen.	
O44 - Samarbeidsstrukturer mellom lokalt PST, politidistriktet for øvrig og kriminalomsorgen for god overgang/informasjonsutveksling ved løslatelse av personer hvor det er knyttet bekymring, videreutvikles med nasjonal mal for	Samarbeidsstrukturer mellom lokalt PST, politidistriktet for øvrig og kriminalomsorgen for god overgang/informasjonsutveksling ved løslatelse av personer hvor det er knyttet bekymring, videreutvikles med nasjonal mal for	POD har jevnlig møter med Kriminalomsorgsdirektoratet. Kriminalomsorgen har utarbeidet rutiner for arbeidet rundt personer som det knyttes spesiell bekymring til. I mars 2018 vil politiets radikaliseringskontakter og kriminalomsorgens radikaliseringskontakter ha en felles fagsamling hvor det vil bli jobbet praktisk med ulike case. Hensikten er å gi opplæring i rutiner samt bedre samhandlingen	Felles fagsamling for politiets radikalseingskontakter og kriminalomsorgens radikaliseringskontakter for å trene på aktuelle case/rutiner. Samlingen arrangeres medio mars 2018.

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag løslatelser av personer hvor det er knyttet bekymring, videreutvikles med nasjonal mal for politiets deltakelse.	politiets deltakelse.	rundt overgang/informasjonsutveksling i forbindelse med planlagte løslatelser av personer som det er knyttet spesiell bekymring til.	
O45 - «Arbeid med enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger – En håndbok for kommunene» er til dels utdatert. Innholdet må revideres og gjøres digital. IMDi har fått oppdrag om å lede slikt arbeid, og involvere aktuelle direktorater på deres områder. POD skal bidra i dette arbeidet.	«Arbeid med enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger – En håndbok for kommunene» er til dels utdatert. Innholdet må revideres og gjøres digital. IMDi har fått oppdrag om å lede slikt arbeid, og involvere aktuelle direktorater på deres områder. POD skal bidra i dette arbeidet.	Politidirektoratet v/ Seksjon for etterretning og forebygging har bidratt i arbeidet med revisjon av håndboken, og arbeidet er sluttført. Revidert utgave ble godkjent og publisert i september 2017. Håndboken er også publisert i aktuelle kanaler internt i politiet. Politidirektoratet har avdekket feil i vår T2 rapportering på dette området. Her har vi rapportert at IMDI ikke hadde tatt kontakt med POD, og at oppstart derfor ble avvventet. Dette viser seg ikke å stemme. IMDI tok kontakt 2. februar, og arbeidet var i sluttfasen ved T2-rapportering.	
O46 - Forberede utvikling og innføring av «Entry Exit», slik at Norge blir i stand til å etterleve europeiske krav til grensekontroll når systemet skal tas i bruk.	Forberede utvikling og innføring av «Entry Exit», slik at Norge blir i stand til å etterleve europeiske krav til grensekontroll når systemet skal tas i bruk.	Det er gjennomført et prosjekt som har skissert et mål bilde og strategisk veikart for grensekontrollområdet i stort. Formålet er å heve området slik at politiet ivaretar oppgaver og regelverk per i dag og ruster seg til å ta i mot de større endringene som kommer fremover. Entry/Exit System (EES) er en av hovedpremissgiverne her og tiltakene i veikartet støtter opp under en helhetlig implementering av EES og ETIAS. Det i 2017 også arbeidet frem et satsingsforslag for 2019-2022 og i den forbindelse gjort vurderinger knyttet til relevante tiltak og kostnadsestimater for implementering av systemene. Forberedelsene til implementering og planlegging av utviklingsløp må startes opp i 2018. Det er en	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag			
		risiko knyttet til ressursituasjonen og finansiering som ikke er avklart.	
O47 - Det skal etableres et interneringssenter for barnefamilier utenfor Trandum med kapasitet for tre barnefamilier. Senteret skal organisatorisk tilhøre Politiets utlendingsinternat.	Det skal etableres et interneringssenter for barnefamilier utenfor Trandum med kapasitet for tre barnefamilier. Senteret skal organisatorisk tilhøre Politiets utlendingsinternat.	Familieenheten ble åpnet i romjulen 2017 på Haraldvangen med plass for to familier. Senteret er en midlertidig løsning i påvente av at den endelige prosessen med etableringen på Dal settes i løpet av 2018.	
O48 - Politidirektoratet skal ivareta de praktiske og faglige arbeidet som Schengen evalueringen medfører, jf. oppdragsbrev nr. 7/2016 av 8. mars 2016 fra Justis- og beredskapsdepartementet.	Politidirektoratet skal ivareta de praktiske og faglige arbeidet som Schengen evalueringen medfører, jf. oppdragsbrev nr. 7/2016 av 8. mars 2016 fra Justis- og beredskapsdepartementet.	Forberedelse og gjennomføring av inspeksjonsbesøk i 2017 ble utført i tråd med planen. Foreløpige rapportutkast fra samtlige inspeksjonsbesøk er mottatt og kommentert. Videre oppfølging i 2018.	
O49 - Politidistriktene må trappe opp innsatsen på returområdet. Alle politidistrikt skal oppnevne en returkoordinator, som skal ha et særskilt ansvar for å samordne distriktets arbeid med returer. Distriktene skal også utarbeide en plan for å nå sitt lokale	Politidistriktene må trappe opp innsatsen på returområdet. Alle politidistrikt skal oppnevne en returkoordinator, som skal ha et særskilt ansvar for å samordne distriktets arbeid med returer. Distriktene skal også utarbeide en plan for å nå sitt lokale måltall på retur. PUs bistandsteam skal bestå i	Alle politidistrikt har oppnevnt en returkoordinator - nettverket er etablert og har hatt fem møter i 2017. UDI er også blitt invitert til å bli en del av nettverket. Returkoordinatorene gir gode tilbakemeldinger på dette forum, det videreføres i 2018. Planer for arbeidet med retur er utarbeidet, i flere distrikt har satsingen også ført til enten økt volum av uttransporteringer eller et godt resultat gitt endrede forutsetninger i populasjonen.	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag måltall på retur.	2017, og besøke samtlige distrikt for å stimulere returarbeidet, drive opplæring og sikre god koordinering. Politidirektoratet/PU skal dessuten sørge for jevnlige samlinger for returkoordinatorene. Ordningen skal være på plass innen 15.2.2017.		
O50 - Mobile enheter for personkontroll som skal benyttes ved gjennomføring av grense- og utlendingskontroll utenfor faste kontrollstasjoner, skal anskaffes og tas i bruk der hvor de har størst effekt fra juni 2017.	Mobile enheter for personkontroll som skal benyttes ved gjennomføring av grense- og utlendingskontroll utenfor faste kontrollstasjoner, skal anskaffes og tas i bruk der hvor de har størst effekt fra juni 2017.	Prosjektet er foran skjema. Deler av to leveranser som var planlagt satt i drift i 2017, ble satt i drift i 2018. Nasjonal utrulling var planlagt å starte 1.2.18. Ved utgangen av 2017 var allerede 11 av 12 distrikter i drift. Applikasjonen benyttes daglig og tilbakemeldingene er fortsatt svært gode. Målgruppen for prosjektet er de som har grense- og/eller utlendingskontroll som en av sine primæroppgaver. Dette utgjør ca. 410 personer. Porteføljestyret har besluttet at prosjektet kan utrede og planlegge for utvidelse av omfang, med tanke på å gi hele den operative styrken, ca. 6500 brukere, et verktøy for ID-kontroll/personkontroll.	
O51 - Etablere forvaltning for pass og ID-kort med eID, herunder en førstelinjetjeneste i politidistriktene som utsteder ID-dokumenter etter felles verifikasjonsrutiner og med tilstrekkelig ID-faglig kompetanse, og en	Etablere forvaltning for pass og ID-kort med eID, herunder en førstelinjetjeneste i politidistriktene som utsteder ID-dokumenter etter felles verifikasjonsrutiner og med tilstrekkelig ID-faglig kompetanse, og en ekspertlinje med nødvendig kompetanse, systemtilganger og	JD har bedt POD om å jobbe ut i fra forslaget om 72 lokasjoner + Svalbard. Det er opprettet et innføringsprosjekt som skal sørge for at politidistriktene er klar til å ta i mot nytt utstyr, nye systemer og ny organisering. Etablering av 2. linje er i gang i distriktene. Mangler fortsatt midler til ansettelser.	Spilt inn i RNB 2018.

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag			
ekspertlinje med nødvendig kompetanse, systemtilganger og åpningstider.	Åpningstider. Nye pass og ID-kort med eID skal utstedes fra 01.04.2018 og være implementert i alle distrikter innen 01.11.2018.		
O52 - Politidirektoratet skal gjennomføre tilsyn med pass- og ID-kortforvaltningen i distriktene og ved utenriksstasjonene.	Politidirektoratet skal gjennomføre tilsyn med pass- og ID-kortforvaltningen i distriktene og ved utenriksstasjonene.	Revisjonsplan for tilsyn med passforvaltningen er ferdigstilt. Det er gjennomført tilsyn i Oslo og Trøndelag. Plan for tilsyn med utenriksstasjonene er foreløpig lagt på is pga. motvilje fra Utenriksdepartementet. UD avventer avklaringer i forskriftene.	JD må foreta nødvendige avklaringer med Utenriksdepartementet.
O53 - Politidirektoratet skal i 2017 forberede utstedelse av nasjonalt ID-kort til utenlandske statsborgere og framlegge en plan for når og hvordan ordningen kan gjennomføres innen 01.07.2017.	Politidirektoratet skal i 2017 forberede utstedelse av nasjonalt ID-kort til utenlandske statsborgere og framlegge en plan for når og hvordan ordningen kan gjennomføres innen 01.07.2017.	Avventer klare føringer fra JD om hva som skal kreves av dokumentasjon på identitet for utstedelse til utenlandske borgere (hvilke grupper kan få).	
O54 - Økt biometriopptak fra utlendinger og felles kortadministrasjon skal gjøre kontroll av utlendinger sikrere og mer effektiv i utlendingsforvaltning en. POD skal samarbeide med UDI i gjennomføring av satsingen, basert på en styringsmodell som ivaretar behovet for tverretattlig	Økt biometriopptak fra utlendinger og felles kortadministrasjon skal gjøre kontroll av utlendinger sikrere og mer effektiv i utlendingsforvaltningen. POD skal samarbeide med UDI i gjennomføring av satsingen, basert på en styringsmodell som ivaretar behovet for tverretattlig koordinering. Arbeidet skal være ferdigstilt innen	Utført så langt: Etablert felles planverk og samarbeidsplattform mellom Biometriprosjektet i UDI og POD. Det er utarbeidet et utkast til plan for ABIS-leveransene til UDI. Det er etablert egne prosjektledermøte mellom UDI og politiet, både for ABIS-leveransene og for Pass- og ID (PoID) leveransene. Arbeidet med oppdatering av ny plan for PoID pågår. Gemalto er forsinket med utvikling av ny saksbehandlingsløsning og leverandøren foreslår et løp med kun kritisk funksjonalitet levert 3. desember 2018. Dette vil kunne påvirke leveransene knyttet til å flytte kortadministrasjon (kortadmin) fra UDI til	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag koordinering.	utgangen av 2018.	politiet, men skal ikke påvirke leveransene fra ABIS. Videre arbeid: Arbeidet med å avklare og spesifisere UDIs behov for funksjonalitet i ABIS pågår fortsatt. Det er gjennomført en ny risikogjennomgang i regi av UDI. " Vurdere behov for regelverksendringer mht. ev. utlevering av opplysninger/tilganger til registre.	
O55 - Taps- og verifikasjonstjeneste. Legge til rette for at off. og priv. aktører kan ta ekthetskontroll av ID-dokument (norsk pass, nasjonalt ID-kort, oppholdskort el. utenlandske dokumenter), samt kontrollere om de norsk utstedte pass og nasjonale ID-kort er meldt tapt/stjålet	Taps- og verifikasjonstjeneste skal etableres innen utgangen av 2018. Tiltaket vil legge til rette for at off. og priv. aktører kan ta ekthetskontroll av ID-dokument (norsk pass, nasjonalt ID-kort, oppholdskort el. utenlandske dokumenter), samt kontrollere om de norsk utstedte pass og nasjonale ID-kort er meldt tapt/stjålet.	"Taps og verifikasjonstjenesten vil ikke være etablert i 2018 etter resultatkravet. Mandat for konseptfasen er godtatt og arbeidet er iht. plan. Konseptfasen beregnes å ta et år. Ferdigstilles høsten 2018. Konsept velges og anskaffelse evt. Outsourcing besluttes.	Formelt brev må rettes til JD for å avklare overføring av midler fra 2018 til 2019.
O56 - Politidirektoratet skal evaluere egen intern kontroll og iverksette nødvendige forbedringstiltak.	Politidirektoratet skal evaluere egen intern kontroll og iverksette nødvendige forbedringstiltak.	Arbeidet med prosjektet for internkontroll i økonomiforvaltningen ble igangsatt i mai 2017. Arbeidet pågår i henhold til planen. Følgende resultatmål har blitt definert: 1. Reviderbart regnskap for 2017 2. Internkontroll implementert og synliggjort for å kunne gi rimelig sikkerhet for riktig regnskapsrapportering i politietaten 3. Etablert styringsdokument med rammeverk for internkontroll over økonomi- og	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag		<p>regnskapsrapportering</p> <p>4. Utarbeidet plan for videre arbeid med internkontroll i 2018</p> <p>Gjennom workshop-samlinger har prosesser, risikoer og kontroller blitt identifisert og evaluert. Basert på denne informasjonen har det blitt gjort forbedringer i eksisterende kontroller og implementert nye kontroller. Dette arbeidet omfatter økonomiforvaltningen i hele etaten og påvirker alle nivåer i virksomheten.</p> <p>Det har blitt utarbeidet kontrollbeskrivelser for aktivitetene i prosessene relatert til inntekter, utgifter, lønn, gebyrer (pass, utlending og våpen) og periodeavslutning, henholdsvis med og uten PFT. Kontrollbeskrivelsene har blitt verifisert med POD, PFT Lønn og regnskap, politidistriktene og særorganene. Det har blitt gjennomført en prøveavslutning per utgangen av september 2017 hvor alle enhetene har blitt bedt om å dokumentere gjennomføringen av kontrollene. All dokumentasjon og informasjonen fra prøveavslutning har blitt overlevert til Riksrevisjonen som et ledd i regnskapsrevisjonen.</p> <p>Videre har prosjektet gjort en separat gjennomgang med hver enhet, hvor innrapportert informasjon relatert til kontrollene har blitt vurdert og det har blitt gjort ytterligere justeringer og tilpasninger i kontrollene. I forbindelse med årsavslutningen har alle enhetene i etaten blitt bedt om å gjennomføre og dokumentere kontrollene ihht. kontrollbeskrivelsene. Riksrevisjonen har blitt holdt informert om status.</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Oppdrag			
		Prosjektet jobber videre med å overføre internkontrollsystemet for økonomiforvaltningen til virksomheten, utvikle styringsdokument for internkontroll, samt utvikle videre plan for 2018.	
O57 - Politidirektoratet skal etablere et mottaksprosjekt i politiet for å ivareta overtagelse og idriftsettelse av beredskapssenteret.	Politidirektoratet skal etablere et mottaksprosjekt i politiet for å ivareta overtagelse og idriftsettelse av beredskapssenteret.	Mottaksprosjektet er etablert. Styringsdokument er godkjent og kopi oversendt departementet (18. januar 2018). I tillegg til planlegging og etablering av mottaksprosjektet har brukermedvirkning i utbyggingsprosjektet krevd mye ressurser.	
O58 - POD er ansvarlig for å avsette nødvendige midler og bemanning til å sikre forsvarlig drift og forvaltning av Utviklingsporteføljen. POD skal årlig forelegge utkast til overordnet porteføljeprioritering med prosjektforslag til departementet for eventuelle merknader.	POD er ansvarlig for å avsette nødvendige midler og bemanning til å sikre forsvarlig drift og forvaltning av Utviklingsporteføljen. POD skal årlig forelegge utkast til overordnet porteføljeprioritering med prosjektforslag til departementet for eventuelle merknader. Ved hendelser som medfører behov for større omprioriteringer i porteføljen skal POD forelegge dette for departementet.	Det vises til porteføljerapport.	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav			
R1 - Handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2014-2017 – oppfølging av relevante tiltak.	Handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2014-2017 – oppfølging av relevante tiltak.	Se eget brev til JD dater 18.12.2017 for detaljert rapportering på tiltakene i handlingsplanen. Dette var den avsluttende rapporteringen på handlingsplanperioden som gikk ut desember 2017. Imidlertid vil enkelte tiltak bli videreført i ordinær drift.	
R2 - Opptappingsplan mot vold og overgrep (2017-2021) – oppfølging av relevante tiltak. Behandles i Stortinget våren 2017.	Opptappingsplan mot vold og overgrep (2017-2021) – oppfølging av relevante tiltak. Behandles i Stortinget våren 2017.	<p>Samtlige politidistrikter skal innføre funksjonene etterforskning av vold i nære relasjoner og etterforskning av vold og seksuallovbrudd mot barn. Oppdrag om etablering er sendt distriktene i form av arbeidspakker. Etablering vil skje i henhold til lokal plan.</p> <p>Politiet skal spre bruken av risikovurderingsverktøyet Patriark ytterligere, og politidistriktene er gjennom styringsdokumenter bedt om å starte implementering og bruk av risikovurderingsverktøyet Patriark. Distriktene skal rapportere på dette i PSV.</p> <p>Kripos vil få i oppdrag å lede en arbeidsgruppe som skal utvikle retningslinjer for politiets bruk av kode 6 (strengt fortrolig adresse), med særlig fokus på godt samarbeid og ansvarsfordeling mellom de ulike sektorene. Aktuelle deltakere i en arbeidsgruppe foruten politiet vil være barnevernet og skatteetaten.</p> <p>Det skal nedsettes en arbeidsgruppe som skal utarbeide retningslinjer for politiets samarbeid med øvrige tjenester ved bruk av omvendt voldsalarm. Det er et uttalt mål med arbeidet å sikre at bruken av omvendt voldsalarm blir kraftig utvidet. Arbeidet er påbegynt.</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav		<p>Det er iverksatt tiltak for å styrke kompetansen om vold og overgrep i politiet. Det gjennomføres konferanse om vold i nære relasjoner i februar 2018, der temaet er æresrelatert vold. For å styrke politidistriktenes kompetanse om etterforskning og forebygging av internettrelaterte overgrep mot barn er det planlagt et fagseminar om internettrelaterte overgrep mot barn. Kripos startet høsten 2017 et kompetansehevende tiltak for politidistriktene. Samtlige politidistrikt vil bli besøkt og gitt orientering om hvordan man bør tilnærme seg etterforskning av internettrelaterte overgrep mot barn.</p> <p>Som en del av etterforskningsløftet vil den generelle etterforskningskompetansen heves.</p> <p>Politidirektoratet deltar i JDs arbeidsgruppe for utvikling av en strategi for å forebygge og bekjempe internettrelaterte overgrep, herunder sikrer økt kompetanse og bedre verktøy i politiet.</p>	
R3 - Regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet – oppfølging av relevante tiltak.	Regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet – oppfølging av relevante tiltak.	<p>Tiltak 4 - Næringslivskontakter Rollen "næringslivskontakt" er innført i samtlige politidistrikt. Det ble avholdt felles fagsamling 27. og 28. november 2017.</p> <p>Tiltak 6 - Videreutvikle samarbeid Det arbeides fortløpende med å videreutvikle samarbeid med aktuelle aktører. Det ble arrangert et felles tverretatlig seminar i oktober 2017, og det planlegges med nytt seminar i 2018. Tiltaket anses utført fordi det nå er etablert et fast opplegg for videre samlinger.</p> <p>Tiltak 7 - Nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretningscenter (NTAES) POD ledet Nasjonalt tverretatlig analyse- og</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav		<p>etterretningssenter styringsgruppe i 2017 og Skattedirektoratet overtar lederrollen i 2018. Det er nå etablert en felles styringsgruppe for NTAES og a-krim samarbeidet på direktoratsnivå. Første møte i felles styringsgruppe var 1. desember 2017.</p> <p>Tiltak 8 - Styrket informasjonsdeling For å sikre styrket informasjonsdeling er det et pågående arbeid knyttet til utnyttelse av eksisterende regelverk. En tiltaksliste på 15 punkter ble sendt departementet i januar 2016, og forslag til endringer i politiregisterforskriften ifm virksomheten til NTAES ble oversendt i 2017. Eventuelle ytterligere behov som melder seg, vil bli kommunisert fortløpende.</p> <p>Tiltak 9 - Effektiv sanksjonering NTAES har påbegynt arbeidet med å lage en oversikt over etatenes samlede sanksjonsmuligheter. Denne ferdigstilles etter planen i februar 2018. Riksadvokaten/ØKOKRIM vil deretter, og ventelig i samråd med samarbeidende etater, avklare grensegangen mellom forvaltningssporet og straffesakssporet.</p> <p>Tiltak 10 - Bokoordinatorer Gjennomført i 4 distrikt. Det er etablert bokoordinator i fire distrikter. Distriktene har fått frist til å opprette rollen innen 20. mars 2018. Fagsamling er planlagt i april 2018.</p> <p>Tiltak 23 - Sikkerhetsnivå i ID dokumenter Arbeidet med sikkerhetsnivå i ID dokumenter koordineres av departementet. Politidirektoratet har på forespørsel fra JD holdt presentasjoner både for JD og for den tverrdepartementale arbeidsgruppen om nasjonale ID-kort og eID.</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav		<p>POD er forberedt på å delta videre inn i arbeidet med fagkompetanse.</p> <p>Tiltak 24 - ID kontroll ved utsendelse av D-nummer og helhetlig ansvar for EØS-borgere Arbeidet med ID kontroll ved utsendelse av D-nummer og helhetlig ansvar for EØS-borgere koordineres av departementet. POD har levert en utredning om ID-kort til utenlandske statsborgere og avventer evt. videre oppdrag fra JD.</p> <p>Tiltak 25 - Utrede knytning av biometri mellom folkeregisteret, passregisteret og utlendingsregisteret Politidirektoratet, Utlendingsdirektoratet og Skattedirektoratet har utredet hva som må til for å oppnå målsetningen om å overføre "unik" identitet fra biometriregistrene i justissektoren til folkeregisteret.</p>	
R4 - Justis- og beredskapsdepartem entets strategi mot IKT-kriminalitet – oppfølging av relevante tiltak.	Justis- og beredskapsdepartementets strategi mot IKT-kriminalitet – oppfølging av relevante tiltak.	<p>Tiltak 2 – Utarbeide en særskilt, felles, årlig trusselvurdering for IKT-kriminalitet: Trusselvurdering av IKT-kriminalitet ble utarbeidet av Kripos i samarbeid med PST, og ble offentliggjort høsten 2017. Trusselvurderingene gir et godt bilde av situasjonen på området, og er et godt utgangspunkt for både revisjon av strategien og målrettet innsats og utviklingstiltak i politiet.</p> <p>Tiltak 3 – Etablere en sentralisert statistikkrapportering: Det ble innført tvungen modus for relevante statistikkgrupper i desember 2017. Dette vil danne utgangspunktet for å utarbeide sentralisert statistikkrapportering for IKT-kriminalitet for 2018. Kodeverket endres ikke i betydelig grad, men det er likevel grunn til å tro</p>	Løsninger for selvrapportering vil bli gjennomgått og vurdert i 2018.

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav		<p>at dette vil gi betydelig bedre faktagrunnlag enn hva som hittil har vært tilgjengelig. Det må påregnes endringer og justeringer av ny ordning før den gir forventet effekt.</p> <p>Det er ikke etablert ordning for selvrapportering fra fornærmede.</p> <p>Tiltak 4 – Sikre mørketallundersøkelsen: Mørketallsundersøkelsen gjennomføres annet hvert år, og ble ikke gjennomført i 2017.</p> <p>Tiltak 5 – Etablere et nasjonalt senter for å forebygge og bekjempe IKT-kriminalitet: Kripos har fått i oppdrag å starte etableringen av et nasjonalt senter for å forebygge og bekjempe IKT-kriminalitet (NC3) i 2018, og som etter en nærmere utarbeidet plan være ferdig etablert i løpet av 3-4 år. Detaljert om etableringen og forventet effekt fremgår av oversendt plan av juni 2015.</p> <p>Tiltak 6 – Utarbeide en strategi for digital og politifaglig kompetanseheving:</p> <p>Tiltak 8 – Etablere et pilotprosjekt i Oslo politidistrikt: Pilotprosjektet i Oslo PD er gjennomført, og ble avsluttet desember 2017. Oslo PD har utarbeidet en rapport som blir levert innen utgangen av januar 2018. Foreløpig versjon er til behandling i POD. Rapport og videre anbefaling og vurdering vil bli levert JD i løpet av første tertial. Erfaringene fra piloten vil danne grunnlag for PODs oppfølging av etablering av relevante funksjoner i de nye politidistriktene.</p> <p>Tiltak 9 – Utarbeide en forskningsstrategi for å</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav			
		<p>forebygge og bekjempe IKT-kriminalitet: Levert, jfr. oversendelse av september 2016.</p> <p>Tiltak 10 – Utarbeide en plan for styrking av etterforskningskapasiteten: Levert, jfr. oversendelse av februar 2016.</p> <p>Tiltak 11 – Kartlegge teknologiske løsninger: Levert, jfr. oversendelse av februar 2016.</p> <p>POD har også gitt bidrag til tiltakene 13-15, også dette i 2016.</p> <p>POD deltar i referansegruppen i henhold til tiltak 1.</p> <p>I henhold til ovenstående er det kun selvrapportering for fornærmede fra tiltak 3 som gjenstår.</p> <p>Selvrapportering er et krevende område, som er helt nødvendig å se i sammenheng med andre tips- og rapporteringsløsninger rettet mot publikum. Det er ikke ønskelig med flere særløsninger, men heller å vurdere dette behovet i sammenheng med andre og eksisterende løsninger. Samlet status på fremdrift er satt til gult pga. tiltak 3, men bør vurderes satt til grønt da de øvrige tiltak er ferdigstilt eller i prosess.</p>	
R5 - Regjeringens strategi mot hvitvasking, terrorfinansiering og finansiering av spredning av masseødeleggelsesvåpen – oppfølging av relevante tiltak.	Regjeringens strategi mot hvitvasking, terrorfinansiering og finansiering av spredning av masseødeleggelsesvåpen – oppfølging av relevante tiltak.	<p>Tiltak 1 - Nasjonal risikovurdering (NRA) ØKOKRIM har fått i oppdrag å utarbeide ny Nasjonal risikovurdering (NRA), og arbeidet ventes ferdigstilt 3. kvartal 2018.</p> <p>Tiltak 2 - Kjennskap til NRA Funnene i NRA som ble ferdigstilt i 2017 vil bli formidlet til politidistrikt og særorgan i januar/februar 2018.</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav		<p>Det vil konkret følges opp hvordan funnene skal anvendes i strategisk planlegging og operativ tiltaksplanlegging. Det er anmodet om ny frist for gjennomføring av tiltaket på grunn av forsinket offentliggjøring av Nasjonal risikovurdering for bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering.</p> <p>Tiltak 5 - Strategisk analyse på myndighetenes eget område Når det gjelder strategisk analyse på myndighetenes eget område er de ulike ansvarlige i ferd med å utvikle prosesser for samarbeid på strategisk nivå. I det pågående arbeidet vil sentrale kontaktpunkter være samarbeid om ny trusselvurdering samt halvårlege møter mellom ØKOKRIM og Finanstilsynet.</p> <p>Tiltak 6 - Bruk av valutaregisteret ØKOKRIM har spilt inn politiets behov knyttet til valutaregisteret til Skattedirektoratet.</p> <p>Tiltak 8 – Kunnskap om finansiell etterforskning og finansielle sporsteder i politiet</p> <p>Politi høgskolen (PHS) har etter oppdrag fra POD gjennomgått sine studieplaner. Det er ikke utarbeidet et særskilt plandokument knyttet til finansiell etterforskning og finansielle sporsteder. Dette har likevel vært en del av planen som PHS sin avdeling for etter- og videreutdanning (EVU) har hatt for utvikling av nye og revisjon av eksisterende studieplaner inne etterforskningsfeltet.</p> <p>PHS har planmessig styrket utdanningstilbudet innen finansiell etterforskning og inndragning de siste årene.</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav		<p>Temaet har særlig vært viktig i utvikling av studiet Videreutdanning i etterforskning (VEF). VEF er opptakskrav for de fleste spesialstudier og danner også grunnlag for innholdet i nyetablerte "Obligatorisk årlig opplæring innen etterforskningsfeltet" (OÅO). OÅO omfatter alle etterforskere og påtalemedarbeidere og vil anslagsvis utgjøre 40 timer pr. år. Gjennom planen for vesentlig økt kapasitet i gjennomføring av VEF-studiet, og påbygging gjennom OÅO, vil kunnskap om finansiell etterforskning bli planmessig styrket i årene fremover. I tillegg blir temaet spesielt i følgende studier:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Studiet i etterforskning av økonomisk kriminalitet •Tverretatlig bekjempelse av økonomisk kriminalitet (nyetablert) •Etterforskning og forebygging av organisert kriminalitet •Miljøkriminalitet (særlig modulene Arbeidsmiljø og arbeidslivskriminalitet og Fiskerikriminalitet) <p>Bachelorutdanningen (grunnutdanningen ved Politihøgskolen) har årlig en gjennomgang av sine fagplaner og vil ta med seg Politidirektoratets føring om ytterligere styrking av fagfeltet. Tiltaket anses som gjennomført.</p> <p>Tiltak 10 – Finansiell etterretning: anvendelse, tilbakemelding og statistikk Det pågår en implementering av etterretning, herunder finansiell etterretning. Fokus er på både implementering av etterretningsprosess, etterretningsprodukter og anvendelse av etterretning som beslutningsgrunnlag for gjennomføringen av relevante proaktive og reaktive tiltak. Det vil ikke bli utviklet egne rutiner for bruk av finansiell etterretning, da</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav		<p>denne type etterretning skal forvaltes på lik måte som øvrige former for etterretning. Politidistriktene har uttrykt behov for at uthenting av denne type informasjon må gjøres så automatisert som mulig og Økokrim har levert en skisse for hvordan dette kan løses i politiets datasystemer. Foreløpig er det ikke iverksatt noen systematisk rapportering, og det foreligger derfor så langt ikke tilgjengelige tall eller statistikk. Det planlegges å sette systemendringer i relevante IT systemer i produksjon i 2018.</p> <p>EFE ser en positiv utvikling knyttet til politiets bruk av finansielle spor. Dette blir tydeliggjort gjennom en markant økning i uttrykte og skrevne informasjonsbehov. Det er fortsatt et forbedringspotensial, men etterforskningsløftet som pågår i norsk politi antas å bidra til en ytterligere økt bevissthet rundt dette. En har foreløpig ikke fått automatisert statistikkmateriale.</p> <p>Tiltak 11 – Statistikk for beslag, heftelse, inndragning. Politidirektoratet har gitt ØKOKRIM i oppdrag å videreutvikle politiets statistikk for beslag, heftelse og inndragning. Formålet er blant annet å få oversikt over verdier politiet sikrer ved beslag og heftelse, samt å bedre oversikten over opplysninger om inndragning, erstatning, tilbakeføring til fornærmede, overføring av verdier til konkursbo eller til dekning av skattekrav. Foreløpige forslag er gjennomgått med ledere for politidistriktenes enhet for etterforskning av økonomisk kriminalitet. Rapport med endelig forslag til endringer vil etter gjeldende tidsplan foreligge i T1 2018. Forslagene vil bli nærmere vurdert og prioritert</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav		<p>av Politidirektoratet. På grunn av etablering av nye politidistrikt, har tilgjengelig kapasitet knyttet til endringer i relevante datasystem i hovedsak vært benyttet til blant annet etablering av et nasjonalt BL (politiets saksbehandlingssystem for straffesaker). Det har derfor blitt en omfattende kø av endringsbehov fra ulike fagområder som foreløpig ikke er effektuert. Det må påregnes noe ventetid før vedtatte endringer kan implementeres. Tidsaspektet avhenger av endringsforslagenes omfang samt prioritet, men det ser foreløpig ut til at endringene kan implementeres sommeren 2018.</p>	
<p>R6 - Regjeringens handlingsplan mot menneskehandel – oppfølging av relevante tiltak, herunder utarbeide forslag til ny modell for å samordne innsatsen på en bedre måte innen 15.4.2017.</p>	<p>Regjeringens handlingsplan mot menneskehandel – oppfølging av relevante tiltak, herunder utarbeide forslag til ny modell for å samordne innsatsen på en bedre måte innen 15.4.2017.</p>	<p>5 av 12 distrikter har som følge av øremerkede midler opprettet egne menneskehandelsgrupper. Som en del av nærpolitireformen skal alle distrikter etablere en funksjon for forebygging, avdekking og etterforskning av menneskehandel. Implementering av funksjonen skal skje etter lokal plan, men vil trolig forseres noe som følge av tildeling av øremerkede midler.</p> <p>Politiets kompetansegruppe mot menneskehandel har i 2017 prioritert følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppdatering av opplæringsplan/ kunnskapsplattform og gjeldende metodikk på fagfeltet. • Kompetansebygging-/utveksling i de etablerte menneskehandelsgruppene og særorgan. • Fange opp nye arbeidsmetoder med fokus på tvangsarbeid og -tjenester, og kvalitetssikre disse. • Få oversikt over fenomenet og hvilke problemområder som utgjør den største trusselen i Norge. 	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav		<p>Kompetansegruppen har også oppdatert politiets kompetansedelingsplattform KO:DE samt bistått politidistrikter som ikke har etablert menneskehandel gruppe med foredrag og bistand i enkeltsaker.</p> <p>Kripos har utarbeidet et strategisk situasjonsbilde innen menneskehandel som skal gjøre politidistriktene i stand til å iverksette riktige tiltak i bekjempelsen av menneskehandel.</p> <p>Videre vil situasjonsbildet danne grunnlaget for en forebyggende informasjonskampanje som skal gjennomføres i 2018. Det er etablert et nordisk samarbeid mot menneskehandel. Samarbeidet har i 2017 resultert i en beskrivelse av felles nordiske utfordringer innen menneskehandel i Europa</p> <p>Kripos har startet arbeidet med implementering av INTERPOLs Mind/Find løsning på Oslo Lufthavn Gardermoen som muliggjør direkte søk mot INTERPOLs databaser.</p> <p>Som følge av øremerkede midler i statsbudsjettet vil det bli etablert menneskehandelsgrupper i samtlige distrikt. Når gruppene er etablert skal kompetansegruppen bistå med kompetansehevende tiltak.</p> <p>Kompetansegruppen skal i februar 2018 gjennomføres et nasjonalt kompetansehevende seminar for politi og påtalemyndighet.</p> <p>Kripos har startet arbeidet med utarbeidelse av veileder for etterforskning av menneskehandelsaker. Veilederen er planlagt</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav			
<p>R7 - Handlingsplan mot antisemittisme (2016-2020)/ Regjeringens strategi mot hatefulle ytringer (2016-2020)/ Regjeringens handlingsplan mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk (2017-2020) - oppfølging av relevante tiltak mot hatkriminalitet.</p>	<p>Handlingsplan mot antisemittisme (2016-2020)/ Regjeringens strategi mot hatefulle ytringer (2016-2020)/ Regjeringens handlingsplan mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk (2017-2020) - oppfølging av relevante tiltak mot hatkriminalitet.</p>	<p>ferdigstilt våren 2018.</p> <p>Utarbeidelse av veileder for registrering av hatkriminalitet er tiltak i begge handlingsplaner og i strategien. Veilederen vil bli utgitt i mars (se eget rapporteringspunkt, O22).</p> <p>Det er gjennom arbeidet foretatt en grundig gjennomgang av lovverk og hvordan registreringen skal gjenspeile dette.</p> <p>I forbindelse med arbeidet er det blitt foreslått enkelte rutineendringer i politiets straffesakssystem BL for å tilrettelegge for registrering av saker i henhold til målsetting. Nye rutinetrikk er under utvikling, hvorav et gjelder innlemmelse av antisemittisme som hatmotiv. Per i dag er det imidlertid ikke mulig å angi når endringene kan implementeres i politiets datasystem, jf. nærmere begrunnelse gitt under R5.</p> <p>Handlingsplan "Trygghet, mangfold, åpenhet" og "Regjeringens strategi for hatefulle ytringer" har begge tiltak som omfatter utarbeidelse av statistikk for hatkriminalitet, herunder hatefulle ytringer. Antall anmeldelser mm fremkommer i S7. POD vil forøvrig utarbeide en egen rapport som omhandler anmeldelser av hatkriminalitet i 2017, se under.</p> <p>Det er ikke egne fagmiljøer for hatkriminalitet i politidistriktene, med unntak for Oslo.</p> <p>Generelt synes politiets kompetanse og bevissthet om hatkriminalitet å være økende, herunder hvordan hatkriminalitet kan og skal gis fokus av standardiserte funksjoner etablert gjennom PNP (Felles straffesaksinntak, Radikaliseringkontakt og politiråd). Det er</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav		<p>imidlertid fortsatt forskjeller mellom distriktene.</p> <p>Enkelte politidistrikter har gjennomført kompetansehevende tiltak i samarbeid med Rosa Kompetanse Justis. Det er imidlertid fortsatt forskjeller mellom distriktene.</p> <p>Politiets kompetansedelingsportal KO:DE er brukt for informasjonsdeling mellom politidistriktene. Blant annet har Oslo politidistrikt lagt ut en samling dommer som gjelder hatkriminalitet. Dette vil være et nyttig verktøy for de distriktene som har mindre kompetanse og erfaring med saker som gjelder hatkrim enn hva Oslo har. Oslo politidistrikt vil utarbeide en tilsvarende samling av eksempler på saker der det er gitt forelegg.</p> <p>Oslo politidistrikt og POD har utarbeidet rapporter som omhandler hhv. lokale og nasjonale anmeldelser for hatkriminalitet. Rapportene gir nyttig kunnskap og viser bl.a. forskjeller mellom distriktene. Dette gir grunnlag for vurdering av om distriktene må iverksette tiltak for bl.a. økt avdekking.</p> <p>"Politiets nettpatrulje", med tips-side for publikum, er blitt oppdatert vedrørende hatkriminalitet og hatefulle ytringer. Kripos, som er ansvarlig for nettsiden, deltar i arbeidsgruppen som utarbeider veilederen.</p> <p>POD deltar i tverretatlig forum for koordinering av handlingsplan "Trygghet, mangfold, åpenhet" og har dialog med aktuelle samarbeidspartnere og sivilsamfunn.</p> <p>POD og Oslo politidistrikt holdt begge innlegg på LDOs konferanse om hatefulle ytringer.</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar								
Rapporteringskrav											
		Forøvrig har POD også i 2017 vært representert i styringsgruppene for hhv. Oslo Pride og Rosa Kompetanse justis.									
R8 - Bekjempelse av økonomisk kriminalitet, rapportere på: a. Antall saker vedrørende alvorlig konkurskriminalitet, b. Antall saker – oppfølging av hvitvaskingsmeldinger.	Bekjempelse av økonomisk kriminalitet, rapportere på: a. Antall saker vedrørende alvorlig konkurskriminalitet, b. Antall saker – oppfølging av hvitvaskingsmeldinger.	<p>POD fører ikke driftsstatistikk på konkurssaker, og vurderer det slik at det ikke er en hensiktsmessig statistikk å etablere.</p> <p>Etter fagdialog med departementet har POD utarbeidet en oversikt over antall anmeldelser som erfaringsmessig vil bli behandlet ved politidistriktene ØKO-team - hvor konkurssaker inngår. Tallene viser at antall anmeldelser har vært stabilt på ca. 7 000 pr år. Samtidig har politiet nasjonalt i 2017 avgjort flere saker enn registrerte anmeldelser. Det er ikke gjort noen kvalitativ vurdering av disse sakene, herunder eventuell grad av påtalemessig tilskjæring. Sistnevnte vil ligge under riksadvokatens myndighetsområde.</p> <p>Det ble i 2017 utarbeidet en instruks om bruk av informasjon fra ØKOKRIM, Enheten for Finansiell Etterretning (EFE) i politidistriktene.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Antall saker</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2015</td> <td>98</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>136</td> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>164</td> </tr> </tbody> </table> <p>Gjennomsnitt foregående 3 år (2014-2016): 119 saker. Hvitvaskingstallene viser en positiv trend.</p>	År	Antall saker	2015	98	2016	136	2017	164	
År	Antall saker										
2015	98										
2016	136										
2017	164										
R9 - Utvikling i avdekket kriminalitet begått av organiserte kriminelle nettverk,	Utvikling i avdekket kriminalitet begått av organiserte kriminelle nettverk, herunder beskrivelse av igangsetting	<p>Det vises til dialog mellom JD og POD og O19 i Tildelingsbrev 2018.</p> <p>Kripos vil bli gitt i oppdrag å lede en arbeidsgruppe som skal fremme et forslag til</p>									

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav herunder beskrivelse av igangsetting av større operasjoner, bruk og utvikling av arbeidsmetodikk, rutiner, prosesser mv.	av større operasjoner, bruk og utvikling av arbeidsmetodikk, rutiner, prosesser mv.	POD.	
R10 - Redegjøre for metodeutvikling og organisering av arbeidet mot internettrelaterte overgrep mot barn.	Redegjøre for metodeutvikling og organisering av arbeidet mot internettrelaterte overgrep mot barn.	<p>Kripos har etter oppdrag fra POD ledet en arbeidsgruppe som har utviklet en felles metodikk for gjennomgang og prioritering av saker med beslag av overgrepsmateriale. Arbeidsgruppen har videre utarbeidet en opplæringsplan og et undervisningsopplegg for relevante fagpersoner i politidistriktene. Det jobbes nå med en plan for en implementering av metodikken i politidistriktene. Kripos og Politihøgskolen er her sentrale aktører. Metodikken er godkjent av Riksadvokaten og skal nå tilgjengelig gjøres på politiets kompetansedelings plattform, KO:DE. Det er viktig at teknisk løsning understøtter metodikken. Arbeidet med den tekniske løsningen er tatt inn som en del av prosjektet lagring og håndtering av digitale spor og beslag, og teknisk løsning for overgrepsmateriale vil være prioritert i prosjektet.</p> <p>Samtlige politidistrikter skal innføre funksjonen etterforskning av vold og seksuallovbrudd mot barn. Arbeidet mot internettrelaterte overgrep mot barn vil bli varetatt av denne funksjonen. Arbeidet med elektroniske spor og beslag skal foregå i et miljø bestående av flere etterforskere i tett samarbeid med funksjonen for digitalt politiarbeid for å sørge for god kvalitet og ivaretagelse av de ansatte. Oppdrag om etablering av funksjonene i henhold til Rammer og retningslinjer for etablering av nye</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav			
		<p>politidistrikter, er sendt ut til samtlige nye politidistrikter som arbeidspakke. Etablering og frist vil skje i henhold til lokal gjennomføringsplan i det enkelte distrikt.</p> <p>Politidistriktene skal i henhold til funksjonens arbeidspakke rapportere på framdrift.</p> <p>Funksjonen skal også samhandle med funksjon for etterforskning av seksuallovbrudd</p>	
R11 - Politidirektoratet skal rapportere på fremdriften med å nå måltallet om 1 200 IP3.	<p>Politidirektoratet skal rapportere på fremdriften med å nå måltallet om 1 200 IP3.</p>	<p>Politidistriktene har i 2017 opprettholdt rekrutteringen til IP3, men grunnet svakere søker tall til UEH grunnkurs ble 2 av 5 kurs avlyst etter anbefaling fra PHS. Dette medførte at kun 102 deltakere gjennomførte grunnkurset. I utgangspunktet var det planlagt 5 kurs med plass til 200.</p> <p>Ved utgangen av 2017 var det 1 066 ansatte med IP3 godkjenning. Siden forrige rapportering har antallet økt med 13.</p>	<p>POD har gitt politidistriktene i oppdrag om å opprettholde rekrutteringen for å nå måltallet på 1200.</p>
R12 - Politidirektoratet skal rapportere på fremdriften av etableringen av egen internrevisjon, herunder planlagte tilsyn i politidistriktene, jf. Meld. St. 10 (2016-2017).	<p>Politidirektoratet skal rapportere på fremdriften av etableringen av egen internrevisjon, herunder planlagte tilsyn i politidistriktene, jf. Meld. St. 10 (2016-2017).</p>	<p>Politidirektoratet skal rapportere på fremdriften av etableringen av egen internrevisjon, herunder planlagte tilsyn i politidistriktene, jf. Meld. St. 10 (2016-2017).</p>	<p>Politidirektoratet opprettet i 2017 en egen internrevisjonsfunksjon. Internrevisjonen skal bistå politidirektøren med å påse at politi- og lensmannsetaten drives i henhold til de grunnleggende styringsprinsippene for statlige virksomheter, og skal bidra til at organisasjonen oppnår sine målsettinger ved å evaluere og forbedre effektiviteten og å vurdere hensiktsmessigheten av organisasjonens prosesser for styring og kontroll. Enheten har seks medarbeidere (inklusive leder), er plassert i stab og rapporterer direkte til politidirektør.</p> <p>Internrevisjonen jobber i henhold til en revisjonsplan som er basert på en selvstendig analyse av virksomhetens risikobilde. I tråd med planen for 2017 er det gjennomført to revisjoner av den etablerte internkontrollen i direktoratet og i</p>

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav			
			politidistriktene. Videre er det gjennomført revisjon av passforvaltningen i to politidistrikt (Oslo og Trøndelag) og det er igangsatt revisjon på områdene arbeidstidsplanlegging og objektsikkerhet. Internrevisjonen har også gjennomført arresttilsyn ved en rekke politiarrester i 2017.
R13 - Politidirektoratet skal rapportere på videreutviklingen av Justis-CSIRT.	Politidirektoratet skal rapportere på videreutviklingen av Justis-CSIRT.	Justis-CSIRT er etablert. Det gjennomføres møter med JD for å avklare ambisjonsnivå for at Justis-CSIRT kan fungere som en reell SRM for justissektoren. Dialog med øvrige enheter i justissektoren er etablert.	
R14 - Politidirektoratet skal rapportere på status i samarbeidet med PST/DSE i gjennomføringen i Nærpolitireformens organisasjonsendring er og tilsettinger.	Politidirektoratet skal rapportere på status i samarbeidet med PST/DSE i gjennomføringen i Nærpolitireformens organisasjonsendringer og tilsettinger.	Lederstrukturen ved PSTs distriktsenheter er nå på det nærmeste etablert. Det gjenstår kun ansettelse av seksjonsledere ved ett distrikt. Politidistriktene jobber for øvrig kontinuerlig med ansettelser av nøkkelpersonell i de ulike seksjonene ved PSTs distriktsenheter. Ansettelsene er basert på jobbanalyser behandlet i sentralt IDF. Dette sikrer likhet i både organisering og kompetanse på tvers av politidistriktene.	
R15 - Politidirektoratet skal følge opp og rapportere på tiltakene (mal for rapportering blir ettersendt)) som fremdeles ikke er gjennomført, jf NOU 2012: 14 Rapport fra 22. juli-kommisjonen, Meld. St. 21 (2012-2013) Terrorberedskap og Meld. St. 10 (2016-2017) Risiko i et	Politidirektoratet skal følge opp og rapportere på tiltakene (mal for rapportering blir ettersendt)) som fremdeles ikke er gjennomført, jf. NOU 2012: 14 Rapport fra 22. juli-kommisjonen, Meld. St. 21 (2012-2013) Terrorberedskap og Meld. St. 10 (2016-2017) Risiko i et trygt samfunn.	Det er rapportert særskilt på tiltakene i nevnte dokumenter. Den samlede rapportering koordineres fra SØV da flere avdelinger i direktoratet har ansvar for å følge opp. Direktoratet og departementet har i egne møter gjennomgått de enkelte tiltak med sikte på kvalitetssikring og status. Rapportering for T2 er oversendt departement primo januar2018.	Direktoratet avventer fortsatt tilbakemelding fra JD på rapportering for T2.

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav			
trygt samfunn.			
R16 - Rapportere på status for arbeidet med nye pass og nasjonalt ID-kort med eID.	Rapportere på status for arbeidet med nye pass og nasjonalt ID-kort med eID.	<p>PoID-prosjektet er bl.a. forsinket på utvikling av saksbehandlingsløsning (CMS) og utrulling av biometristasjoner.</p> <p>Stor usikkerhet i forhold til planer og leverandørens leveranseevne. Nye pass og ID-kort vil etter leverandørens plan kunne utstedes i løpet av Q1 2019. Politidirektoratets foreløpige anbefaling er å vurdere lansering i oktober 2019 som følge av at leverandørens tidsplan er stram, og at det er kort tid mellom leverandørens forslag til lansering av nye pass og ID-kort og starten på høysesong for utstedelse av pass i mai.</p> <p>Det er uavklart finansering for 2019 og for drift og forvaltning.</p>	<p>Forsterket lederforankring: lederforankring er styrket gjennom en utvidet involvering på avdelingsdirektørnivå i direktoratet. Det pågår tett dialog med JD knyttet til dette, viser til status for leverandørrisiko, oversendt JD den 14. desember. I tillegg statusrapportering til JD hver måned fra 2018.</p> <p>Det er etablert et eget prosjekt for å sikre tilstrekkelig oppfølging og fremdrift av innføringsaktiviteter, herunder ombygging av lokasjoner, styrking av produksjonslinjen (saksbehandlere) og etablering av overordnet ansvar for ISMS i linjen. Dette er aktiviteter som frem til nå har vært fulgt opp av linjen, både i POD og lokalt i distriktene, uten tilstrekkelig fremdrift. Det forventes at prosjektorganiseringen vil gi bedre fremdrift på disse aktivitetene.</p> <p>"Videre oppfølging av leverandør for å få utarbeidet reviderte og realistiske planer. Oppfølging av konsekvenser for utviklingsporteføljen i styringsdialog med JD.</p> <p>Følge opp inn innspill til RNB på rammeøkning for drift og forvaltning.</p>
R17 - Rapportere på bruken av øremerkede midler i 2017 til ID-området.	Rapportere på bruken av øremerkede midler i 2017 til ID-området.	Arbeidet med fremtidig organisering av ID-området i POD er påbegynt. Per desember var det ikke fullsatt stillinger.	Etablere ID-seksjon fra Q1 2018.
R18 - Rapportere på arbeidet med å tilrettelegge for andre ID-bevis (reisedokument for	Rapportere på arbeidet med å tilrettelegge for andre ID-bevis (reisedokument for skipsarbeidere og ID-kort til tolker).	Etter planen skal ID-kort til skipsarbeidere utstedes fra oppstart av innføring av nye systemer. Samarbeidsavtale POD-IMDi snart ferdigstilt. Denne omfatter også oversikt over fremtidig arbeids- og oppgavefordeling knyttet	Skipsarbeideres ID vil bli prioritert ved lansering og kommer før pass og nasjonale ID-kort.

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav			
skipsarbeidere og ID-kort til tolker).		til utstedelse. Det er utarbeidet løsningskonsept for samhandling mellom nasjonalt tolkeregister og politiets saksbehandlingssystem. Det jobbes med en kostnadsberegning for prosjektet. Tolkekort er lagt inn som et prosjekt under ID-seksjonen.	
R19 - Politidirektoratets risikovurdering for det kommende året skal oversendes departementet før styringsdialogmøte 13.03.2017. I forbindelse med styringsdialogen skal Politidirektoratets risikovurdering oppdateres.	Politidirektoratets risikovurdering for det kommende året skal oversendes departementet før styringsdialogmøte 13.03.2017. I forbindelse med styringsdialogen skal Politidirektoratets risikovurdering oppdateres.	Risikovurdering av TB er foretatt og tilbakemelding mottatt fra JD.	
R20 - Rapportering på utviklingsprosjekter.	Rapportering på utviklingsprosjekter.	Egen rapportering	
R21 - Rapportering på drift og utvikling.	Rapportering på drift og utvikling.	Se eget vedlegg.	
R22 - Rapportere på oppfølging av Handlingsplan for informasjonssikkerhet i statsforvaltningen 2015-2017, jf. krav i Digitaliseringsrundskrivet.	Rapportere på oppfølging av Handlingsplan for informasjonssikkerhet i statsforvaltningen 2015-2017, jf. krav i Digitaliseringsrundskrivet.	<p>Handlingsplan for informasjonssikkerhet gjaldt for perioden 2015-2017. Handlingsplanen hadde fem tiltaksområder: styring og kontroll, sikkerhet i digitale tjenester, digital beredskap, nasjonale felleskomponenter, og kunnskap, kompetanse og kultur.</p> <p>Styring og kontroll: Politiet har gjennomført flere aktiviteter for å styrke det systematiske arbeidet med informasjonssikkerhet i perioden. Politiet har etablert styrende dokumenter (strategi for informasjonssikkerhet for 2014-2018 som utarbeider mål), policy for informasjonssikkerhet, og flere tilhørende instruksjoner. Det har også blitt utarbeidet et</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav		<p>verktøy for risikoanalyser. Det har blitt gjennomført utvalgte prosjekter som understøtter strategiens mål, herunder prosjektet IDSK for å forbedre tilgangsstyringen i politiets IKT-systemer og etablering av et felles avvikssystem for politiet som vil iverksettes i 2018. Dette vil være et viktig grunnlag for den kontinuerlige forbedringen i arbeidet med informasjonssikkerhet i politiet. Det har i perioden blitt gjennomført mange ulike former for kontrollvirksomhet, som har medført iverksettelse av egnede tiltak. I tillegg har politiet etablert "nasjonalt sikkerhetsmøte i politiet", som en arena for evaluering av styringsprosesser, kompetanseheving og fortløpende kontroll.</p> <p>Sikkerhet i digitale tjenester: Satsing sikkerhet ble startet i 2016, og har blant annet levert oppgradering/forbedring av en løsning for ekstern sikkerhetsovervåkning av Politiets IKT-infrastruktur, operasjonalisering av sertifikatløsning, omskriving av fagapplikasjoner for å fjerne bruk av, eller ta i bruk signerte, makroer. Epostløsningen ble sikkerhetsoppgradert, og store deler av Windows-serverfarmen ble oppgradert til Windows 2012, sammen med etablering av et nytt, herdet image for nyetablering av servere. Dette lukket kjente sårbarheter som lå i eldre versjoner.</p> <p>I 2017 ble det levert en SIEM-løsning for sikkerhetsovervåkning basert på logger. Løsningen samler logger fra ulike systemer, korrelerer disse og generer alarmer basert på visse mønstre og hendelser for å avdekke sårbarheter i politinettet og kategorisere dem etter kritikalitet. Det er også innført</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav		<p>autentisering for enkelte prosjekt- og utviklingsverktøy benyttet i Politiet. Videre ble det i 2017 påbegynt arbeid med en løsning for å få oversikt over enheter i politiets nettverk, og det arbeides med å begrense hvilke tilganger enhetene skal ha i nettverket avhengig av type enhet. I tillegg arbeides det med å levere en herdet administrasjonsdesktop for å utføre administratoraktiviteter, samt segmentering av nettverket.</p> <p>Digital beredskap: PIT etablerte juni 2016 et nytt datasenter hvor redundans og robusthet i underliggende infrastruktur ble vesentlig forbedret. Ny infrastruktur, helhetlig arkitekturstyring og standardisering har vært nøkkelfaktorer i arbeidet. Dette har medført at tiden det tar å flytte last fra et datasenter til et annet er vesentlig forkortet. Arbeidet med ytterligere standardisering og forbedring av redundans og robusthet fortsetter. Målet er å automatisere dette helt, men grunnet en eldre applikasjonsportefølje er dette frem i tid.</p> <p>Det er utarbeidet kontinuitetsplaner for infrastruktur, og det er øvd på disse i 2016. Redundans benyttes aktivt for flytting av last mellom datasentre ved eksempelvis fast vedlikehold. Det planlegges øvelser i overføring av last mellom etatens datasentre i 2018.</p> <p>Nasjonale felleskomponenter: Politiet benytter en rekke nasjonale felleskomponenter, så som Enhetsregisteret i Brønnøysund, Folkeregisteret, Matrikkelen (Kartverket), Altinn, Felles infrastruktur for e-id i offentlig sektor.</p>	

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav			
		<p>Kunnskap, kompetanse og kultur: Det gjennomføres regelmessige aktiviteter for å øke kompetanse og kunnskap, og for å forbedre sikkerhetskulturen. Eksempelvis følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utvalgte ansatte i politiet ble sertifisert iht. ISO 27001 Lead Implementer - Gjennomføring av årlig e-læring innen informasjonssikkerhet i forbindelse med sikkerhetsmåneden - Etablering av nasjonalt sikkerhetsmøte i politiet (erstatte forum for informasjonssikkerhet) - Gjennomføring av opplæring av ledelsen i Politidirektoratet - Fortløpende deltakelse på relevante kurs og konferanser - Gjennomføring av kurs og opplæring i risikometodikk, informasjonssikkerhet og personvern. 	
<p>R23 - POD skal ved 1. tertial rapportere på sikkerhetstilstanden. Med det menes her at virksomheten gjør en egenevaluering av sikkerhetsarbeidet i mal som fastsettes av departementet, jf. punkt 14.3 i Meld. St. 10 (2016-2017). Mal for rapporteringen sendes ut av departementet medio februar.</p>	<p>POD skal ved 1. tertial rapportere på sikkerhetstilstanden. Med det menes her at virksomheten gjør en egenevaluering av sikkerhetsarbeidet i mal som fastsettes av departementet, jf. punkt 14.3 i Meld. St. 10 (2016-2017). Mal for rapporteringen sendes ut av departementet medio februar.</p>		<p>Politidirektoratet har rapportert 1. tertial på sikkerhetstilstanden i etaten. Denne rapporteringen var en egenevaluering av sikkerhetsarbeidet og fulgte mal gitt av departementet. Siden rapporteringen har politidirektoratet iverksatt eller har pågående flere tiltak som følge av den rapporterte sikkerhetstilstanden. Disse tiltakene er rapportert til departementet i eget gradert skriv (vår referanse 201700086).</p> <p>Sikkerhetsseksjonen har laget en plan for forbedringstiltak av sikkerhetstilstanden i etaten. Planen inneholder en rekke tiltak innen fire prioriterte fagområder. Denne planen legges til grunn for PODs arbeid med å bedre sikkerheten i etaten for 2018.</p>

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav R24 - Politidirektoratet skal i forbindelse med rapporteringen for 3. tertial gi en redegjørelse for oppfølging av punkter i virksomhetens egenevaluering etter første tertial.	Politidirektoratet skal i forbindelse med rapporteringen for 3. tertial gi en redegjørelse for oppfølging av punkter i virksomhetens egenevaluering etter første tertial.	Politidirektoratet har rapportert 1. tertial på sikkerhetstilstanden i etaten. Denne rapporteringen var en egenevaluering av sikkerhetsarbeidet og fulgte mal gitt av departementet. Siden rapporteringen har politidirektoratet iverksatt eller har pågående flere tiltak som følge av den rapporterte sikkerhetstilstanden. Disse tiltakene er rapportert til departementet i eget gradert skriv (vår referanse 201700086). Sikkerhetsseksjonen har laget en plan for forbedringstiltak av sikkerhetstilstanden i etaten. Planen inneholder en rekke tiltak innen fire prioriterte fagområder. Denne planen legges til grunn for PODs arbeid med å bedre sikkerheten i etaten for 2018.	
R25 - I årsrapporten skal POD redegjøre for iverksatte og planlagte eff.tiltak. Det må fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser & tjenester er særlig vurdert, samt hvordan eff.gevinstene av tiltakene skal hentes ut, slik at de kan omdisp. til prioriterte områder.	I årsrapporten skal POD redegjøre for iverksatte og planlagte eff.tiltak. Det må fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser & tjenester er særlig vurdert, samt hvordan eff.gevinstene av tiltakene skal hentes ut, slik at de kan omdisp. til prioriterte områder.	Se vedlegg til årsrapporten	
R26 - Antall lærlinger i virksomheten.	Antall lærlinger i virksomheten.	Oversikt over antall lærlinger i etaten pr. 31.12.2017: Oslo 2 Sør-Vest 1 Nordland 2 Trøndelag 1,6	Det statlige kravet om at alle virksomheter skal ha tilknyttet seg minimum en lærling ble tydeliggjort gjennom disponeringsskrivet og rapporteringskrav i PSV. Kravet vil videreføres i 2018.

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav		KRIPOS 2 Politihøgskolen 8 ØKOKRIM 2 PIT 3 SUM 18,6	
		<p>Manglende måloppnåelse begrunnes av flere distrikter med omorganisering og mange parallelle aktiviteter knyttet til nærpoltireformen, som har gjort det utfordrende å prioritere dette.</p> <p>Flere enheter omtaler utfordringer knyttet til ressursavsettelse til å utarbeide planer og følge opp eventuelle lærlinger. Særavtale om lønns- og arbeidsvilkår for lærlinger i staten fremheves som en årsak til mangelfull måloppnåelse/ prioritering av dette.</p>	
R27 - Dersom politiet ikke har oppfylt kravet om en lærlingplass i 2016 og/eller i 2017, må det gjøres rede for årsaken til dette og hvilke tiltak Politidirektoratet vil foreta seg for å oppfylle kravet.	Dersom politiet ikke har oppfylt kravet om en lærlingplass i 2016 og/eller i 2017, må det gjøres rede for årsaken til dette og hvilke tiltak Politidirektoratet vil foreta seg for å oppfylle kravet.	<p>Manglende måloppnåelse begrunnes av flere distrikter med omorganisering og mange parallelle aktiviteter knyttet til nærpoltireformen, som har gjort det utfordrende å prioritere dette.</p> <p>Flere enheter omtaler utfordringer knyttet til ressursavsettelse til å utarbeide planer og følge opp eventuelle lærlinger. Særavtale om lønns- og arbeidsvilkår for lærlinger i staten fremheves som en årsak til mangelfull måloppnåelse/ prioritering av dette.</p>	Det statlige kravet om at alle virksomheter skal ha tilknyttet seg minimum en lærling ble tydeliggjort gjennom disponeringskrivet og rapporteringskrav i PSV. Kravet vil videreføres i 2018.
R28 - Redegjøre for status og for hvilke tiltak som er iverksatt for å øke andelen av kvinnelige ledere dersom denne er under 40 pst.	Redegjøre for status og for hvilke tiltak som er iverksatt for å øke andelen av kvinnelige ledere dersom denne er under 40 pst.	Per T3 2017 har 4 av 12 politimesternes ledergrupper i distriktene en kvinneandel over 40% og 7 av 12 har en kvinneandel over 30%. Status per 1.1.17 var 29 % kvinnelige ledere totalt og 16 % kvinner i politilederstillinger.	Alle politidistrikt og særorgan har i 2017 utarbeidet en lokal plan med tiltak i perioden for å følge opp målene. Distriktene er oppfordret til å utnytte nærpoltireformen til å oppnå bedre kjønnsbalanse i lederstillinger og flere distrikter har fulgt opp dette. Tiltakene i lokale handlingsplaner vil følges opp videre i 2018.

TB 2017	Resultatkrav	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Rapporteringskrav			Status per 31.12.17 andel i lederstillinger: Jurist.st. 39% Polititj.st. 20% Sivile Stil. 57% Totalsum 32%
R29 - Redegjøre for planlagte og gjennomførte tiltak som fremmer likestilling på diskrimineringsgrunnlagene kjønn, etnisitet, nedsatt funksjonsevne og LHBTI (seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk)	Redegjøre for planlagte og gjennomførte tiltak som fremmer likestilling på diskrimineringsgrunnlagene kjønn, etnisitet, nedsatt funksjonsevne og LHBTI (seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk), i tråd med rapporteringsmalen i veilederen «Statlige virksomheters likestillingsredegjørelser etter aktivitets- og rapporteringsplikten». POD skal utarbeide en tilstandsrapport for likestilling basert på anbefalingene i veilederen.	Politidirektoratet har i samarbeid med det statlige mangfoldsnettverket vært oppdragsgivere for FAFO sin rapport om likestillt rekruttering. Formålet har vært å undersøke statlige virksomheters rekrutteringspraksis og om det gis like muligheter i form av fravær av diskriminerende praksiser. Rapporten ble ferdigstillt 23.01.18 og vil følges opp videre bl.a gjennom planlagt lederopplæring i rekruttering. Det legges til rette for deltakelse i Prideparaden i Oslo hvor politiet deltok for 13 år på rad med 170 medarbeidere. det har gradvis vært en økende oppslutning til paraden både blant politiansatte og publikum. Seksuell trakassering ble tatt opp som et tema i medarbeiderundersøkelsen og viser at 2,66% av medarbeidere har opplevd dette. Det er nå lagt en plan for hvordan etaten skal følge opp og forebygge dette videre. PHS har gjennom sin profilering og rekruttering til politihøgskolen et statig fokus på å øke andel med minoritetsbakgrunn.	

TB 2017	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Statistikkrapportering		
Bemanning		
Rapportere på bemanningsutvikling		
Hvor mange av de nyutdannede som har fått jobb i etaten	Eget vedlegg følger årsrapporten.	
Samlet bemanning (politiårsverk, jurister og sivile)	Eget vedlegg følger årsrapporten.	
Politidekning totalt og fordelt på distrikter	Eget vedlegg følger årsrapporten.	
Asyl- og utlendingsforvaltningen		
Retur		
Antall gjennomførte returer, fordelt på destinasjon, nasjonalitet og kategori (særsilt for personer kommet over Storskog)	Asyl: 918 Dublin: 461 Bort- og utviste: 4 055 Totalt: 5 434 For mer detaljert informasjon vises det til månedsrapportene fra Politiets utlendingsenhet som oversendes Justis- og beredskapsdepartementet løpende.	
Antall gjennomførte returer av mindreårige, fordelt på destinasjon, nasjonalitet og kategori og om botid overskrider 4 eller 5 år	Det er uttransportert 236 mindreårige i 2017. Av disse hadde 17 en botid over tre år i Norge. For mer detaljert informasjon vises det til månedsrapportene fra Politiets utlendingsenhet som oversendes Justis- og beredskapsdepartementet løpende.	
Antall gjennomførte returer av personer ilagt straffereaksjon i Norge fordelt på destinasjon, nasjonalitet og kategori	I 2017 ble det uttransportert 2 104 personer som var ilagt en straffereaksjon. Dette er en nedgang på 7,2 prosent sammenlignet med 2017. For mer detaljert informasjon vises det til månedsrapportene fra Politiets utlendingsenhet som oversendes Justis- og beredskapsdepartementet løpende.	
Antall charter fordelt på destinasjon og antall uttransporterte	Totalt er det gjennomført åtte chartere i 2017 med destinasjon Nigeria (seks ganger), Libanon og Sudan. Alt i alt ble 36 personer uttransportert i disse charterne.	

TB 2017	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Statistikkrapportering		
	For mer detaljert informasjon vises det til månedsrapportene fra Politiets utlendingsenhet som oversendes Justis- og beredskapsdepartementet løpende.	
Antall soningsoverføringer	<p>Det er gjennomført 55 soningsoverføringer i 2017, Romania Litauen var de største destinasjonene med 13 og 11 overføringer.</p> <p>For mer detaljert informasjon vises det til månedsrapportene fra Politiets utlendingsenhet som oversendes Justis- og beredskapsdepartementet løpende.</p>	
Direkte uttransporterings-avhengige kostnader fordelt på kategoriene asyl, Dublin og bort-og utviste, samt antall returer	<p>Kostnadene for de ulike kategoriene i 2017 er oppgitt per kategori, ledsaget, uledsaget og gjennomsnittlig.</p> <p>Asyl: 110 034 - 6 819 - 71 244 Dublin: 30 841 - 2 920 - 9 885 Bort- og utviste: 41 004 - 4 249 - 9 443</p> <p>Antallet fordeler seg på ledsaget og uledsaget i kategoriene:</p> <p>Asyl: 573 - 345 (sum 918) Dublin: 115 - 346 (sum 461) Bort- og utvisning: 573 - 3 482 (sum 4 055)</p>	
Åpne rusmiljø		
Politiet skal rapportere på innsatsen mot utlendinger som inngår i det åpne rusmiljøet i Oslo	<p>Politiets innsats mot åpne rusmiljøer er nå en del av politiets prioritering og inngår i en helhetlig strategi for kriminalitetsbekjempelsen. Rapporteringen fremstår fragmentert og vi vil fra nå ikke rapportere særskilt på dette området. Rapportene mottas pr e-post på saksbehandler nivå og inngår ikke i PSV.</p>	
ID-arbeid		
Antall og andel som har gyldige reisedokumenter ved søknad om asyl, og hvorvidt disse ble fremskaffet frivillig eller gjennom	Ved tidligere rapporteringer har det ikke vært mulig å gi eksakte tall siden PU ikke har hatt noe statistikkverktøy for å ta ut tall. Siden juli	

TB 2017	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Statistikkrapportering		
	<p>2017 er dette delvis rettet opp, men det er fremdeles ikke mulig å rapportere på hvordan dokumentet er fremskaffet.</p> <p>I tredje tertial 2017 ble det lagt frem 168 reisedokumenter av 634 ankomster (tilsvarende 26,5 prosent). Av disse ble 97 dokumenter (tilsvarende 15,3 prosent av alle ankomne) ansett som ekte.</p>	
Antall saker politiet mottar for effektivering fordelt på om ID er tilstrekkelig avklart for å få gjennomført retur, og om ID ikke er avklart	Det finnes ikke godt nok datagrunnlag til å kunne si noe om tilstrekkelig avklart ID på et gitt tidspunkt for hele porteføljen.	Det jobbes videre med å etablere datagrunnlag og måling av ID-avklaring i 2018.
Status på arbeidet for å nå målet om raskere avklaring av identitet (kvalitativ rapportering)	<p>PU har i 2017 etablert rutiner og bedre samhandling som forventes å styrke måloppnåelsen, herunder koordinering og systematisering av innledende undersøkelser. ID-avdelingen i PU etablerte et "tidlig ID"-team fra 01.01.2017, som blant annet har som oppgave å følge opp ID-avklaringsbehov i nye saker etter endt registrering. Videre arbeider PU og UDI sammen om PUMA-prosjektet som nå er i fase to, dvs. ny asylflyt og samlokalisering på ankomstsenteret i Østfold. Dette vil endre saksflyten og måten man også arbeider med ID-avklaringer. Det blir økt fokus på ID-avklaring i alle ledd i asylprosessen, spesielt i den tidlige fasen. I tillegg vil en slik styrking av ID-avklaringsarbeidet understøtte den ønskede dreining mot det polisiære i ankomstfasen som igjen ventes å understøtte arbeidet knyttet til samfunnssikkerhet og kriminalitetsbekjempelse.</p> <p>Metodene for å måle rask avklaring av identitet er mangelfulle. PU har imidlertid fra sommeren 2017 fått på plass måling på visse indikatorer som bidrar til å belyse måloppnåelse. Det vil i forbindelse med PUMA-prosjektet også måtte etableres nye styringsindikatorer når det gjelder ID-avklaringer. POD, med bistand fra PU, vil</p>	

TB 2017	Statuskommentar	Tiltakskommentar																								
Statistikkrapportering	<p>jobbe med å utrede arbeidet med ID-avklaringer i 2018 i tråd med oppdrag fra JD. Det vil også jobbes med å etablere grunnlag for måling av ID-avklaringer.</p> <p>I T3 har PU også jobbet videre med å etablere rutiner internt for å optimalisere saksflyten med tanke på rask avklaring av en asylsøkers identitet.</p> <p>PU har også vedtatt en ny organisasjonsstruktur som nå er i implementeringsfasen og som også har som mål å understøtte ID-arbeidet i den tidlige fasen av asylprosessen.</p>																									
Utlendingsinternatet Gjennomsnittlig kapasitetsutnyttelse på Politiets utlendingsinternat på Trandum	Den gjennomsnittlige kapasitetsutnyttelsen på politiets utlendingsinternat på Trandum har variert mellom 48,94 % og 82,65 % per måned i 2017. For de enkelte månedene var tallene som følger: <table data-bbox="801 810 1137 1201"> <tr><td>Januar</td><td>60,34 %</td></tr> <tr><td>Februar</td><td>68,13 %</td></tr> <tr><td>Mars</td><td>69,59 %</td></tr> <tr><td>April</td><td>74,63 %</td></tr> <tr><td>Mai</td><td>48,94 %</td></tr> <tr><td>Juni</td><td>75,97 %</td></tr> <tr><td>Juli</td><td>64,88 %</td></tr> <tr><td>August</td><td>63,45 %</td></tr> <tr><td>September</td><td>67,56 %</td></tr> <tr><td>Oktober</td><td>82,01 %</td></tr> <tr><td>November</td><td>82,65 %</td></tr> <tr><td>Desember</td><td>80,45 %</td></tr> </table>	Januar	60,34 %	Februar	68,13 %	Mars	69,59 %	April	74,63 %	Mai	48,94 %	Juni	75,97 %	Juli	64,88 %	August	63,45 %	September	67,56 %	Oktober	82,01 %	November	82,65 %	Desember	80,45 %	
Januar	60,34 %																									
Februar	68,13 %																									
Mars	69,59 %																									
April	74,63 %																									
Mai	48,94 %																									
Juni	75,97 %																									
Juli	64,88 %																									
August	63,45 %																									
September	67,56 %																									
Oktober	82,01 %																									
November	82,65 %																									
Desember	80,45 %																									
Gjennomsnittlig og median oppholdstid på Politiets utlendingsinternat på Trandum	Gjennomsnittlig oppholdstid på politiets utlendingsinternat på Trandum i 2017 var 17,5 dager. Median for samme tidsperiode var 1,85 dager. Begge verdiene har økt sammenlignet med 2016.																									
Antall personer i særskilt tilrettelagt innkvarteringssted og gjennomsnittlig oppholdstid	I 2017 har det ikke vært personer innsatt på særskilt tilrettelagt innkvarteringssted.																									

TB 2017	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Statistikkrapportering		
Antall mindreårige m/familie og enslige mindreårige	For mer detaljert informasjon vises det til månedssrapportene fra Politiets utlendingsenhet som oversendes Justis- og beredskapsdepartementet løpende.	
Tvangsmidler		
Bruk av utlendingsloven §§ 105 og 106 fordelt på bokstav	Som tidligere rapportert, foreligger det ingen samlede tall for politiet. Tallene for 2017 dekker derfor bare PUs bruk av hjemlene: §105 Bestemt bosted: 22 §105 Meldeplikt: 117 §106(1) a-1 Fengslet: 56 §106(1) a-2 Fengslet: 27 §106(1) b Fengslet unndragelse: 701 Totalt: 923	
Bort- og utvisningssaker		
Antall opprettede bort- og utvisningssaker	Tallene viser antall opprettede saker per distrikt (utvisninger - bortvisninger) i 2017. Som følge av politireformen vil det være en mulighet for feil eller registreringsunøyaktigheter i statistikkuttrekket. Øst pd: 840 - 732 Oslo pd: 1 672 - 80 Innlandet pd: 198 - 36 Sør-Øst pd: 398 - 116 Agder pd: 150 - 29 Sør-Vest pd: 291 - 110 Vest pd: 303 - 114 Møre og Romsdal pd: 88 - 7 Trøndelag pd: 178 - 50 Nordland pd: 126 - 32 Troms pd: 93 - 25 Finnmark pd: 84 - 110 Totalt: 4 421 - 1 441	
Antall iverksatte bort- og utvisningssaker	Tallene for effektuerte saker i 2017 er fordelt på	

TB 2017	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Statistikkrapportering		
	<p>politidistrikt som følger (det kan fremdeles skje mindre justeringer som følge av etterregistreringer).</p> <p>Øst pd: 1 234 Oslo pd: 1 324 (inkl saker initiert av PU) Innlandet pd: 163 Sør-Øst pd: 310 Agder pd: 84 Sør-Vest pd: 224 Vest pd: 286 Møre og Romsdal pd: 59 Trøndelag pd: 116 Nordland pd: 96 Troms pd: 60 Finnmark pd: 99 Totalt: 4 055</p>	
Registrering		
Utvikling i restansene på asylregistrering	Alle asylankomster registreres fortløpende. Det er ingen restanser i registreringen.	
Oppholdssaker		
Restanseutvikling arbeidssaker	<p>Statistikk over restanser i arbeidssaker: totalt antall saker 15.05.2017: 127 totalt antall saker 14.09.2017: 147 totalt antall saker 30.01.2018: 87</p> <p>Restanseutvikling arbeidssaker, gir lite føringer for styring, det bes derfor om at måleparameteret slettes.</p>	
Saksbehandlingstid arbeidssaker	<p>Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i arbeidssaker: 3. tertial: 6,8 dager.</p> <p>Saksbehandlingstid arbeidssaker, gir lite føringer for styring, siden arbeidstaker er en liten andel av antallet saker utlendingsforvaltningen behandler. Det bes derfor om at måleparameteret slettes.</p>	

TB 2017	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Statistikkrapportering		
Antall saker oversendt UDI for vurdering av tilbakekall av tillatelse på bakgrunn av feilaktig grunnlag	Det er ikke mulig å hente statistikk over antall saker oversendt UDI for vurdering av tilbakekall av tillatelse på bakgrunn av feilaktig grunnlag. Det ekspederes saker at ulike grunner, men det er ingen egen hendelse for vurdering av tilbakekall. Det bes om at dette måleparameteret av denne grunn slettes.	
Tilrettelagte avhør, konfliktråd, nye strafferettslige reaksjoner mm		
Konfliktråd	<p>Tilrettelagte avhør - andel saker innenfor frist (ekskludert avhør hvor fristbrudd skyldes forhold utenfor politiets kontroller i parentes):</p> <p>Avhør med frist 1 uke: 37 % (41 %) Avhør med frist 2 uker: 51 % (57 %) Avhør med frist 3 uker: 69 % (77 %)</p> <p>Det vises for øvrig til særskilt statistikkvedlegg.</p> <p>I 2017 overførte politiet følgende til konfliktrådene, antall i 2016 i parentes: Straffesaker 3612 (3540) 2% økning, Sivile henlagte saker 1517 (1342) 13% økning, Ungdomsstraff/oppfølging, 406 (363) 12% økning, Oppfølging i konfliktråd 28 (36) 22% nedgang.</p>	Tilrettelagte avhør: Det vises til nærmere redegjørelse under S2.
Politiarrest/varetekt		
Antall arrestforhold og antall personer som sitter i politiarrest over 48 timer (dvs. oversittere)	Eget vedlegg følger årsrapporten.	
Antallet barn (dvs. personer under 18 år) i politiarrest	Eget vedlegg følger årsrapporten.	
Antall personer som er overført fra politiarrest til fengsel	Eget vedlegg følger årsrapporten.	
I samarbeid med KDI bes det om at det utarbeides en oversikt over antall oversittere/innsatte som politiet ønsker fengselsplass til, men som løslates på grunn av manglende fengselskapasitet.	Eget vedlegg følger årsrapporten.	
Opplysninger fra elektronisk kommunikasjon		

TB 2017	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Statistikkrapportering		
(trafikldata)		
Rapportere på omfanget av politiets innhenting av opplysninger fra elektronisk kommunikasjon (trafikldata)		
I hvor mange straffesaker begjæres utlevert opplysninger fra elektronisk kommunikasjon (trafikldata)?	Politiet har i 2017 anmodet Nkom om fritak fra den lovpålagte taushetsplikten 1852 ganger. Dette er en økning i forhold til 2016 hvor politiet anmodet om fritak 1554 ganger.	
Hvor mange begjæringer om utlevering av opplysninger fra elektronisk kommunikasjon (trafikldata) i og utenfor straffesaker hjemles i nødrett?	Politiet innhentet i 2017 trafikldata 1145 ganger. Dette gjelder for begge hovedredningsentralene. Dette er en økning fra 2016, da det ble innhentet trafikldata 927 ganger.	
Politiregisterloven		
Rapportere antall klagevedtak etter de ulike kategorier i PRF §§18-1 og 18-2	17 innkomne klagesaker. Det er fattet 7 vedtak, hvorav 5 vedtak gjelder avgjørelse om utlevering, sletting og sperring (§ 18-1 nr. 2), ett vedtak gjelder avgjørelse om innsyn (§ 18-1 nr. 1) og ett vedtak gjelder avgjørelse om erstatning (§18-1 nr. 3).	
Omgjøringsprosent i klageomgangen	I ett vedtak er klagen tatt delvis til følge. De øvrige klagen er avslått.	
Saksbehandlingstid i POD	Saksbehandlingstiden for klagesakene hvor det er fattet vedtak, er i gjennomsnitt over 6 uker (kortest var 15 dager, lengst var ca. 14 uker). En klage ble ikke realitetsbehandlet. Ved årsskifte 2017/2018 er 9 klager ubehandlet, hvorav en klage er returnert behandlingsansvarlig for ytterligere behandling. Av de øvrige ubehandlede klagen inkom de eldste i oktober 2017.	
Politiattester		
Rapportere antall utstedte politiattester	Det ble utstedt 369.294 attester. 413.603 saker/søknader besvart (44.309 er da avsluttet uten attest. De fleste er nok dublikate søknader eller ikke godkjente bekreftelser fra arbeidsgiver.) 366.696 søknader (88,5%) kom inn via web, 46.907 som post.	
Gjennomsnittlig Saksbehandlingstid	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid er 108 timer(4,5 dager) Median saksbehandlingstid: 86 timer (3,5 dager)	

TB 2017	Statuskommentar	Tiltakskommentar																										
Statistikkrapportering																												
	<p>Det er en del vanskelige saker som har lang saksbehandlingstid og det trekker snittet noe opp. Tallene representerer saksbehandlingstiden for utferdigelse av selve politiattesten ved Vardø. Vi har ikke tall som viser publikums opplevelse av saksbehandlingstiden, da det ligger noe tid før søknaden kommer inn i saksbehandlingsløsningen (timer, evt. dager hvis de søker på nett en fredag, og søknaden ikke registreres tatt inn ved Vardø før påfølgende mandag. I sum bør publikums opplevelse av saksbehandlingstiden ligge godt innenfor avtalte 14 dager.</p>																											
Forvaltningssaker																												
Våpenloven																												
<p>Rapportere antall vedtak etter våpenloven og antall tilbakekall av våpentillatelse</p>	<p>Det ble i 2017 behandlet 71 566 våpensaker i distriktene. I tillegg kommer Svalbard. Fordelingen er som følger:</p> <table border="0"> <tr><td>Oslo</td><td>5 523</td></tr> <tr><td>Øst</td><td>9 244</td></tr> <tr><td>Innlandet</td><td>8 025</td></tr> <tr><td>Sør-Øst</td><td>9 640</td></tr> <tr><td>Agder</td><td>5 741</td></tr> <tr><td>Sør- Vest</td><td>6 256</td></tr> <tr><td>Vest</td><td>6 284</td></tr> <tr><td>Møre og Romsdal</td><td>3 456</td></tr> <tr><td>Trøndelag</td><td>7 846</td></tr> <tr><td>Nordland</td><td>4 335</td></tr> <tr><td>Troms</td><td>3 258</td></tr> <tr><td>Finnmark</td><td>1 958</td></tr> <tr><td>Svalbard</td><td>431</td></tr> </table>	Oslo	5 523	Øst	9 244	Innlandet	8 025	Sør-Øst	9 640	Agder	5 741	Sør- Vest	6 256	Vest	6 284	Møre og Romsdal	3 456	Trøndelag	7 846	Nordland	4 335	Troms	3 258	Finnmark	1 958	Svalbard	431	<p>I 2018 er det etablert en arbeidsgruppe som skal vurdere den fremtidige organiseringen av den sivile våpenforvaltningen i Norge. Her mener vi at det ligger et solid gevinstpotensiale i forhold til å få digitalisert søknads og saksbehandlingsprosessene.</p>
Oslo	5 523																											
Øst	9 244																											
Innlandet	8 025																											
Sør-Øst	9 640																											
Agder	5 741																											
Sør- Vest	6 256																											
Vest	6 284																											
Møre og Romsdal	3 456																											
Trøndelag	7 846																											
Nordland	4 335																											
Troms	3 258																											
Finnmark	1 958																											
Svalbard	431																											
<p>Rapportere antall klager på vedtak etter våpenloven</p>	<p>I 2017 har det kommet inn 248 klager på våpensaker til Politidirektoratet.</p>	<p>Vi opplever at Riksrevisjonsgjennomgangen som er gjennomført i 2017 har hatt en påvirkning på distriktenes saksbehandling og tror at antallet kommer til å øke i 2018 også.</p>																										
<p>Omgjøringsprosent i klageomgangen</p>	<p>Basert på manuell optelling har man kommet frem til at omgjøringsprosenten ved klage behandling er på 15%.</p>	<p>Det vil bli gjennomført en gjennomgang av rundskriv og bruksplan iløpet av 2018.</p>																										

TB 2017	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Statistikkrapportering		
Saksbehandlingstid i POD	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for våpenklager var i 2017 103 dager.	
Pass		
Rapportere antall vedtak om avslag og tilbakekall av pass, og antall klager på slike vedtak	<p>Antall avslåtte søknader om pass i 2017 var 173. Uten å ha gått gjennom sakene på listen tror vi at tallet inkludere en del brukerfeil og at riktig antall avslag er omtrent 90. En del brukere avslår fordi de ikke vet hvordan de kan slette en søknad.</p> <p>I 2017 ble 133 pass ugyldiggjort etter vedtak. I dette tallet kan det også ligge brukerfeil, men det er en del negative vedtak om pass som ikke blir påklaget.</p> <p>Antall klager til POD: 73</p>	I 2018 vil behandling av klagesaker vedr. pass bli overført fra Juridisk forvaltning til ID seksjonen.
Omgjøringsprosent i klageomgangen	Omgjøringsprosenten i klageomgangen er på 15 %.	
Saksbehandlingstid i POD	<p>Gjennomsnittlig saksbehandlingstiden i POD er 117 dager.</p> <p>Vi varsler om at saksbehandlingstiden må forventes å ligge mellom 3-4 måneder.</p>	
Fører kort og kjøresedler		
Rapportere antall klagevedtak på søknader og tilbakekallssaker	<p>Antall klager på vedtak om førerrett var 584 saker i 2017. Men vi hadde et betydelig etterslep av saker, så antall behandlede saker var på 700.</p> <p>Antall klager på vedtak om kjøreseddel i 2017 var 63. Antall klagevedtak var 75.</p>	
Omgjøringsprosent i klageomgangen	<p>Omgjøringsprosentet i klageomgangen i forhold til førerrett er på 9%.</p> <p>Når det gjelder Kjøreseddel var omgjøringsprosenten 10%.</p> <p>Beregningen er utarbeidet på bakgrunn av manuell regning. Dette vil bli betydeligere sikrere når det foreligger et nytt saksbehandlingssystem.</p>	
Saksbehandlingstid i POD	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for Førerrettssaker var 140 dager (vi opplyser at saksbehandlingstiden var mellom 4-6 måneder til de som klager)	Saksbehandlingstiden er for lang i forhold til det som er ønskelig, men er et ressurspørsmål. Seksjonen er meget

TB 2017	Statuskommentar	Tiltakskommentar
Statistikkrapportering		
	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid på kjøreseddelsaker var på 143 dager. Vi opplyser at forventet saksbehandlingstid var 4-6 måneder.	sårbare når det oppstår lengre sykemeldinger eller saksbehandlere med erfaring slutter.
Vaktvirksomhet		
Rapportere antall klager over vedtak om tillatelse eller tilbakekall av tillatelse, fordelt på type tillatelse	Det er ikke registrert i POD noen selskaper som følge av vår behandling har mistet bevillingen til å drive vaktvirksomhet. dette har nok sammenheng med at vi har brukt 2017 på å få på plass nye regler for opplæring og behandling av søknader. Behandlingsansvaret er nå fra 1.1.2018 overført fra POD til distriktene. I den forbindelse ble alle selskaper bedt om å søke på ny til det distriktet de er tilknyttet. Dette for å få en total oversikt over antall selskaper.	Distriktene er gitt rapporteringsrutiner som vil danne grunnlaget over tilbakemelding i årene som kommer.
Omgjøringsprosent i klageomgangen	Se forrige pkt.	
Saksbehandlingstid i POD	Se under første punkt.	
Samfunnssikkerhet og beredskap		
Antall meldinger Kripos for som nasjonalt kontaktpunkt for bombekjemikalier	Kripos mottok tilsammen 66 informasjoner til vurdering innenfor fagområdet NKP, 30 av disse har kommet via tipsmottaket. Politidistriktene er informert og oppfordret til å gjøre ytterligere undersøkelser i 31 av informasjonene. Det er gitt konsultativ bistand i 11 tilfeller, bl a med kjemikkompetanse.	